Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Vita almae Lydwinae

https://hdl.handle.net/1874/336208

Hs.
5 D 5

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.
N°. 489

K v R D
N:5

175 *(Eccl. 489.) Charta. fol. 57 ff. 2 col. Saec. XV.*

Joh. Brugman, Vita almae Lydwinae.

Fol. 1a. Incipit prologus in vitam alme lijdwine et hec translacio est 3a vice facta. Preclara sunt preconia veraque testimonia, cet. — In fine: Et sic finitur legenda virginis alme lijdwine a ... fratre Johanne Brugman A. d. 1456.... composita ac per Nycolaum fil. Symonis de Beuerwijck..... a. d. 59° taliter qualiter in domo ac mansiolo Margarete Valcke scripta.... Finita et completa.... in conuentu dominorum Jherosolit. S. Johannis Hrln. (Harlemensi ?)

Cf. Acta Sanctorum Aprilis II p. 303 sqq.; Moll, Joh. Brugman II p. 136.

175

Joh. Brugman, Vita almae Lydwinae.

Est libellus B.H.L. 4926, cuius subscriptio in codice (fol. 57b) haec est: „Et sic finitur legenda virginis alme lijdwine a venerabili patre fratre iohanne brugman Anno domini MCCCCLvi° pro tunc conventus fratrum minorum iuxta sanctum audomarum lectore composita ac per nycolaum filium symonis de beverwijck ad honorem dei et sue benedicte genetricis necnon ad laudem et honorem prememorate sacre virginis anno domini. lix° taliter qualiter in domo ac mansiolo margarete valcken [alia manus adscripsit „vidue"] scripta. qui eciam pro mercede laboris virginis opitulamen desiderantem. eidem se devocius recommendat. finita et completa anno eiusdem mense Julii V kl. infra IX et Xa horas de mane sub misse celebracione cantate in conventu dominorum Jherosolimitarum sancti Johannis Haerlemensis." Cf. *Acta Sanctorum*, Aprilis t. II. (Antverp. 1675), p. 363, n. 400, ubi profertur eiusdem indolis subscriptio.

Zie de inhoudsopgave in G fol 293, waarvan dit hs. vroeger een onderdeel heeft gevormd.
Afk. uit het Regulierenklooster bij Haarlem, zie aldaar fol. 134b.

Uitgeg. door A. de Meyer, Groningen 1963.
Teksten en Documenten II
(Ts. oct. 2742?)

Incipit prologus in vitam alme Lydwine et hec translacio est 2a vite sue.

Preclara sunt preconia variaque testimonia priorum scripturarum quam mirabilis sit deus in sanctis suis. desiderabilis in filiis gloriosus in sanctis. Multa nimis sed non credibilia de diis mortalibus utpote Ioue Saturno Mercurio Iunone Pallade Neptuno fallacem pulchritudinis Venerem confinxere poete sed valitudinem magni quondam Herculis. Hectoris Troyli Iulii Cesaris utriusque Scipionis et aliorum quos solus ardor glorie inanis ac futilis honoris claros atque famosos effecit. nonnulli scriptitantes membranas librosque compleuerunt deo deorum ac regi regum minime deferentes. Nos autem oraculis admirabilium miraculis ymaginibus ac speculis eius quasi lucent in quibus creator eorum regi seculorum immortali atque inuisibili soli vero deo gloriam et honorem dantes qui admirabilis fuerit in electis suis humili stilo pro modulo virium in medium proferamus. Clara siquidem nimis atque modulosa valde priscorum extitere priorum morum scripta quibus nonmodo virtutes ipsas laudabiles agnoscimus. quinymmo et ipsos virtutum tam intellectualium quam moralium opimatissimos possessores nobis admirandos pariter et ymitandos cognoscimus. Perpetuum siquidem ad futurorum memoriam semper extitit et ad gloriam altissimi cuius spiritus operatur ubi qualiter quotiens et quando vult virtuosos quosque commendare. viros illustres extollere. trophea pictorum depingere. sanctorum describere pias actiones. quibus ante luciferum genitus in splendoribus sanctorum domum suam illustrare dignatur etiam a principio. Felix nimium aurea prima priorum etas. phebeis virorum clarissimorum ornata fulgoribus nouis iugiter inserta colonis. virtutibus consita gemmis. Innouat agrum magnus agricola deus. nunc liliis nunc rosis. nunc violis vineam suam conspergit. videt et visitat vineam veram Christus dominus. depulso longius aquilone flat et perflat auster. videlicet sanctus spiritus ortum suum aromata illius odorifera valde. Nunc ex viris viros eligit. nunc ex mulieribus mulieres elicit. nunc ex paruulis paruulos colligit ut fortia queque confundat. suscitat de terra inopem. et de stercore pauperem erigit ut collocet eum cum principibus qui pusillum et magnum maris similiter ac feminam pauperem ac diuitem puerorum et senem creauit altissimus. unus equalis est ei cura de omnibus. Postquam sanctus sanctorum ad nos descendere sua pietate dignatus nunquam cessauit unctio eius. quod unguentum quod ad superhabundantiam in Christo capite missum est descendit in barbam barbam Aaron descenditque in oram vestimenti eius. Et quidem currunt ut filie regum in honore in odorem unguentorum eius. currunt et filie Tyri cum muneribus currunt et filia Babilonis misera que scriptum est memor ero Raab et Babilonis scientium me. Neque preibit iam sanctus de terra nec deerit virtus in hominibus. Et ne menciar de mulieribus mira temporibus unam reperi quam ut lilium in vase fictili in sexu fragili in choro puellarum humili vergente mundi vespere mundanis militantis ecclesie tam viris quam mulieribus tamquam memoriale suorum mirabilium mirabilis et opifex deus in lucem produxit. Hanc diebus istis nouissimis pre innumeris et lumine specialem sibi sponsam elegit Lydwinam que nos in quos fines seculorum deuenerunt. velut sydus vespertinum sua puritate lucide effulget et nos sue paciencie speculo quasi luna in medio nebule diriget. et quasi nobis ut sol oriens in altissimis dei typum istius iuuencule in medio flammiuoma caritate refulget. Contuentibus plane vite virginis huius densa

UNIVERSITEITS BIBLIOTHEEK UTRECHT

hz vgo qd oblectet hz humilis qd admiret
habet zelator pfecte sapie qd sequat
Porro inuenit i ea reus qd prestet fi
ducia Justus qd augeat leticia pfcois
emulator quo carisma meliora velud
primicias spus emulet Ad videndu
igit ineffabile bonitate dei i vgine
pclara In puella tam mirabilit ex
milibus electa vocent pueuli suge
tes xpi vbera Inuitentur xpi pfi
cientes ferentes i corpe stigmata
queant pficientes ad congratuland
sponse introducte ad sponsi gnubia
Venientes queso venite et videte
opa dni que posuit pdigia sup tra
quiqz terrigene filij hominu simul
i vnu diues et paup. veniant astro
logorum agmina ptolome9 cu ceteris
accedat medicoru acies ppositus ga
lienus cu sequacibus et assupta
veridica narracione de mirabilibz
dei factis i tenera vgie hac. inducet
scdm facultate sua vite vgis hui9
si potuerit racem Pfecto causam
no assignabit delusor fidei nre auer
roys no auicena nalium sciptor opti9.
no plato methaphisic9 no phisicoru
concio tota. nisi sup naturali luce
diuinitus illustrentur Vn frequet
hoc vgis nre lydwine defitientibus
scrutinijs fuit qc qdduxit verbu
quo dicet Scio inquit scio qm vani
filij hoim vane ccra me pscrutari
moliunt opus dni racionem ut ea
capiat. capta i scptis redigat. sed
supuacue dixeri fieri scrutinium
hoc. qm ipso scrutantes scrutati fuerit.
tanto magis magisqz scrutando tabes
cent ¶ Erat revera clarissima mu
lier hec. quasi altera nro tpis ruth.
colligens spicas p9 tga metentiu.
erat plane mulier fortis pcul et
i vltis finibus tre quesita. q ista
abisag int filias regn. regis v domu
qsi sunamitis pmu introducit
que cu martha sedula regi ministru
ra sistit. q nacto nocturne quietis
silencio sedere pmittit cu maria

et que tandem ingresso pncipis celso
solio cogregnz ut regina Felix ist
tra nra que benignitate a dno sus
cepta dedit fructu suu Protulit nt
eccla diuisas p orbis puincias tur
bam sctoru vernate. nuc aplos de
iudea mittens. nuc vbilibz sagne
filioru mrz colligens. nuc doctores
radiosissimos vniuso distribuens.
nuc anachoritas ad deserta diges.
nuc cenobitas sparsim gitinuaqz
gglutinans. nuc euagelice vite p
fessores ad reformacione deserte x
vinee pturiens Vnde et ggruu
demqz fuit ut hollandia quonda
sterilis. felice hanc rosula cu vtu
te gspicua int lilia et violas qb9
affluit p ceteris mudi nacoibz dno
parturiret Ipa quippe ut vidi hol
landia regio fertilis i germanie
finibus iferioribus sita e. regio iqr
palustris aquis fluuioru item atz
multoru irrigua ceto2 Loc9 pastu
aru vberrimaru armetoru et pe
cudu nutrix. opu et negociacionu
sectatrix ipetita. cui9 incole pceri
sut et elegantes. viri e9 fortes et
robusti. populus audax aio. venust9
facie. honestior moribus. et maturior.
plebs eius gn deuotissima. fidelis
sima hominibus. rapinaru et pre
daru min9 auida. victus misericors.
i hostes ferox valde. Hec siquide p
uula mudi porcio neqq infima e
i melibus gmanie. qua ceteris eccle
ptibus ifirmatibus. hec suma cer
nitur multe religionis int vtutu
ac vtuosoru fotrix. reformatoru
quarulibz zelatrix psonaru hospital
ac domoru pauperu pmotrix vgi
et gtinentiu viduaru speculat om
ordinu vite regulatis tutrix egregia.
esurientiu et sitientiu i vicinis
et remotis ciuitas pmptuariu
honestissime viduitatis pares ferula
columbine simplicitatis plusq serp
pentine calliditatis amatrix sincera
ecclarz insup sumptuosa gstitutrix

et ornatrix indefessa xpiane vite
atque contemplatiue societatis admodum
per multis gentibus et provinciis super
plena Porro plantulam hanc ex
utero alme matris ecclesie ex inclite
dyocesi traiecten in gremio ducatus
hollandie quasi nouellam capiductrice
ac sinisteriam moderator temporum ac regum
omnium deus eduxit in lucem gentis sue
quatenus esset ut cedrus sublimata
in libano puellarum velud cypressus in
monte syon. monte dixerim . i. perfectoe
confessorum. uti palma exaltata in exi
tu martirum et quasi plantatio rose in
senatu patrum et apostolorum . tamquam oliua
speciosa in cetu patriarcharum quemadmodum
et platanus in cuneo prophetarum. sicuti
cynamomum et balsamum aromatisans
in choris angelorum Et quid mirum Nunquid
non puellarum et virginum collega et
cedrus alta libani que sancta fuit
casta fuit et integra corpore et spiritu
Nunquid non cypressus redolens et erecta
in medio confessorum que vniuerse vir
tutis et iusticie norma fuit Nunquid
non palma in exitu martirum que totam
vitam ferme in cruce dolorum innumerabilium
ut speculum paciencie ultronea trans
egit Nunquid non rosa rubens in senatu
apostolorum que tanta penuria tantaque
paupertate spiritus tantaque caritate plus
quam xxx annis xpo ihesu animas lucrefe
cit Nunquid non oliua speciosa in cetu
patriarcharum que nedum sua sed sese vi
uis et defunctis duo tamen minuta cum
vidua tenens corpus videlicet et animam
libenter ymo et frequenter suppendit
Nunquid non platanus in cuneo propha
rum que non modo futura prescivit verum
absentia tamquam presentia cordium quam archa
na personis locis et temporibus oportu
nis reuelauit Nunquid non cynamo
mum et balsamum aromatisans in
choris angelorum que velud amica
amico facie ad faciem angelus loquebatur
et sicut homo homini congratulabatur Pro
culdubio de preclaris mulieribus
pleraque conscripsit doctoris de viris

illustribus plurimi codices depinxerunt
et presertim illustrior ceteris theologus sed
teste gratia timeo ne pro altitudine per
fectionis mulieris huius sicut et ipsius
ita et indignus laudator inueniar
Quid dicam primitus Commendatur
et merito per sacram scripturam sara quod sibi
concepit angelica reuelatione predicta
hec enim et si non mater sed virgo angelus
familiarior Commendatur prudens re
becca que alma dicebatur . i. virgo
abscondita quia argumentosa pro salute
filii hec autem xxxiii annis sub tugu
riolo latuit pro salute filiorum dei
argumentosior Commendantur sorores
lia et rachel . lya quia fecunda . rachel
quia decora . Ve mea lydwina in
ple fecundior illa in conspectu regis cuius
gloria querit Intus ista venustior.
Laudatur ruth humilis atque grata. hec
in humilitate et paupertate hilarior
Laudatur abigail a discretione verbi
et mulier thecuites quia ad pla
candum suauis hec in auferendo iram
dei a populo et iram viri a viro multo
suauior atque doctior Laudatur abisag
quia carnem regis fouit adolescentula
et hec in ministrando crucifixo regi
grabatulo decubens feruentior Judith
predicatur quia ad orandum pro populo sta
et hec ad intercedendum efficacior Pre
dicatur anna filia raguelis quam ad
opprobriosa paciens et mansueta
hec ad probra sputa et ad illata que
uis patientior Predicatur regina sab
ba quia venit a finibus terre audire
sapientiam salomonis . et ecce mentis affer
tibus non corporis gressibus regem pa
cificum audire pie et obaudire solercior
hec Quid plura Sitit cum samari
tana sed potatur uberius . clamat cum
chananea sed de fide non commendatur
minus . ministrat xpo cum martha
in membris eius nec perturbatur item
sedet ad pedes cum magdalena nec
frustratur voce interius Stat iux
ta cruce confixa cum maria consobrine
et de fructibus cibatur medullitus

Itaq3 tamq̃ mulier timens deum ipsa dig
laudat' tq̃ mulier sensata et pudora
ta iueit gr̃az tq̃ mulier graciosa pre
mult' velud hest' adamat' glaz accip'
et corona // Hec est hesper9 e septētrio
nalibus terre pontice regionib3 luce
spargsura clarissime quam ihs dns de
ymis transuexit ad summa · ut gradatim
dum plus clarueat in terris p humilitatis
virginitatis pudicicie ac paciencie summe
speculum sit p9modo suo suffragio spiritual
itaq in celis · certis lumine diuis gracia
procuret ac salutē Haut dubium qn
plurima voluntaria nob' aut summope
necessaria suo tpe p illa sup sciata ve
hement' corda ex alto dabit dns · qua
quasi suo in gremio requiescere fecit · quam
sic pane suo tam tenere pauit · quam
calicē tantorum doloz bibere voluit ·
quam vltra xxx annos pedissequam
suorum vulnerz statuit baiulam fieri
put' et laborum Et quis putas fidelis
et prudens in hac materia cpiet' su9
qui dignam xpi famulam condignis
extollet laudibus Nunq cec9 iudiciud
sanum dabit de coloribus Nunq mens
inops · gnau9 tantis mulierē fortē
et giganteam commendabit Nunquid pro
nutus religionis expers in pecio natus
tot9 laudē pfectione et paciencia
eius eructare sufficiet Velle vtiq3
o doctor optime wilhelme qui cog
nominatus Sonder danck · arte medice
q sicut me sepius induxisti ad hoc
opus qd' sup vires meas conscribend'
virginis hui9 ad honorē ita supitus
qui necessarii sunt addidisses Et vt
de suphabundancia benediccionis tue
vl' vnam tm mi dedisses ex omnibus.
qui nedum te templum xpi sponse de
dicasti s3 et ex tugurio quo languens
iacuit ecclesiam ex cemento latere
ligno et lapide construxisti · q' nonullos

tuo exemplo in amore hui9 celestis marga
rite succendisti qui et oculis carnis
ipsam viuam vidisti videns alloquente
et concedente audisti · manu forsan ma
num virgineam contrectasti · suas infirm
itates infallant agnouisti · qui sent' in
spu dilectam tuam quam si verum fatearis
insup et defunctam Sz p h quid innue
velim quis Virginem non vidi · viuente
non audiui · nec defunctam sensio ettes
timonium phibei adhortans Si qd
hēo id maxime a te hēo · id ex scriptis
tam confessoris virginis me cruciando · ex li
bellis id hic illicit3 tractatio · ex relatu
i° fidedignorum fideliumq3 viroz ac de
notarum feiarum disco Et quia fides
mea ex auditu · scdm fidem meam · sic
ad eam fert' et amor me9 Et ut
totum dicam ex fide quam gessi ad eam
ab annis puericie mee et quam adau
get dns usq3 in hunc diem ardens fervo
e cor meum · et venter meus quasi
mustum absq3 spiraculo qd' lagenulas
nouas dirumpit Vnpm deo me
caritas scribere compellit ipsum meum
qd' videt oculi tui me retrahit .
Siquidem sane et in veritate cum psal
mista loquor Tota die verecundia mea
contra me est et confusio faciei mee ope
ruit me Nosti tu dilectissime virorum
quid tu diu apud te tua in domo eam
dixerim · ve michi si tacuero quia qui non
videro oculis carnis quam predicatur9
ero si non magnificauero in populis
quam tanta gloria letabunda non dif
fido desup in excelsis Timeo ne cum
siluero clamabunt p aera spus · p pla
teas infantes · in parietib3 lapides · ex
quo iam 3a vice ut nosti efficacius
scribe commonitus sed // Oro tu igitur
piu lectorē ut pfectius in toto vl in pte
que deo duce tertio iam compigere potui
ad laudē hui9 sanctissime virginis obla

non iudicet. non dente sed lima correctionis sine modestia. non contempnat rei veritatem si rethoricis eloquium non assit. non asscribat presumptioni quod caritatis obediencia compegit. non retorqueat in persona laudata vicium aut imperfectum laudatoris. Suscipiat queso caritas vestra hanc quam descripsi simpliciter multiplici licet barbarismo contextam in qua iuxta morem incipiencium prima pars eius dabit virginis ad servitutem dei ingressum. Secunda vero pars secundum formam proficiencium eiusdem virginis ostendet progressum. Tercia vero pars ad exemplar perfectorum dilecte nostre Lidwine describet egressum. Non enim congruum michi visum est secundum ordinem temporis debere simpliciter procedere. ne forte confunderem materias utiliores. quinymmo pro consolacione spiritualium devotorum fasciculos mirre putavi ex gestis et verbis Christi sponse colligere valui sic in ordine collocavi. Satis enim michi est ut videatur dominum sponsam suam iuxta competenciam virtutum humilime pnuciem graciarum omni que ventura est. Nam et annunciabunt celi quoniam iusticiam eius. et si nunc veneranda videatur genti peccatrici. filiis scilicet seculi. reverenda inclitius videbitur per ea que scribo saltem populo humili qui nascetur quem formabit dominus. Explicit prologus in vita Lidwine

De copia testimonialis littere quam laboranti ipsa Lidwina virgine in egritudine ad robur veritatis Iudices Scedamenses conscriptam sigillo sue civitatis munierunt in hac forma.

Nos Baldwinus Sculteti burgimagistri scabini et consules opidi Schiedam in ducatu Hollandie sub dyocesi Traiectensi. Notum facimus universis quod vidimus et legimus in anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo primo die duodecima mensis septembris litteram sigillo nostri opidi sigillatam continentem de verbo ad verbum prout infra continetur. Universis et singulis christifidelibus spiritualibus et secularibus. maioribus et minoribus nobilibus et ignobilibus utriusque sexus hominibus et personis cuiuscumque status gradus aut condicionis extiterint In civitatibus vel extra in terris vel in aquis. aut ubique alias moram traxerint aut sua domicilia seu loca habitacionis habuerint ad quos presencia pervenerint. Baldwinus Sculteti burgimagistri scabini et consules opidi Schiedam in ducatu Hollandie Sub dyocesi Traiectensi situati humiles salutaciones se presentias cum recognicione veritatis. Quia racio racionis hoc indicat Iusticia exigit et requirit quod res et cause veritatis evidentes ad aures intimari propalam et manifestari perpetuum. ymmo merito propalam ad aures intimari manifestari et testificari debent presertim cum tamen ista in quibus laus honor et gloria omnipotentis consistunt. et opera dei resplendere et illucere. Certificamus igitur vos testamur et scire desideramus omnes et singulos christifideles prescriptos propalamus ad aures intimamus et testamur in virtute in hiis scriptis de factis et rebus mirabilibus valde et inauditis que in memorato opido nostro Schiedam contigerunt et facta sunt et cotidie adhuc in quadam virgine seu puella Lidwy peter nominata fiunt et contingunt. Hoc est intelligendum quod eadem virgo et puella infirma valde fuit et in lecto suo permaxime torquebatur in quo et iam iacet et iacuit bene viginti quatuor annis in festo purificacionis beate Marie virginis ultime preterito. et infra idem tempus nunquam visa est neque recepit nisi unam dimidiam pintam vini per septimanam vel quasi cum aqua modica vel parum de zuccaro vel cum valde pauco cynamomo bene trito. excepto quod infra tres primos annos sue

sue infirmitatis aliquociens et inter tempora
modicum de pomo vel parum panis acce-
pit et quam paucum de dulci lacte gedit
seu potavit Sed infra septem annos
ultime preteritos et elapsos nullo omnino
cibo vel potu usa est neque utitur pre-
senti Non dormit neque per omnes super-
scriptos umquam dormivit nisi parum
valde et vix per duas noctes omnibus
simul computatis Et iam est adeo
lamentabilis et miserabilis quia intes-
tina sua perdit et privatur eisdem et
vermes grisei aqua eiusdem coloris pleni
grossi velud fusum in fine longi sicut
articulus est unius digiti quod cum licencia
et reverencia omnium scribitur carnes eius
comedunt et corrodunt absque fetore aliquo
et sine odore malo inde procedente
Et quam prioribus temporibus moveri vel trac-
tari quomodocumque consueverat tunc opor-
tuit ut corpus eius superius circa scapu-
las institis aut cum manutergio vel
consimili aliquo fortiter ligaretur alias totum
corpus in partes minutas cecidisset
et penitus fuisset dissolutum Sed mo-
dernis nunc temporibus nullomodo potest mo-
veri vel transportari neque umquam potuit
infra septem annos ultimo transactos
per quos semper iacuit et adhuc iacet in
suo dorso et non potest movere nisi caput et
brachium unum Et aliquando per tempora intervalla
la de ore eius naso et auribus aliisque
meatibus multum sanguis emittitur sit
hoc quod nullo cibo utitur vel potu nec
usa est nisi sicut superius est exaratum Et
eadem virgo et puella infra eosdem
septem annos prescriptos semper habuit et
adhuc habet de triduo in tercium diem unam
magnam et graven febrem terciana que
ei primo advenit cum terribili calore
et non longe post hoc venit inex-
plicabile frigus et tunc iterum ca-
lores et iterum frigus vicissim et hoc

fuit bene per unum dimidium annum durante
Sed post illud tempus habet semel calores per tempus
durantes et postea frigus Et quam ab huius-
modi febre liberatur tunc de seipsa nichil
scit inter x vel xii horas Et quam febres
predictas habet et patitur tunc evomit per os
seu emittit per noctem multum de aqua
rubea sic quod ex illa quarta pars vasis plena
bene resultat per septimanam et de huiusmodi
aqua eciam post hanc inter annum adhuc
bene duo vasa plena evomit et emittit
Habet eciam prefata virgo et puella in corpore
suo foramina tria quorum quodlibet quodlibet
bene adeo magnum est sicut interior conca-
vitas et fundus unius scutelle communis
Et adeo magna sunt sicut prius viri inspicien-
tibus et videntibus apparet Et ex
uno illorum quod stat in ventre ipsius virginis
et puelle currunt et stillant per tempora
intervalla de vermibus superscriptis ducenti
quinque simul Et super illud ponitur emplastrum
quoddam de melle et recenti simila vel farina
ex adipe frumenti factum et confectum et
ab illo vermes ipsi sugunt et fomentum
suum recipiunt alias deberent eandem torquere
usque ad mortem et si huiusmodi farina
vel adeps antiqua et recens non esset vermes
ipsi emplastrum illud non sugerent nec co-
mederent Omnia ista probata sunt per experienciam
sic iuncta et foramina ita sunt clausa
In qualibet eciam quindena memorata
virgo et puella recipit sacratissimi et venerabilis
eucharistie sacramentum Et oportet ut sacerdos
ipsam communicans subtilitate utatur et solerti-
cia cum ea communicat quia alias ipsam eu-
charistiam sumere nec deglutire posset
Et ex tunc dat sibi parum valde de
aqua quam eciam non bene trahere seu
deglutire potest Sed primo per tempus in gutture
eius gargarisantum ad instar cicut-
tuat et inmediate nulla aqua omnino sibi
datur pro deglutiendo eandem et ita sumendi
difficultate Insuper ista virgo et puella

ub inferi⁹ usqz ad ventre͂ ͨ oio et totalr͂
putrescitd Et opz ut hoc cū quodam
cussinulo lana repleto ad qntitatem
vnius manus ad hoc specialit͂ facto
obstruat͂ alias ītestina ipius et ītio
ra deberent penitus excidere et sit in
veritate mirabilia et portenta que in
v͂gie et puella memorata ficta st͂ et
adhuc quotidie fiunt minus mag͂ et adō
multa st͂ et varia q͂ clare et ad ple⁹
scribi seu calamo referād non pnt.
Fuit etiā sepedcā v͂go puella qua
tuordeci ānoꝝ qn̄ īfirmitas ista ei
p̄mo accidit et aduenit Et q͂ nos
Balliui⁹ Sculteti⁹ Burgimgri Scabi
et ꝯsules supsc̄pti bn̄ ad plenū sumus
de oībus ꝑticulis ansp̄itis īforti et c̄tifi
cati p̄mo quotidie bn̄ percipi⁹ et c̄tificam
ideo p̄ntes n̄ras lr̄as ꝑ euidēti et
vali testioīo sigillo n̄ro quo ad causas
gn̄ᵒ vtim͂ expedendo sigillauimus
Anno dm̄ ccc vicesio ī vigilia
bte͂ mar͂ie magdalene mēs julij die
vicesia p̄ma.

Hec ꝯcopia lr̄e testiōialis quā laborare
deuotissiā v͂gie lydwina ī egritudie
ad robur seu testio⁹ veritatis bō fide
judices seu dn̄i reip̄bl͂ce de opido sciedā
ꝯsc̄ptā sigillo sue ciuitat͂ muniuerūt quā
ut ꝓspexi legi ac ꝯrectaui nūm de vᵒ
ad vbū h̄ annecte͂ ꝓcogitaui vnqz
mirabilia testioīa h̄ quaꝑ͂ et scrutā
ͨ ea aīa mea ꝑ⁹ testio⁹ dn̄i oībus
hīis mai⁹ ͨ acceptabilissi⁹ vsquequaz.

Sequunt͂ cal͂a p̄me pt͂ vite bte͂ lydwy
ne ut facilius īueniat lcōr qd͂ querit
sb̄notata que nūe more īcipientiū ͨ
de ingressu seu p̄n° quo velut adoles
cētula feruescēs ad seruitutē dei
ꝑ⁹ ꝑ īfirmitates diuinus vocata ͨ
Caplz p̄⁹ de oigie ipi⁹ vgis Et de
ꝯusatōe e⁹ ī ānis pueilibz.

Caplm 2⁹ de p̄n° suarū īfirmitatu Et
quō a medicis derelicta ͨ
Cap⁹ 3⁹ de ꝯtinuo ꝯnuu egitudinu ī
corpe Et de ebullicione vmini ī pect ipi⁹
Caplm 4⁹ de v͂tute paciencie s͂ diuinit⁹
ꝯcessa Et quō cepit ī ea ꝓfice
C⁹ quītu de febribus ac ydropisi de
ītestinoꝝ e⁹ extractōe Et de subtrac
tibi et potus ac sōpni
Caplm sextu de morte m̄ris lydwi
ne Et de paupertate ipi⁹ maxia
Ca⁹ 7⁹ de tribulacoibus nouis et
variis angustiis aīe sue ac nīo se
ꝯsolandi
Caplm octauū de visione s͂ q͂i ab
angelo ī meīis thalamo data. nec
non de visitatoibus angelicis s͂ scīs.
Explicuit capla p̄me ptis videlicet
ingressiue vl͂ īceptiue vite lydwie

Incipit vita v͂gis alme lydwie
De ipi⁹ oigie nectnō et de ꝯusacōe ipi⁹
ī pueilibus ānis Ca⁹ p̄⁹

Lydwina n̄ra igitur
de comitatu hollādie
traxit oigine. de ꝑplō
grauī. de domo religi
osa valde Claruit ac
singulait͂ singularis
hec v͂go ꝯgruencius virago vocitanda
quodā ī opidulo noīe schedā vbi flu
me͂ qd͂ mosa d͂ᶜ ad occidētalē decurrit
plagā vbi quoz diuisoꝝ fluuioꝝ vora
gines maīs orificiū ꝑstolai vident͂
ī vicinis h⁹ nepe v͂gis memoriale
ī bndcōe manet. ex eo quia dn̄s illā
sue dulcedīs bndcōe pueniens de neq͂
sclō. puella demet͂ eripuit. q͂ filia
patēi m̄is visitatoibz erudiuit. vnō
et veluti sāctificatiōis lapidē viuidū ī
fabricā dom⁹ sue tāq̄ sapiens architect⁹
collocauit Nomē p̄ris e⁹ petrus.
m̄ris vō petrnilla q̄⁹ hoc diuinitus
v͂tut͂ īfuit ꝑclarū īsigne. q͂ de labo͂

manuum prius et sudore vultus victitantes
in mandatis domini ambularet sine querela.
quadam et a progenitoribus acceperat vias
vite. ¶ Quippe pater huius laudabilis
vite virginis iohannes genitor extiterat. vir
utique rectus ac timens deum. qui sua
defuncta uxore viduus perseverans cor-
pus attenuabat abstinentiis. adeo ut
biduanis ac triduanis observaret per sab
bata singula ieiuniis in pane tantum et aqua.
vix effeto pre senectute corpusculo
necessaria sumeret deo fideliter serviens die
ac nocte pro inestimabilis continentie mar-
garita conservanda carnem subigens
et castigans. Preterea autem virtutis vetera-
nus ille sinum probat nedum corporalis ex-
ercitacio que ad modicum utilis est
verum insuper pietatis que ad omnia valet virtu-
tum sine intervallo adeo efferveret ut liquefac-
tiva quadam dulcedine mentis efficacia
orationis indefesse proficeret. frequentia confessionis
de sabbato in sabbatum se purgaret
et qui monasticam vitam ducens de quin-
dena in quindena fructuosissimo amore communicaret
Probant quoque senectus huius venerabilis
multiplicem virtutem multiplicia bella
tum procul dubio sepius felicibus actibus
eius invidentes demones domunculam eius
et omnia que in ea continebantur evertere
niterentur. et ubi viro dei nocere non
poterant. nonnumquam domesticos suos
ut canes rabidi de domo terrore ni-
mio deturbabant ¶ Ex huius igitur clare
memorie iohannis stirpe velut ramus-
culus virtutis admirande et non et
flosculus suavissimi odoris lidwina
nostra tempore ex avo camerici viridi pullu-
lavit ut arbor bona fructus bonos faceret.
et inde per scalam iterum sanctificacionis afferret
Disponente igitur illo qui oleum de saxo
et mel de petra produxit viro suo pe-
tro petronilla mater octo feciam
vero habet sola peperit. quos in laboribus

et erumpnis plus quam dici possit cum ingenti
vite sue periculo. per singulos annos in lucem
edidit. atque cum sudore multo paupercula
tum esset una cum marito suo solercia pro-
vigili ad cultum omnipotentis dei enutrivit
Cumque salubrem filiam hanc mater gestaret
in utero vehementer timuit ne forte
consueto dissimilis partus periclitaretur de
vita orabat attencius deumque quatinus
vita comite salubrius quam pridem ipam
in partu expediret ¶ Completis proinde
diebus ut pareret instabat palmarum
solempnitas hora presertim summe misse
qua passio secundum matheum legi solita est
Nesciens autem felix mulier quia de proximo
dolores in anxius essent pregnans ut
potuit accessit ad ecclesiam. Sed mox ut
passio domini legebatur superveniente do
lore domum rediit ubi mira facilitate
subveniente dei miserantissimi clemencia.
felix felicissimam hanc plantulam emitteret
facto quod cunctis viciis comunde gaudio.
sacro baptismatis lavacro nata renascitur
nomenque illi congruentissimum lidwinam
vel lidwyja imponitur. quod quidem nomen
apud germanos late paciencie signifi-
catione completum dinoscitur. liden quippe
theutonice sustinentie vocabulum est. wyt
vero latitudinis notam profert. Non autu-
met autem quis id actum frustra ut tale
renata sortiretur nomen quam ut rei pro-
modum exitus demonstravit que desunt
passionum christi suo in corpore tempore filia sua
in primis multiplicata multisque modis
pro subsidio vivorum prius et suffragia
defunctorum flagella tolleravit. Nimirum
que tempore recitate passionis palmarum
die nascitur. quam tanta facilitate preter morem
solitum in partu matrem formidule dimittens
egreditur que tot tantisque in regione mor-
tuum castigacionibus pro multorum animicelo
fidelium eligitur ipam cognitum nominacionis bar-
barice vocabulum. diffuse ac ulius patrie

significatum mito sortit Reuera qd q intimis
visceribus pia dispensacione tpe ptunitionis
de calice putat ee subtractu id ut
ita dixeri biidre pli ebibendu infirmites
ppinat i futuru. ¶ Siquide etas illa
que solo lacte pascit et strictis fasciis
tegit ab infirmitatu penitus liberari no
pmittit. quinymo cu puula motaret
i cunabilis diro torta cruciatu p infa
tiles vagit et lacrimas calculos no
paucos emittebat Talibus et dolor
pluribus q virorum etia fortissior audiis
ut vide decuit. Infantula belli doli
q nescia vagies int vbera ad ea q
se manebat arma~~. pugna q sola
p scuto scriptum patiaz lz cu caritate ex
me lidwine quide i festenimis pim
cialis tollerantia sic se habuit Quali
lit aut felix felicior i mulieri pau
lisp crescens attendas ¶ Cepit enim
de velut int spinas rosa. xpi ihesu
puula sposa qntu prima illa patit
etas pedetentim sub instructione
pior puntu ea q fidei sit velut no
ua testa solert bibe. cepit et psago
quoda spu futur mirabilis virginis
mris ia primitiia minuscula serere.
cepit et balbula leto quoda cuo sa
lutatione angelica pferre. scorum ia
locorum limina qre. cepit et rotunde
regina misericordie ipsi gz ymagie
ubi poterat suauit salutare Ob qd
haut dubiu qn ipa mr gre maria
ta spualis plis auida i dicto sciedam
opidulo locu sibi spalis venerationis
elegit de quo quide paru disgressiue
dicam ¶ Negociator eo quida illuc
ymagine quada bte vgis cu ven
dendi ea i nundis antwrpie secu de
tuleat qua cu i naui posuisset et
naute nauigationi opa daret stati
diuino nutu nauis ipa inmobilis
sta e Mirum dictu apponit man

adiciunt instrumeta q no psiciut amira
tibus cunctis Confluunt oi ex pte ta viri
q mulieres. rei fama diffundit. vtit
aspectus i stuporem. venit ab risu in
laude credentibz cunctis q a dno foret
negociu istud pcurate illa cuius ibide
teneba ymago Desperatibz at vniusq
q inuac venerat mercatore rogare
ceperut ut attento miraculo ymagi
ne illa subito qpetenti ptio a mgris
fabrice illic reliquere velit Mox acq
sitis ceteris fabrice mgris sit de ptio
dando pactu alterutr. sit apud vendi
tore cupido deuotio. de necitate vt
coacta. sit ymago ueneranda pplis et i
ecclia visibilit sistit qntocius baptiste
videlicz saluatoris Crescit demu
eande ob ymagine amor et deuotio
sic tu sexuu q ta statuu quoruilibz
firma aggregatio. sit ex tuc eode i loco
ut vidi quotidiana laudis marie solep
nizatio sit quetus iubilatiu i glaz
scorum ¶ Cu g his rbus ita se hn
tibus ab incolis vgo d ymagie vene
rat et puella mra lidwina ferme
~~septie~~ septiz agen annu pntid primita
vestigia tq que sortita e aiaz bona.
docilitate spus et deuotione socias co
tepaneas vlt modu ia precedebat.
Bibebat ex tuc de pet pet filia pro
lacte guttura salutaris sapie aquas.
crescensqz i dies seipa maturior lasci
uie puellaris ia exsors gsortiu exhor
rebat et ludu Porro cu ppi puellae
ministeriu vbiqz leuadi puras manus
i orone facultas no potuisset quo id
aptius faceret i loco scto pro furto satag
gebat Na cu frequet a mre ad
fres ea defendi gentaculu vl huiusmod
transmittet iens et rediens ecclam intrabat
ecclesia. ibi quoqz i celo tecio mailz
cora dicta vgis mris ymagie no ta
iaculatoria q inflamatoria suspiriis

oracuncula cordialissime pmebat Et si
quis mr diucior morula pegrina qreret.
vbi na gyrouaga mora ptraxisset iter
incedebat. Moleste ne tuleris queso bona
mr quia pulchriaz dnaz mraz maria
salutaui. et ipa mi salutati gratissime
arrisit Quo audito mr tacite re co
siderans obmutuit estimans sane qz
spus dei simplex loqret in ea Nepe
dulcis puellula dulcissime virgo mri
parabat cordis sui vasculu et ipa
dno desup fundere oleu leticie trig
carnale libalit infundebat Cetm hec
de pueicia lydwine vnule p dicta
sufficiant ¶ Supueniente pinde pue
iuuentutis vigore venatis adolescentie
tpe cu ipleset magl magisqz gsueut
nata pulbritud aforis emitesce cepit
qd latet i hoie. cepit et i luce claresce
re lune qd hactenus sub modiolo la
tueat Videns eu iuuencula totu fe
mudu i maligno poitu collactencas
quoz suas p abrupta piclitad vicioru
ne candidu vestimetu qd d sac fote
susceperat vl parulu maculacet
p voluptat tediolu ppetrauit aufuge
de medio iniqtatu Ceperunt vndiqz
amatores mudi hs. vgi satagente
huai gnis inimico suade carnis deli
cias ad caducas dicias inuitac. nno
et ad morlis sposalium leges animu
es puocac Illa quide forti aio supi
duta dnz exorabat dicens O dne
deus meus auf a me amore s. corrup
tu oid creature Insup et ab amore
corrupto creature mortalis me pre
seruac qso ne desistas Ho qs vbis
liquet luce clarius qm n amad nec
amac poptabat amoe igi qui deu
excludit Porro cu eet formosa cor
pe statura elegas i rebus domesticis
tractandis q duodecimis expertissia.
modestia disciplie admodu grata.

et ob hoc etia a dignioribus diciorib;
ad giugiu a pre petet. tande pr
iportunitate pru victus paupculus
cu eet. quasi cufortuniu nact ipsu
gloriat sup hns q sibi offebat filie
volutate Que i[n]dit No e i volu te
mea poptie pr ut vgitate mea pro
giugio morli eppone vele. thesaury
habeo i vase fictili que amitte no
pposiu qua ep re te deptor ne amo
in sponsu gmemores si nata qua
genuisti uelut genitor ames Cu h
et filia vba int prez et filia tracta
rent affuit mr es secreti filie gscia
et ait frustra maite sup fro giugii
filia alloqris Na phibet h ne du
ctas iuuetutis. phibet nedu pietas
volutatis. gnymo vnica filia eu sit
vnico deo si uelit maxie gsecranda
e ei libtas vgitat Qubz a mre
platis prudens vgo gstati simul et
pudibuda facie gemes adiecit Ad
hoc iquit carnale gnubiu spotanea
me no alliciet hs viues. et si vim
passa fuero. tale i corpe mi deform
tate ipetrabor a dno. quo de cetero
ad sposaliciu no coarteit Quo audito
cessauit quassacio Cessauit eu ep
tur angariac pr. quid pr mad
i filia sua disposueit paciet pspec
tans. ¶ Sciens tn lydwina qm it
latrunculos nuc mediu hret gnsad.
et qm p vepres et spinas ac saxa
opz declinac vias pdicioss anfractu
osas et latas cepit custodic vias
duras Cepit ep tur magl ab homi
simul et coetanearu aspectibz se
subtrahe. cepit simplc domi gsiste
cepit isup et vgitatis ppositu gemi
budis pcibus deo gmedac Veru cu
se ab oi tumultu sclaris vanitatis
et turbis sequestrace satageret i
solitudie simplicitas i simplicitate

deuotio. i deuotione dilectio flammescere cepit.
Ignorabat adhuc tenella virgo celestis
alloquucionis archanum donec facta ma-
nu sup ea dextere humilitas et i viuida
carne terrestris hois scoria gpurgari
videbatur ea adhuc i forme qd'dam
calhos ad diuina degustanda qr cura
pene domus ex toto sibi necdum volue-
rat s3 h' qui paupe facit et ditat hu-
miliat et sublimat adolescentula sua
paulisp emundando deduxit ad hec
Et q'de spus dni bon9 i paupculos 9-
spicit et gtritos spu atz trementes smones
ei9 Ut igit ad spus sci psuauissima susur-
ria captaret aia e9 Visitans visitauit
ea oriens ex alto dns ita ut dicere pos-
sit illud psalmi Castigans castigauit
me et morti no tradidit me dns Et m-
ueo multiplicate st' ifirmitates e9 ut
accelerarent accelerando dnz qrere. qrendo
prez iueniret. iueniendo ea possideret

De pmo ifirmitatu e9 et quo a medicis derelicta e Ca9 scdm

Puero etatis sue anno xv° uel
circit agguata e sup ea ma-
nu dni na deiecta pluri languoris gvedie.
sta e facies ei9 squalida recessit decor
pmus adeo ut sperneret ea qui prius
nimio amore decoris e9 capti fuerat
faciente illo qui pulchras aias i corpibz
deformibz no abhorret Cuz despica-
bilis admodu cunctis effecta fem est
vna dieru tpe hyemali cu stridentes
capi p algore qr' ihorrescunt et flumia
psertim i ptibus aqlonis i glaciem
gstringunt et virgo nra lidwina scdm
ifirmitatis nupcie dimisisset cetere
recreacois gra venit et illa sotie vir-
nes ciuitates ea quatn paululum solatii
sup glacie more adolescentular regionis
illi9 hollandie accipe digrerent Illa
vo velut altera virgo sara q nuq cu
ludentibus se miscuit ac lyuanum
solacium detestans ob dei reuerentiam
pur et corpis iualitudiez ic no gsesit
Tandem molestatibus ea coequalibz
suis ut saltem vl' modicu secu super
lubricam glacie elonge cetas pspectua
gscendat. finalit acquieuit Ascendit
igitur cu vicis sup aquas glaciei lubrice
se debili corpusculo expgsuit cursitab
hic illicq coetaneas pur et iocantes
tm aspexit Et proh dolor morula vix
fecerat. et ecce vna puellaru rapido
cursu veniens. seseqz ab ipetu cursus
cohibere no valens i lidwina casua-
lit ipegit ipactaqz sup fragmina gla-
ciei dura collisione deiecit. sicqz de-
iecte costa vna dexter9 frangi coegit
Illic igitur oborte sut lacrime. illic iua-
luere clamores. q cu gaudio sup glacie
adducta fuerat. cu incredibili virgina
ploratu despabilit lesa manibz aliorum
reportatur. De lecto doloris e9 vix die
illo descendat et ecce nuq iuoluntas
descensura rursu ascendere haut du9
dno volente copellitur Stupebat aut
qui viderut admirati sut omes q casu
eu subitu audierut. itaqz pur igete
stulta et ppl'o barbaro gsuetu e. alius
ex pietate i lacrimas resoluti. alius
sic et alius quide sic de virgie quam
man9 dni tetigerat loqbatur Puri
aut illi q9 pudicissima lydwine vita
inotuerat. et q9 mens sanior erat
re tacite gsiderantes dixerut quia
man9 dni fecit hec qd' et plane
rei successus edocuit Adducunt ad
ex pte pcio ac pte medici. gsilium i
cyrurgice artis viri expertissimi ut suis
adolescentule pclitanti de vita succur-
rat medelis. suis ut putrescenti xpo
sponse subueniat pciosis vnguentis.
Quid dicam. Nuq arte medicine a
cyrurgie gfude9 Absit ut gfudam9
illos quos sacra scriptura honendos gmemorat.

Sed quid dicam? Numquam non defecerunt sternutantes
sternutamio. Et quid non defecerunt in virgine
prostrate. Sed vere digitus dei erat illic. Nec
enim phisicus locum habet aut cyrurgicus, ubi
solus dominus vulnerat et medetur. Succrescit
ex hinc labor et dolor multiplicatur in pec-
tore simul et sub costis passiones atres-
sit ruptum grauissimum apostema fuit secundum
iudicio phisicorum novissima peiora prioribus
consumuntur parentes grauius tenues in pauracda
filie cura facultates. et desperatur ex integro
de salute. ¶ Erat autem illis in diebus
archimedicus regionis hollandorum
vir philocalus ac devotorum pauperum
zelator magnus nomine godefridus cognomine
sonder dank. Hic cum audisset et vi-
disset que circa virginem dominus operari cepisset
in virgine digitum ori imponens ait Infir-
mitas hec humanam naturam transcendit facul-
tatem. quapropter in veritate dico quod si tot an-
teos quot sydera celum continet pro cura virgi-
nis huius accipere voluimus in cassum labora-
bimus. Altioris enim indaginis opus est.
principibus nostris galyeno ypocrati et avi-
cenne medicis famosioribus. prorsus ig-
notum. Dico vobis inquit bonum mei quod
iudicio meo auctor nemo deus tot et
tanta facturus est in hac adolescentula.
et quanta forsan a seculo in una eademque mor-
tali creatura non sunt audita. Et utinam
filia mea foret pro tanto pondere fulvi
auri. quantum caput eius equalitate pensaret
pro sane quodam presago mentis oculo
cernebat quia apud dominum condita erat vi-
siliter et mors lidwine nostre. et signata
foret in thesauris eius. ¶ Omni igitur
medicorum destituta solamine virgo do-
lorosa in sola spe dei vivebat. Furente
diro apostemate circa regione lesure
costarum huc illucque motabatur nusquam
requiem sibi reperiens. Accedit ipsius primus
vetulus pater eius petrus. et quo potuit
consolabatur unicam filiam suam. Verum
cum irrescerent putride corporis virginis
contremuit simul et miserabilissimi gemi-
tus. in valida suspiria reddebatur angustius
omnibus locus absorbebatur per nimia stimula-
cione lateris apostematis animus omnis. Victa
tande torturarum voragine. sumptum
nescia de grabatulo quo se volutaverat
in sinum senis misericorditer se deiecit. Unde
mox apostematis apertura subsequuta
est et humore confluente infectus cum exitus
non pateret aliorsum. statim accedente peno-
sissimo vomitu membratim discindi vi-
debatur conclamantibus qui aderant quia
mors in ianuis esset ¶ Ab illo demumque die
usque in virgine innabilibus domini. apparuit fere actio
domesticorum ut viderent quia solus dominus
opem ferre posset illi. et quia universum statum
eius versaturus sit dominus in infirmitate eius
¶ O quam grauius futurarum egritudinum ~~[illegible]~~ ¶ O
tortionum dira preludia. ¶ O si ~~[illegible]~~ potuisses
vidisses electam sed miserabilem adolescentulam
viribus omnibus destitui. membrorum omni
beneficio privari. genibus ~~solis~~ solis
ac manibus super humum reptare. monstro
similiorem quam homini. nunc baculo nunc scabello
per angulos domus moveri. interdum
instar vermiculi huc illuc moveri. et si
quando tempore paschali contractura foret aliorum
manibus comportari utique a lacrimis te
continere non potuisses. Quis enim non
fleret videndo virginem adolescentulam
speciosam adeo deformari. Quis non
condoleret omnibus amabilem. omnibus gratam.
omnibus desiderabilem quondam. iam ab om-
nibus aspernari. Nempe cibo et potu sapo-
nis iocis deliciantur huius mundi homines.
in spectaculis et choreis in cenatibus
et cantilenis gloriantur puelle. Sed de
lidwina nostra quid dixerim? Omnem
escam abhominabatur anima eius quam vel
plusculum sumeret distractia stomachi
statim evomere cogebatur. Omnem pene pro-
sus potum similiter cohorrebat. nam fasti-

diosus stomachꝰ instar pignatis ferẽ sepꝰ
de lebetibus tepidã aquã qñ; võ de cana
libus fetidã aquã appetẽs hauriebat.
Stomacho vacuo sopnꝰ illi modicus
uel nullus ut ita loqr. lacrimis rigatũ
stratũ p singulas noctes solũ hoc eãt
ei solaciũ. ab oĩbus mõstruosa ɔpũri
et a collactaneis tq̃ mortua derelinqui
felix illi fuit exercicium. et ī absinthio
multiformis amaritudis comitante
paupertate sp̃s cũ iob vlterioso deo gra
cias agẽ illi mãsit ad brauiũ. Cita
ẽõ amaritudiẽ spũs c̃tra uẽ corpis cru
ciacioẽ c̃tra quoq; vtriusq; hoĩs decẽ
tribus annis p̃mis uitã insequẽ sali
deo notũ ē et illis quibus hoc pla
cuit reuelarẽ. latebat aũt virgo ī
domo futili despicabilis oĩbus. c̃mo
quodãmõ sitã vmusis. Qualis tñ
fuit ī oculis dei queso videas. Ista
intẽa cũ sit famula dñi sub manu
dñi tamq̃ pila rotaret. fĩm ē ut duo
viri rixarẽt ī plateis. et pꝰ verba
venũ ẽẽt ad v̂ba. Unus aũt eorũ
altẽ vl' infirmior aut verecũdior fugã
sumẽs domunculã ī qua v̂go iacebat
ut ī ea saluaret ingressus ē. Statimq;
apro furẽtior hostis. fugitiuũ suũ adũ
saũ subsequit et nitẽs, v̂gīs petro
nellã spumãti ore alloqt dicẽs. Ubi
ē filius mortis iste. Nõne ingressus ē
domũ tuã. At illa vidẽs q̃ gladio
extento viri viꝝ q̃ sanguis sitibũdꝰ
insequeret qmmo viriũ intrasse tre
mula negauit. Ille aũt quasi fum
bundus ad camerulã filie currens
sil' mõ ut prius an illic hostis eius
eẽt inquisiuit. Que ī fundit viri que q̃mis
ut reor h' ē. Mirũ dictu Tamq̃ cecitate
pcussus cũquaq; ɔspiciẽs nemine vidit
s; mutatus ī masuetudiē ex virgīs
rñso discessit. Vir quoq; qui querebat
liber abiens de salute deo grãs egit.

aur aut humanũ aliquid passa eũ fi
suã virũ pdẽ putasset et si sit sua ɔmsoc
pimẽdũ timuisset obiurgatoris v̂bis
eũ alapa cepit mater pac cimicifica dñ
filiã dicẽs. O vesana et ipia quid ē
q̃d dixisti. Cum pdis vire ipũsso sui
hostes gladiũ fugiẽte. Hoc aũt dice
bat naturali pietate victa matrẽ
putãs quia suo officio mediatio obse
quiũ gratissimũ dño pstitisset. Illa uõ
eũ paciã multa mris alapã suscipiẽs
aut fides mea talis fuit o mr̃ q̃ po
tẽs eẽt vitas aĩaz vẽ saluarẽ qui eõ
fugerat ad me. Ex quo v̂o quieuit mr̃
et saluatꝰ ē sangs inoxiꝰ ī die illa
Ex eo deprecãd dñi fecit v̂tute. fortior q;
mulier vitas. q̃ppe p vitare et man
suetudiẽ; et iusticiã hoc uerũ signorũ
ī sponsa sua. facẽ dño nr̃o ihũ xpus
dignatus ē

De ɔfluxu aliaꝝ q̃m̄ũ
egritudinũ ī corpe et de ebullicione
v̂minũ in ventre. Caꝰ 3ꝰ

Prodijt igit ut aũ dixi propt
fracturã coste apostema p̃ssꝰ
ab hoĩbus intolerabile q̃d q; p̃mod͡ sitũ
violenta ruptura fluentẽq; p diuersa
mẽbra pertãte humore diuisimodas
attulit egritudines vald. Repetiit ꝯ
p̃mis ex illo tanq̃ radicali principio
contigua ɔputrescẽ mẽbra. repert
pptea ɔmartescẽ ventris intestina. repe
riũt insup et v̂mes horridissimo modo
quodã inaudito de ɔfuso corpis ebullicẽ
Cum q̃d' ita multiplicati sit et adeo
inualuerũt sup nũm ut ī vno eodẽq;
vrẽo triã apturã pꝰ corrosione viscerũ
facerẽt. morsibus corpus at humorũ
marcedie sese mutuo ad terebrãd'
iuuãtibus ī v̂gĩs aluo foramẽ vnũ
ad latus dextrũ aliud uõ ad sinistrũ.
3ꝰ uõ cẽ declinũ ventris patebat
forma tñ harũ apturaꝝ inuabil'.
figũ quodãmõ tendẽs ad orbicularẽ,

color oīo nig̃ aspectantibus intuens
stupore simul et horrore magnitudo
vō qn̄titate fundi scutelle ḡis q̄ad'
ett ab hiis accepi qui viderunt gtiebat
vermīū aut sic ebulliētiū mīō ītꝰ
cētū ītendū ducēti ḡius aut ultra
cētū ꝑ singulos dies. aspectus corꝫ
horribilis color qꝫ coru ḡriseus. mā
quodāmō aq̄a. spissitudo vō iuxta
grossitie extrēme ptl fusi gioris. lon-
gitudo ipoꝝ ad longitudineꝫ articuli
digiti manꝰ ꝓtendebatur. Modꝰ quid'
hiuꝰmodi vermes euocandi extrahendi
ue vivos h' erat. ffiebat malagma
ex adipe iumenti et melle optio
pinguedie caponis electi sil' commixtꝰ.
qd' sup apturā vgialis alui positū.
vermes sua dulcedie attrahebat. ne
more solito vitalia mēbra ctigerent.
ne vivi viuā tāto cruciatu ctorquerent.
Talibus naꝫ vermibus tabernaculum
vgineū quotidiana domus erat.
tales sīīs ꝑ apturā ventris ꝓtrahebāt.
qui ꝑusqꝫ venirent ad ptm oīa vita-
lia mēbra corrodere credebatur. Porro sc̄d
hiusꝰ occasione ctigit nouū qd' ꝯferā.
Curatus qdā illiꝰ tpis prochialis
videlꝫ ecclē supdc̄ē scyedā opidi. erat
ꝓfessione ꝛligiosus andreas noīe.
et ipe dives. hic eū deliciosū strinꝰ
eet ḡuiuiū. nō paupes et claudos.
nō cecos et debiles invitauit s'cdm euāl'.
s potētes ꝛ dites nobiliores ꝛ magnos
s'cdm sclm ḡuocauit. P hoꝝ igitur
ḡuiuarū magnifica reuerentia lau-
tiora sibi ꝯpauerat altilia diuisarum
speciū. capones ꝑpinguos multa pingue-
die longa enutritos ꝯfectos. Rebꝰ
vgine non latuit. quīymo paupꝛiā
eū eet ꝑ ītinerū et pꝰmodū ꝑ sciꝑaꝫ
ꝓ optinenda modica caponū arvina
ut pascet rodētes vermiculos uteri
sui velut deūꝫ ꝯ humilr̄ curatū postu-
lauit. Quid plura. Negat ille q̄ad'.
et dives epulo mareēti lazaō miraꝰ.
allegat mēdax caponū suoꝝ macie.
plus timēs ꝯtalis glē ꝑdere laudem.
q' xpm ī paupcula filia de tantillo
ꝯsolari. Cui et illa dixit. Rogaui te ꝑr
et nō exaudisti me. oro celeste regē
ut qꝫ pro ꝛparacoe corporis ulcerosi pau-
peri tantillo de suꝑfluo tuo semota
caritate negasti. deuoreꝫ cattꝰ qd nō
accipit xꝰ. Quod ꝛ ut pie creditur di-
uino nutu fcm̄ ē. Adueniē statuta dies
ḡuiuiī. aptātur capones. extrahūtur de sin-
gulis adipes. ponuntur ī promptuario.
uti parata erat sua. s qd' accuratius
de sero putatur custodiriū. totū de mane
ꝯpitur obesū ett quasi a bestiis oīode
laceratū. Placuit eū misatissio deo
ridiculoso signo q̄q̄ notabili secūdū
suū ī modico fidele cautiorē efficere.
ne cultores bel. et ventris adeo venerentur.
quinꝰ ett ipa cruel amica ꝑ-
suis misertis releuādis pietatis odiō
de pticulis suꝑfluis puidetur. H' aut
ꝑ disgressione dixerimꝰ. ad ꝓpositū
nrm̄ redeamꝰ. Oportebat itaqꝫ vgo
mo diutiū q' ꝑdictos vermes mālia
q̄rere. qbus defenderetur vita uirginis
atꝫ vorax rabies fratris continuo
vmis ḡpescerēt. Caput ēminēe dext'
scapula ḡpuntesce. adeo q' non nisi
fasciis ul' mappulis ad hoc aptē ī alia
poterit ḡuertī ꝑte. aliogn ḡpago mē-
broꝝ fuisset prorsus dissoluta. Quobec
usꝫ ad diē mort' sue resupina iacebat.
quo ett celū apciꝰ ꝯspiceret. ceteris mē-
bris corporis tanta īualitudie deiectū.
ut solū caput cū sinistro brachio libiꝰ
possꝫ ꝑmouere. Dext'ū qd' brachiū
ignis que vulgꝰ sacrū noiat usqꝫ ad
ossa ꝯsupserit. ut nerui positarū cor-
~~darum~~ ꝯtraī cordaꝝ ī cythara positaꝝ
libere plecterentur. et hoc idē brachium

tpe multo vno tm nervulo firmiore pe-
dulu alique masse corpis cohebat // Ca-
put eius punctionu aculeis et mallea
cionibus affligebat sucsiu. frons vo e9
antrorsu fissura longa lataqz
admodu anfractus deformabat. sili
et mentu ei9 fissura labru aduz cu
coagulo sanguis tumefaciet loqle
mebra sepi9 libe loqui phibebat.
¶ Oculoru passiones inexorabiliter
ptulit. quoru alteo penitus extincto.
reliquu lume nale ferre sine sanguis
effusione novoqz cruciatu no valebat
// Facies nonuqz tumorosa. dolor den-
tiu frequens. pleno dmo p ebdomadas
sepe. at p menses. aliqn sine cessacoe
ad insaniam usqz pvocabat ¶ Guttur
eius sepissime squinancia. ceterisqz pas-
sionibus inolabilibus pfocabatur.
ad q vix interdu corpus dimitti tra-
iice posset // Tam copioso fluxu san-
guis p nares os aures et oculos vex-
abatur. ut et videntes nedu horrore
incuteret. vm etiam devotulos quosqz
ad pfluvia lacrimaru pmoveret ¶ Ha-
bebat etiam sepissime iuberes aque
vomitu i tanta copia. q interdu
i vno mense vas magnu vix suffe-
cisset cape fusu liquore. qntu qnti
bono modo duo vi qui posset portare.
Et si qn a curiosis aliqs sup hoc inter-
rogaret. vn tantus liquor sibi aducere
tare posset cu nil alimenti sumeret ut
ceteri hoies. rndebat Putite et vos
mi o sapientes vn viti tantus liquor
accrescit. q tn i hyeme flatibz vento
frigidis arida videt et mortua Sic
qz sapient indocta doctis satisfaciebat
Quid ultius multis inmoror Pgo e
pulmonis pte et epatis ptes frustra-
ti. ut audivi ab eis qui viderunt. a-
misit ex integro. Vlcera ei9 iceffabi-
libus postulis atqz apostematibz. ut

plerumqz fame emittebat // Calculi
tortura inuabilis ea vexas ad morte
usqz pduxit. et h magnitudine
ovi colubre ptendebat. Continui mar-
tirii vicissitudinez sustitans stimulis
atrocioribus sepissime sensu cohibens
et loquela Ex hac quidem infirmitate
precipue se morte incursura predixit.
¶ De vlceribus epydimie ne taceri.
cu et id illi fuit donu singulare.
nonnuqz i quibus plagacoibz et casti-
gacoibus dni sup ppulm tere illius
hollandie cuiusqz infirmitatis aut
pestilencie primicias i corpe pati
Intestinoru magna pte ut infer9
pendula suo i gsptu diu tenuit.
vn manentibus cunctis ptibus infion-
bus ventris sacculus lane plen9 ne
prsus effluerent supponebat. // Tibia-
rum et pedu sensibilitate pvata. vi-
ta miserabile annis multis eucerit.
et si sup nat a dno p intervalla sensibi-
litas ad tempus modicissimu pbebat.
id no ad solaciu sz ad nova genera
passionu suscipienda. mira dispen-
sacione fiebat. ¶ Cuiuslibz spei febriu
divisio in quibus paroxismos passa e.
nam ethicam. terciana. quartana sustine-
contubinale fuit. nunc simplici nunc
gposita nunc effimera nunc acuta. fatigatu
ludus putabat quotidia9 // Vltra
quid ptraxerit. Nempe i corpe no car-
mebru qd extrema doloru inauditoru
evaserit. no i latitudine medicinalis
facultatis egritudo gmemorat cuius do-
narium no psenserit. no i venis gutta
sanguis. que subterfugerit virgam dei
penalis castigaconis Novimus tn pus beod
q harum egritudinum aliq fuerut pmanen-
tes usqz ad extremum vite. Aliq vo
psevirantes ad tps certum videlz annorum
mensiu ebdomadaru dieru et horarum
i vigilie. de sanitate vimptu nali anis

tegita octo nouit nimie. de qua uo dni
nri ihu xpi luculet valde sz de hac
ma necdu ad ppm ¶ Qmqde cu i
ucio passionu hac a dno pstrata. hu
manu aliquid obrepsit aio eius p hunc
modu fcm e ~~ut~~ vna dierd ut au
diet ridetes simul et iocates iuuencu
las. quadam vitularu mod post epulas
gens illud gsueuit. quapp sumpus obli
ta cepit amarissie lacrimas tps q absq
ulla spe recupacde sanitatis quasi
gpedibus detenta iacebat tamqua
que a coetaneis obliuioni data eet.
mortuaz a corde Cuius sane metis
nouicia qrulam cohibeat sub ferula
ta qruis discipline que morore habz
sit pstratam necdu spus unctioe suffi
cient delibuta. nudu scuto patie p
gmunita. cuius i dolore vita eius
aim i gemitibus cuius turbat e oculo.
cuius turbata e aia. cui no e i car
ne sanitas neqz pax ossibus eius.
Cuius ex sctis oibus ppris nalibus
delictus cui viue mors et cui mori
vita p tedio no sensit aliquos pre
ipacie mot Nepe ad gsoland iob
queue aia eius sathan carne tetigat.
et inclylo pacient ipacietis et mira
loqntis spm eius dns i solido posuerat.
ne peccaret Sic quoz nra lidwina
i primis quatuor annis humiliacois
sue fuit iteriore hoiez necdu a pigmetario
xpo plenius delinita fuit exteriore patie
bat ipaciens Quippe molestum erat
ei qd videbat. molestius ei qd tollea
bat molestissimu qz iis q vulneraueat
ea vlce pessio qruis spm eius aliqtenus
i gra stabiliuisset. nudu tn illi p
habudatia reddidac desup i vires
iferiores. extitit gressu Vn fcm est
qz ipo tpe qrulosi plactus eu sic la
cmactur. sup venerut pntes vetuli
ut gsolaret nata vnica. venerut
et queda collactanee ut gfortaret so
ciam. venerut ppnqui et noti eius ut vl[10]
recreet gsaguinea. sz molesti efficit[2]
gsolator ~~spus~~ oes et qruis qm no est
qui medeat vulneribus no e qui pstra
a dno releuet no e qui spz gsolari
possit ex oibus caris eius Sicque inquit me
miseram mi vincetes. o me abiectissiaz
mi moietes. qm fca su i obpbrium
vicis meis et tio notis meis. facta
su velud vas pditu. velud abiectio
plebis Sz qualit dno hac solus gso
lad dignus fuit audiuta

De vtute pacie sibi diuinit gcessa
et qualit pfecit i ea Ca 4

Suscitatis ut suscitauit dns spm
fris hois dei cui nome erat
iohes cognome vo pot qd theutonice
olla d et mito quia mors i olla lind
wine eid eet. pt colloqntidas passionu
hic tamq missus a deo farinulam ptu
lit. s. die gsolacois. qui itaz vgine
desolatam gffatus e dices Noli filia
noli autm gfidenciam tuam. q magna
vtiqz. hz remuneracoez Pacia s summope
ntia e ut volutati dei tuam gformas.
vite ppetue rpromissione accipias.
xpo itm i carne passo. et tu ipam qs
eade cogitatione armeris Nomne
apli vba sit h vz. h ei sentite i uob
qd et i xpo ihu Cuius i mudo con
teptibilior illo aut i plebe Cuius illo
in ominus qruis gtuclnsqz paciedis.
paciencior Cuius i flagellis masue
cior Cuius i tormetis oibus gstatior
Cuius usqz ad morte. morte aute
crucis. pro obediencior Vide igitur
humilitate eius. labore sudore. Vide
denique ~~sudore~~ dolore et angore. rspi
ce i facie xpo tui et sposi qui sic te
sibi elegit famulam ut sui vniteis
vestigia. ut supplicas ea q desut
passionu eius Hec et siliam pius dei

sacerdos ex ciuitate docuit eam. Gaudens
tandem q in recordacione paupertatis ihesu quam
pertulit in hoc seculo simul et absinthiose
passionis die et nocte iugiter dum posset
neque sine meditacione hac non estimabat
vir dei virginem adolescentulam. horas suas
et languores eius minuit posse pertransire
Respondit illa se facturam ita Quamprimum
quam nondum spiritum illum acceperat cepit pede-
tentim tamquam inexperta cogitare facta
saluatoris. sed quam de farinula helizei
vel quam xpistus est in ollula sua necdum
acceperat amarum et insipidum sibi vide-
bat omne quod sic in animo voluebat Rediit
ad ~~querelas~~ querelas eterum mors in olla.
itum ad lamentabile carmine ut prius.
quam deest farina Quam dulcia domini sunt
eloquia faucibus deuotorum. palatum
mentis eius non percepit quam dulcis sit vox
turturis auris obturata non audiuit.
donec rursum qui prius venerat iterum ve-
niat dictus frater iohannes pot. directurus
pedes eius in viam pacis Hic ergo cum
venisset perquirere cepit questum in libro
crucis ipsa profecisset Cui inquit O
pater inquit studium optimum sed ignotum
consuluisti. Ingenium gustare cepimus studiose
suaue persuasisti. sed quia super mentem
fluctus dolorum agglomerantur. insulsum
redditur omne quod de xpisto saluatore meo
recogito Certum est aut vir dei bona
voluntate in virgine. gaudens autem. Karissima
filia labor improbus omnia vincit Mitte
manum ad forcia estoque virago Nota
tibi. ut verum inferas Depone prius ab
amigdalo corticem. quam testam. et elicies
nucleum Non enim o filia. moyses ad
primum ictum virge sue aquas excussit
de silice. Persevera et vinces Cui illa.
Quo inquit faciam pater. quam preoccupat
me gemitus mortis. dolores autem at
corporis circumdederunt me. adeo ut quod agere
volo non possum At vir dei rursum

iohannes. Video afflictionem tuam. perfundo
satis dolores tuos Sed quid hec si temptu
domine nobilitate. inercia. accedine. si
acerbe mortis processum attenderis dilec-
tissimi domini tui. qui crucis in statera pro te
pependit Desine ergo amore emulari in
salientibus. neque zelaueris facientes iniquitatem
Noli ponderare florem iuuentutis fatuarum
sociarum. que tamquam olus herbarum cito
decident. quia parum aut michil pulchri-
tudo forme confert. ubi de animam sordida
et deformem aperte iudicium Quid nunc
obest exeuntibus in celo quod fortitudine sua
super xpistum comparate sunt per miriam aut egrotacionem.
quod iocis. delicijs. atque diuicijs voluntarie
caruerint dum viuerent. solo contente sponso.
quondam infirmi nunc acuti sunt robore. ubi
quondam egentes nunc locupletes sunt.
dudum tristes nunc autem gaudentes. olim
esurientes nunc vero saciate pro claudi et
impotentes. nunc sicut ceruum saliunt O
karissima liduina hec est porcio tua que
perducet te in terram viuencium. Ecce videlicet
mitem et humilem corde Scio quoque quod proprio
conatu virtutes has nancisci non vales.
nisi adiutorem illum habueris qui dixit.
Sine me nichil potestis facere Huic
recurrendum. si aspiciendo in eum perseuera-
ueris. in veritate ditaberis. si audieris
sapiens fies. si tollerancie teque uteris.
si subsecuta fueris refectione suauissima
perfrueris. // Cepit igitur ex tunc virgo ma-
num ad forcia mittere. cepit deinceps intel-
lectu et affectu de torrente passionis
in via sitire. cepit de scola celestis ma-
gisterii humilis discipula primum alpha-
betum desiderare Quid igitur plura.
Contigit ut idem sacerdos iterato veni-
ret. corpus dominicum secum ferens venie-
rent ut moris est ad languentes cum morti
et ipsam tum temporis erat Quo sumpto re-
uerenti manu. Sacerdos cum iam primo affectu
virginem ita cepit affari dicens Nuas

rem de domino deo ut te ad passionem eius ista
mare fecit simonem. en ita ipse te alloquitur
dilata ut credo filia gloriosus dominus deus tuus.
qui pro te et propter te passus est crucifixus
mortuus et sepultus. qui si boni fortis
emulatrix fueris. mites tua cum mag-
nimis mirabile dictu. Vix sacerdos
verba finierat. et ecce percussit dominus cor
lapideum et fluxerunt aque largiter. O
mutatio dextere excelsi. O bonitas dei
immensa. Quid aliud canit psalmista
Emittet inquit verbum suum et liquefaciet ea.
flabit spiritus eius et fluent aque. Nempe
diebus xv. vix a lacrimando potuit con-
tinere. Ab illo die cepit oculos mentis
aperire. cepit crescere infinite robur spiritus
compunctionis. cepit omne amarum carnis spiritui
dulcescere. adeo ut nil ei saperet nisi solus
ihesus et hic crucifixus. Unde septem
tempora in partes ipsius passionis ordine distribuit
per dies singulos. quo nec ullum temporis
momentum transeat supervacue quin absin-
thium passionis recurreret ad mentem. Itaque
tali exercicio se dedicavit ut sepius
vigilans per dies et noctes horologium
temporis distinctissime hore in mente perageret.
Ex flammifera meditatione crucis Christi
taliter flammescere cepit. ut non se sed
Christum dominum in se pati diceret. tanta cari-
tate iam victa. Hiis igitur excitationibus
docta Christi discipula. crevit in virorum
hominem donec annum sue visitationis in ha-
bitaculo attingeret octavum. Ceterum am-
plius et amplius crevit in corpore pu-
tredo. Statimque omnium dierum geritur
~~viscera cum~~ viscera crematur magis. et
velut concha stilla roris. et eritius spi-
culis ita virgo passionibus replebatur.
In omnibus hiis non peccavit labiis suis.
Sed nec stultum quid contra deum cogitare
debuit. Sed in acerbissimis dolorum aculeis.
quibus sepissime usque ad stridorem dentium
necessitabatur. deo nomine gratias referebat.
Unum etiam inter eas egritudines augeri magis
quam minui preoptabat. Interrogabat eam
plerumque si huiusmodi egritudinibus cito carere
vellet. Respondebat. Posito quod unica sa-
lutatione angelica omnes a me faci-
lime possem depellere passiones quas diutius
minime vellem. usque adeo in flagella para-
ta sum ut maluerim esse relicta sub penis.
quam pectus suum perpendat eius. Contigit scilicet
tempore carnisprivii quo plus genus humanum plus
studet comessationi quam devotioni. plus cali-
bus crapulis quam pampilibus consolandis.
revolvendo amaram Christi passionem. involuit
et ipsi retractando multam ingratitudinem
dicens ad dominum. Domine tu in operibus et clemens.
tua pietate deprecor. quatenus in novo quodam
egritudinis ostendas indicio. quod turpe sis
et non alius qui castigationes istas super
me permittis et immittis. Novum valde.
Dedit illi illico tantum dolorem in uno crucifi-
xo tantumque procedi magis ab illa quinquagesima
usque ad paschale festum inclusive. quod
anno tale quid tam instanti prece for-
midavit. sicut ab eis accepi qui fa-
miliarius ei adherebant quo advixit
In ipso corpusculo percipiebat ut supius
commemoravi. si quid ipsa perciperet passa dominus immis-
surus esset flagella punitive. Unum scilicet
scitum est quod narrato instanter quodam tempore
pestilenciali. tamen sedula inter inter iratum
patrem et reos filios se mediam posuit.
Nunc mox bina percussa est ulcere. in ingui-
ne videlicet et sub corde. Unum eum gracias
deo humiliter ageret. cum lacrimis addidit et
rogare dominum de honore trinitatis superaddere
tercium. Ad quod statim quasi telum de stri-
dente arcu unum generatum eius inflictum est.
de quo tamen victrix de aurea fibula.
et velut sponsa de signo in facie
ab amatore posito magnopere letabatur.
Unum autem illorum pestilentiorum ulcerum
utpote quod in inguine fuerat a domino inflic-
tum adeo infistulatum est. ut ceteris diminutus

curatis. pro momli vna cu[m] p[ri]orib[us] vul-
neribus iugit[er] ei cohereret p[ro]p[ter] q[uod] ig[itur] ex h[oc]
quod i[n] dicta sua speciali dedit d[omi]n[u]s
metuentibus se significatio[n]e[m] ut fugiat
a facie arcus. **De febrib[us] e[ius] et ydro-
pisi ac de i[n]testino[rum] e[ius] extractione
et s[u]bt[ra]ctio[n]e cibi et pot[us] et so[m]pni c[apitulu]m**

Talibus igit[ur] visitatio[n]ibus
crescens pacientissima v[ir]go ver-
micula lidwina stigmata d[omi]ni ihesu
iugit[er] i[n] suo corp[or]e gestabat. q[uam] artifex
subtili fabricio nouisq[ue] malleationibus
dieti [con]formabat. Erat e[ni]m quasi lutu[m]
sub manu figuli. q[uo]d i[n] fro[n]te no[n] re-
murmurat. erat sicut argentu[m] i[n] [con]fla-
torio q[uo]d sub argentario purgatu[m] clari[us]
sonat. erat erat q[ue] velut auru[m] i[n] ca-
mino t[ri]bulatio[n]is q[uo]d p[ro]batu[m] [con]ti[nu]is custo-
dit[ur]. Calores et ardores febriles ut
dixi domesticos habuit. talisq[ue] mod[us]
ei febriu[m] fuit. P[re]cedebat i[n] primis
calor quida[m] g[ra]uis et i[n]naturalis. que frig[us]
et horripilatio vehemens mox seq[ue]bat[ur].
P[ost]modu[m] mutabat[ur] vicissitudo ita ut p[re]-
cedens frigus i[n]tollerabile. q[uo]d i[n]exorabi-
li caumate finaliter claudebat[ur]. H[uius]m[odi]
febris adeo g[ra]uis erat. ut sta[n]te [con]tinue
p[ar]oxismo. o[mn]ib[us] exp[er]s fieret. sili[cet] vel loq[ue]ndi
p[ro]tieret. Vti voce et spi[ri]tu accepi ab h[ii]s
qui viderunt ea[m] multotiens sic estuante[m].
Raro vel nu[n]q[uam] o[mn]i t[em]p[or]e quo decubuit
v[ir]go sine aliqua febre p[er]mansit etia[m]
ad hora[m]. S[ed] ista[m] specialit[er] dilectam
p[ro]bauit p[re]ceteris quasi i[n] camino igni
supra q[uam] dici possit. Videntes
[con]sensu[m] aut[em] eius q[uo]d plus soluto g[ra]uar[etur]
i[n] corp[or]e. addiderunt adhuc medicos
consule[re]. q[ui]d facto opus sit si forte sit
spes. Volat usq[ue] ad aures comitisse
hollandie que margareta dicebat[ur]
patie[n]tie v[ir]ginis m[i]re fama. que suppo-
sito sec[u]m p[ro]prio medico [con]tinuo illuc festinare
cepit. vbi v[ir]go languebat. et visa

ea co[m]mota s[un]t o[mn]ia viscera e[ius]. tugurio.
p[er]sona. paup[er]e. la[n]guorib[us] ceterisq[ue] p[ro]ce-
ssatis. Accessit ig[itur] expertus valde me-
dicus no[m]i[n]e godefridus. et extractis ar-
te sua de corp[or]e i[n]testinis. reuenient[ibus] ut
potuit mar[ti]diis seorsu[m] posuit et sa-
moribus [con]suavit. apparuit q[uod] de spina dor-
si vmeo supposita sua trahentis origine[m].
eo ut asserint quia nullo falso multo
t[em]p[or]e visa fuisset. Insup[er] et h[oc] loquitur
e[st]. Adhuc modicu[m] t[em]p[or]is et ydropicus
morbus i[m]plebit v[ir]gine[m] ha[n]c. et ex tu[n]c
nullo liquore fo[m]e[n]tabi[tur] vel potu. Cuius
rei veritate futura p[ro]testata s[un]t. Hiis itaq[ue]
seriosissime p[er] medicu[m] pactis valefecit
amicis et v[ir]go. p[ro]pt[er] merebu[n]d[us] quia
patientis dolores auferre no[n] potuit.
p[ro]pt[er] v[er]o gaudet quia v[ir]u[m] se dixisse c[er]nebat
de d[omi]no i[n] adolescentula utpote q[uo]d mag[nu]m
et i[n]audita factur[us] e[ss]et mirabilia. De
i[n]testinis aut[em] illis p[ost] quedam ut fert[ur]
t[er]re [con]dita de iussu lidwine ip[s]i[us]. p[ar]te
no[n] relig[io]si suspensa cora[m] ea. quam et m[u]lti
viuentiu[m] p[ro]p[ri]is adhuc oculis p[ro]spexer[unt]
Tracti sunt exinde plurimi de [com]motis
ut et ip[s]u[m] vas d[omi]ni[ca]e sa[n]ctificationis i[n]uise-
re[n]t. e q[ui]b[us] barr[us] q[ui]da[m] tristissi[mus] ven[it]
putans quia suis resolutionibus aqua[m]
i[n] v[ir]gine p[ro]ficeret. S[ed] q[ua]nq[uam] eo studio iocre
celi sup[er] t[er]ris odoriferas obs[er]uato. eod[em]
q[ue] sup[er] foraminibus p[ro]ductis applicato.
paulisp[er] claudendo v[ir]iu[m]. videt[ur] p[ro]ficere.
p[ro]ch dolor mox t[er]gente ydropisi d[e] p[ar]te
illa fiebat nouissima peiora priorib[us]
Virgo quippe pacientissima ne pusillos
scandalizaret q[ua]nq[uam] sane nosset a d[omi]no
fieri que sustinebat. ne videt[ur] de se
p[re]sume[re]. aut d[omi]n[u]m uelle te[m]ptare. cunc-
tatatis que suasu simplicium [con]sulebat[ur]
paciebat[ur] simplicit[er]. nichilo[min]us p[ost] de[cem] hor[um]
solertiam. duplicatis doloribus me[n]te
et spiritu redibat ad eu[m] qui medendo
vulnerat. et vulnerando medet[ur] q[uo]s amat.

¶ Constat p̄terea al' q̄libz p̄sentium. sop̄no
cibo potuq3 pro q̄tinuatione vite indige.
Constat etiā q̄m ex putredine humori
bus p̄sēti ubi v̄mes oriunt' et scatet fe
tore simul naribus olfactui ve aggrauari.
Veritate aut̄ dicā. Induuina etenī iam
annis t'ginta et amplius pane nō q̄medit.
q̄tum vir sanus et incolumis p̄ t̄bus die
bus necnō vite lz. sic nec totidē sop
nū cepit. qui sano sufficeret t'lz nocti
bus q̄potent' Preterea de adde id dix
erim. q̄ p̄ i ōi eo t̄pe quo v̄mes ebullire
visi sunt quo viscera v̄ginea q̄putrue.
quo q̄pago mēbrorū cepit dissolui.
nil fetoris i h'is ōibus p̄cipit'. nil
infectiui exalat'. nil olfactui a' naribz
offensiui ab ea p̄sentat'. Domus enim
michilo' bassa et humilis nimis. ca
merula ei' sepulchro defunctorū silior
q̄ thalamo. i tot annis tm̄ nō calcat.
sicut nec multis annis il supsit. ita nec
superfluum a se reiicit. inmobilit' supa et
resupina iacet i stratu suo. solis aut
lune b̄n̄ficio nō gaudet q̄ diu iacuit.
q̄ppe t'p' que collocat' i obscuris int'
mortuos seculi. anxiat' vita e' Res
vnq̄ talia p̄cepit auribus. Quis n̄
silia p̄sp̄exisse' i diebus et finibus n'rīs
crederet h'. Respe p̄ ea q̄ vidi et vi
deo crede q̄pellor etiā ea que nō vidi.
¶ Proinde de subtracte vict' etiam
p̄sissimi s̄mone l'ra op̄eptū ē. In ipso
siquidē p̄morū t'cio annorū. supsicat
saltē interdū modicū pomi fragme
tū. ad spissitudinē p̄ue hostie. q̄d etiā
int' ferreas tenellas. tadetesq3 q̄pssū
insipidū ōīo reddebat'. Et si q̄n buc
cellula panis cū modicissio liquore
lactis aut ceruisie deglutire coget'.
hoc penose atq3 difficult' valde t'tie
bat. Successu vō t'p's iux' p̄nostica
cōnē mḡri godefridi zond'danck. de
lecto etiā et illo solido pabulo. mo
dico cynamomo aut dactilo rarissime
vsa ē. Ad vltimū vō quouis cibo p̄ua
ta vino sob'rio s3 liphato cū liquida
zulcara. sub q̄ntitate medie p̄te me
sure comitatus hollādie. poci' stilla
di q̄ bibendi cā. p̄ integrā ebdomo
dā sustētabat'. Quid aut̄ dn̄s i supple
tione vini op̄atus sit corp̄e quo sic rāo
vino parū p̄ vtebat' dicet' i 2° ca'.
2e p̄tis s. p̄fectiue ubi de suppletione
defectuū s̄mo plixior habebit'. Pa
rentū q̄dē sepius ob inopiā. t'. aquā
fluuiale afferri faciens. an de fluxu
ul' et refluxu supta foret q̄ p̄hira
distinebat. et q̄m ex vicinitē sinus
marini. inportunitate ventorū ul' pro
cellarū. aque fluuis salsedie maris q̄fun
debat'. cooperāte illo qui coop̄at' ē moysi
et heliseo sup' aq̄s amaras. adeo dul
ces reddebantur q̄ nē more aque pre
dicte. vt t'p' vino q̄dito vtet' ill' ad t'p's.
¶ Sane quoq3 cū ablatōe corp̄alis ali
monie. p̄alforma sop̄nus ab ea p̄rsus
auferret'. et consueto more vocali
seu mētali deuotionē op̄am daret. satagēte
sp̄u torporis et desidie inuabilit' cepit
i suis exercitiis p̄pedim. Et quia signat'
t'p'e missarū quo toto conamine ab
sens lz corp'e. sp̄u tn̄ p̄ns ee satage
bat. nec posset. q̄suluit sup̄ h° confes
sore quid agendū suaderet. Confessor
vō discretus hostiles nequicias dep̄hen
dens. quātū ul' ad relaxatione spiritus
aut ad turbatōez saltē int'ioris ai.
ab orōis ac meditatōis fructu retar
dari posset. videsq3 q3 q̄pto resisteret
tanto plus vexaret'. suasit ei t'p'e
dormiendū quo facultas adesset. etiā
quacūq3 t'p'is hora temptator adueniret.
Suscepto p̄ris q̄silio successit dieb' festi
eximie videlz pasche. q̄n ecc'a qui
p̄cio mortuū fuerit tonat' p̄ gr̄az
resurge. et ecce sop̄im t'ptatō supra

modū oratē ꝯtinuāc cepit. que ob ĩmcren
ciā fessi capitis manusq̄ꝫ quā moue po-
terat. diligen̄ vigili ꝗ violenta decli
nans. ex tūc confuso teptatore die mortis
adusq̄ꝫ sine dormicione quartū cōmanda
pseuerauit. Et hec de subtractione cibi et
potus ac sompni dixisse satis est. // Amō
septuatus vitā eius o lector tēpus ordine
ꝯgruē suadē negens. ad ꝯpactas vī͛s
mās ut manifestet opa dei ĩ xp̄i famu
la luculencius līꝫ simplici⁹ me gesto Co-
fluxe͛ plurimi vid͛ virginē boni
videlꝫ et mali. sapientes ac insipientes.
tā simplices q̄ curiosi. hij ut edificet
et edificet͛. Alij vō ut videat et iudicet.
mordeat et detrahat. ꝯtrāt et insidient.
Venientes aūt illi nichil videtur for-
me speciose foris certus. n̄ vas fictile.
vas lacerū atꝫ ꝯfractū. vas monstruosū.
ymaginē mortis. ꝗ cognouerunt curiose-
ius. deformē formosā. ĩ fictili vase
celeste dūꝫ. ĩ ꝯfracto vasculo sanctificacionis
balsamū. ĩ monstro singulare mirabi-
le dūꝫ. In mortis ymaginē. speciosū
auctorē vite p̄ filijs homī. Ducit
curiosus vn̄ sibi mā febris. cū nichil
sumet alimenti Myrarī fortes inquit
vn̄ m̄ tāta febriū nicarū mā. Mirer
ego pocius cur p̄ menses singulos ad
ꝗntitatē dolī magni carne nō exu-
berī Vos cruce meā indicatis quā
videtis exti⁹. vnctionē aūt nō indica-
tis quia nō videtis q̄ꝫ intri⁹ latet.
Quasi velit dicē q̄ ꝗm multitudinē
dolorū erāt et multitudo ꝯsolacionū.
quas ipsorū curiosorū aliens ꝯtinuans
splendidis ꝓponebat. Sicqꝫ curiositates
ꝯperabat ad eā. ꝯtrū nonulli scioli.
ꝯtrū garruli certi de q̄⁹ ad thymotheū
loq͛ aplūs quia deuitandi sͭ. quos tn̄
vgo pudibūda tēp̄ signū ad sagittā
posita. fuge͛ nimē potat n̄ fugaē.
quorū os ponebat͛ ĩ celo et ligua

tr̄sibat ĩ t͛ra Neq̄ talū insensibilitatē
tetigisse videt͛ aplūs. cū dicit aialis
hō. nō p̄cipit ea que dei sūt. Talibus
nāqꝫ tēp̄ incredulis. opa dei. ne͛ pocius
q̄ ꝯgre ebucti͛bus. cū vidisset xp̄ī sposā
tā despecto loco ĩ obscuro tugurinculo
posita. blasphema ligua labrisqꝫ vq̄s
resolutis. dicebat q̄ vorax et potatrix
vini. ul͛ quia demoniū hꝫ et hmōdi
multa. ut audiui. Alij aūt q̄⁹ meo
sanior erāt deo dātes honorē dice-
bāt. quia vē a dn̄o fuit hec. et sūt
mirabilia ĩ oculis nr̄is. Quippe sp̄ua-
lis homo diiudicat oīa. Si quis tn̄
blasphemos cui⁹modi seq̄ velit. dicat
inpossibile apud deū oē vbū. aut q̄z
instrumentū testimoniale qd͛ a iudicibus
opidi dicti scyedā p̄ manū tabellio-
nis exaratū sigilloqꝫ ciuitatis ꝯmu-
nitū falsū sit. ĩ quo tn̄ mirabilia de
vgīe que fecit dn̄s describuntur.
Cui⁹ copiā de vbo ad vbū ꝓposui
opis hui⁹ ĩ exordio. qd͛ cete⁹ fecti.
quatē hēat p̄mo lectorē quo gaudeat
sup͛ veritate. aut detractorē vgīs ad
veritatis agnicionē ꝓducat. cui⁹ aūt
et ꝓtu⁹ quo ꝯpescat͛ a morsibus et
latratu. Habes et aliud testio⁹ effi-
cax ab inimicis vtpote stipendiarijs
capitanei tēpis illi⁹ ĩ schiedā. q̄ sep-
tiē nouē diebus et totidē noctibus.
abierūt lectulū vgīs ꝗad͛ ĩ suo loco
disertti⁹ ac ꝯgruenti⁹ describet͛ // Beatis-
sima ig͛ vgo lidwina velut odor vite
bonū et sanis. odor vō mortis ~~malis~~
factā malis. sub humili tugurio velut
iob ĩ sterqlinio iacebat. q̄ tn̄ velut
astrū matutinū corā deo sp̄ū lucebat.
factā velut apotheca celestiū aroma-
tū. effecta velut cella suauiū pig-
mentorū Quippe corā deo loquor qd͛
referentibꝫ fidedignis accepi Quamuis
reuera frustratī vitalia cū pulmonē

quod epatis. quod etiam viscerum seu intestinorum
integritati naturalia corporis longa marcescentium
dyrorumque vomitis cruciatu perdidisset. Hec
tamen omnia sic emissa particulatim et fetore
nimium instar electuariorum atque aromati-
carum specierum de se prebebat odorem.
Et qui propriis manibus contrectaverunt
atque contrectamus testimonium perhibet de hiis.
Porro propter gemitum devotorum atque de-
votarum. rem tam mirabilem videre trac-
tare et adorare cupientium. ne forte
applausu hominum perderet thesaurum gratiarum
que cumulabat. et ne favorabilis
aure flatibus retardaretur ab hiis
qui cupiebat. nichil finaliter eorum
que sic frustratim emiserat passa est
reservari. Sed universa et singula tam
sicca quam humida tunc conservata etiam
de proinde modica propter novitatem intesti-
norum particula fodi iussit in terra. Ha-
nc igitur lydwyna tonsionibus va-
riis expolita tibi potus et sompni bene-
ficiis destituta. huius corporalis
gaudio privata. vili domuncula quasi
in ergastulo domini. mira dispensatione
sub manu summi fabri adhuc malle-
anda. vino et oleo piissimi samaritani
quem perungitur. et sicut verbum apostoli aliis
odor vite in vitam. aliis vero odor mor-
tis in mortem conservatur. De morte
matris lidwine et de paupertate ip-
sius maxima Capitulum 6

Porro quia de infirmitatibus
virginis iam dictum generaliter.
deinde libet animo spaciari
et protinus ad specialia quedam. Erat quippe
mater petronilla mulier senex facta.
sed laudabilis et timens deum. Hec
cum processisset in diebus suis consuetudinem
transtulit de qua et mortua est. Cum
deploraret dies adolescentie. non sine
iuvenili vanitate facte tamen ut putabat
infructuose transactos tandem in hec
verba flendo prorupit. En inquit morior
paupercula tamen quasi nichil boni fecerim
cunctis diebus vite mee. Nichilominus quod
dilatione vite huius tristitie. nollem
vel minimum vinculum debere occidi.
Sed utinam vinea mea quam ubere
meo lactavi pro delictis et ignora-
ntiis meis intercedere digneris ad dominum.
et leta moriar. Quod cum audisset
misericordissima filia eius. nimia con-
punctione suffusa. imo de profundis
sui cordis ita affatur dicens. Constan-
tior esto mater mea karissima. et manum
domini sustine patienter. In ianuis est
salvator noster. qui contritum cor tuum et
humiliatum non despiciet. Preterea si mea
minima sicut deus pietate sua facere
dignatus est. opera tua fieri velis.
en tibi quantum possibile fuit ea conferre(?)
confessus(?) cum tribus labores et dolores ul-
cera et plagas. torsiones et omnes
vigilias et lacrimas oratiunculas et
exercitia quibus accipias eo pacto
tamen ut te per omnia divine voluntati re-
signes. nichil hesitans quin ipsum de te
haut dubium curam est summa tamquam
salvare potenti insuper et volenti. Audi-
ens autem hec mater eius exspirans in celum
manibus quasi servis naulum nacta
gratias deo retulit qui talem sibi fructum
consequi concessit de filia. Emigrat igitur
ad dominum pia mater quasi nichil quod iam
matri possideat nudata propriis ut
autumat humilis filia quasi gradia
factura manuum mentis et corporis
ad fortia mittit. Denique cingulum
latum grossum et hispidum de pilis
equorum contortum emi sibi procuravit ut
eo tamquam balteo succingatur quod super
marcidum corpus stricte renovans.
per omnes dies vite sue propter [illegible]
corporis que marcebant et etiam
cingula ipsa incessanter portabat.

Cepit modicam substantiolam quam vivens
adhuc ante obitum genitricis distrahere.
distractam in pretium nimis tamen debite commu-
tare commutata pauperibus distribuere.
distribuendo divinum feneandi modum pro
acquisitione margarite celestis invenire.
At ipsa cum manum apposuisset aratro. cepit
egere pre cunctis magis ipsa. Postmodum quia felix
meditatrix dicti cum maria matre apud
diversorium bethleemiticum pernoctabat
in spiritu. tanti regis ac sui regalis stabuli
zelatrix cum adhuc culcitram superesse vidisset eam
iussit auferri. Et quidem preter hunc zelum
causa satis miserabilis aderat. et
multiplex. tum quia senectus patiebatur
infirmitates aliquas. tum quia linthei
cum culcitra computruerunt subter eam per marcorem
corporis et humorum. tum quia putrefacta
culcitre plume adeo marcido corpori ad-
herebant. ut nullatenus arte vel ingenio
de medio plagarum suarum. sine novis
stimulorum cruciatibus valerent auferri.
Ob hanc ergo ut compertum sublata est ei lecti
mollities. et suppositis paleis simul
suppositus est miserabilibus membris eius.
et asser durior. super quem resupina
semper iacens dies et noctes cum christo in cruce
confixa ducebat insompnes. Hec sine la-
crimis quis referat. Nusquam michi
hodie tale speculum. nusquam michi tale
pietatis exemplar. Porro virgo super
assere sic iacente memoriale dabatur
per hoc eius qui nudus pependit in
cruce. clarissimum vulnerum eius representa-
culum sit assidue resupina iacendo cum
dolore. ¶ Erat enim diebus illis supervenit
hyems valida nimis. qua nulla in
memoria mortalium illius temporis extitit
vehementior. ut pre prolixi gelu fri-
gore que minus intense vulgari voca-
bulo longa hyems per excellentiam ac-
cepit nomen usque in diem hanc. Iacebat
igitur virgo quasi in diversorii presepio. In
frigore et nuditate. in stridore et
calamitate. adeo quod sepissime in extremis
membris frigida et rigida. in mediis
vero penitus impotens inveniebatur.
Non sinebat substerni plumas timens
ydropisim. desuper operiri duplicibus nega-
bat coacta simul et voluntaria pau-
peries. ad inveniendam dilectam permittente
domino. frigescente caritate multorum. Tanta
quoque livedine per gelu intenso suffunde-
batur corpus illud virgineum. tanto que tu-
more reddebatur invalidum. ut vix
calefactura vel aliquantulum quovis. ad
pristinas et que sunt egritudinum species posset
reduci. Hemo etiam sepius adherebant
sanguinis gutte. fluentes ex oculorum
alveolis et sepissime aquee. que forti
forinsecus formate gelu tenacius conge-
labantur. Haut dubium quin solo more
humano defecisset si non dominus in hiis omni-
bus mortibus mirabiliter non morituram
conservasset. Denique si quid ei dabatur
superfluum extemplo sibi fore formidans.
quasi alienum minus foret. magis egentibus
suo iudicio transmittebat. Dominus eam dux
eius esse voluit qui non derelinquit
sperantes in se. ¶ Eo tempore vir magnus
quidam erat venerabilis etatis senex et
vite immaculate nomine Werboldus.
vir itaque magne fame ac timens deum.
veritus a multis. Hic ad virginis
noticiam hoc ordine pervenit. Fuit enim dispen-
satione divina. quod in solempnitate dominice
annunciationis. spiritus utriusque tam dicti
Werboldi quam etiam Lidwine virginis miste-
rium dominice incarnationis meditando
simul agente domino convenirent. modo siquidem
mirabili. spiritibus exeuntibus an in
corpore an extra corpus. nescio deus scit
Hii quoque cum uno exitu uno vero voto.
circa dictum sacramentum ad quod solvendum
magnus baptista iohannes indignum se pro-
testatur. humiliter sese dedicassent. Fuit
enim ut corporibus semotis. spiritus mutuo
in se convenirent. tanto caritatis vinculo que
se unirent. ut redeuntes ad id quod actuale
est. quasi connexi raptus huiusmodi.
et qualis ubi vere moverentur nosse cor-
poraliter anhelarent. Pervenit igitur ad aures
viri dei virginis noticia. ad quam inve-
niendam illico seclusa mora cepto itinere
properavit. Et ubi domunculam introivit.
cernens domus inopiam. audiens que gesta

rei flebile ordine attendens et faciem eius morosam. ulcerosam. fissam. et liuidam. corpus totum putridum sed non fetidum. scatens vermibus sed spirantem bonis odoribus. cecam oculo sed et fisso labio. pre admiratione vir pietate plenus flere cepit. insuper telo virginalis eximinitatis? perfossus et transfixus fit inter eos gratissima de diuinis collacio mutua. Sermo vero ultimus de necessitatibus amoris eius utpote sine quibus subsistere vita viatoris altrisecus habebatur. Mistus est igitur virginis paupertati paupertatis amator precipuus. de marsubio suo mox argenteos xxx^ta letanter protulit. atque ita valefacto virgini craftinum adusque illic vir deo et virgini deuotus permansit.

Altera quidam die vir spiritu dei plenus cognomine crudite simul et crudelitate incolarum opidi. qui virgineis miseriis misereri non didicerant. quasi zelator alter helyas locum predicacionis ascendit tantoque feruore ubi dei feralia corda ferire cepit. ut quasi nouum hominem aduersus sacros viros credens suscitatum.

Reuebatur autem non inmerito virginem Christi vir scilicet sanctitatis amator. qui per se sepe veniebat ad visendam illam. quam dicit de ea tamen in tabernaculo nouo inhabilissima fore cognoscebat. Unde quoque et verba hec de ea loquutus est. Magnum cure et amplum valde hec virgo fundamentum posuit. cuius edificium nequaquam ad perfectum breui tempore poterit fabricari. Quod utique futurorum multorum processus apte predixit. quia ni fallar eo tempore nondum lydwina in medium sui cursus in languendo venerat. et si parum distaret a medio. longe tamen adhuc stabat a termino que constituerat sibi dominus.

Ca^m 7^m De tribulacionibus nouis et variis angustiis autem eius ac modo se consoladi

Pensatis ex cordicitus verbis dei supradictis sermonibus. nondum ad occasum sol venerat in virgine mea lydwina sed adhuc sedare videbatur ad meridiem. Quid igitur. Paulopost erumpnas iam dictas cepit virgo in viduo prece ac veterano nouos haurire dolores. utpote qui iam edentulus et pauper de laborico manuum viuere non poterat. qui ad custodiendas vigilias noctis in opido sicut assuetus fuerat amplius minime posset. Itaque et ipse in supramemorata iam hyeme que solito asperior intonuit. una cum filia sua miserias ineffabiles habuit discurrendo inter per plateas et vicos opidi iuxta exigenciam officii noctu adeo ut pedica dextri pedis emortua liceret atque contracta.

Hic sane mentis vir quamquam paulisper in dies incole de necessariis prouidebant filie. noluit tamen ipse quantumcumque veteranus ad necessitatem accipere de oblatis. sed tremulus aiebat. Non licet seni huic deuorare filie pauperis elemosinas. cum precium sanguinis et peccatorum hominum sit. sed sufficit mihi paupertas mea ut deum lucrifaciam.

Venit interea dominus willhelmus comes illustris hollandie de urbe scyedam. Hic cum audisset quod dominus faciebat cum famula sua lydwina. iussit vindi-senis vocato eo dixit. Ob reuerenciam filie tue postula a me quod vis. ad sustentacionem senectutis tue. Cui ille. Diuicias seculi o graciose princeps hucusque non possedi nec in presenti cupio quolibet affluere. duodecim tamen aurei mihi sufficient pro competencia vite. Princeps vero illustris viri senis piam simplicitatem aduertens. accersito thesaurario iussit duodecim aureos annuos viro dari. qui dicuntur scuta monete veteris francie. ne quoque simplici vetulo fraus aut dolus fieret. caucione prestita securum effecit. Esto inquit ad senem pius princeps equo animo nec paucas. quia si duplos aureos amplius tibi necessarios videris. ipse iam dicito. quia ad copiam tuam releuandam te vocaui. Factus est itaque pius senex ex deuoto deuocior. et ex timorato timoracior. deo gracias agens. atque pro benefico principe frequentius orans. missas audiebat deuote. si quid superfluum esset illi pauperibus distribuebat habunde. Quantumcumque

decrepitus et deficiens visu. ecclesiam tre-
mulus et totiens frequentabat. Perstabat
eatenus filia huius prece senioris quatenus
domi consisteret. veritus quod accidit, quodque
prenoscebat in spiritu quamquam taceret. Una igitur
dierum senum more domo relicta pedi-
tans ad vesperas, obvium in itinere dyabo-
lum habuit. qui se sub specie cuiusdam viri
sibi noti mentiens ita senem aggreditur.
Quid inquit agis aut quo tendis? Cui ille
Ex porta ut parumper recreer. Credit
vir simplex demoni quem hominem fore
credit cautum. comitatus est delusorem.
qui mox senem ex urbe in foveam quandam
plenam aquis pepulit atque disparuit.
Cumque periculum esset in mora. et senior impo-
tens periclitaretur in aquis. astitit statim
a dextris pauperis qui salvos facit
filios pauperum. cuius nutu auriga quidam
supervenit. per viam non tritam currum ducens
et insolitam ut pie creditur a deo missus.
qui statim obrigescens contremuit. et
urgente vetulum ad littus traxit.
atque huius genitorem esse lidwine quamquam
facie mutatum agnovit. Tractum
igitur super currum suum vexit in opidum.
Unde suscitato rumore per urbeculam. periculi
dolor ad aures virginis pervenit quod pa-
rens in aquis perforatus esset. Qua
de re nimirum naturali quodam compassionis
gladio transverberata ex triplo astuciam
demonis cogitavit atque in allatorem
patris mixto dolore gaudio quia viveret
adhuc deo gratias egit. Alio quoque tempore
addidit et crudelissimus hostis adurere
filiam senis videlicet lidwinam hoc modo
Erat quidem virginis candelam quandam ar-
dentem in angulo super caput lectice
in qua quiescebat soror eius ne lederetur
in visu minus caute posuerat. que virgine
circa misterium passionis occupata
deorsum cadens partemque supellectilium ad-
ussit. in palearum strue iam acerrime

crepitabat. priusquam vero virgo horrendi periculi
cladem deprehenderet. Proinde cum ipsam sic
in mediis flammis atque crepitantibus
expectatam se perciperet. nec esset qui iuvaret.
levam manum quam solam movere potuit
ad comburentem atque flammantem materiam posuit.
atque sic ignem manu vincta constrictando
extinxit. quo extincto manus eadem prorsus
illesa permansit. In crastino autem admirati
universi et stupore concussi. soli deo qui
sic filiam suam in flammis periclitantem pre-
servaverat cum diffusione tanti miraculi
gloriam reddiderunt. Sane quemadmodum
filiis israel dominus quondam in solitudine cur-
rentibus manna dare non distulit. ita spon-
se sue non in lectum currenti et in stadio
panem consolationis ministrare non negavit.
Cuius rei gratia nonnulli religionum varia-
rum devoti viri. cum manum domini super vir-
ginem modo inviso quoniam tenerent. pie sen-
cientes de domino sub tam patulis vulneri-
bus simul et unctione spiritus suspi-
cati sunt. Unde sepius dicebant ei Late-
re nos non potes o soror karissima. quia dominus
tibi tanta flagella tribuens in corpore
spiritualia inmordit vel sua munuscula
submitteret. Que ait In insipientia
mea fratres mei dicitis. quia unctionem quamquam
invita. fundente desuper misericordissimo
domino interdum percipio. quam sine micis
cadentibus de mensa dominorum meorum
catula misera subsistere non posset.
in tam deiecto corpusculo. sed quos quales vero
quamvis suscipiam. tam vilis tamque indigne
corporis carnicule dicere nequaquam interest.
Solis enim timoratissimis atque secretioribus
domesticis carismatum suorum donaria
sobrie quantum divina gloria vel fraterna cari-
tas exigebat revelare consuevit. Sus-
pendebat autem dominus interdum verba con-
solationis. quo virgo nil gravius poterat
infligi. adeo ut duplicata sibi flagella
corporis maluisset. quam sic ab uberibus

miseracionis prine spem ablactam. Plane
quia spes que differtur affligit animam q̃ de
re tedio fatiscens p⁹ omne ꝯsuetum exer
cicium in simulacionibus corporis adeo delicta
ꝑ deductione temporis fructuosa quasi pute
fieret angelum mentalis alloquebatur. O fr̃
inquit, ꝑdilecte mi nunc loquere. ne pigteis
nunciare mi de sponso meo super omnia di
lecto. an forte in domum suam traducere
me differet. Qualis eius sit apparat⁹
thalami mi queso nunc indica. quid
agat quid intendat et quo se habeat.
q̃ etiam ꝯuelato. Nonne dilectus me⁹ de me
sciscitatur interdum et loquitur. O quousque
me in hac valle lacrimarum relinquet.
Quid si sic. Quid faciam nescio. quid
eligam ignoro. Nam et iaculo sui dilecti
amoris vulneravit me transfixit me.
et ꝑ incendio sue flagrantissime dilectionis
en quia morior. Igitur o fr̃ angele. nun
cia dilecto. dicito sponso quia amore lan
gueo. Impaciens loquor amore victa.
Et quod languore deficiente me non
curat, sed affligit. q̃ tamen minime in terres
quosque ꝑvacue me docuit. Ego nullatenus
o mi fr̃ talia ꝑ ꝯpenderem si mei iuris
foret ut sum ego sum. O si dilectum de
sublimibus ad yma. veluti et ipse
me de ymis ad sublimia trahere posse.
Perfecto non quiescerem. procul dubio non
dormirem. qui pocius thesaurum illum. quin
ꝯplecterer brachiis. quin traherem in
visceribus. quin coniuncti tibi ꝯ⁹. O sin
cere mi fr̃ o fidelissime paranimphe. festina
discurrere nuncia dilecto dicito sponso
ardorem cordis mei. desiderium anime
mee. precordia interiora meorum Unum
queso defer ab eo ꝯsensum. verbum saltem
unum reportato. Saluta eum in penetra
bilibus cordis eius. et dic ei quia
ad mortem fidelis ei ꝑseveno. ac quaten⁹
ꝑter eum inter hospicium cordis mei nullum
amatorem admittam. Salutabis etiam mi

scedo summo colendam genitricem eius mariam. Sa
lutabis et omnes fratres meos ac tuos
spiritus angelicos qui coram domino meo ministrant.
Salutabis denique cetum preclarissimum cho
rum apostolorum. exercitum martirum. agminia con
fessorum. Insuper et sorores meas in domino
sanctas virgines. et reliquos dei sanctos omnes.
et dicito eis quatenus et ipsum ꝑ me dig
nentur intercedere. quo et in eorum collegium
collega fieri merear. et ad choreas
suas soror ꝯ quibus puella citius admittar.
Atque in hunc modum tempus deducebat si
quando mane die ꝯsolacionis nimium fame
lica. ceteras ob causas deo notas ad votum
non susciperet. Quasi modo genita lac
ꝯcupiscebat quam ad solidam escam
capiendam dentes coaptabat. Sic tamquam
puelle in christo primo lac dandum erat.
non escam. quibus haut dubium spem altam
illorum nunquam ut pie creditur caruerit.

De consolacione sibi quasi ab angelo in mentis thalamo data. necnon de visitacionibus realibus angelorum sibi factis Capitulum octavum viii

Hec cum apud se tranquilla men
te sic formaret ac tacita
mox quasi legacionis sue
nuncium redeuntem aspiceret
reminisceres quodammodo ꝯsensum adiungebat.
O inquit electa domini mei sposa. spons⁹
tuus te ineffabili suo dilectionis vite re
ciproca salutat. et ne tedio vel pusil
lanimitate ꝯtrahas corditer mandat
et hortatur. Quo sui ꝯmisericordia exop
tat. et quia tuum ob amorem ipse
plusquam xxx annis humanam erumpnarum
particeps extitit. esuriendo videlicet et
siciendo. in fatigacionibus in laboribus.
in vigiliis in oracionibus. in algore et estu.
in friga et ꝑsecucionibus. in blasphe
miis et flagellis. in pressuris et tor
mentis. in punctionibus. in sudoribus et
effusionibus sanguinis. in tonsionibus

et extensionibus. in confessionibus. in plaga-
tionibus manuum et pedum. in spineo
dyademate. in derisionibus. in sputis. in
morte turpissima. in delectione glorie
in delectione premia. in crucis prelatione
simul et afflictione. in peris vlt mod.
vult ut memor eius fias. sepius saltem
ad mentem reducas Ipse nichilominus cito
veniet indubitanter te feret in sublime.
in cubiculo genitricis sue te conducet. in
thalamo patris te collocabit O felix
sponsa utique rex tuus veniet. tibi desidera-
tus apparebit tibi. sponsus tuus obvia-
bit tibi Certe quia permisit se. ut oc-
currat. ut mereatur. ut consoletur Ipse
ad manum presto est ministrare tibi cum
universa curia celesti cum benedictione
sue virginibus que sunt sanctissime. cum angelis
et patriarchis cum prophetis et apostolis.
cum martiribus et confessoribus. et
superne civitatis habitatoribus cunctis Am-
plius hiis quid requiris An forsan
adhuc fluctuas. An adhuc in
expectatione confundens Aula eius rega-
lis ornata tapetis. iam thalamus eius
collocatus est. cortine eius appense lec-
tulus eius floribus respersus. ostia eius
vallata liliis. fenestris vero rosis re-
plete Mense eius sericis operte. deli-
ciose quoque epule parate sunt. promptuaria
eius plena eructancia ex hoc in illud
vasa quidem preciosa diversi generis. aurea
simul et rutila Ortus eius amenus
floribus. consitus arboribus. aromata
vero fluunt undique Hec omnia. immo in
infinitum plura tibi parata sunt. atque maiora.
O quam te o soror ad introducendum
venit. letus totus. graciosus totus.
dicet. Veni nunc dilecta mea veni de
libano amica mea. veni de libano
veni. coronaberis Tunc angeli coram
te cantabunt laudem. iubilabunt coram
te filii dei. ministrabunt dicentes Comede

nunc soror mea. bibe nunc amica nostra.
inebriare nunc domini dei mei sponsa karissima.
Hiis itaque aliisque internis eulogiis divinitus
docta. nostro et a religiosissimis viris.
quibus multo tempore hollandia pollet ex-
hortata. ad sui tedium compellebat ex-
citans se ad pacienciam cordis sui affectum.
provocabat ad igniculum caritatis flammam.
corporis que positi sub pressura torcularis
excitabat torpore ad sustinendum quod-
vis divine fustigacionis flagellum. Vnde pro-
pter eciam intra se dicebat Eya nunc
anima mea. confide quia veniet salus tua
et sanitas tua quantocius orietur Paratum
cor meum deus paratum cor meum. psal-
lam tibi in gloria mea. ¶ Super lectulum igitur
doloris sui talibus excitacionibus.
dum dormitaret anima illius quasi pre tedio.
cum angelo sic loqui erat assuefacta. ut
eciam prerogativa quadam speciali eciam
alloquium consorcium pariter et obsequium angeli
sui visibiliter haberet. spiritus ipsos plurimos
distincte nominaret. et quorundam hominum custo-
die divinitus deputati essent aptissime
cognosceret In specie pulcherrimorum iuvenum
sibi apparebat. crucis splendiferum signaculum
in fronte ferebat. tanto fulgore rutilan-
tes in facie ut solis pulchritudinem
claritate vero multo transcenderet videntibus
Propterea eius spiritus febrarum qui se quando
intulerit in angelum lucis. lidwina
nomen spiritus lucis quos videbat cruce
signatos in frontibus affirmabat Re-
tardabat quando tali beneficio. sicut crebro
probatum est in iudiciis. propter adiectandum horum
frequenciam. quapropter sepius si quid pulveris
ex mundanorum colloquiis contraxissent.
statim studuit confessione detergere. ne
suavi scroque sui angeli contubernio privar-
etur Docebat spiritus illi ierarchia
quorum interest illuminare. quanto ipsam
sponsam suos defectus suam vero miseriam
agnosceret. agnoscendo que patefaceret.

ne suo quo sepissime fruebatur solamine
sua culpa exigente careret. et ne etiam
ante per quod paciebatur suo relevamine
frustraretur. Neque propter aliarum expiacionem
ut apparuit suo loco dicta ultronea my-
randa paciebatur. Proinde solita cum
universe sancte matris ecclesie more die statuto
cinerum. cineres de manu alicuius sacerdotis
accipere. et diu sacerdos venire tardaret.
angelus minister salutis in talibus vi-
ces suas in virgine supplebat. Hanc cum
semel confessor eius. dominus dominus iohannes
walteri. vir bonus vidisset ad eam
querens an cineribus sacris signari vellet.
protinus respondit. Gracias deo meo totis
precordiis ago pro eo quod per angelum suum
cineribus suis me consignare procuravit.
Stupente illo et admirante quis primo
hoc esset. adiecit illa Extende pater
manum tuam. et experimento disce an
ita sit. Quod cum fecit Vir nomine sig-
nata manu tetigit. sed quo apertius
sciuit abstersis cineribus signum suum
eisdem communiuit. Docuerat eam super
angelus convenit ab ecclesiasticis cineres
sacros sumere. atque ad hoc idem faciendum
ceteros amicos dei fideles invitare. Por-
tiva namque angeli ut dixit hec erat.
ut christifidelis quisque cineres accepturus
candelam ceream accensam imposito denario
crucem habente humiliter gereret. non quia de
necessitate sed congruitate id requireretur.
ut et fides exprimeretur in luce. cari-
tas in ardore. et mortificacio carnis
significaretur in numismatis cruce.
Aliud quoddam mirabile valde narro.
de virgine nostra habebat eadem virgo ipsa
virgulam quandam de stipula canopi. ap-
tam estiuis tempore aut febrium. ad exten-
dam vel pellendam cortinulam. que
stratum eius appendicia fuit. Eo etiam
tempore quo iuuenis fuerit in urbecula illa suc-
cendium. adeo ut ex pariete impotente virginem.

eripere de voragine flammarum ~~pri~~ plurimi
viciorum quereret. Illa vero sciens que
ventura erat et quo dominus proposuerat.
commendavit vitam suam confidens. prohibuit vi-
cinis apponere manus tuguriolo eius
sed non optinuit. Illa reperiunt irrumpe-
re vicini vicinos cellule virginis asseres
nichilominus rogati ut desisterent per asseribus
primis pannos appenderunt eo quod lumen
solis ferre non posset. Cumque per moram sint
dictis asseribus iacuisset. mox sanguinem
fundere ceperunt oculi eius. ob quod et
ilico ligna pristina reposita fuerunt.
Perdidit itaque stipula. supponere horri-
bilium quos supra tetigi febrium rabies.
concurrit solsticii estiualis calor excel-
sius. quo omnibus tempore in clibano virgo
decoquitur. et post discessum proximi
febulis quasi delonge ad se reuersa.
solam se fore ab omnibus derelicta tempore
nocturnali prohdolor experitur. Tandem
cum pre suffocatione conclusi feruoris
intrinsecus non esset ei respiraculum alique
alius. manum more solito ad virgam
mittere putans. non invenit. Fleuit igitur
virgo febribus fatigata quia non erat
respirandi facultas. Fleuit quia non
reperit virgam quam cupiuit. Fleuit
quia non esset homo qui destitutam
adiuuare posset. Sed quod non valuit
absens homo. effecit presens statim
angelus eius. Et ecce detulit ei
angelus in forme quoddam frustum ligni.
quod transversaliter super corpus positum seu
relictum invenit. Et illa lignum asperum
et grossum percipiens protinus admiratur.
eo quod pro tractabili stipula et leni
tale quid in forme super se ~~inuenit~~ inuenit.
Nocte igitur ut potuit cooperante illo
qui fecit medium fornacis candentis
quasi ventum roris flantem pariter
transegit. Mane facto statim petit con-
fessorem suum. dominum videlicet iohannem walteri.

que absque alio rumore suppliciter uti
consueverat. tandem rogat ut de tali
ligno per manum artificis alicuius virga
tractabilem et levem coaptatam procuret.
nichil ei dicens quis tulerit aut unde
venerit. sed tantum ut instrumentum ad depellendum
corticulam suam extremi fiat. instanter exop-
tat. Exiit ergo voluntarius presbyter ut quereret
artificem. sed cum in flammis incendii omnium
carpentariorum aut artificum perisset
aptiora instrumenta. vix male quandam
et grossum invenerat dolabram. quo cum
levigare lignum incepit, mirum dictu
spirabat levigatum lignum odorem
mirabilem. cuiusmodi numquam antea se sen-
sisse dixerunt qui aderant. speciem tamen
ligni non noverunt. Rapiunt exinde
scissas et rasas partes undique. fit pre-
lium inter artificem et sacerdotem Iohannem
ut quisque plus retineat. non erat
minima particula ligni quam pre suavitate
odoris auri fulvo non compararet. Curritque
sacerdos contracto primo ad secundum fabrum
lignarium rapinam detestans. sed ut prius
ita et posterius sit quod quis tulerit
et unde venerit cum multa silentium. disposu-
it prima rapina abrasa ligni parte
virgula que ad quantitatem gracilis ulne forma-
tur. Rediens autem confessor attulit
secum virgam levigatam uti poposcerat
virgo. quam et sibi reddidit in manibus.
atque unde venerit lignum predictum inquisivit.
Cui virgo respondit. Dominus novit pater mi.
ego nescio. Ignorabat enim donec post-
ea per angelum suum in paradisum terrestre
transvecta. ab eodem didicit quod ab anteriori
porta paradisi abrupisset illud. Ecce
inquit angelus eius quia de porta
hac abrupi lignum quod attuli tibi super
quo tamen admirabaris. eo quod informe
foret ac grossum. quodque levigare procu-
risti. cuius tamen presentiam tamquam flagellum
et supplicium demones timere suo for-
midabunt. Credo ut audivi et experimento
expertus sum corporalibus oculis in obsessis
hominibus comprobatum est. Illa vidi ocu-
lis meis demonium habentes clamore
pro ut et stridore valido contremiscere.
dum dicti ligni porciuncula presentabatur.
Postquam angelo revelante Lidwina
Christi venerandam virtutem ligni cognovit.
condoluit. eo quod minus appreciata fuerat
donum dei quod sibi sit allatum fuerat.
atque quia minorem procuravit quod tanto
misterio futuris temporibus confrenandis ma-
lignis spiritibus servare debebat. Mox
ex tunc volante rumore per vicos ligni
virtus et redolentia celari non poterat
sed confluxerunt nonnulli videndi tangendi
et adorandi gratia. inter quos vir quidam
lubricus importune se tactum ingessit.
et extunc solitam ~~fla~~ fragranciam pro
magna parte ut fertur non sine multo-
rum stupore penitus amisit. ¶ Postea
cum de visitatore angelica sermone
habuerimus. quanta ex presentia bonorum
spirituum oblectationem et refectionem
habuerit. balbuciendo differamus. Contigit
quandam venerabilem viduam pulsare virginis
aures. ut saltem si possibile foret.
venientem angelum suum in specie assumpta.
veluti sibi apparere consueverat. vide-
meretur. At illa. Orabo deum. quatenus
possibile si fuerit fiat. Orans igitur
Lidwina dominum. obtinuit quod poposcit.
Ait igitur vidue virgo. Clauso ostio
siste paulisper. et mox devotiuncula
tua videbis que desideras autem tua
Parum illa penes Christi sponsam quieverat.
et ecce angelus in specie adolescentis
pulcherrimi advenit. cuius facies ineffabi-
li candore vestes vero nitore niveo
splendebat. oculi micantes in capite
velut astra radiancia choruscabant.
caput vero pilleum mirandi decoris habere
videbatur. Replebatur cor vidue iubilo.

adeo ut quid diceret aut quid cogitaret. velut
non haberet penitus absorta. Videbat quasi in-
numerabiles manus iuxta virginem instar pau-
perum elemosinas petentium. faciem autem
nullam videbat. Dixit igitur ad angelum
lidwina. Ne spreveris frater mi angele
sororem meam. sed oculos queso lucifluos
in eam converte. Quod et fecit tam iocunde
tamque suaviter modo spiritus ille satis quod non
modo vidua illa mentis exultationem
inde sumeret. verum etiam pre cordis tedio
a lacrimosis gemitibus cum detestatione
corporalium ciborum se continere pre tempus non
valeret. Dicebat autem familiaribus quibusdam
virgo. Non est inquit sub sole pena.
non dolor. non molestia. non cordis angustia.
non tristicia que mihi nota. que si soluta pie-
tate domini. vultus angelicus mihi contemplandus
concedatur. quasi stilla roris absumitur a
solis presentia. ita suo eius aspectu non absor-
beatur. Penset unusquisque quibus qualis
quantus sit ipse fons vite. apud se et
electos suos in patria. si hii qui ministrant
ei. tanta gloria preter ingentem ipsius visionem adeo
mortalem delectat creaturam. // Ceterum
si quis eam ductitus esset in spiritu vel extra
spiritum nescio sed deus scit angelus eius.
huic quoniam modum cum ea servabat. Appre-
hendebat eam manum eius et usque ad vir-
ginis marie sepe dictam ymaginem stantem
in ecclesia baptiste salvatoris. quasi licen-
tiandam ab eadem producebat. Qua salu-
tata mox versus oriente ad regionem
quandam amenissimam floridissimamque visi-
bus humanis inaccessibilem. ubi liliorum
que viridarium rosarum et florum aromati-
corum ceterorumque delectabilium virentium.
tanta videbatur ubertas et fragrantia.
ut ibi nullus stridor aquilonis gelu
causare. aut ardor austri quippiam viriditatis
putaretur. In quibus autem viam sancte obedientie
filia studebat angelo ductori suo
parere. illo quidem precedente ibat. et illo
stante stabat. illo redeunte redibat.
Erat interdum huiusmodi florum et viren-
tium arbustorum celsitudo. et densitas
tanta. ita ut sibi videbatur quod penetrare
non posset. Sed ab angelo suo instar alba-
tule ferebatur in eum quem petebat locum.
O delectabile consortium. O gloriosum virginis
cum angelo colloquium. Angelus eorum est
cognata virginitas. Orationem autem consuevit
ad deum dirigere qua dicebat. Dilecte
frater et angele dei. ob cordialem quam
in te gero fiduciam. humiliter et obnixe
te deprecor. ob reverentiam domini nostri ihesu christi.
quatenus in conspectu sponsi mei pro me inter-
cedere digneris. ut remittat mihi univer-
sa delicta mea. et me in omni bono opere
confirmet. vitam emendare concedat. atque
ad salutem perducat. ubi suo cognoscere
gaudeam aspectu. suo inebrier gustu.
vita perfruar sempiterna. Ad hos igitur
angelos dei ministros virgines inducere-
bat sibi familiares. tamquam eos qui die
noctuque circa nos invigilant. quamquam sint
natura excellentiores. intelligentia perspi-
caciores. attamen in multis nobis famili-
ares spiritus amministratorii ut asserit apostolus
et presertim hiis presertim qui redempti sunt
precioso sanguine ihesu christi. Hec et
alia multa virginibus inculcabat virgo
deo devota. suadens eis prudenter ambu-
lare in conspectu eorum de quibus scriptum est
Qui facit angelos suos spiritus et mi-
nistros suos ignem urentem // Hic prima
pars videlicet inceptiva vel ingressiva vite
alme virginis lydwine. Sequuntur capitula
secunde partis perfective vite virginis prememorate

Capitulum primum. De profectu virginis in virtutibus
quibusdam generalibus tangendis
Capitulum 2m. De quibusdam operibus manuum.
et suppletione defectuum. ac spiritualibus
refectionibus eius
Capitulum 3m. De visitatione infirmarum et in

puerperio iacentium. ac de vestitione nudorum.
Capitulum 4m De gratia informationis ac con-
solationes ad omnes
Capitulum 5m De virtute sive correptionis
qua sine personarum acceptione pollebat
Capitulum 6m De zelo quem habebat ad proximos
et quemadmodum liberavit de laqueo de-
monis etiam desperatos.
Capitulum 7m De singulari amore creaturis.
et de desiderio eucaristie. et de temptatione
sibi per curatum ob hoc suscitata
Capitulum 8m De apparitione Christi frequenti virgini et
impressione sacrorum stigmatum. et de
parvulo crucifixo iuxta eam viso.
Capitulum 9m De vexationibus nominis a pre-
dicto curato adversus virginem factis
et de inquisitione per prelatos ecclesie super
hoc habita
Capitulum 10m De susceptione sacramenti sibi
postmodum ad libitum concessa. et de sig-
nis evidentibus impressorum sibi stigmatum.
Complentur capitula 2e partis videlicet processus
sive profectionis vite virginis Lydwine
Incipit 2a pars vite prefate virginis. de
eiusdem virtuoso profectu

De profectu eius in virtutibus quibusdam generaliter tangens Capitulum 1m

Sane dum Christi famula velut
aurum in fornace probaretur
velut ortus irriguus flan-
te austro germinare flores
virtutum non destitit. aliisque ad serendum
semina exemplorum copiose ministravit
Et quinquidem civitas incipit a seipsa.
posuit in fundamento lapidem angularem
timorem domini. in timore voluntatem bonam. in
bona voluntate diiudicationem sui. in
diiudicatione humilitatem. in humilitate
patientiam. in patientia taciturnitatem. in tacitur-
nitate obedientiam. in obedientia sanctam paupertatem.
in paupertate sobrietatem. in sobrietate mentis
ac corporis puritatem. Que timore domini domino
preparatura preciosum habitaculum. dilectam Christi
sponsa sicut dictum est cepit domum
mentis edificare. Sciens quod si quis in timore
domini steterit. de difficili subvertetur domus eius
Hoc eam in extremis angustiis quasi ad
manum semper extitit verbum quo diceret. O
bone domine Ihesu Christe. miserere mei.
Sane timorata huiusmodi oratiuncule
iaculum gerebat semper in vocis oraculo.
quoniam timere deum filialiter et amare.
secum ab infantia creverat in corde. Cuius
bona fuit voluntatis arbor fructus
indicat. quia omnis arbor bona.
bonos fructus facit. Quam quidem in
domino ita fixit voluntatem tamquam radicem
ex qua originaliter cetere virtutes simul
et morales procedunt. ut nichil cogitare
dicere vel facere premeditate liberet quod
divine putaret volitioni displicere. Non
verbum hoc cum patientissimo Iob et beato
Francisco bone voluntatis alumpna.
sepius dixisse virtualiter fertur. Hoc michi o domine
acceptissimum est. ut affliges me do-
lore non parcas. cum tue voluntatis adimple-
tur michi consolatio supplena. Circa discus-
sionem sui invigilabat attentius. que se
per minutissima queque sistebat quorumlibet
iudicio. tum dei cuius flagellatione dignam
se profitebatur. tum angelorum quorum
presentia pluries culpas suas deflendo
lamentabatur. tum hominum seniorum in quorum
discretione se sacramentaliter spiritualiterque com-
mittebat. tum etiam inferiorum quorum
conspectu atque comparatione se vilissimam omnium
reputabat. Dicebat et sepe in animo cum propheta
seu cum cythareda. Nam inquit iniquitatem
meam ego cognosco et peccatum meum
contra me est semper. Et rursum Nam ego in
flagella paratus sum et dolor meus in
conspectu meo semper. Omnibus ex hoc se subdebat
per humilitatem sibi collatam gratiam non
horruit. quoniam et vilem se affectuose
reputabat. sicque se ab omnibus vilem
credi. estimari dici atque diffamari etiam

non refugit. Sic et in familiaribus domus proprie sepius contigit. Cum et scrotosa quedam mulier fratris sui uxor protax et garrula valde. que tanta clamositate virginem permittente deo vexabat. ut alteram uxorem Iob crederes nec conviciis procellenti aut paciencie parcentis. Cuius ex labiis raro non nisi mordacia verba procedebant. Contigit autem Iohannem de bauaria ducem quadam vice sub habitu dissimulato virginem Christi clanculo visitare. Cum clamosa femina garritus sui relaxaret habenas. ignorans quid tantus princeps cum Lydwina de secretis anime sue conferret. tandem commotus princeps ex importunitate tam moleste garrulatricis ayt. Et quomodo inquit o virgo talem hyrundinem in domo vales sustinere. que sine freno totam domum conturbat. Que respondit. Ex quo ait domine mi sunt fragilitates et imperfectiones talium tollerande. vel ut exemplo paciencie aliene corrigatur. aut ut sint exercicio virtutis hiis quos talibus indigere novit altissimus. aut saltem ne furori talium magis debacchandi atque perturbandi detur occasio. Ex quo verbis non mediocriter vir ille magnus edificatus. de bursa sua extracta loquaci mulieri dedit pecuniam. qua recepta parumper refrenata est lubrica lingua eius. sed an ex toto mitigata non affirmo. ¶ Paciencia siquidem ex hiis radicaliter pullulans adeo virginem mentem suis locis astrinxerit. ut ex hiis que dicta sunt non solum virgo sed virago. nomine Lydwina sed munita scuto paciencia debeat appellari. Venit quodam tempore mulier quedam de filiabus ut tymendum est belyal fremens et furens. que Lydwinam beatam innumeris cepit lacessere conviciis iniuriis contumeliis et exprobracionibus quasi ac si nil aliud in corpore quam cor fellitum et venenum aspidum sub labiis possideret et studiose pauperculam martirem Lydwinam ad iurgia provocare transmissa veniret. Cum se immunem verbis calumpniosis et venenosis perfecisse nosset. cepit execrabilibus sputis faciem virginis deturpare. sed nec hiis virginem permotam videns cepit tandem clamoribus et maledictis que vix passa foret viciosos gestare. Virgo vero paciens fuerit potencior animam suam in omnibus hiis paulisper mota in paciencia possidebat. ita ut inuisuset vinuisi. Nec mora passa. felix nimirum Lydwina benedictum pro maledicto reddidit. officium pro convicio. graciam pro contumelia. caritatem pro calumpnia. salutem pro mortifero. beneficencia pro sputorum illicione. postmodum eodem videlicet vespere eidem mulierculae refunderet. Misit autem illi per internuncios clam benedictionem eius munere. sic congeres carbones super caput eius dicens. Nonne ipsius me beneficia impendere teneor que mihi caritatis viam dilatare non cessat qua me distendendo merear. Illius debitricem me specio pcuitatteque me confiteor. qui viam mandatorum domini quorum plenitudo dilectio est. currere me compellit. Quid plura. Neque tam auri preciosi vel mundane glorie cupidus. quantum illa contemptus et despectionis. Sciebat enim quod paciencia opus perfectum habet. Quedam quoque de meri bibulis mulieribus civilis venientes ad eam dicebant. Non est in consuetudine nostra ut credere possimus tibi mulier. quod absque cibo corporali vitam comitata transire possis. qua ex re de te suspicamur ypocrisim et elusionem. Quibus illa paciens paciencius ayt. Neque per hoc sorores mee si non creditis incredule estis. discredere tamen nolite quod omnipotens sit deus. Non in solo pane vivit homo. sed in omni verbo quod procedit de ore dei. Preterea nonne creditis quia in deserto pavit utramque Mariam. magdalenam scilicet et egipciacam. De me si non creditis

pua cura ē. eo saluo q credatis qd
omps sit dns Cui et i ꝯspectu mor-
taliu mandere me negare velim. ad
no mandere affirmare. quippe cu man
ducare neqq vituperiu sit. et no ma
ducare ꝯtu ex parte ipius hois e gle
nichil habeat Et qm sic loquitur hoies.
gratia qua i me opatur dominus.
oio negare no possum. tacere quide
possum. si a desistendo ab iquisitoe
tacuerit hoies ¶ De taciturnitate
illius quide smo si exigatur. pausto su.
Vox eius ut ꝯiter audiebatur dulcis
et sonora. no dono egritudis s
solius ut credo gre Anima dicm de
tribus aut quatuor ut ꝯius que ad
pace sibi ps febres iportunas a do
reliquebatur ad ꝯsolacione xpifidelium
i loquendo fructuosius expendebat.
Nemo cachinnate illa vidit. ridere
vix vnq ex leuitate perpenit. serio
tn letabunda iuxta congruencia
matie colloquutoe. neno et psonaz
sepissime visa ē. iuxta doctrina sapientis
tpus loquendi tpus et tacendi solerter
obsuans. i maturitate vboru et sen-
sus ꝯuitate metha no excedebat.
Bonu ut dicebat ē eloquiu qd boni
silenciu excellere debet Quapp detr-
ctoru omi horrebat colloquiu. sciens
quia hoc genus sanguine pastatur ai
dolo. et qm sepulchru patens sit gut-
tur eoru. qui linguis suis same ligut.
etiam et defunctoru ¶ Obediencie sue
laudes describere non vereor nisi forte
illa qua hoibus pp deu suabat. i q
se illis tamq mortuu qddam cada-
uer et vinnculu queda qui pedibus
calcatur cordialit mancipauit De obe-
dien qua exhibuit fri suo angelo
nil scripserim pt id qd tactu ē. ad cuius
tn nimiu pauebat nutu insup
et tremebat Illa tn soraz quod reli-
giosi sua p pfessione deuouet obedi
encia. vinacissimis suadelis ꝯmen
dabat illis dicens Dilci fres mei cu
oi mansuetudine studeatis sce obedie
obsuare iugu. qm maxi pcii vtutis
obedien ē. quam vob dns suo exeplo
tamq coheredibus hereditaria reliquit.
factus obediens usq ad morte crucis
Contigit quoda tpe religiosu ordis
cistercien. eligi ad onus plature. ad
cuius executione difficile se reddidit.
et si quo cauta atare sibi canonice
supposita ex caritate declinare posset
vgine ꝯsulturus aduenit Et quia ve-
rebatur agnosci. quasi de alio loquens
exorsus ē i hunc modu Nouis igr
lidwina soror queda ex nostris elcm
i officiu plature. ad qd cu sibi ple-
ma picula vidit timme difficile
et inuoluntariu se reddit sentiens
q minus aptus sit exple. que ad
huius modi officiu multo rquisitur.
Cui lidwina mox rndit Optie pr
timeo ne subtfugia fris illius fri-
uola fuit et nulla Na sub ptate
ꝯstitutus ē monachus. honore fu-
gere pt. onus vmptu si vires ei sup-
petat abnuere no debet. formidare
denique ē illi. ne fugiens piculu mius
incidat i maius Quasi dicere velit
Incidet i scilla cupiens vitare caribdi.
Sed pp obedientia que leuius ꝯ
suabat i platura no peuitura. sed
iposita q deposito iugo militare sub
ppa uoluntate Quid ad h Contepnit
monachus ꝯsiliu vgis. onus abicit.
platura p libitate declinat. s iuxta
vgis oraculu qd minus verebatur.
id accidit Nempe ut audiuimus aliq
ab ore eius. tantos tribulacionu anfitat-
tus incurrit vir ille religiosus. iuxta
vbu fere dei. q mallet incopabilit
piculu oneis cu honore cu humilitate

subisse. quam periculosissimi ocii sectatus fu-
isse dispendium. Hec itaque salubris doct-
rina necdum religiosis magnam libertate sec-
tantibus. sed et quibuslibet devotulis nimia
persuadente virgines ipam cunctis atque dicente.
Qui lucrum anime sue petit et non dampnum.
stabilis stabilem sibi figat locum. ibique in
abdito cordis sui secretarium nactus sibi
construat inclusorium. et absque dubio in bre-
vi sibi dominum sentiet fieri placatum.
Nunc hoc genus hominum execrabatur.
qui pro libito sue volubilitatis dant
commotionem pedes suos Illa inquit sacrifi-
cat locus continuum mutetur. quia quorsum
se gyravenit homo secum portat semper
ipsum ¶ Secularibus autem hominibus.
de obediencia dicere solita erat hec
verba istud Quisquis optat ut in eo
spiritus dei operetur. sit unitum ecclesie obe-
diens sit. ac in ea suo confessori. a quo
magna salus illi dependet tamquam a
vicario christi Nam sic faciens requiem
inveniet. neque aliter. // Paupertatis etiam
item et pauperum zelatrix erat precipua.
quod ita fore attestatur tugurium strictus
et rerum penuria. sed paupertatem spiritus
commendabat insuper in ea. contemptus laudis.
et sui ipsius abnegatio viscerosa Si
quando quereretur ab ea tempore necessitatis an scilicet
abundaret. inducebat Abundo satis. cum
tamen ex hoc a mulierculis arguetur
quibus innotuit penuria eius. Hu-
ius christi famula dicebat Satis a-
bundat. qui in eo quod habet contentatur. Omnibus
enim in eum hominibus quibus non sunt divitie
et delicie. sunt nichilominus in eum eis pau-
peries et miserie quibus. atque hiis abundans.
deo gratias agens conquiesco Opi-
danus quidam e flandria veniens.
videns scilicet abiectam domunculam prius hiii-
vinne. obtulit ei adhuc vivens de
divitiis suis construere domum solenne.
in qua magis honeste quiescere posset

si vellet Cui paupercula respondit Michi
vita comite frater dilecte domum amplio-
rem non construes. sed si quis in loco isto ex
hospitandis pauperibus post discessum
meum extruxerit. oro celestem dominum.
ut eius elemosina in sinum suum vacua non
recedat. Quod et deo duce per bone
memorie. supradictum nigri godefridi filium
ac medicum zond' dant nomine wilhel-
mum post obitum virginis cunctis est comple-
tum // Presumoniam non ut potius etatis
in virgine commendare minus recte dixerim.
cum tugurium illi fuerit palatium. stratus
stramineus aut ligneus. lectus ebur-
neus. cingulum cilicinum. balteus regius.
ulcera puncta. preciosa monilia. hor-
rende plage optata solacia. multe la-
crime nove delicie. tribulatio mundana.
consolatio mira. vomes fratres
sociales quinque. dolores et angustie
corporis velut epule laute Suadebat
quippe corporale abstinentiam ita tamen ut
lima rationis et sale conditetur. sciens quam
corporalis exercitatio sine comite tali
periculum facit. Insuper et ad discrimina
rumorosa queque disponit // Castitas
virginalis certans inter virtutes tamen illi
dabat insigne. ut excellentia quadam
vulgo virgo nominetur usque in presentem diem
quamvis defuncta. Vehebat nonnulli fla-
mmiferis ignibus interdum vexati libi-
dinis. quos lamentabiliter ob hanc miseriam
lacrimantes pervissimam suis consiliis precibus
ac penis de faucibus voraginis reduc-
tos ad munditiam tam mentis quam corporis
reducebat Exigente porro necessitate
corporalis molestie. matronas honestas
ad corpusculum contrectandum adhibuit.
super nudo tamen se tangi vix ab honestissimis
umquam permisit Optimum sciebat ante
murulle virginitati fore pudorem. et fir-
mum repagulum esse castitati a nemine
tangi. quamquam inter virgines velut astrum

matutinū refulget. et velut ī late-
bris lumē abscondita. circuitu sed facie
vultꝰ quibuslibꝫ nō patet. Vere igitur
pulchri sunt gressus virginis hꝰ tanquam
filie principis. que velut castrorum acies
intrinsecus hijs virtutibus ordinata.
ī medio iuuencularū tympanistriarū
graditur. inuenit sup formosū dilectū.

De quibusdā opibꝫ mīe. ac de suppleciōe defectuū ī spūalibꝫ affectiōibꝫ cꝰ C .x.

Sane mentis virgo cū nullo
pastu tibi corruptibil
indigeret. ob deuotione
tn̄ quorūdā qui deū
ī ea venerabatur. elemosinās p suis et
aliorū necessitatibus distribuendas.
quāz continebat. Sibi parcissimā sp pro
hijs quibus foris indigebat. aliorum
paupm se miserꝫ fieri cordialiter studuit.
nulli negabat manū quādiu sup esset
quadrans aut obulus. et quibꝰ nō poterat
extendere manū cōpassionē pbebat atqz.
blandiciasqz offerebat de thesauro pii cor-
dis vberē. cibosqz coctos in modū crudos
transmittebat. Si qn̄ p incuria p inter-
nuncios cruda deportanda queqz. negligenter
aliquid esset pacienter dicebat. Ex meo
ē facti. qd bonū ē ipsū deteriorasse. sed
vtinā primo desiderio meo quemadmodū
suasi vobis fecissetis. Hoc autem dicebat
quia de paupe tanta illi cura fuit. quod
eis quasi regibus et principibꝫ xpi ī
regno celorū futuris vel ad horulā
consuetā annonā distrahi aut retar-
dari nō vellet. Nouerat siquidem ex
nomine paupes et habitaciunculas eorum.
ut quamuis iaceret ī latebris oīa tn̄
videret oīa districte et sensibiliter perpe-
solita ē. ut quasi cū hoībus conversari
crederetur. Pro hijs quorum salute carnes
ī hyeme iubebat. salitas decoqui cū
leguminibus utpote pisis procurabat.
tortas vero paupibus cū benedictione mittebat.

Vnū scim ē quadā vice ut porcio quite
parte vinete cū quibusdā viciis ad pascen-
dos paupes ī sorte ei cederet. de qua
cū monstre illiꝰ coxisset cū pisis certa
quantitate et ad saturitatem xxx do-
mos concreasset. affuit qui diceret.
Ludiuuina mirū impendi tuū xxx paupum
domus de carnibus et pisis tuis ad satie-
tatem pueidimꝰ. sed nec olla videtur adhuc
minuta. Ad que statim respondit Non meis
meritis sed sua bonitate id fecit opus deus.
Nonne pmisit dns. date et dabitur vobis
Nempe mirū dictu Manducauerunt de
hijs carnibus domestici. simul manducaue-
runt volentes pegrini. et cuncti pre ad-
miracione genus manū dni adeo ptestantem.
qui farine paupercule vidue quondam
repleuerat ydriā. oleumqz nō deficere dedit
ī lechito Nō verebatur diuites quāz de
buccellulis iaceret mē virginis petere. et
ob hꝰ quidem p deuotione. nec illa diffe-
rebat eis p amore dei petenti tribuere.
quinymo quādoqz sic ī noīe dni mittebat
de elemosinis. precibus sue oracionis quibꝰ
magis redolerent corā altissimo sedula p-
muniebat Erat ei elemosine prius
comes ē. et ī refectione viscerum optimum
ē corda filiorum xpi grātiā stabilire Illos
quod maxime paupes simul et potius
secreto iuuare studuit. quos de mundana
felicitate plapsos ad miseriā nouerat.
quosqz p pudore nō audentes mendicare
cognouit. clanculo ne perderetur eorū ino-
pia. victus necessaria mittebat Mendi-
cabat et ipsā si qn̄ carnes pro pau-
peribus deficerent. Vnū quodā tpe vir
deuotū sibi poposcit. quatenus p refi-
ciendis visceribus paupum quorūdā
arietū porcū si haberet. coctū destinaret.
Quod et vir fecit Sꝫ mox quod grata sit
deo manus ad dandū porrecta pro-
tinus enituit. Vir iste ut ipsemet
confessus ē paulopost ī eū locū vnde

vinea et solum acinum acceperat oculos
attollens statim aliam multo maiorem
pendere in eodem loco vidit. quapropter familiam
suam super hoc diligentius interrogans an
quis illorum illuc tale quid casu neum
attulisset. et dicentibus illis quod non
de sursum de manu domini allatum esse
sicut de facto aut ratus est. fit non
immerito vir virgo devotior. fit paupe-
ribus et ipse ad dandum paratior. fit
crescente pietate pauperum amore deo
gratior. Tempore vero de quo superius comme-
moratum est. videlicet quod modicissimo vino
vel aqua ante adventum ydropisis utebatur.
contigit novum quoddam non tamen mirabile
quantum miserabile et imitabile quod di-
cere propono. Mulier quedam epilentico
laborabat morbo. quam casus ob horro-
rem omnibus erat ad videndum. contemptior erat
ad hospitandum. contemptissima autem ad con-
vivendum. que tempore abortivum contemptibilis
et contempta sepe corruebat etiam in
plateis. Hec igitur in angustia spiritus tu-
gurium virginis elemosinarie statim cum
intrasset potum sibi dari poposcit. Cum
de modico vino quod supererat virgo
minime cogitaret cum sola tunc esset.
aquam egrotanti bibendam monstravit.
que illic reposita in quodam vasculo
continebatur. Bibit et ebibit sitibunda
totum quod invenit. sed quid hec inter tantas
angustias estuanti. Ardet et exar-
det languida. instat ut amplius acci-
piat. Venit igitur tunc in mente ancille
dei quod modicum vinum superest. quod et
digito mox indicavit eidem ut bi-
beret. Ebibit rursum et illud modicum
quod invenit. Addidit petere tercio mulier epi-
lentica. Non habente quidem liquorem ali-
quem protulit virgo denarium dicens ei
Vade nunc filia cum isto denario eme
tibi et quantum tibi necesse est bibe. Vascu-
lum autem quod evacuasti loco suo repone.

Reponit vasculum gavisa de denario siti-
bunda nimis mulierula. et confestim
iuxta verbum sibi datum. ut extinguat sitim
suam tabernam petit. Tempore vero febrium
superveniente instat virgo apud presbiterum
suum qui tunc adhuc vivebat quod por-
rigeret illi modicum vini tantum ut labia
tingantur. que sicca erant vehementer.
non eum recordabatur ea hora quam epy-
lentica totum ebibisset. Porrexit igitur
presbiter filie vasculum. sed quod prius deum eva-
cuatum fuerat. celitus ideo repletum
vino optimo mox invenit. Mirabile val-
de. Stupet virgo mecum pietatis exhi-
bite mulieri. vinum nobilissimum quo nullum
prestantius bibat mox degustat. Sed quod
suum colorem rubeum et saporem optimum
nunquam prius pre stupore ingerit. Nichilominus
virgo secreti sui conscia. unde venit nul-
latenus presbiter tunc indicavit. Tandem cum
multo tempore vinum illud de vasculo
non deficeret. incuria mulieris cuiusdam
effusum est. Doluit ergo famula cum tempore
illo adhuc quibus tenuisse videtur. Do-
luit autem magis quia nemo hominum sibi
unquam convenientius vinum attulit. quare
cum sine aqua commixta certum vinum
nunquam bibere potuisset. hoc solum purum
et inpermixtum bibebat. Qua ex re pa-
tuit quam unicus ad pauperes nostra vi-
rago extiterit. que feminam epilenticam
de vasculo suo bibere iussit. ob quod
haut dubium de cellario potentis dei
vinum electum accepit. ¶ Ad hec quidem
diffuse pietatis opera multiplicanda
copiosa donorum dei affluentia pro-
cum videbatur. Accidit semel ut fratre
suo wilhelmo migrante. filii eius
debitis innumeris obligati ad extre-
mas miserias deducerentur quas nulla-
tenus humano modo refundere poterant.
Cum non tam sanguinis propinquitate quam
spiritus caritate pro relevandis miseriis

desperancium filiorum denodia quedam ven-
di fecisset. venditorumque precium sub certo
denariorum numero simul aggregasset. permutes
ex eis aliquos ut unius cent visitatoris
numismatis. quos in unam bursam compo-
suit. iussit singulis creditoribus per
nicolaum gsagiunem suum satis fieri
usque ad quadrantem novissimum. et hiis
factis si quid de bursa superesset fideliter
sibi reportari. Quid plura. Satisfactum
est ex octo libris monete regionis illius
singulis creditoribus iuxta virginis opta-
tum. numerantur ex bursa denarii qui
reluti fuerant. sed cum tria vice renume-
rando iussu virginis singuli denarii in
sua parcia digito distincte revoluerentur.
tot libre tot vero denarii ab ipso ny-
colao reperti sunt quot primo manu virginis
sumatim positi fuerant. Quod cum ipse sic
ea volente attigisset indicto silencio
cunctis qui aderant ne forte cui dicerent
que viderant. de cetero bursam ipsam
cum denariis. bursam ihesum censuit ap-
pellandam. Expendebat illa post modum
de bursa ex pauperibus magnifice. et
ipse dominus habundanter infundebat. Et
tamen numerum dictum eius post huiusmodi
expensas sic factas attigerat. percepti-
bilis incrementum supplementum ne divine
largitatis innotescebat. Erubebat aliquam
sibi cordialiores cum post obitum fratris
sui wilhelmi de marsupio domini ihesum
distribuisset. Omnibus apti. De quo
gloriam dominum vos in hac re late non video.
dico vobis veraciter quod de octo libris ultra
libras. xl. in pios pauperum usus expe-
di. preter eas quas pro debitas fratris
mei creditoribus suus reddi feci. Sex
annis ante obitum virginis multipharia
multisque inauditum modis in pios egenorum
usus dicta pecunia distributa et item
a domino multiplicata est. et post transitum
virginis per media eiusdem speciei monete

et figure in eadem bursa ihesum reperta.
Nobile de aureis denariis coram po-
sitis tribus fide dignis contigit illi quod
tercio connumerati non sine stupore assisten-
cium visibiliter adaucti sunt. Duo igitur
minuta corporis videlicet et aurem virgo
nimirum tamen hiis. super lectum doloris sui
pro holocausto medullato dedicaverat.
et quicquid preter illa congerere potuit. velut
paleam estimans. propter xpm dominum in tolle-
des et gratias tales illius prodigalitate
suam expendebat. Porro iuxta verbum
veritatis pro simplo centuplum. pro terrenis
celestia. pro temporalibus sempiterna. Pro
hiis omnibus gustanda dedit illi dominus.
ex quibus unum ceteris comparatum in posterum.
enarrabo. Perfecto cum nonnumquam in pa-
radisum exultacionis seu voluptatis spiritu
deo placuit efferretur vidit vite quandam
claritate mirabilem e celo splendescere.
prope super animas viatorum. quas ibi
cernebat secundum singulam raptu ele-
vatas. viditque in illo splendore tamquam ex-
citum sanctorum pulcherrimum confluere. inter
quos notantur celorum reginam et dominam
discernebat. Videbat quoque mensas
intra feruntis ac preciosis vestibus sump-
tuosius opertas. escas quoque quas diebus
illis pauperibus erogaverat. quasi de
celo delatas per partes collocatas. Cernit
illic et pocula que fictilibus vasis siti-
bundis propinaverat. in cristallinis aureisque
poculis reverentissime presentata. et alia que
dederat egenis multa satis. Attendebat
et gloriosus ut videbatur clarissimus
cetus. sedere ad mensas preparatas. vide-
bat eciam singulos singularis milicie
sue deferre ~~signaculum~~ signaculum. Erant
tamen illic quidam fratres ornatu vestiti
sed taliter orificio eorum deorsum verso
deferentes. inter quos unum fratrem suorum
defunctum olim nomine baldwinum agnovit.
qui ab utero matris devotos parentibus

vtriusque ad sacerdocium fuerit oblatus. Sed sua
negligencia postposito caracteri sacerdotali.
matrimoniali vinculo alligatus hac de causa
manus rectos calice deorsum verso de terra
mynoratum. Et quod pluris est audiebat
illic quasi sonum ad mensam epulancium
se non ministrante illius letanter illuc agnosce-
bat. ob quod sane cum ad se rediret miro
modo consuetas elemosinas ampliare plури-
mum pro modo conabatur. O quam salubris
igitur est cogitacio prout oculos a paupe-
re non auertere. esurientem autem non despicere.
~~[illegible]~~ inopem verbis non exasperare. Sed
ad modum prestaturus atque salubrius huius-
modi pascere et portare. quasi feneraturo
pie domino christo in paupere venientem dicente.
Quod vni ex minimis meis fecistis michi fe-
cistis. Et monet per sapientem dicens Rogacionem
tribulati ne despicias. et ne auertas
faciem ab egeno. Ecclesiastici 4 capitulo. De visitacione
infirmarum et in puerperio iacentium ac
de vestitione nudorum Capitulum 3

Sed et plane nunquam de vira-
gine nostra sufficienter dixe-
rim. nisi et de visitacione
sua puerperis et egrotanti-
bus ad memoriam reduxero pauca que
sequuntur. Parientium namque et infirmantium
misericors et sedula obstetrix esse videbatur ex sedu-
la cura quam gerebat. huius quoque ut
dignum erat delicatior tempore debilibus fer-
cula parare faciebat. propter huius qui
rectam fide catholica agebat vitam.
Cuius rei gracia contigit ut mulier quedam
christi famule deuota secum ad tempus moram
traheret. secum conuersaretur. secumque per huiusmodi
egrotancium visitacionem familiarior
tempore multo haberetur. Maria eum consola-
cio erat ei paris sexus et voti. hec autem
et socia. cui ad pietatem detegere
posset. Qua ex re dictam feciam huc
illuc prout opus erat nunc ipsam spiritus
compassiui mittere consueuit. Primitus ut

apostolus comprobaret spiritum eius. profusa semel
plus solito. quam cum cordis exultacione
aduocans eam dixit. Rogo te soror karissima
ut iam venias prout pietatis pandere velis quas
geris ad miserabiles personas. vadasque
ad forum piscium emptura delicatiores pi-
sciculos quos potueris inuenire pro
debilibus et infirmis et optimo comedendo
parans illos sicuti manducare velle
tales infirmos nosti. Fecit itaque dicto
sciam illa ut martha quod iusserat sua
virago. iterumque ista quasi ut mala
fuerit per baiula sui ministerii quod proposi-
ceat domino probabatur. Cumque illa domum
intueat et haec nostra Lydwina spiritu ex-
ultans ait. fecisti ne dilecta quod dixi.
nonne fecisti. At illa feci quod aptius
potui. Cui Lydwina Recte inquit
deo gratissimam o karissima fecisti. iam pete
a domino quod tua consciam dictauerit pie
fore petendum. et apud dominum ut petita
accipias elaborabo. At illi mulier
ait. Si dictis sua compescis. optimam michi
soror et michi eris. Ora quatenus in-
petorum meorum veniam consequi et perseue-
randi graciam. reliquum vero caritati
aliquo. Cui Lydwina Recte grande
petisti sed salubre quia veniam et gracie
perseuerantiam. de eo vero quod in aliquo.
salus maiors dominus sua pietate prouide-
bit. Vade inquit vade nunc et tu.
orabis pro me. In huius igitur verbis mulier
que testis antea fuerat quasi farinam
grauem deposuisset miro modo abiit con-
solata. Qua ex re colligitur ad maiorem
viraginem deo lucem thearum vidisse quod
explicite proponere non licuit. propterea fla-
misera prece pietatis ministra ob a-
morem christi ministrare manum prodigam ire
dauit. que tota spiritus leticia plus
solito. securitate petendi proposuit. propo-
nens fiduciam de mente dedit sane
credens non mentitum qui dixit Sed

misericordes qm̄ et ipm̄ miaz ɔsequnt̄ .
Et quide ut ambrosius ait ardencium
carnium globos beniuolencie sue forte
refrigerat elemosina . et quodam unu-
guo largitatis obruit incendia de-
lictorum . ut q̄mus carnibus puonitus co-
gat libare aias elemosinis quas pu-
nire disposuerat pr̄ ipe pietatis Cog
a nobis quodamō cum ɔpellit pro
actibus nr̄is mutare sniaz . et i vno
eodēqz hoie nunc seueritate iudicis per-
moueri . nunc prius pietate blandiri .
Rursum sapiens ait Qui pn9 ē ad mi-
sericordiam bndicet . Quod mirror hiis
aplius ¶ Consueuit q3 sponsa sua
angelum depcari quatinus domesticis
suggerendo suaderet i paupes dm̄ ser-
uare pietate Sedentibus quadam vice
deuocioribus atqz sibi magis domesticis
ad mesam . affuit quidam ad ostium . mi-
serabilissimo quodam ut videbat aspectu
elemosinam poscens Confessor aut
v̄gis admiratus sup isolito petēdi
more . ɔcito g̃du psiliit ad ostium . s3
nec ullum iuenit Residente illo mox
clara voce ɔuata qz pruna modestia
quidam iterum elemosinam petendo audit .
et idem sacerdos uelut antea feret
subito surrexit . s3 2º fraudat9 resedit .
Venit et alt' 3º petens elemosinam .
surgit cito pb̄r ille . s3 ... que festin9
obuiare studuerit . cum tn̄ patul9 pateret
oculis vnc9 . nc ceat diuertendi angulus .
nusq̄ velut prius ɔparuit Quibus ɔ-
turbati valde ad v̄gine ipaz ɔcur-
rentes . factum ipz p ordine enarra-
runt Que rndit O tardi corde ad
assurgendum sicut vero angelo . vtinam
magis veneti ipm fuissetis de cor-
dibus vris Ad h' venit ut pbaret
vos si int' epulas quas sumpsistis
memores dm̄ creatoris vri essetis .
¶ Proinde v̄go m̄r Ludwina sicut

veros medicos palam vl' secreto men-
dicantes sustentabat . sic etiā econt̄
detestabat eos qui de pietate q̄stum
faciunt et rapinam Tales etiā ut
socios furum . ypocritas fictos . parietes
dealbatos . vitandos affirmabat . qui
verorum paupum deuorant elemosinas .
sola voluntate nō necessitate se dicen-
tes egenos . coram deo sepius iuenti
lupi rapaces . Contigit eam proh dolor
ut mulier quedam specietenus religio-
sa . intrinsecus tota fictitia et lupina .
domos circuiens earum quos magis
pietati deditos nosset . maxime quoz
quos diuicijs abundare . Ut g̃º liquere
faceret ɔpassiois beatam hanc v̄gine3
deceptisset ɔuenit illo die . nō quia
diuite s3 potius paupere rebus estima-
ret eam . s3 maxiaz paupertatem zelatrice .
ob qd' et ipam extremam paupie meti-
tura . largam quoqz bndictione se
percepturam arbitrabat Jacebat aut
eo tpe v̄go ɔtinuissimis fatigā febribus .
ita ut nulli etiam domesticorum v̄bum
loqui valeret Lugubri veste igit desu-
per induta domesticam quandam ka-
therinam noie casu reppert . pfunda q̄si
de cordibus suspiria traxit . tremulam
voce ac tenue formās . celibe se vitam
secreto duce dixit . et hanc de re se
amicis et parentibus despicabilem
factam adhibitis dyris gemitibz alle-
gauit Estimans aut katherina pdictam
quia vim diceret . duxit eam ptinus ad co-
fessore dnz videlz Johāne walteri .
qui ipe verus israhelita erat . qui
statim auditis q̄rulos v̄bis fictitie fere .
largam qua querebat elemosinam por-
rexit Postera quide die cum a febri-
bus libera foret Ludwina . mox iussit
aduenire katherinam ... iam dictam
et dixit ad eam Quomodo soror karissima ia-
cuerit hec sub manu dm̄ sicuti con-

sueui. no tn latet ta me quid mendax
ad te mulier illa venit. et quaten9
vbis deceptoriis atz fictitiis fefellerit
te et prez gfessore meu. et quo de
bonis dm psto fueitis dac illi. Igitur
amo ad dandu huiusmod vie hoi
bus esto tu cautior. Nam ut dicit
scriptura e qui neqt se humiliat et
interiora eius plena sut dolo. Rursu
qz no ad spui credendu e. ¶ Sata-
gebat plerumqz nudos eu adiutorio
deuotaru lanificatu induc. quibz
ex deuotoe ipsorum salubre no ~~aderat~~.
abeat. pro lino bissu. p lana pur-
pura. p laboricio regne gpat. Cuz
quz pani utriusqz sbe cu lini q lane
augerent i manu e9. ut vnu ex mltis
referam. accidit ut sacdos quida vesti
endus eet. Cuiqz cognitu clical dece-
tie pan9 no reperiet affuit mlier
que dixit. Panu aptam in domo
et nigru h. quid hit int tantos.
Dex m tm vlne st h filia mea m
molesta e petes f fieri de dicto
pano capuciu. et quid ego pro
vsu meo suabo. Quid plures. Cui
ludwina. Affer inquit m ~~panu~~
queso panu ipm que aptasti et
dns puidebit. Cuiu dictu. Affertur
panus ad manu vgis que quasi
mensurare vellet. ducit ad os pa-
nu et manu. et mox faciente dno
longitudo tanta sequitur. q et sacdoti
de decenti vestitu iux honestate clica-
le regionis illius usqz ad talos puisu
e. et cu hoc tu miru q filie de sup-
fluo affluctissie supeet qd petebat.
Stupet omes sup hoc facto. n cessat
inqre vnde ita factu sit. Que rndit.
Credite m inquit misterio sci ageli
dei. pro pate vra id factu ee. ne
puaret pr9 sacdos nceria sibi veste.
vos aut optato gmodo ne frustrem.

Sic g vgo nudu operuit vestimeto.
sane nobis suo exhortas exemplo ut
sequamur vestigia e9 s° q c

De gra iformacois at gsolacois ad omnes Ca^m 4^m

Sapientibus et insipientibus
debitrix fuit. cu litteras
no didicisset. unicus ei
codex fuit liber vite cru
cifixi ihu. Et hoc tamqz ab exempla
correctissimo. discipula sedula. mi
rabili auiditate studebat haurire.
adeo ut peccatoribus desperatibus pniaz.
iustis disciplina. adolescentibus obedi
entia. senibus sapiaz. platis vigi
lantia. religiosis pseuerantia. sacdoti
bus castitate et scimonia sufficiet
inculcans psuadet. Videbat simplices
et mechanici gsiliu vite ab ea postu
lantes. Quibus dicebat. Sciatis nolite
dilectissimi. Nam ociu sentina et nut
rimetu maloru e. Respiciu e eo labo-
res manuu tuaru quia manducab.
btus es et bn t eit. Virginibus adoles
centulis cu etas illa fuerior lasciuie di
cta sit. dicebat. Multa malicia docz
ociositas. ea ppt kme ab ocio tpr
a veneno vgitatis cauete. Venit eu
puella queda i domu eius. qua
vix domu sua introeute statu po
suit ad labore. n patieba illam ul
hora euagari. sciens quia libertas.
ociu. delicie. venustas diuicie incentiua
sut voluptatis. Accedebat ad ea vi
dua queda sic inquiens. Dat abudo
p transigenda inisea vita hat quid g°
suades. an ocio dac tranquilla vita.
an laboricio dac opa. Rndit ludwina.
Ociu t no gsulo. Nam cette lanifium
nosti. quo si velis pane ociosa no
comedes. Dicebat eu q scriptu e. Qui
furabat iam no furet. magl aut la
boret vnusquisqz qd bonu e aut

habeat vir tribuat necessitatem patienti
Cumque vidua negociandi pertimesceret.
et periculum cupiditatis allegaret virgo
respondit Ars lanificii bona et victui
necessaria. quam si exerceris in cupiditate utique
est periculosa. Si vero causa vitandi ocii
et pauperum ad relevamen ac tui tamen
exercueris illam. nulla tibi erit timoris
Peremptum iam in hac re utere meo consilio.
Ut autem te dominus in agendis dirigat semper.
velleris unius lanam domino consecrabis.
dabisque pauperibus Quante ob reverentiam
quinque plagarum Christi totidem eisdem da-
bis denarios et angelus tuus custo-
diet te ne offendas. Insuper et suadeo.
ne tuos operarios fraudes umquam merce-
de sua Contigit autem ut fluctuantibus
mercantiarum fortunis post multimoda
lucra quod mulier illa vidua dampna
quedam seu infortunia ut moris est
pateretur. et cum mercatore suo vice quadam
super perita dampna computando in uno aureo.
fefellisset. putans quia liceret ei propter
istud dampnum. tacite iniustum sumere
lucrum. tandem post breve spacium
idem mercator mortuus est. aureo conserva-
to apud viduam antedictam Facto quodam
aliquo tempore. mercator apparuit virgini
sancte dicens. Dic queso mulieri tali
quatenus aureum illum quem sibi minus
iuste sub computacione inter nos habita.
sibi annumeravit. quantocius tibi restituat.
atque ex hoc candelas cereas ad missas
celebrandas mihi emes. ut et mihi proficiant
ecclesiastica suffragia. ipsaque vero non sentiat
ultrix divina iusticia Eo dicto. mox
disparuit Mirabile dixero valde.
Nunciat virgo vidue que audierat. au-
dit vidua quod omnes mortales latere puta-
bat. et quasi percussa pre terrore penitens
et rubore. statimque restitucione de ceteris
caucior efficitur. ne numquam tale quid
ausa est attemptare. Ad pacem autem
mutuo suadendam inter se. vinculo matrimonii
ligatos amonebat Consilium autem
querentibus dicebat. Karissimi mei sacrum
coniugium assumpsistis. sanam salutiferam
non modo putetis in eo fidelitatem corporum
sed etiam animorum Et in pace querite.
pacem tenete. ut deus pacis vobiscum
sit Quod ea hominum sepius replica-
bat verbum istud quod dicitur Nos igitur
unum habemus patrem. uno pane pascimur.
omnes de uno calice participamus.
premium unum querimus. Sed unum cor-
pus sumus in Christo. alter alterius membra.
Mulier quedam suam filiam nupcium
tradidit. et post nupcias gaudens
de condicionibus generi sui quodammodo
se iactavit Cui virgo ait Non sunt
adeo pensande. temporales divicie. corpora-
lis pulchritudo. generis nobilitas.
dignitas personarum aut amicorum
sequela. sed virtus disciplina morum.
prudencia timor dei quo titulo divicie
concesse sunt quo ve possideantur consi-
derare velut Hec attendunt homines
carnales que transitoria sunt. que vero
necessaria sunt saluti anime non attendunt
Nam a parentibus dantur divicie. a domino
datur vir vel uxor prudens Predixit
quoque sancta virgo femine sic taliter
glorianti. quantas in filia multas tribu-
laciones passura foret. nichilominus asse-
ruit auxilium domini numquam amovendum
ab ea. que utique contigerunt ut dixerat
illi Superveniente filie dicte femine.
tribulacio carnis de qua meminit
apostolus accessit sterilitas. egritudines
successerunt. multiplicata fuerunt
flagella. sed in hiis omnibus suffraganti-
bus oracionibus sancte virginis Lidwine li-
beravit eam dominus. ita quod in fervore devocionis
diem extremum clauderet fine salubri.
Sane quoque diebus illis vir quidam
et mulier iuncta fuere adolescentie

q̄ iuuencule similis ē. apud plerosq3 se mi9
r̄onabilit libidi mancipauit. quorū ī
spū vita v̄ginē nō latuit Igit v̄gīeo
pudore pulsato psuasit pudicissimā femā
iuuencule quaten9 desisteret ab illicitis
abusibus. alioq̄n irā dei deseruiret ī eū
et ī maritū eius Audiēs aūt iuuencu-
la q̄ cūcta sibi licē putauerit. quaten9
secretū eius pctm̄ v̄go cognosceret. et
qm̄ sit lasciuie nephas eet. apti
sūt oculi e9 Quid aūt emende sequu-
tū sit nescio. Sz h9 vtq3 vim ōe gpro-
quaten9 paulo p9 mulicrcule illius
venit ītinuerit. ob qd letati sunt
omnes amici et cognati putātes
qr gcepisset. Sz mox ut ad aures
letitie hui9 rumor puēit lidwina
referentibus ait frustra gaudet isti
hoīes sibi spantes ppaginē ī con
sanguinea sua. qr tumor ventris
ei9 ple nō indicat. Sz radice cor-
ruptā quā int9 hz et latēte ifirmi-
tate Qd et ita p9modū gtigit
Nā iualuit egritudo. successit lan-
guor diutin9. multiplicate sūt erup-
ne. et vltimū om̄i tribulat mors spe-
ciosā iuuenculā petulātie carnis
quondā deditā suo iue gclusit.
Plerūq3 ifirmorū p gsilio sanitl.
hinc ad eā gfluebāt. quos nedū
ī aīo suadelis sacris ad deū gutit.
vm̄ isup ac si archimedita foret.
sepe curauit ī corpore Non eī ut
auicena ul' aliorū medicorū ag
mina gsiderābat ī hbarū viribus.
qm̄ sit paupibus parietibus paup-
cula patientissimā malagmata sa-
nitate indicabat. qm̄ litas non
didicerit. Sz ī solo v̄bo dni quo ȝstau-
rantur vniuersa ¶ Confluebat
ad eā ex oī pte religiosi multi.
teptati. agustiati. mentalit afflicti.
variisq3 doloribus hoīs vtriusq3 cru-
ciati. tamq̄ ad matrē desolatorū
om̄i illius tpis. quos q̄q̄ inīdū ī ex-
tremo piculo positos. quasi filios se-
pius ad salutē reuocabat Ita me-
rori ī corde viri iusti humiliabit eū.
et ī smone bono letificabit Sapp
dedat illi dns spm suū. quo signat
afflictis et despatis quodāmō sic
loquebat Nūcq3 tediū ā angor
cordis te gtusserit. etiā usq3 ad ext-
mū virium. recurre gtori9 ad matrē
prem. tq̄ infantulus ad vbera sue
mrīs. et ibi reuela dnō viā tuā.
et iacta omnē cogitatū tuū ī eo.
et ipe faciet te tuarū agustiarū
omnīū oblivisci Tandē p9 multa
salutifera documēta subiūgebat.
nō solū eqinimit Sz et hylariter
cū gratiarū actoē quis molestia imis-
sa seu pmissa tolit9. ferēda est.
et qd pluris tq̄ v̄ga dulcissimi pris
dz a dilcō filio gplexari. eo q ifinitis
modis electos quosq3 pbare gsueuit.
quasi aurū ī fornace Itaq3 fructis-
simis eloquis eius ītcat multū latētis
energie. que ī aures viorū geme-
tiū atq3 dolencium īfusa R mētē
et spm infigebat. infigendo q̄i
oleū vngebant. et vngendo spua-
le reficiebat. Gaudē cū gaudētib3
ac flere cū fletibus illi pcipua phrā
fuit ita mēte apli. se tn illibata
manēte. Sp ī medio nacois pue
ul' puse ~~[illegible]~~

De v̄tute sīme correpcois qua sīme psonarū acceptione pollebat Ca 47

Ut qm̄ lucifuge lux. bufoī
flores vinea qui dicto g-
nus sunt. Ita carnalibus
hoībus v̄gitas. abiectos
humilitas. audiis caritas. mortuis eo
voluptuoss vita spualiū aucisfera.
Couenē nō nuq̄ sectatores olla[rum]

egipti bibuli et epotatores calicum.
ut caperet aliquid ex sermonibus virgi
nis sancte Questuarius quidam gar
rulus et cupidus. cum multa de
virgine audivisset. curiositate inflatus
spiritu quasi in mirabilibus supra se
deambulans astantibus pluribus ad
eam dixit Dic mihi lidwina quid a
geres. si dominum ihesum in summo altari
sub speciebus sacramenti occultatum cerneres.
et ex alia parte in nuda et propria sua specie
venientem videres Subticuit paulatim
virgo et ad ultimum post lacrimas ait
Cum a pluribus doctis et venera
bilibus viris totiens temptata fuerim.
numquam memini me ita molestiam quam
audivisse ab aliquo. quadmodum
nunc ab isto questuario audire cogor.
Res miranda satis Virum non vi
deat. nec questus eius infamiam
ab homine diduceat. nichilominus cupiditatem
eius vivendo exprimit. dolum eius
latentem agnoscit. sed servi domini vivisis dae
canibus querente sagacior refugit.
Quid immoror. Stupor accepit omnes
qui vi questuariam cupidine non no
verant. atque confusi per virum eundem cum
quo venerant protinus abscesserunt.
Scriptum est enim quia sicut sagitta
in femore canis. ita verbum in ore
stulti Et canes multi ut psal
mista circumdederunt eam e quibus
tamen uno percusso. ceteri omnes aufuge
runt Mulier quedam nitebatur se vir
ginem inter suos domesticos in auctoritatem
ingere. que spiritui libidinis quem doctores
incubum nominant. ignominiosum consensum
dederat. quod et veram sanctam Christi sponsam
non latebat Cuique domesticam nimis
illam et impudibundam sepius se iactantem
de privilegio se iactaret. timens sanctam
virgo ne forsan ceteras inficeret morbo sue
libidinis quo fetebat. cum pariam multa

coram positis familiaribus suis finaliter
dixit Et dicis quod virgo es tu. Sic per
tax lubrica cum audacia multa respon
dit. Virginem itaque me esse confiteor.
Et lidwina rursum ad illam subintulit
dicens Superactivo tytulo tanti nominis
ut timeo gloriaris. et si sancte volueris.
Christi tales virgines cuiusmodi tu ipsam
existis. super unam molam piperariam libere
choreisare possent. Quo audito confusa
sibi super scelere suo pessimo. statim confusa
recessit Indolescens aut quedam familia
rior ceteris. ob hanc rem ad ancillam Christi
dixit Et quid quaeso devotam virginem
vituperas. sic scandalizasti Et ait Sine
sine abire Talis est quale deus
novit eam Nolite mihi laudare in ea
figmenta dyaboli Nam si virtute devo
tionis eius experiri velis. vade et corripe
eam ut te et ipsam super nimiis defecti
bus quos facile in ea poteris advertere.
Et si pacienter humiliter tulit te devotam
esse cognosces. si vero pertinaciter et con
tumeliose tibi in facie restiterit. vas
vacuum noveris atque fictum Ad et
temptante postmodum domestica virgine.
utique sic esse comprobatum est Ad levis
simum quippe caritate verbum correp
tionis cepit fictus spiritus mulieris
fumigare. fumigando flamescere. fla
mescendo turbari. quatenus non femina
sed leena. non modo virgo fatua sed femina
pessima. non mulier pudorata sed
obsessa crederetur. Qualis aut fuit
misera mors edocuit. et infelicior
pena. qua revelante angelo lidwine
prochdolor torquetur. Nam cum post mortem
virgo ipsam pulsaretur ad orandum pro ea.
affuit angelus qui dixit Noli frustra
vexari pro ea. quoniam cum fictis et ypo
critis abiit in locum suum Attende
lector quam linceis oculis virgo vera
virginem fatuam et fallacem inspexerit.

que etiam occultam omne ignominie perdidit.
latere tumoris agnosci fecit suum. que quidem
tale consilium ab angelo susceperit. Melior
utique fuisset et manifestata coram paucis
quam cum ante potuit honeste correptio
quam amor absconditus et inutilis in occul-
to. Quippe meliora sunt vulnera dili-
gentis quam fraudulenta oscula blandi-
entis. Neque id putes o lector quod opor-
tunam ~~huius~~ huiusmodi per correptionem solum
servaverit in pauperes et minores. quinymo
vultus principum aut potentum alta fasti-
gia non metuebat. Venit semel ad
eam de comotis princeps quidam. super ar-
duis que tangebat eam consulturus eam.
Cumque de diversis in longius protraxisset
mutuum sermonem. tandem eam modestia
servata. iterum ad eum que venam conscientie premunt.
Et quam alluvione paulatim terra consumitur.
et saxa movetur de loco suo cepit. ex
verbis virginis princeps ille conpunctus flere ce-
pit et ipsam iaculo vitans per tunc eius
de secretis et oblitis peccatis sensit. dicens
ei. Angustiatur non timeas domine mi
anima tua super offensis quas adversus patrem
tuum commisisti maioribus. sed timeo ne
cauterizata conscientia huiusmodi maxima negli-
gas que sanctum graviores existunt. sicque
principem iudicatorem ad instar excolando
tulit te glutias et camelum. Ex quo re
quedam particularia non risu sed lacrimis
digna cepit suggerere. ut magis ma-
gisque percusso saxeo corde. foras efflue-
rent aque largiores. Tandem in hac
materia verborum suorum clausit summam
Age inquit quod agis. et luctum amarum
mecum tibi facito. si quando tibi adiciat mi-
sereri dominus. benedictionem pro contritione. pro
lacrimis pacem. pro pena gloriam prestituus.
Abiit magnificus ille apud Virgi-
nas princeps. vita quo mutata in melius.
solita mala in se suisque comprimere de cetero
studuit. sed non multo tempore precessit morte.

post diem illum supervixit. Celebris et illus-
trissimus dominarum civitatum personis utriusque
sexus ad eam dissilata veste nocte con
currentibus. verba salutis eructabat
eam virtute multa. Et quidem ut ait sa
piens in auribus aurea et margaritum
perfulgens. qui arguit sapiente et aure
obedientem. Rursum quam quorundam ma
licia quasi confundit corrigitur.
aut numquam fiebat pre pudore ut qui
primum eius spernebat admonitionis ora
culum duriorem apud deum inveniret
sententiam. Unam quidem levitate et gar
rula quedam mulier eam in finibus
illis. que eam voracitati et commessacionibus
dant cunctos dies pubertatis sue. dedi
dit adhuc in preceps viciorum. quod et pluri-
morum simplicium corda emolliebat.
secularium ac ecclesiasticorum animos ad pro
digalitatem et alia vicia sollicitabat.
Erat ut apparebat in ope laqueus ve
natorum. decipula pedibus insipientum
et domus inferorum sibi cohitantibus
cunctis. Super quo sepius correpta per
virginem nostram lydwinam. facta est velut
mulier adultera que comedens panem. tergit
os suum dicens. Non peccavi. Videns igitur
quia nichil proficeret. sed quia verba eius
nimme transiret ad cor beluine mu
lieris huius. cepit quo potuit conmensa
les eius per posse de medio domus
illius evocare. ne forte pereunte illa. periret
et ipsi. cepit insuper eos quos novit
colubrina calliditate deceptos et
oberrantes puulos de medio flammarum
liberare. Cumque sacerdos quidam visto dece
mulieris huius teneretur captivus. vo
catum ad se unum familiarem alloquitur
dicens. Domine mi te suppliciter obsecro
ne te de cetero quomodo ingeras
consortio sede huius. quia conversatio eius con
tagiosa a via salutis te penitus abie
compellet. Tertio eam quia ventris inglu-

uici defunc sacdoti bone fame cui9
mod turpe sit fuisti . multu alienu
e et scandalosu . Audit igr ille s no
obaudit . pmittit voce facturu e-
menda . s ope stati rcidiuus vbu
vgis vtit i fabula . Moritr p9 hec
filia babilonis misera . q nonullis
fuerat causa ruine . Redit dictus
pbr amicus defuncte quoda socius
mese et quid de socia sua sentiat
i gstra scisitatr dicens . Nuq no dns
de statu fere t note nuper defuncte
quale iudiciu accepit indicauit .
Cui vgo rndit . Et tu pr cupis ne
vide illam sicuti e . At ille . Cupio .
Potens e inquit vgo deus facere id .
ut ea videas qua exoptas . Orauit
illa dnz et optinuit . No multo post
tpe factu e ut simul i spu rapet-
tam sacdos q x sponsa . et ecce vi-
dent i rmotis vernie tetrima de-
moniu caterua . et int eos infiriaz
aiaz ineffabilibus cruciibus agitata .
adeo ut p horrore turbinis et cali-
ginose flame quasi ipsum infru
crederent adee eu aia fere necno et
tortoribus eius . Concussus e sacdos
et iuasus pauore imabili de logiq
tm pspectans i penis qua tm a-
mauerat i delicijs . q sicuti quibusda
reuelauit . abs speciali dei subsidio .
tuc tpis vita amo i humanis duce-
no potuisset . Sz quid pfuerit attende .
Verificata e sntia dicentis . Si moy-
si no credut nez prophetis . neque
creder si quis exurgat a mortuis .
No ea frustra loquuti9 e qui ait
Nolite scm dare canibus . nez pcia-
tis margaritas an porcos . Bibulus
eat . et bibuloru more vbu dm
rsu reputauit . vitare gutit d fa-
bula . horrore monstrate visionis
i cachinu . Adiecit dns gemina vice

quasi pconia uoce diutinis languori-
bus eius citatis . s pribus vginis
exceptus . donet 3a que perpetoia fuit
illi veniret . ad vomitu redire non
erubuit . Cetatus aut 3o fecit per
intinuatu exhortatu vginis . quatu
et en altu vice p se orare dignaret
Cui rndit . Du uolui et potui no-
luit ipe . ia uolo s no valeo rtardare
dm sinaz . Na sup lectu egritudis
ascendit n. dndet . Oro tn celeste
rege ut illi det pnie graz . ipm aut
quatu qo adhortor ad ppunctione
Discat g o voluptatu amatores . no
sequi carnis petulanciam . discat in
psuasibiles no ptepne simpliciu
sapiaz . Discat lasciue mulieris
et meretricule declinare stulticiam .
Na sepiu de garrula e . Multos
eu vulneratos deiecit et fortissimi
quiqz interfecti sut ab ea . Et sequitr
Vie inferi domus eius . penetrantes
interiora mortis s° 6

De zelo ardenti
que habuit ad pximos . Et quad . libat
de lacqo demonu et despatos . Ca.m vj

Pietas visecerosa adeo vginez
zelosa effecerat . ut magis
intrdu aduisus raptore aia-
ru cruentissimu non fecaret
s leena raptis catulis suis crederes i
antro cubilis eius rugiete . Magis
proculdubio torquebatr pt aias ex infu-
sa sibi diuinitus pietate . q ex ppria
ul' inflicta passioe ul' egritudie sicu
sepius expta e . Cu moyse dim
pcau . pro aiabus solaciu ~~et~~ cat .
passiones fere ad luctu . mortifi-
caru cotidie spuale sui ad rspiraculu
fiebat ei reuelatoe diuina notu sepi9
si quis vocaretr si quis scandalizaretr .
si quis ptristaretr . aut huiusmodi quid
pateretr . Orabat pcibus . obsecrabat
gemitibus cogebat lacrimis dnm .

invitabat promissis. dirigebat doctrinis. terre-
bat minis proximum. ardebat lucebat
zelabat. honorem domini sursum fieri par-
te ex una. salutem vero proximi nancisci par-
te altera cupiebat. Zelum igitur eius dirige-
bat virtus. quem frenabat modestia.
firmabat constantia. caritas tamen insuper
inflammabat. In eadem urbecula in qua
virgo nostra latuit. vir quidam famosus
satis ac dives desperationis agitatus spiritu
suspendio se perimere temptabat. Sacerdos
igitur consilio super hoc sepius habito tandem
ad aliquem perfectioris experientie perso-
nam se duxit coactus est. Cum igitur spiritus domini
in virgine frequentissime solidis experimentis
patuisset. venit ad eam vicecuratus
et aperit. Patrina quibus et super omnem
meum intellectum transcendens in nunc immi-
net virgo domina. nam certe vir iste la-
queum sibi parat cotidie quo se sus-
pendat. pro quo quidem meum est feci. celebrium
oravi orationibus omnem que saluti sue
vidi expedire laborem. sed nec dum hiis
omnibus profeci. quinymo in dies magis peri-
clitatur. Rogo igitur nostram animam tuam ad
cedere quia quod iussisti explebimus. At
virgo dixit illi. Dyabolicum est hoc negocium
quod patitur homo iste. quapropter vide mecum nunc
diceres quod confiteatur homo iste pure ac inde
peccata sua. et quod imponatur vero pro penitentia. quod
eidem molitus est hostis ad iniuriam. Scie-
bat enim virgo iam perfectioris esse consilii. eo
quod demon ex odio dei ac sacramenti sui
non permitteret fieri ex penitentie obedientia.
quod sua vero suggesserat malitia perpe-
tua. Cumque sacerdos tremebundus tale
quid agere pertimesceret. subiunxit divini
consilii gnara virago. Age pro quod dico in
periculum meum. ne pertimescas. Mirum
valde. temptator senior non desinit. temp-
tatus importunitate temptantis tabescit.
mittitur per confessorem contritus. et iniungitur viro
virginis desperato pro penitentia suspendium per

obedientiam scilicet iniungitur. ad quod malitia de-
monis pristinis temporibus provocabatur. Gau-
det igitur de iniuncta sibi penitentia vir. et quesita
oportunitate festinat ad laqueum. et cum
commode id facere nequiret. cubiculum suum
intrans laqueum trabi coaptat. tandem
se lagans de loco que ascendat nititur
exilire. Mirum utique dictu. Mox supple
spiritus qui prius absconderant sibi laqueum.
laqueatum iussu confessoris miserum videntes.
virum suum apprehenderunt. atque funem quo
se iam suspendio paucat repente confringen-
tes. cum fragore quodam ac stridore mi-
rabili submurmurando dixerunt. Iam te
non suspendes. amodo nunquam non te suspendes.
Et cum hec dicerent. statim importuno iac-
tu virum illum inter parietes et archam quendam
medium proiecerunt. At ubi cum sic abce-
dentibus demonibus per tres horas ar-
tatus. illic tam diu quam in corpore palpita-
do iacuisset. ac a familia domus que
ipsum ubique quesierat repertus fuisset.
reversus ad semet paulisper cepit lau-
dare dominum. de cetero nullatenus iacturam
talem subire deo propiciante firmiter propo-
nens. Per igitur admirabilem feminam
divino lumine haud dubium illustratam.
ac superni secreti de viro desperato non
inscium. que potius admirandum quam pronunciandum
dedit consilium. et non minus precibus
ac lacrimis absens corpore spiritu affuit.
facies cum temptacione proventum. Novit
itaque nostra virago viriliter agere. novit
molas leonis confringere. novit et mori-
bundas ad vitam reducere. novit etiam
fetas in sinu pietatis confovere. ¶ Muli-
er etiam quedam quondam perpetrarat flagi-
cium enorme valde. quod quibus nescio
qua facilitate fortasse sufficienter
confessa fuisset. nichilominus ut ad despera-
cionis barathrum sua cauda draco pessimus
eam trahere posset. cum carta quadam
tum flagicium ipsum conscriptum notare videbatur.

ipsaz femina i visu nocturno sub sopno.
quasi ins herent i ea supra modum mo-
lestabat. Suggerebat insup irremissi-
bile fore pctm illud hostis antiquus.
et prorsus etia p pniam irreparabile.
neqz i seculo pnti neqz i futuro Cepit
igit' tristis valde mulier elusiom ser-
pentis tortuosi fide aliquatisqz dat. de-
cepta cepit ad pessima mala quodamo
discrimi se committe. cepit qmodom pe-
des rursus expone. si piius dns qui
multa sunt ad penam pctoris pur-
gatoria ad tempus. ppetuam non
passus e hat pire Reliqs pctorum itidm
die festum agunt suo actori. pcurante
illo qui calami dormit i secreto et
i locis humentibus Igit' h' mulier
laxatis habenis. quasi unu passa
commutula fatre mee vgis intrat.
lacrimis manias amaritudine cordis
exponit quid nocte viderit quid legit
quid audierit quid pauoris aduenerit.
quid fluctuatis uolutatis rursum
acciderit. pfusis ymbribus cum amari-
tudie spu resempto gsilium petit et psidium
humilie deposcit Cui vgo Cometum
inquit dyaboli e qd vidisti. qd po-
tuero id faciam vade nunc i pace.
Credidit mulier sermoni que dixit
lidwina. et no ad insipientiam sibi.
Na statim cepit quasi causam ree seu
temptate nimium fece quasi propriam
dno iudici pponere. cepit lacrimis et
precibus quasi anim pii pris de cordibus
demulcere. cepit de gsistorio districte
iusticie quasi grauata reuenire tribunal
misericordiam dm appellare. ob qd mox
reginam misericordie statim rapta inter
puellarum collegia vidit. et zatam
adusarium fece p qua fideliter aduoca-
ueat. quasi peremptorie citatam. tertiam
qz tenere agnouit Supplicante itaz
lidwina regine celi. statim manu ipius
vgis minus que peccore no despicit.
quasi violent' abripit'. abrepta i
ptes gfrigit'. particularum ggeries lid-
wine seruanda tradit'. atqz confuso
cruento zathanas. ilico vgo letans et
gaudens quasi rapta preda i semet-
ipsam reuertit' Fecit itaz vocatam gfesso-
re suum qui tam zeli sui q periculi fore
no ignarus fuit. et omnibus ipius carte
fragmentis p ordinem ut acceperat enarrauit
Rediit et postmodum tristis mulier viri
pius exceptaqz qrela vice altam hoc solum expositaz
ab ea gratum tulit rnsum Dixi inquit
tibi ut ires i pace. qd qz pro te facere
posse id fatear. et ecce dico tibi qua-
tenus equo aio sis. na tibi nil mali
gtiget ex hoc i futurum. Fide iubeo
quoqz si velis coram districto dei iudicio.
quatenus senciat nunqu iacturam pacieris
de pcto tibi omisso ppetuum Pq etiam
tibi amm illudendo dixit hostis nulla-
tenus fide adhibeas Causa e itaqz
et alleuiata mulier hiis verbis. et
quamuis rursum hostis crudelissimus more
solito rediet. deridens eum libata e
omnino. deo gras ages qui tale sibi ele-
git famulam O ve igit' pia mulier
et zelo dei plena qui iuxta sapientie
eruit eos qui ducebat' ad morte.
et qui trahebat' ad interitum liberare
no cessauit ¶ Contigit etiam vir
quedam sceleratissimum pi feditate suorum
que pperiat viciorum. nulli sacerdoti
gfiteri uelle. nisi p medium fatre
vgis. cum tpe ipsi tandem ad cor
gueersus finaliter aud pandere se spo-
taneum exhibebat Cuiqz totis viribus
resistenti vgo turpia sua peccata
detexisset. mox sicut ille sibi confes-
serat. sacrametaliter de eisdem dolens
et quasi ppa deflens suo pbro gfessa
e suscipiens ab illo pniam. pacto tpe
qd vgo vis statuerat. rediit vir ille

sicut prius sciat dices ad illud Certio quod nunc
desiderium meum confessa sis omnia peccata mea.
qualem me velis acturum penitentiam iam dicito.
quia paratus sum obedire tibi Dixit illa do-
mina. peccata tua quasi mea confessa sum.
et penitentiam suscepi. sed hoc dumtaxat a te
peto. quatenus sola nocte una super statum
tuum bene aptatum resupinus quiescas. eo
tamen pacto quod nec in dextram nec in levam
quovismodo per integram noctem illam te
regires Suscepit igitur quasi subridens
de levitate oneris vir penitentiam. et vale
facto virgini tempus que egritudine privata
sua membra tulit tre molli deliciose
commisit Statim autem ut lectum deliciosum.
deliciosus penitentiam premissam facturus intrat
cepit tedio affici. stimulus cepit in
corpore vexari. adeo ut numquam se nocte
talem accepisse in humanis crederet.
qui tamen absque quantum infirmitate resu-
pinus iacens. dumtaxat ipsam libertatem
girandi se quo vellet privatus erat.
Cumque sic tediosus sanitate corporis.
stratus mollitie. temporis brevitatem.
peccatorum suorum horrore. penarum inferni
perpetuitatem. cuncta que ut spiritus sugge-
bat revolveret. tandem modica tedii
pena devictum se cernens. intra se dicere
cepit O me miserum atque infelicem virum
super omnes peccatores terre In deliciis
et in mollibus sanus cubo. fortis
quiesco. et melius per modici temporis
spacium quia liber quorsum volo me
vertere non audeo. aufugit sompnus
ab oculis. nunc rege capit anima mea
O que qualia et quanta patitur infirmum
atque putres corpus virgineum. quod tot
annis flagellis domini subactum. tot
infirmitatibus subiectum in tenebris et
in abiecto loco sic iacuit Mutatus
est exinde vir scelerosus in alterum. factus
est deliciosus ad penitendum promptior.
redditus est ad confitendum propria scelera

patior. factus est etiam usque ad obedi-
endum velocior. et ad quevis dura et
aspera perferenda super modum vigilancior.
Facta est igitur virago ista quasi spe-
culatrix domus domini. nam et per litteras quas
mittebat. aut per internuncios quos di-
rigebat. aut per sompnium aut per visum.
quo multis aperiebat. sepe insidias la-
trunculorum veris israhelitis indicavit.
ne leonis tartarei rapacitas obruerentur
morsibus. ne blandimentis abducerentur
draconis. ne demonis deluderentur me-
diamis Vicus est in hollandia dictus
oudenselye non multum distans ab opido
ubi virgo iacebat In hoc igitur vico
mulier quedam erat concivium quondam
casu peccato innodata. ad cuius absolutionem
episcopi dyocesani requirebatur auctoritas.
Cuius sacerdos persuasisset ei quatenus idi-
late propter periculum adiret episcopum aut peni-
tenciarium eius et promisisset. negli-
gencia subsequente distulit aut no-
luit illo iterum periculum addens periculo:
ac sue mortem non formidans Hiis
interim diebus speculatrix nostra.
atque ut patebit contemplatrix egregia.
sursum agitur in sublimibus. ubi visis
gloriosis sanctorum agminibus formosis
in stolis suis. doctores ecclesie qua-
tuor sublimiores ceteris augustinum
gregorium iheronimum et ambrosium
splendore radiantes agnovit. qui dixe-
runt. Vade et dic mulieri illi. que
pontificalem auctoritatem adire negligit
super certo casu quem commisit. quatenus
iuxta promissum suo sacerdoti factum. quan-
tocius se expediat Quod cum illa confessori
suo eum indicasset. rogavit eum quatenus
ob dei reverenciam et pro salute quantocius
notatam sibi mulierculam adiret ne
subita fortasse visitatione domini preoccupata
purgatorio in eum propria periculum incurreret.
Sacerdos autem statim illo ire non distulit.

atque ita fore sicut virgo mandavit mulier
non negavit. Sed peccatum peccato quiigens. et iniqui-
tatem super iniquitatem amplians adhuc mi-
sera terram quam sibi imperatum fuerat explere
contempsit relinquens. Quo quam benigna fuerit
zelatrix fraterne salutis. ludwina virgo
mirabilis. quam benigna et in perfugio di-
lilius quos invitavit. quam districta quam ve-
sedula in desperatio quos consiliavit. quam
sollicita in detegendis periculis eorum
quos incautos agnovit. que sic electos
dei filios quemadmodum gallina pullos
congregare non cessavit. ¶ Dolebant
interdum domestice sue pro eo quod audientiam
cunctis advenientibus preberet et consilium.
compensans doloribus corporis et angusti-
is eam quibus et laborabat indefessis. Quibus
ipsa dicebat. O sorores quam est quod dicitis.
Numquid parum vobis est ut christo lucre-
mur animas quas dyabolus conatur
auferre. Sinite inquit sinite venire
omnem pauperem. omnem desolatum. Neque
amarum animo. nam pro hiis omnibus maiora
sustinuit dominus meus ihesus christus. Maxi-
mi precii namque unaqueque quantumcumque despecti hominis
anima fore demonstratur. pro qua sanguis
innoxius purissimi ihesu funditur. pro qua
filius unicus virginis moritur. pro qua
unigenitus patris in cruce. tam turpi
morte cruciatur. ¶ Et astantibus di-
cebat aliquando Respicite in faciem meam et
pectus meum. quantis sudoribus affluunt con-
siderate. Et conspicientibus illis et admiranti-
bus pre calore nimio pre et sudore. atque ob
hoc quamvis cum imperantibus. respondebat. Non
est hic inquit calor. non sudor. non labor.
non dolor comparandus eis. que pro nobis pertulit
dominus. Nondum attigit terminos eius qui
dixit. Cupio anathema fieri pro fratribus
meis. Nescit enim amor hunc modum. cum
nos amaverit ille sine modo. quia fratres accre-
pit non ad mensuram dominus noster
ihesus in secula benedictus sit.

De singulari amore crucifixi et desiderio
eucaristie eius et de temptatione sibi
per pastorem a curatu suscitata. Capitulum

Arserat per hunc modum amor
in ea crucifixi ihesu. insuper
et meditatio sue acerbissime
passionis. ita ut eam quasi
tempore sola cum esset nil aliud libentius
actitaret. quam veluti dilectum dilectum candidum
et rubicundum electum ex milibus querere.
et in ipsius foraminibus atque plagis veluti
columba nidificans. iugiter immorari. Sed quia
et vulnera dulcis ihesu. et dolores eius.
acutissimi animam virginis velud gladius usque
adeo ~~perfixe~~ pertransiere. ut suos quos
in singulis membris et ex omni genere vel
specie infirmitatis. excessivos patiebatur
dolores. quasi nichilum computaret. cum
tamen tam mirabiliter tamque miserabiliter
videretur affligi. quod saxea pectora internis
eius eam commovebatur. Tota quippe
vita eius in christi actoribus quasi in
viridario consolacionis versabatur. Unde nimirum
colligebat rosas cruentas plagas / vio- b
las et lilia videndo livores et vulnera.
cynamomum et balsamum dum tergebat
sputum et sanguinem stillicidium / nardi a
spicas ~~attendere to~~ attendendo corone
spinas. / Nimirum ludwina de cordis
alveolo flammivoma trahebat suspi-
ria. de pectoris abisso vibrare et ma-
tutinum atque serotinum dabat et profluvia.
via. de cunctis articulis seu membris
corporis cotidiana reddebat domino sacrifi-
cia. et deficientibus aquarum irriguis
rubri sui sanguinis per meatus oculorum
stillabat fluenta. lacrimas autem illas
quas sic ob amorem crucifixi ihesu effun-
debat. inter secretarias antham sui.
rosas suas appellabat. Et harum la-
crimarum adhuc manent alique quas
vidi usque in hodiernum diem mira fra-
grantia uti expertus sum redolentes.

Dnici corpus sacrametu tque passionis me-
moriale phene. mira spus affectione
sumebat. adeo ut p desiderio illius et
reuerencia dies unius quo carere cogebat
sepissime spacium anni unius putaretur
Habebat aut circa modum infirmitatis sue
que tetigerat eam dns curatum unum
satis literatum. sed vehementer in hiis que
spus sunt crudum et inexptum. qui satagente
dyabolo ineffabilibus molestiis
eam semper affligere conatus est Con
sueuerat ab illa prima etate que
videlicet doli boniqz capax est tamen bis in
anno circa ac. tercie passioe similiter
et passionis meditacoe vires su-
mendi frequentare. tande cum aliqm
sine alto languore ad puoret aut
amore. maxime in festiuitatibus magnis
ardentius illud a curato postulare.
Cum igitur sit in feste plus cetis mun-
dis sanis et mundanis virgibus gione
humilis posceret. stomachanti nore
appellabat vir durus ptes eius. atqz
sit filia xpi puula petente veteum
panem. non erat qui porrigeret ei.
O crudelitas feralis nimis A planta
pedis usqz ad verticem capitis non est
filie xpo sanitas. panem mali nullo
vescitur. viues e corpe statum fuit.
pascitur ipm ne non maducaute ex
toto deuoret. nec tamen pascitur illa que
xpi filia existit Solum xpm esurit.
solum xpm meditatur. solo xpo sagi-
natur et viuit O inaudita igitur crude-
litas quia repellitur de mesa filior
filia fidelior. cum tamen xpus sit panis
viuus. panis igitur filiorum non mitten-
dus canibus Sz a quo denegatur
panis iste A quo repellitur xpi filia.
Repellitur a curato aie. a pastore
gregis. a pre spus sui Qui quia
curatus istar ~~dyaboli~~ stabularii
curam seminine gerere debuit insuum

vinum et oleum. quia pastor pascere
xpi oniculam pace suo debuit cibum
daturus et poculum. quia pat filiam
nutrire licuit. datum optimum pcura-
turus et spm. qd pchdolor minime
fecit Qua de re contigit die quadam
ut curatus ille cuius nomen subticeo
vrgiez esuriente atqz p esurie corpus
xpi lacrimante ineniret Cui dixit
Cur fles At illa ait O inquit pr
mi dilecte si ego indigna filia tua
clauem pmptuarii apud me tenere
ut tu et ipse tam esuries quanto et ego
nequaquam sicut ipse mi sit ego tibi panem
vite subtraherem O pr inquit ne
sprecuies paupculam tuam que nichil
lz residui nisi qz xpm meditando co-
solet. et xpm sumendo sustentetur
et viuat in aia Porro nec flecti
potuit animus eius ex vbis hiis melli-
fluis. sed oi saxo durior corde pseuera-
bat // Postea cum p plateas sacerdotes
corpus dnicum infirmis quibuslz de-
ferret pre f desiderio aie succedebatur
spus eius quasi famelica in memo-
ria panis dum tangitur aut odoratur. adeo qz
quaqz spm exalare putaretur Haud
dubium sicut fidedigna relatoe suscre-
pi. quadam illustracoe mentali p-
fundebatur intrinsecus in aia quociens
ardenti amore sic cogitabat. et dulcedine
quadam oris gaudebat sensibiliter. quamquam
multo labore ipius sacrameti spes trauc
posset ¶ Ceterum cum ob duriciem dicti
pastoris p libito sui fuoris gitare non
posset. ne saltem spuali puaretur cum ce-
teris cogitatibus refectiuncula. pncipe
omni deum timentum atqz conseruantum se
fieri pbabat Qua ex re factum est sepe
qz hanc oratiunculam reiterabat dicens
fac me benigne deus tua largitate
tuorum ministrorum pticipem. qui hanc die
sub sacramento tuo mirabili passionis tue

memoriam faciant. hec et in omnibus ecclesiis
que sunt in toto mundo. Simplicibus at-
tendebat doctrinam hanc. Dum inquit ad
missarum solempnia te contuleris. cogita
sane celum aperiri et angelos ibi stantes
aut fore presentes. et cum eis sanctos celi cho-
ros. Deinde sub missarum solempniis
passionem domini nostri ihesu christi devocione
intima qua potes revolve. Aliis at-
tendebat et hec pia monita dicens
Accedis tu o fidelis anima ad mensam
illius dilectoris quem manducas ad
perceptibile delectamentum anime. ad iusti-
ciam illius quem suscipis. Non enim inquit
purum hospitem sumis. sed filium regis re-
gum et unigenitum gloriose matris marie.
qui reformabit corpus humilitatis
nostre. et configurabit illud corpori clari-
tatis sue. Ipse enim cibus plene refici-
ens maturitate et perfectione. cibus
sane confortans laborantem et proficientem.
cibus supplens delectans exeuntem
israhelitam et transmigrantem. cibus im-
pinguans non corpora inflata sed corde de-
vota. Non carnem marcidam sed esurientem
animam. non pigros ventres sed pias men-
tes. Hec et alia que legi de consuetis
verbis eius. multa nimis et transcenden-
tia ingemens loquebatur. Porro cum
dicat scriptura. pasti in conspectu meo
mensam adversus eos qui tribulant
me. Quid dicam de sponsa christi quam
christus novis tribulatoribus ac persequu-
toribus exposuit. et mensam suam tempore
grassantis persecucionis. non modo non parari
sed negari permisit. Res pondere digna.
hec quam narrabo. Sane pastor
ecclesie parrochialis in schiedam. de quo
supra memoratum est. cernens exterius vigiles
cruces non autem unctiones intrinsecus.
cepit instigante leviathan virtutem in
dubium vertere. pacienciam eius in fal-
laciam trahere. crucem corporalis

alimonie clandestina voracitate suspi-
cari. arbitratus quia manus domini
non faciat omnia hec. sed spiritus fictus men-
dax et zophista. Intervenerunt igitur
quedam solempnia festa. ob quorum con-
templacionem rogare cepit dominum curatum
pro communione receptanda. nec acquievit.
intimisit demum amicos et concives.
sed tamen angariatus quod rogatus audiret
virginis precatum vel nichili pendit. Qua
de re cum virgo domino deo vota sua cum
lacrimis redderet et celeste sibi patro-
cinium minime defuturum postularet.
suspendente domino manum omnipotencie
sue. cor viri dicti huius adhuc indu-
rescere magis permisit. ut electam
filiam per novum martirium mentis.
post humiliacionem clarificaret et exaltaret.
Fit igitur pastor crudelior de die in
diem severior. fit in temptando sua
feritate in virgine curatus audacior.
fit ad irritandum iudices spiritus contemptum.
et contribulatum martirizare virginis au-
dacia sua prior protervior. Et ecce immi-
sit zathan in cor eius ut ad temptandam
virginem procederet. videlicet an aliquem
materialem panem non consecratum sine dif-
ficultate sumere vel deglutire valeret.
Verum iustus dominus qui non relinquit vir-
gam peccatorum super sortem iustorum. ancille
sue pugnature in stadio de committendo
duello per angelum innotescere fecit. Ecce
inquit angelus tibi novum instat bel-
lum. sed nullatenus formides. nam in
brevi pastor tuus visitabit te. pro
communione quam requires molestiam illatu-
rus. Et ita factum est. Superveniente
quidem festo nativitatis marie. iterum
per fratrem a pastore fecit dominici corporis
sibi requiri sacramentum. Nacta igitur
oportunitate explendi quod cogita-
verat curatus confessione eius audita.
et coram astantibus panem lapidum aut

matiale hostiā nō ꝯsecratā ꝑchdolor
ī ydolatam astantis vgī porrexit.
O vē mirabile cunctis Vix hostiā
illā de manu curati sup linguam
senserat. et ecce repit corde et corpe
mox altari et emittē qd' suspserat.
panis ipius vl' modicissim accidēs
aut minimū saporē nequiēs ad mo=
mētū sustinē At ille de ydolatā
sua quā stultus acceptabat corā
simplicibus se dephensū iā ꝑtimes=
cens audacia ficta dixit Quid agl
o īsana mulier. vn̄ t' tāta ꝑsūp̄.
ut eiciās de ore tuo corpus dn̄i Cui
vgo O ꝑr an putas me adō delirā
et irronabilē. ut nesciā discnē int'
vm̄ corpus dn̄i et panē lapidū aut
corruptibilē quē cōmedut homines
Nā facile possū illud et istud ꝑ hoc
discnē. quia sacramētū verū susci=
piēs abs altacōe nē illud titaccio.
istū vō panē. quē m̄ admistrastis
iuita velī nolī ꝯmitete tota natuā
et cū āgustiacōe toti⁹ corpis euomē
ꝑsus ꝯpellor Ille vō sibi nephandi
sui pctī ꝯscius ꝑ astanciū scādalū
ꝯrio corpus xpi se dedisse cunctū
affirmabat Redit igit' via qua ve=
nerat suā ad ecclesiā curatus. atq;
qui ꝑ m̄ euā bona data filiis dare
debuit. satis se ī facto declārit pro
pane lapidē. pro pisce serpentem.
ꝑ ouo ꝑbē scorpionē Quid timoror.
Ecce de nouo itm̄ fames īualescit.
iterū dūi gemitus. itm̄ suspiria.
itm̄ ploratus et lacrīe. nā ꝯpellit'
panē care famelica. necessariā dist=
hit' langueti medicinā Porro quasi
dicete virgine lectē nūc attende
Quis panē vite m̄ tribuet Quis
lāgueti de salute ꝑuidebit Jamq;
me coartat spūs vteri mei. iam
ꝑuor dilcī ihū ꝑuicia. afficior ꝑlati
mei duricia. insup scandalū populi
pusilli me coāgustat Cuq; lāgueret
oculi eius ꝑ copia. et sit a festo
nativitatis mare vgis usq; ad ꝯcep⁹
eiusdē esuriendo semꝑ torqueret.
astitit ipo die ꝯcepcionis gloriose
angelus. qui claritate nimia rutilās
et resplendens ꝯfortās vginē ait.
Ne timeas neq; ꝯtristeris soror mea
ludwigā sup molestacōe quā a
tuo curato passa es. nā ī ꝑxio
ē ꝯsolacio tua. nā et ipm̄ dn̄m
salvatorē oculis tuis videbis. qui
sanabit et alligabit omnes ꝯtricōes
tuas At illa dn̄o gratias agēs.
oīa ut ab angelo suo acceperat
pastori suo sit indicauit. ne forte
dyabolice delusionī tribueret. ꝯtraz
ipsam quā cū ꝑceptiua Sz mīs
et cecus retorsit ī ꝯceptū. qd' pia
dei filia sibi notificaueat. ad oipo=
tentis laudē et obsequiū Sceptū ē
eī Quia induratū ē cor pharaōis
et nō audiuit vocē dn̄i. ſc' 8

De apparicione y' fcā vgō ac de ipres=
sione sacrorū stigmatū et de puulo
crucifixo viso iuxta eā C^m viii

Tbitur cū vgo mirā sapi
ens iuxta consuetudiēz
singularē noctiū obser=
uaret vigilias. et nil
tp̄is preteriret. qd' nō dedicaret
ī ascensu contēplacionis ad deū:
aut ī ꝑcuracōe salutis ad ꝑximū.
mulier quedā ꝑuulū vnō filiū
egrotātē. ꝯsiliū salutis petitura.
tristis ad modū cubiculū vgis itiu't.
Qua iuxta morē ꝯsolata atq; cū
gaudio ꝯmissa. ꝯsuetis excitacoibz
spūs opā dans sola ꝯmansit Erat
eo cta noctis iciū. qd' ꝯgit' crepuscu
lū dicim⁹. anno doloris sui xviii° cca
festū apli thome. Mox igit' ut se

ꝯsuete deuotõ dedicasset . viderūt
domestici quasi magnū īcendiū
ī camerula v̄gis . et accurentes ve
locius sꝑabat illud extinguẽ Cumqʒ nil
repperissent īcendiū et obstupesceret .
eisdē ex hoc trementibꝫ v̄go ludwia
dixit Ite ī pace q̄r michil ē piculi aut
incendii . claudatisqʒ ostiū me solam
q̄so ī pace mea nūc relinquite Clau
so igit̄ ostio cepit zeaphica v̄go sup
ne ꝯteplacionis dulcedie ꝑfusa . et
flāmifere īmissionis īcendio succensa .
sursum agi ī deū . et tenitudie q̄dā
ꝯpassiui cordis ī eū trāsformarī . cui tā
ignominiose ex caritate placuit pro
nobis crucifigi Paulopost velut ītͬ
octauā et nonā horas abducto ~~defa~~
de facie velo quo se opuerat . vidit
visibiles v̄go quasi solarē iubarē ī tha
lamo splendescē . vidit virtute sple
doris illius se et oīnis cīcumiacencia
s . quasi ī solis meridie illuc apparē .
Vidit et angelū suū iux̄ se stantē .
miro candore radiarē . quo tacta pa
riter totū corpus eius visibilibꝫ ꝯintegitatē
ē pro tp̄e . Vidit aduenire angelos
quasi iuuenes formosissimos . quorū
vnus crucē . alius lanceā . alius cla
uos . alius spineā corōnā . alius arūdine
cū spongia . alius columpnā et̄ de aliis
īsignibus ~~am~~ armis dn̄i gestabat ī
manibus stantes ꝑ ordine iux̄ stratū
suū Superueniente quoqʒ vidit ea
que iuxta crucē ihū stabat matrē
dn̄i . quā multi scōrū ꝯcomitabat̄ .
Cumqʒ illo tp̄e v̄go tm̄ sup paleas
quiesceret resupina . lectus q̄ ꝑ aduē
tates ꝯtiguus ad latus eius satis ho
neste more v̄ginū cooptus iaceret .
tandē iux̄ ꝑmissiū angeli apparuit
sponsus ipē ī forma pueruli spe
ciosissimi qui sup lectulū corā asta
tibus scīs quiescens . blanda atqʒ g̃

tulabūda facie v̄ginē oblectabat .
Expādēs aut̄ se puerulus ille ꝑ mo
dū crucifixi . ilico sub spē viri etatis
ꝑfecte protensus videbat̄ Erat aut̄
pueruli decor candidus ī pn̄cipio .
s; cū appareret sub forma viri totus
rubigdꝰ et sāguineus visus ē . tādē
q̄ quasi spineo dyademate coronatꝰ
ac si de torcular veīsset . ī ~~ex~~ liuedīe
q̄m moriens olim ī cruce ꝯtraxit .
vigilāti ad plenū v̄gīe sicut con
sueuerat . corporalibus oculis visibilit̄
visibilis apparuit Videbant̄ siqdē
loca clauorū . atqʒ ī latē dextro ap̄le
logitudinis plaga latalis Hunc igit̄
v̄go sic intuēs mirabilit̄ obstupuit .
mixtūqʒ dolorē gaudiū v̄ginea mēs
sēcit Gaudet mēs ī aspectu dilc̄ō .
tā amabilit̄ apparētis . s; liuore pla
garū ipꝰ sauciata medullitus .
ꝯpassiua tenitudie feriebat̄ cor
amātꝭ Cumqʒ sic ī luce mēs v̄gis
ꝑsus absorberet̄ . signifer ipē sic
apparēs claritatē luiosā simul et
ardorē diffudit atqʒ ī medio luīs
tā īmēsi . v̄gī sponse sue clara ꝯ
carne signa quiqʒ ~~ꝯiuge~~ reliquit .
Cernēs igit̄ dei signiferā . q̄ vulnerā
tā patula ī futurū latē nō posset .
ac ex hoc ꝯcursū hoīm et applausū
timet . orauit dn̄m dicēs O dn̄e mi
deus maneat istud signacōīs tue
sacramētū īter te et me . sufficit eī m̄i
gr̄a tua Mirabile dictu Siquidē
repēte supinduta ē cutis quiqʒ vul
neribus ipīs eo tn̄ saluo . q̄ religō
sīgtedētibus añis vite nūq̄ dolore
pr̄t et liuorē ꝑ modū caruit sicut
et tenero affectu a dn̄o ihū xp̄o tūc
poposcit Hiis g° sic ꝯ ea ꝯpletis
vidit btāz v̄ginē carīna xp̄ī que
ꝑferebat dicti angeli īuenit de manibꝫ
singulorū excipē . atqʒ illi ad deosculād

exhibe. osculatisque carnis per ordinem amo
no appare. Hec sunt carnis salutis nre.
que verus dei filius quoadvixit xxx
xiii annis in orto mre singulatis con
gregavit. hec sunt ~~redolens~~ redolentia
nimis diu aromata. que in agro peali
tatis tempore altam ruth post terga metentes
thid maia solent collegit. atque sic
deosculanda cruce signate lijdwie
tempore minime fasciculum nec verbam commotu
ram virgo virgo commendavit. Certe si bn
teneo xxxiiii sil in toto vel circiter annis
mira virago cruce subiit in carne xo
confixa // Cumque igitur secreta significa
nia lijdwiam se confixam sensibiliter
percipere vidit ad pedes sui lenili cru
ce stante istam magnitudinis carnem que
sacre unctione deferuntur. unguendis infirmis
laborantibus in extremis. viditque pen
dulum in cruce paululum sanguifluis vul
neribus compassibiliter cruentatum liquefacta
facta est igitur ab aspectu tam pio virgis
anima. cepitque collaudare dominum dicens.
Gratias tibi ago domine quod me indignam
ancillam tuam sic visitare dignatus
es. Porro cum resoluta prorsus in di
laude hec diceret. audivit presbyter senex
loquentem filiam. et miratus admodum cui
sic loqueretur surrexit. surgensque clam
appropriavit cellule eius. ut videret quis
aut quid esset. Is igitur nitens qui sic
apparebat levando se versus celle solarium
quod erat super caput virginis recedere vide
batur. Propter quod virgo dolens et timens
ne sic recederet. clamare cepit cum
lacrimis et dicere. O domine si tu vere es
ille in quem credo. et iam velis a me
separari. obsecro ut prius abeas. signum
evidens mihi relinquere ~~digner~~ digneris.
quo ipsam nostram infallibiliter quoniam tu ipse
es et non alius. Mox qui ad superiora
prius ascendere videbatur sub specie alia
manifestavit semetipsum. utpote in specie

cuiusdam formose hostie 3o super locum
ubi virgo iacebat se gyrantis. Erat autem
illic de consuetudine quaedam supposita munda
mappula. super quam finaliter ipsa hostia
stare visa est. Proinde cum hec inter xpm
et sponsam consignata a domino sic agerentur.
veteranus presbyter eius qui nichil adhuc
videat que ita tractabantur cum simplex
et pius esset. ita soluto more super lectum
filie resedit. et an vellet aliquid
ab eo fieri tali tempore noctis diligenter
inquisivit. Ignorabat enim quis et quantus
illic iuxta eam locum primum accepisset.
Huic ergo virgo innuit. Rogo te presbyter. ut cito
surgas de lecto. quia iuxta me dominum
habeo crucifixum ihm. Attonitus presbyter
ex verbis filie continuo surgens hostiam
illic pulchram vidit. et advocatis do
mesticis et vicinis ad videndum mira
bilia dei ipsum et omnes advenientes
timor et stupor invaserunt. Cerne
bant equidem omnes hostiam unam
et eandem. sed non uniformiter et eodem
modo. quemadmodum et patebit. Erat
quippe visibilis hostia que sic vide
batur maior in quantitate hijs quibus communicari
solet. utpote communis plebs et devota.
minor tamen quibus a xpi presbyteris celebrari
consueverunt divina misteria. Aperte
figure quoque dicebatur. et radiis ad
circumferentiam circumquaque se diffunden
tibus crucifixi hijs interius effigiem cum
cicatricibus cruentatis late vero unius
specialiter gutta una desuper tenaciter
existente que quantitatem seminis continue
bat. Iacebat etiam ipsa sic hostia tam
luculenter et manifeste quod ab omnibus
clare videri poterat. sed ipsa venera
bilis virgo xpristi. hanc quasi pendulam
super mappulam in aere contiguo conspicie
bat. Cum virgo in aspectu sacratissime
huius hostie tam spiritu quam carne admodum
exultaret. et hijs qui tunc aderant. ne

in huiusmodi gaudio deficere formidaret. accedens una manu super cor eius posuit. et perceptibiles saltus et commociones cordis ac vitales virginis ex huiusmodi sed cognovit. Credo exultavit cor eius in deo. et delectabatur in deo salutari suo. Visio autem et discrecio sacratissime ipsius hostie. a fide dignis illic presentibus vario modo innotuit. Cuniculus presbiter simplex et pius hanc in quinque locis crucifixi cruentatam vidit. Wilhelmus vero frater virginis in totidem locis pari modo ut presbiter eius. Mulierum autem devotarum alique in quinque. alique vero cruentatam in quatuor locis tantum viderunt esse cruentam. Una tamen ceteris virgini familiarior Katherina dicebatur. hostiam hanc ceteris in latere dextro et dextero pede cruentam quasi sanguinem fluentem vidit. in sinistro vero pede sanguinem tantum coagulatum. Vidit et hec eadem devota mulier hostiam ipsam maiorem esse quam ceteram omnes. maiorem autem hijs quibus in altari celebratur. Erat quoque circa non in ipsam hostia quam una et eadem cum. sed in modo apparicionis esse diversis diversimode facta. Ad unum utpote Lidwine videbatur in aere pendula. aliis autem in superficie mappule situata. Quibusdam eciam apparuit hijs sanguine coagulatam. uni tamen sanguinem fluidum. hijs eciam in quatuor locis tantum. aliis vero in quinque vulneribus crucifixi sanguinem hijs. Uni tamen tante quantitatis esse videbatur quanta esse quibus hostia cotidiana in sacrificio nostro. Aliis autem ut dictum est omnibus maiorem quam sit hostia plebealis. maior autem ea qua communicatur plebei discernebatur. Atque ita esse quemadmodum viderunt omnes qui affuerant tante rei spectaculo tactis sacrosanctis adiurati sunt. Haud dubium quin ad extollendam gloriam dei facta sint. et ad assecuracionem virginee mentis ne fluctuaret. insuper et ad amputandum omne vulnus dubietatis posteris qui dicere possent Manus hominum confinxit hec que viderunt primum nostrorum. et non dominus fecit hec omnia. Iam blasphemus dicere nequit. Consilium hoc fuit ex hominibus. sed quia a domino factum sit istud. et est mirabile in oculis nostris etc.

De novis vexacionibus a predicto curato adiunctis virgini et insuper et de inquisicione facta per prelatos ecclesie super hec. Capitulum IV

Eadem igitur nocte qua sic mirificavit dominus misericordiam suam facere cum ancilla sua et sponsa Lidwina. misit et ipsam nuncium qui fratrem tam grandem pastori sibi tam adversario enarraret ut oculus carnis eius adeo presentiret presentia quod tanto pere malignando denegaverat. Curatus autem ille hec et quasi in sompnis audiens. quamvis fidem minime daret. tamen illorum manibus venit ad virginem turbato spiritu dicens. Quid nam hoc tempore noctis vis tibi fieri. Cui Lidwina. An non vides presbiter my factum quod hic contigit. Video inquit ille figmentum seu commentum dyaboli et non aliud. Rursum Lidwina. Nequaquam presbiter my commentum dyaboli est. sed deus meus verus quem vides. qui te et me creavit. et qui fecit a principio celum et terram. Cumque illi facti evidenciam suffocare non posset. quamvis in modo consilium guttatim sicut ceteri sanguine conspersam hostiam cerneret. attonitus ac repercussus quid de hac ageret hesitabat. Tandem autem prolata quadam exteriori audacia compulit omnes qui venerant primum de cella virginis exire. et clauso firmiter super se ostio cepit fortiter et importune virginem adiurare per tremendum dei viventis iudicium. quatenus nulli hominum id quod factum fuerat auderet revelare. Obedivit igitur virgo viro. donec postea venit prelatus maior ipsius Posito curatus

ad virginem quid de hostia fieri velit insi-
nuit. At illa perplexa nimis quid ageret
quid vel dimitteret. multas cepit cogitaciones
intra se ac dicere Coartor nimium et an-
gustie michi sunt undique. Si abstulit michi
dominum meum timeo ne linguam laxet in
blasphemiam. si vero penes me conservavero
illud michi equum minus vel iustum est. quia
et ipse decipiebit. Scio quid faciam. Domine
inquit mi tu enim nosti quod crucior in hac
hora. nec tua presencia carere iam possum.
quapropter te sumam. dummodo placuerit mi-
nistro tuo curato meo michi ministrare.
Et huius sic in corde revolutis. pastori du-
rius exprobranti dixit Obsecro domine mi.
ut hanc hostiam michi tribuas. Cui curatus
Vis igitur dyabolum tibi ministrari. At illa
ludwina. Non dyabolum. sed dominum meum
michi ministrari posco. Cui pastor Mi-
nistrabo tibi hostiam veram afferendam de
ecclesia. de hac hostia nescio quid sit.
aut verum sit. verum et sumendam hanc hosti-
am tibi dissuadeo. Ad ultimum autem tribuit
ei hostiam quam illic invenit dicens Acci-
pe igitur figmentum dyaboli et ~~non~~ non
aliud. aliud tamen tua estimacione tale
quale illam esse credidisti. At vero nostra
mansuetissima virgo incredulitati ac du-
riciei sui pastoris compaciens. totis
precordiis hostiam reverentissime suscepit.
que per omnem modum quo cetere hostie
consecrate delectacionem spiritus ac ad facere
consueverant. ita et nunc in sumpcione eius
factum est. ¶ Altera vero die que tunc
erat vigilia beati thome apostoli. timens
vir ille curatus ne tante rei novitas
totam ex toto perturbaret urbem. ascendit
ad gradus chori sui et convocata plebe
dixit Ecce inquit karissimi quod ludwina
filia per omnibus minus compos mentis
sue hac nocte per dyabolum decepta est.
sub temptacione gravi et periculosa. unde
peto fieri preces pro ea et dici oracionem

dominicam. quatenus in fide constans perseveret.
Et converso plebi sacramento tetendit ad
domum virginis sequentibus eum turbis. que
audierant omnia verba hec. quibus iterum in
ingressu domus virginis iterum ait Notum
sit vobis omnibus qui astatis zatha-
nam fuisse hac nocte apud hanc virginem.
ut temptaret atque deciperet eam. Insuper et
hostiam quandam sibi reliquit ficticiam
et non consecratam. que non fuit verius de-
us sed figmentum dyaboli omnino. pro cuius rei veritate
ignibus tradi paratus sum. Siquidem
inquit quod secundum est hoc delusorium fuit.
sed hoc quod nunc teneo sacramentum ve-
rus homo et verus deus est. nullis
ambiguum. quia et manibus sacerdotalibus
rite ac catholice consecratus. Si quid
igitur eorum que nocte gesta vel in mo-
dico perceperitis. id plane scio zathanam
qui sepe se transfigurat in angelum
lucis opus ~~frau~~ fraudulentum fuisse
firmiter credatis. Ut autem et ipsa
virgo dyabolice elusionem forcius resiste-
re possit. ecce do nunc ei verum sacramentum
corporis christi in tutamentum corporis et
mentis eius. Et orate pro ea quatenus
sumat illud ad salutem. Quibus dictis.
intrinsecus sedit iuxta eam. O quanta
virgo paciendi materiam O quante pa-
ciencie iam in ea choruscitur insignia.
Non enim irritatur. non agit perperam.
non loquitur sinistra. sed maturis verbis
virum durissimum aggreditur dicens.
O mi pater minus iuste loqueris
es et a veritate procul valde. eo quod
dixisti hoc factum figmentum fuisse
zathane. Nonne tibi prius quam fieret hoc
angelo michi revelante dixeram. ut vel
sic gloriam deo dares. Nonne meorum
conscius es secretorum. Numquam zathane
filiam me probasti. Oro tamen dominum.
ut quod agis tibi non imputet ad peccatum.
Sed ne permotus est eciam huius verbis crudis

pastor. qui p'mo afflictam afflixit. laceratam
lamauit. compunctam et desolatam morti-
ficauit. Unde mox conuersa ad virginem indig-
nabundo verbo dixit. Quis nec recipere cor-
pus domini quod tibi nunc attuli. At illa:
Utique. dummodo ruipere velis. Ministro
igitur sacramento virgini. sacerdos ad ecclesiam
reuertitur. sequentibus eum turbis. // Et
quamuis ad ipsius reuertuerunt in plateis vel-
tas et equitas non potuerint ingredi.
tamen fortissimam tandem omnium vltas falsita-
te vicit. Porro quod perfidus hostis co-
tidie aduersus xpi margaritam efficere
molitur. hec mobilibus omnibus mobi-
lior sapientia dei per ora simplicium tedium
retorquens in hostem et ultorem conspicitur.
Sane cum ob hanc perturbacionem per
curatum suscitatam tota permoueretur
vrbecula. adeo consternatus est vir ille
animo ut eminitate ecclesiastica propter
furorem populi nullatenus exire tre-
mulus auderet. Cuius rei gratia conuenerunt
rectores vrbis illius ad curatum et dix-
erunt. Dic nobis pastor meram veritatem.
quatenus sedare possimus populi aduersum te
concitatum furorem. Quibus ipse ait Nil
aliud scio dicere quam iam dixerim plebi.
vtpote quod omne id quod nocte hac apud
virginem lidwinam actum est. quedam dy-
abolica ludificacio fuit. et execranda
temptacio. Cui rursum dixerunt. Si lu-
dificacio ut affirmas zathane fuit:
cur hostiam clusoriam non seruasti. Et
si seruaueris. vbi reposuisti eam. Cui aut
conuertendi ignibus comburendam. Rursum
cum clero rectores aiunt. Unde nobis igne
vel locum eius. ut vel sit inquisitione sua.
sciamus an forte verus sit dominus qui
fecit hec. aut ficticium quoddam. Cu-
ratus autem obmutuit. Crescente vi-
mode populi aduersus curatum. rursum
cogitur adire curatum 2a vice. super
tam mirabili facto inquisituri. Cui conductus

In aquam proieci hostiam quam consecraueram.
Et cum illi ex aduerso rursum contradicerent.
3o dixit. quatenus hostiam proiecisset in clo
acam. ne forte propter vesaniam simplicis
ac rudis populi ydolatria subsequeretur.
Cumque verba hec audisset populus magis
infremuit aduersus virum. eo quod hostiam
quam multi fidedigni tam notabilibus
insignitam miraculis. viderat in cloacam
turpissimam proiecisset. Et misso
vno de maioritatibus dicunt ei. Ecce
tuam ob culpam tumultus magnus
fit in populo. maiorque turbacio valde.
qua exire suadeus tibi consilio seniorum
vrbis quatenus septa sacrorum locorum
exire non presumas. nec compareas in pla
teis. Tucius fuisset tibi in primis nudam
dixisse veritatem. nam qui affuerunt et
viderunt. iam cum in vrbis tripharia mu
tauerunt sententiam aduersum te clamant
et testificantur. ¶ Mittitur igitur ad
episcopum quatenus ob imminenciam periculi veniat
ad locum schiedam eum dilacione postposita.
In illa siquidem nocte premonitus est ~~epus~~
episcopus in sompnis et sepius admonitus.
ut descendat in vrbem sciedam. quia sua
presencia illic opus esset. Venit igitur
properans dominus episcopus mathias suffraga-
~~gan~~ neus tiecten atque cum eo prelati
multi et officiarii confluxerunt. Audi
ens autem curatus aduenisse tot pla
tos ecclesie consternatus et conturbatus
animo valde. et veritus commissum nephas.
satisque desperans de adiutorio. clam per
internuncium et amicum misit ad virginem.
rogans eam quatenus id quod stulte commise
rat aduersus eam nequaquam vlcisci vellet.
Que cum insuper benigna et misericors ex-
titisset ita se et ipsum quod patrarat
benignius et misericordius excusaret.
viso etiam quod grande periculum sibi immineret.
cum sola ipsius clemencia tamquam sibi
cognita poterat obuiare. Virgo vo

cum sensatissima foret et nominis pu-
dorata. se facturam quod ea sponspondit.
quidquid salvo dei honore fide bona face-
re posset. Non ei novit pro malo malum.
sed bonum reddere. exemplo docta sal-
vatoris qui pro crucifixoribus in cruce
dignatus est patrem exorare. Quid
multis immoror. Accesserunt igitur
domum virginis prelati qui venerant. quos
tristis et gemens pastor in tardissimus
sequebatur. Fit canonica de tam grandi
tamque mirando facto per prelatos studiosa
inquisicio. fit de exercitando pastoris
insultu seriosa discussio. fit eorum que
viderant aut interfuerat informacio
copiosa. Cum autem mansueta virgo
dei atque sacerdotum summopere zelaret
honorem. rogavit episcopum quatenus ple-
beis emissis de cubiculo. se solam cum
prelatis audire dignaretur. Et ipse con-
sensit. At illa videns quia iam sine
popularium pusillorum loqui valeret.
memor pristine desolacionis et blas-
phemie sui curati adversus omnipoten-
tem bachantis. de profundo cordis in lacri-
mas resoluta dixit. Pro reverende do-
mine. ut duo michi non deneges. priusquam ad
interrogata verbum compellar. At ille tem-
pus pro consolans eam ait. Confidens
pete quod volueris. et quod iustum atque racio-
consonum fuerit. utique faciam. Resumptis
igitur utrimque viribus exorsa est. Ante
omnia inquit absolui peto prius a
vinculo quo constricta sum. Districto enim
vinculis dei iudicio adiurans me pas-
tor meus alligavit. quapropter de tam
singulari materia vindicare non valeo. nisi
prius auctoritate maioris fuero ab-
soluta. Ceterum flagito humilime re-
verencias vestras quatenus hac de re do-
mino pastori dampnum in rebus aut mo-
lestiam in corpore non afferatis. Cum autem
illi adnuentibus et orantibus pro adversario

mirarentur. promiserunt se facturos in
omnibus uti desiderabat ancilla eius. At illa
dixit. Coram vobis igitur dominis meis in
civitate christi hic congregatis. protestor
et offero me pro veritate eorum que
apud me acta sunt mortis subire sup-
plicium. Novit igitur dominum deum meum
ihesum christum hic corporaliter in forma
pueri crucifixi ad pedes lectuli mei
pendulum apparuisse in cruce. cuiusmodi
crucis instar et magnitudine ministri
ecclesie tempore sacre unctionis infirmis depor-
tare consueverunt. Fuit autem ipse sic
crucifixus ut videbatur quinque vul-
neribus insignitus que circumdabat
claritas copiosa. Que cum ob sui
amabilem presenciam ardencius ut decet
fuissem intuita. timensque ne a me
vellet separari. mox ad eum dixi ut
potui. O domine si tu vere es ille in quem
credo et iam velis a me separari. obsecro
ut priusquam abeas. evidens michi signum
relinquere digneris. quo ipsam nostram
infallibiliter. quoniam tu ipse es et non alius.
Et ita cum abscederet visus est. sub alia
specie videlicet hostie dominice digitus
esse super me. Et quia huiusmodi sacra-
tissimam hostiam sumere concupivi. dominus
curatus meus tradidit michi illam
quemadmodum optaveram. Qua propter
deprecor ego puella vestra filia. quatenus
si negligentia quacumque seu fragilita-
te curatus meus in hac re offendit.
iuxta promissam michi fidem. quantum vestra interest.
propter amorem dei et precum mearum precna-
liter compati. et ex integro remittere dig-
nemini. O vindicam virginem et de conditi-
onis mitis primitiam insuper et admi-
randam. Non cum vir iste nabal durior.
lamiaque crudelior quinis atque contume-
liis eam affecit. quoniam corpus christi to-
ciens esurienti subtraxerit. ad vio-
latam in hostia non consecrata provocare

actu nō erubuerit. qđqȝ maius ē qđ
decepta et a demonibus vexata. et ob
hoc ī fide pcelitatē corā turbis diffama
uerit. nō ē quo quo nūnq ipa p eo lacri-
mas fundat corā deo. pces porrigat
corā plato. īsup et excuset corā iudice.

Hiis igitur trāquille a vgīe platis.
cū pristina fide intritā facere nō audentibus.
mitigati sīt aī platorū oīm. s̄ adductis
singulatim testibus. de vitate visi
immaculi longa discussio atqȝ puigil
īquisicio fca ē. atqȝ tactis sub iuramē
to sacrosctis ab ipis testibus. vitas ipa
ī lucē pducta ē. Neque de cetero glā
dei celari nō potuit. īnocen̄ vginis
simul et pacien̄ p omnē cōtragicione
eminuit. dephensus ē spūs nequā
et mendax ī ore pastoris. ut amodo
nō gloriet' qui gloriabat' ī sua ma-
licia. potens quondā et ptinax ī iniquitate

De sumpcione sacramenti sibi pius modo ad
libitum concessa. Et de signis euidentibus
impressorum sibi stigmatum Capitulum x

Ane quidē pace cordis
nacta cū pastore. cepit
fidentius sacramentum cōmunionē postu-
lare. sumptāqȝ magis ac
magis īdies esuriē. Siquidē singlarē
dnī gustando percepit suauitatē. ut dator
datum et donū. vbi datū idē cū datore.
vbi dator totū dat seipm. Talis nāque
cibus iste nō satius ei sed assiduus
mētē vgīs. illuminans ad humilitatē.
nō ad īflacionē. affectū eius īflamās
ad caritatē. nō ad emulacionē. vires
aīe cōstituēs et corroborās. nō ad desti
tucionē. Talis siquidē cibus iste dulce
ferculū vgīneū spm deuotoē refi-
ciens. Talis et laute edulium iugē me-
moriā passionis efficiens. Talis et clare
gētaculū die situacois ī posterum p-
figurās. Mito igitur pane hui querit
adhuc adolescētula candens nitore

puritatis vgīnee. digne pro eo ardet
amica dnī fca ī feruore caritatis cōnubi-
nalis. iuste lāguet pro cibo tali quippe
futura sponsa ī fulgore claritatis eterne.
O qm̄ suauit' hec reuerēda xpi sponsa vtu
tem sacramenti ruminabat. quo nichil
efficacius. o qm̄ deliciose ī eo letabat'
et pinguescebat. quo nichil suauius.
o qm̄ vigorose os eius laudes deprome
bat. quo nichil laude dignius. Ce-
pit igit' ī huius pinguedīe paruis īpres
sorū stigmatū ī locis plagarū fortes
sustinē dolores. et velut lampas flā-
mifera īextinguibili caritate sursū ferri.
Et qm̄uis felix vgo sacramentū summi
regis abscondere modis oībus quo-
adviuit niteret'. nichilominus vbi plenitudo
tpis aduenit ad gloriā īpressorū sim-
late nō potuit. Transformauerat
eā xpi amor amatis amatā siliȝ
ī ymagine. et ideo glā dei fuit celare
qm̄qm̄ nitidū glā cōquid sit inuestigare
smone. Nā aut ī vgīe pp humilitatē
hoīes latuit. ī vita eius reuelāte deo
celari nō potuit. s̄ et post obitū eius
sicut nonullis cōstat reuelauit. Vt
aut secretū dnī tegeret cyrotecā ī
manu synistra gestabat. q mira sua-
uitate redolebat. ¶ Nocte vero quadā
adhuc viuēte ī carne apparuit cuidā
matrone vgo nra clarissima. quippe
stigmata ferens ī corpore. ī quorū
iocūdo aspectu dcā matrona solaciū
mētis ac spūs mirabili mō hau-
riebat. Que cū ī crastinū ad locū
vbi vgo iacebat accelerasset. dili-
gent' cepit īquirere si forte sit secū
eciā ī corpore quēadmodū ipaȝ vidat
nocte ī spū. At illa ex humilitate.
nō affirmans nec mētiri volēs sup
eo qđ querebat'. hoc solū exultans
ī spiritu nutu quodā ondere visa ē.
videlicet qđ extenso sinistro brachio manū

matrone apphendes et surges cu ingēti
gaudio dixit O caput caput. qui dicat
secretu meu m. secretu meu michi.
¶ Fuit i regione anglorum mercator
quidam div. qui ludwina carne nuq
videat oculis. nec nominam perpat au-
ribus ut dicebat. Hic eni i tibia mor-
bo laborabat incurabili. adeo ut medi-
corum nullatenus posset curari medica-
mine. qui semel inseabiliter dolens
ac gemens. pre tristicia spus tandem ob-
dormiuit. Et ecce cum sic dormiret
amonitus est i sompnis. p se aut p
nuncium ab eo mittendum transfretare
i opido hollandie nomine schiedam. non
non et de aqua qua virgo ludwina
p tempe langues manus lauisset paulu-
lum portare. Et quia de huius
lotura tibia sua lota sanitate ex
tiplo foret recceptura Mane itaque
surgens vir debilis fuum vocauit.
ei ad transfretandum i hollandiam
talentum partitur. et ut de loco schie-
dam diligenter inquirat studiosius pre-
cipit. nomine ludwine languentis ibidem
notante exprimit. atque de locione ma-
nuum eius et reportanda officiosius
hortatur et iubet. flantibus igitur
ventis secundum votum volente deo fuus
ad locum. aquam locionis quam ex cari-
virgo negare non potuit impetrauit.
qua nacta rursus nauem ascendit.
et iuxta desiderium mox optatum ab
ex hollandia i angliam gaudens re-
portauit. Mirabile dictu Statim ut
mercator ille allata sibi aqua tibiam
abluit. marcida carne sine dilatione
mutata i viuam. restituta est tibia
i statum pristinum. nec vllum exinde
i ea dolorem persensit Sic igitur factum
est ut p admirandam eius virtutem cuius
manus lota vel intincta fuerit aqua
viri i remotis existens curaretur. et insana-
bilis carnis marcedo prorsus fugaretur.
¶ Mulier quedam honeste vite quam
i humanis quasi vidi nisi quod narrans re-
tulit fidedignum Ipse namque vite
ludwine grauem quandam laborabat
egritudine sed secreta Hec quoniam admodum
virgini domestica et familiaris erat.
et fere consilium virginis summopere vitam
suam transfigebat. confidenciusque ad eam venit
consilium petitura. quod tanto discrimini
opus erat. Cui mox virgo prudens
indicauit omnem infirmitatem. originem
periculumque insuper et detexit Scio inquit
quod fistulam habes i corpore que ob continuum
stillicidium i posterum ampliabitur temporis
successu. attamen suadeo ut medicos peritio-
rius accedas. a quibus curam si acceperis
deo gratias age. si minus insuper beneplacitum
tue voluntatis ad me redite Abiit ergo
ad medicos periciores quos habere po-
terat. sed superuacue Et quidem quia fistu-
lam habere indicarunt eam ei. sed tristis relicta
statim ad virginem statim rediit. et quo
desperaret omnes de cura sue latentis
egritudinis insinuauit Tum eam christi
significans dolores fecit tam de accidentibus quam de
corpore reuelante spiritu nouerat nosceret. oracione
primum fusa deuocius. doloris locum
sacra manu leniter exterius tetigit.
atque morbum desperate fistule radicitus
extirpauit Gaudet ex hoc mulier
honesta. gaudet i hodiernum diem.
id adhuc commemorans i laudem virginis
benefactricis veterata matrona. nec
commendare sufficit hec. et alia suscep-
ta beneficia Quo satis luce clarius patet
quam preciosa sit manus domini i virgine. cuius
leuis contactus morbum occultum et
mortiferum euulsit de corpore ¶ Non
admiretur quis virginem mirabiliter plagis
manu saluatoris sic insignitam secre-
tius. cum paulus stigmata domini ihesu
christi portare legatur ad galathas.

cum lucas cruce mortificationem in corpore
iugiter gestam dicatur per omnes etates.
et franciscus unicus catholicus patu-
las tamen si gillifer accepisse perhibetur
etiam plagas Quid admiratur hanc
dominum ex omnibus mulierculis unam
forte. ymmo plures fortassis elegisse.
Nunquid creator omnium deus sexum fe-
mineum adeo despicit. ut inter mul-
tos viros illustres viraginem hanc
illustrem annuare non decreverit. Non
est personarum acceptor deus. sed in omni
gente. sexu. etate. statu. gradu. qui
operatur iusticiam eius. hic acceptus illi.
Alii xpi milites ut apostoli. publi-
ca xpi trophea tenuere. per mundum
vniversum. nonnulli utputa martires.
glorioso sanguine fuso propter xpm.
Aliqui vero ut confessores cum viciis
et concupiscenciis sese crucifixere propter
primum(?). hec autem virgo nequaquam in sexu
femineo despectior. latens quasi
in ergastulo xpi vulnera renouasse vi-
detur annis plusquam triginta super lectulum(?)
eodem strata. Eya nunc igitur gloriosa
dei filia. xpi vulneribus nobilitata.
fer sigillum xpiformis paciencie Eya
nunc formosa xpi sponsa. tot preclaris
monilibus adornata. fer signaculum
virginalis pudicitie Eya nunc specio-
sa primiceria. tot multis puellis co-
mitata. fer tytulum hollandie Eya
nunc vigorosa xpi signifera tantis
virtutibus circumdanda fer vexillum pa-
ciencie Et quid o virgo tuas laudes
tacere non audeo. tuas virtutes enarrare
non sufficio. ve mihi hautem si quod de te
michi constat non dixero. lapides pro clamare
possent ~~igitur~~ igitur si manum contraxero
Etenim sacramentum regis abscondere bonum est.
opera autem dei revelare et confiteri honorificum
Igitur hec de perfectu virtutum virginis nostre
balbuciendo pro parte dixisse sufficiat Explicit

2a pars scilicet perfectiua.

Incipiunt capitula 3e partis videlicet perfectiua caritatis et vite ludwine.

Capitulum primum de caritate eius in orando et
paciendo pro salute viuorum
Capitulum 2m De caritate quam habuit
ad animas in purgatorio existentes.
Capitulum 3m Qualiter ob passionis ingentem
et ardentem memoriam ad loca diversa
perrexit ubi xpus passus est et temptabatur(?)
Capitulum 4m De consolacionibus quas
a gloriosa matre dei suscepit et
de gratia lactis in nocte natiuitatis concessa.
Capitulum 5m De gratia sublimis contempla-
cionis et intelligentie ac de spiritu prophe-
tie claruisse(?)
Capitulum 6m de caritate ipsius feruidissima
et desiderio martirii quod habuit ad
ymitandum xpi vestigia
Capitulum 7m De innouatione martirii
occasione videlicet dolorum excessiui de
morte fratris sui
Capitulum 8m De morte patris sui et de aggra-
uacione manus domini facta super eam ob mor-
tem virginis petronille quam diligebat
Capitulum 9m De visitacionibus suauissimis
sibi a domino redditis et de paciencia eius
in nouissimis conuersionibus(?) primis
Capitulum 10m De mirabilibus factis a do-
cta institucione membrorum eius. et quo
morte sua prenouerit atque predixerit
Capitulum 11m De mirabili unctione
virginis huius nec non et de feli-
cissimo transitu eius ex hac vita
Capitulum duodecimum De gloria sue
benedicte anime in qua post mortem
visa est. a quibusdam. necnon de
mirifica reintegracione ac formosa
disposicione corporis eiusdem

De caritate eius in orando et paciendo pro salute viuorum Capitulum primum

Igitur dum mira virgo velut mirra
electa et innon et velut aurum op-
timum fuisset comprobata. cepit tamquam
thus redolentissime devocionis.
ac velut thymiama accuratissime com-
mixtionis coram domino sursum se offerre.
et quasi nichil profecisset illorum pro
lucrifactione multarum animarum corpore et
spiritu se totam flammis caritatis concremare.
Cepit cum daniele mulier desideriorum
existere. cepit velut austri regina
vel salomonis sapienciam concupiscere. ce-
pit in scala iacob ascensiones cordis
disponere. cepit longum latum sublime
ac profundum crucis christi humilis discipula
comprobare. // Siquidem solitudine noc-
turni silencii nacta lacrimis stratum
rigabat. genas cruore tingebat.
pectus sudoribus quasi balnearibus
replebat. corpus duricioribus coap-
tabat doloribus. spiritu forti facta
corpus michil impendebat. Peculium
quasi passionis ipsius insignia deferens
ut amica. pro parvulis in fide filiolis
suum panem mendicabat ab amico.
ut filia pro fratribus prodigis sollicitabat
coram patre misericordissimo. ut sponsa
noviter subarrata pro peccatoribus misericordias
preces fundebat coram sponso iudice
futuro. Plurimi quos vidimus et audi-
vimus ad eam tamquam ad matrem filii confluebant.
qui habito secum colloquio suavi vale-
facientes oraciunculas eius exoptabant
Eo namque tempore canonicus quidam clarus
vite regularium qua pollet congregacionem
intravit. ut deo vicinior fieret. cum fer-
vore ad illam ait. Pro te inquit
lidwina precare altissimum. quatenus
auferre dignetur a me id quod magis
oculos sue maiestatis offendit. et
quod saluti mee significat nocivum esse
impedimento At illa Orabo libenter
Erat autem vir ille devotus voce cano-
rani sonus valde. in qua humana quadam
gloriola adhuc cantando possidebatur.
Oravit illa. rauce esse cepit iste. sed
quia non nisi dominus fecit hoc. rei eventus
successus Defecit vox amodo viri
canonici. sibique pro medelas ad succur-
rendum organis raucedine lesis. quam plures
medicos longe lateque consulendos ex-
cogitat. ut suavius vocis dulcedine
gaudeat iterato Tandem cum frustra
in lenitivis cibis poculis unctionibus
et electuariis laborasset. quidam gra-
nonicus clarioris sonus meus oculis
coram quodam expertissimo quasi subridens
aperuit Dico tibi magister medicine quod comes
itineris mei semel a virgine lidwina
poposcit pro se precari dominum. quatenus
ab eo sua pietate dignaretur auferre
quicquid oculos sue ~~magis~~ maiestatis
ex ipso magis offenderet. quodque saluti
anime ipsius contrarium videretur Et ecce quod
petivit id ut reor licet ex virginis precibus.
quamobrem michi frustra videtur. penitus
superfluum. quod de medelis exquiritur.
Audiens hec medicus qui virginem
noverat subintulit dicens. Si res
ita se habet. ypocratis et galieni codices
nequaquam sufficere valebunt Hoc itaque
facto clarius liquet. quoniam et nescius impedi-
menti sui canonicus feliciter virginem
peciit. et quod efficacius quod saluti
necessarium fuit per viam devoto virgo
devocior impetravit. Forme decus. vox
sonora robur corporis et sanitas esse
medico precio sunt. si non in domino sed de hys ad-
datis eius plus nimio gloriatur. // Ha-
bebat quoniam virgo carum sibi mi-
nistrantem nepotulum fratris filium puerum
xii annorum. Pro quo dominum exorabat
devotius. ut parvo dominus pro medicinali
cura que circa se facere dignabatur
febriculam immitteret. non autem ad mortem
sed ad castigacionem solummodo. quatenus

tam ministerii sui quod illius cum languenti
ministrabat. meoque esset in futurum. Cumque
puer ille duodecimus vas haberet de quo
bibere solitus erat. circa festum nativitatis
virginis marie. iussit ipsa dei famula
vas ipsum plenum servisia tenuissima
que modico ptisanam superat in valore
iuxta stratulum suum collocari. Quod
cum factum esset. mane vas illud plenum
optimo liquore inventum est. quasi speciebus
aromaticis celitus conditum. et angelicis
manibus preparatum. Biberunt itaque de po-
culo illo quamplurimi. quibus ut dice-
bant numquam talis liquor antea notus
fuerat in terris. quibus nec nocuit verumque
profuit atque et placuit plurimum. bibe-
bat eo tunc et puer virginis pronepotu-
lus. et mox febribus ubique per membra
diffusis. ab illo tempore usque ad festum beati
martini confessoris. quasi per preces virginis
a domino commonitus laboravit. Oravit
enim virgo. et statim liberatus est. Non
mirum quod poculum unum atque idem sic
orationibus virginis a domino fuerit impetratum.
ut quod uni videlicet parvulo duodecim ad
etatis grandeve fuere ve prebebatur.
medicinale signum ceteris maturioris temporis
qui gustaverunt plene fieret in concorda-
do solacium. Agnovi et ego plures
in seculo qui virginem dum viveret in car-
ne devotiores fuerint. quibus verbum istud
per eam innotuit quo dicere consuevit. Ne-
scit inquit lascivus animus id sane capere.
quoniam virtus non solum in infirmitate perficitur.
sed nonnumquam hylaritate eadem impetratur. Cuius
rei gratia rem grandem narro. Erat
in oppidulo illo [illegible] rogerius
nomine. potens ad bibendum satis et
vorax. sedens quodam tempore ad mensam
cum bibulis ac edacibus viris aliis in
taberna. Cumque linguas magniloquas
post potum exacuerent. adversus electam
ancillam christi. tandem ventum est ad virule-
tas detractiones et verba blasphemie.
utpote quia vel vorax vorarat in
secreto. aut quod demonium haberet non
modicum in manifesto. Audiens autem
hec rogerius quia sit famula christi
mortiferis laniaret obloquiis. quamquam et
ipse calicibus epotandis vacaret. tamen
latratibus eorum invitus aures prebens
seque mutum ponens in hec verba pro virginis
innocentia erupit. Bileamus quo socii.
de virgine. sufficit enim nobis stultitia nostra.
qua deo cotidie peccamus. Virgo hec
bona est et sancta. et quicquid in ea fit a domino
fit. nos tamen est inpugnare adversus dei ancillam
mordaces sermones. cum nil mali parvulo
nobis de ea innotuerit. quinymmo nobis
qui mali sumus molestum foret audire.
si talia cum veritate ab emulis dicerentur.
At illi iam potu calefacti et eius animo
verba defensoris lindwidis non ferentes.
multo peiora presumpserunt tandem dicen-
tes. In peccatis natus et enutritus es to-
tus. et tu corripis nos. Unus autem
ex eis dans ei duram alapam ait. Va-
de vilissime hominum vade. nostram
societatem perturbare non presumpseris.
Quibus mox alapa suscepta respondit.
Ad honorem eius pro cuius nomine vobis
ita respondi. alapam hanc suscipio pa-
cienter. Et hiis dictis recessit. Mirum
dictu. Jacet in remotis iacet in abditis
virgo. nichilominus quod unum invenerit suis de-
tractoribus non latet. et quod tulerit
alapam paciente ad gloriam dei et ho-
norem suum. confessori suo priusquam diffun-
deretur ad aures hominum seriatim
enarravit dicens. Ora inquit pater
ut grato gressu domum rogerii accedas.
et in nomine dei ac meo confortans eum.
fideliter dicas. Lindwima te salutat
atque ex parte dei tibi regratiatur:

eo q pro gloria dei et honore suo zelas
zelatus fueris. alapā qȝ suscepcio paci
ent. pro qua dn̄s ipse gracia reddȝ
i tpe oportuno. Hoc igit mac fr̄to
gfessor eius dn̄s johannes walter
fecit ita. Et admiratus ē vir. et
ayt. Et vnde nouit ipa q gestu st.
nā et hesterno vespe gtigit tarde
q̄d dicis. et nec̄i hominū p me ī
notuit. Cui gfessor. Sufficiat tibi
q ipa nouit et madauerit tibi h̄.
Equanimior esto. et dn̄s prudebit
Ex tūc cepit vir ille dimitte con
sorcia. cepit declinac vicia. cepit
velut alt iob ī rbus tpalibꝫ mul
tiplicia subire flagella. cepit ve
lut theca sub tribula dm̄ gpīgari.
flagellat eī deus omne filiū que
recipit. etenī absꝫ flagellis taq̄
de regione longiqua. de rgione
dissilitudīs reuertentibus raro
salus facta ē. Quid plura. Huius
vir iste cū porcis seu porcinis vis
maducac solutus. exinde ī rbus
i aīcis ī domestice. ī membris
proprīis pcellosꝫ quatet angustiis.
crescente dāpno crescebat simul
eī gracia paciā sancta. adeo ut
vbi suphabūdaueat voluptas. vt
pcesserat vanitas. vbi commitata
fueat iniqtas. subsequuta ē pro vo
luptate paciē trnqllitas. pro vanita
te decens maturitas. p iniquitate
suphabūdas castitas. Quippe vir
iste longa egrtudīe quasi comes
vgīs attritus et maturat. depo ta
tā sarcina corpis q̄ pitū pristini
scoria letus ac gaudens tande ut
iob alt aut thobias. migrauit ad
dn̄ȝ. ¶ Alteri cū alt alti9 onera
~~portare~~ portarē iubeat aplus. eo
sueuit et virgo mrā īcorpe īuali
do. validiori spū alioꝝ īfirmitates
assumne. ut adipleī legem xpristi. // Mu
lier quedā deo deuota nimio dolore cor
poris fatigata cū sedet ī atrio domus vir
gīs et flendo pre atrocitate puctionū
clamaret. statī aduocato suo gfessore.
quid h9 eet vgo sciscitat. Cui gfessor.
De domesticis mīs et gsororibus est.
que vsqꝫ ad stridore dencīū compulsa est.
requiem queit et nō inueit. Cuqꝫ fe
cisset illā vocari ad se ayt. Vis ne so
ror q te iuue hac ī īfirmitate tua.
Cui mulier. Velle vtiqꝫ velle. ß tibi
tua sufficiat multiplex quā pateis
īfirmitas. ß tm̄ deū queso ora p me.
Orauit igr vgo dnȝ et statī libata
mulie addidit dn̄s sup vulnera vir
ginis duplicia. adeo ut die et nocte
cū stridore dēcīū pre solito more nō
sine videncīū stupore miro mō cruciar.
¶ Ceterū quodā tpe cū cuiusdā mu
lieris puerulus morbo quodā satis
horribili cruciatus clamores lugubres
emitteē. nec reqe capet. allat9 super
lectū q̄d gtiguū vgī iacebat ilico ta
cens quieuit. Cuqꝫ ab eo peteret an
melius hret. dicebat Ja m̄ bn est.
Vgo aut que puerulos ad castitatꝭ
amore īuitare gsueueat puerū hūc
sic ad pristinā sanitate grā diuina
reductū vbis blandis alloquuta ad
vginitatis amore q̄ntū illa capiebat
etas exhortai cepit. quē et p9modū
grandiusculus adamac didicit. ada
matāqꝫ ī rligione deuocior factus
pfitendo deuouit. ¶ Sacerdos qdā
verus israhelita et vē vgō ob suā
pudicā vitā maxie carus. febres
acutissimas passus ad morte usꝫ peri
tatus ē. Huius igr soror que vgīneis
vbis magnā fide dabat. gsultura
vgīne aduenit dicens. Rm̄ dm̄ o soror
mea lindwigā. fr̄ me9 febres hās
gtinuissimas paciet. Cui vgo rndit.

Circa primam dominicam instantis quadragesime liberabitur filius tuus. ne pertimescas. Quod et ita factum est. Illa postea fundente virgine ad dominum preces. qui ezechiam a morbo mortis liberavit. et ei namque annos xv vite tribuit. vir quondam filius mortis quasi a domino virgini datus illico sanus effectus est. Cuius rei veritatem vir quidam religiosus ab ea didicit eo tempore quo circa sacerdotem prefatum hec agebantur. quique postea tunc compulsus fuerit. ne ipsam quamvis revelaret. ¶ Consuevit etiam pro periculis et clade perventura in populis sepe pati in corpore sepius et orare. adeo quod de urbecula sua locum tenere videtur viri illius de quo in ecclesiaste dicitur. Civitas parva et pauci in ea viri. venit contra eam rex magnus et vallavit eam. et extructa est obsidio inventus est in ea vir pauper et sapiens et liberavit urbem per sapienciam suam. Ita dixerim de virgine. Nam contigit quodam tempore ut pater in filium. et filius adversus patrem ob partialitatis dissensiones in provincia illa consurgerent. Quare plurimi filii patrie fugam petentes tuciora loca quesierunt. ut salvarent vitam suam. Cum rabies persequentium in dies fervesceret. venit quidam profugus de longinquo qui dixit. Coartor nimium. et angustie michi sunt undique. Scio quod mortis fauces tempore tam periculoso effugere non valeo. nisi virginis que latet in Schyedam orationibus fuero preservatus. Unde cum quidam hec verba virgini retulisset. cum humilitate respondit. Gratias ago deo meo. qui simplicium hominum corda tale fiduciam facit habere in me paupercula. oro tamen misericordissimum dominum. ut secundum fidem eorum fiat eis. Unde percepta confidens confido in deo meo. quod nobis exeuntibus in opidulo Schyedam. eque bene vel melius erit. sicut et vobis contigit. Porro suscitata guerra dapsimisque innumeris per vicinas urbeculas illatis. et ecce classis navium totius

vibus ruinam opiduli Schyedam persolaturum venire reperit. ut destrueret illud. Eisdem venientes in multitudine forti laborantes laboraverunt in vigilio. trahentesque rates vero quantum poterant. nullatenus ad locum quem destruere conabantur pervenerunt. laborabat armatorum milicia. vacabat orationibus virgo Lydwina. Pugnavit et vicit. Optimum christiano tyroni pugnandi genus. oratio supplex. Siquidem bethulia superata ab assyriorum potentibus nationibus gentium plurimis pre lacrimis et ieiuniis sancte vidue Judith salvata legitur. Insuper et achior confessor potentie domini dominorum procurante pie femine industria ab holoferne blasphemo preservatur.

De caritate quam habuit ad animas in purgatorio existentes Capitulum 2m

Cepit unctione interna qui mellifluus bernardi de regione expiationis quasi verba ruminare. quibus se pie negotiationis intuitu in regione illa grandem dicit et visurum. quemadmodum pius pater glorificandos filios in manu temptatoris ad tempus relinquit. Considerabat enim quod sanctum quod ve salubre sit exorare pro mortuis. positi qui non ad occisionem sed ad purgationem. non ad iram sed ad misericordiam. non ad destructionem sed ad castigationem illuc sunt positi. vasa quippe sunt non contumelie apta ad interitum. sed vasa honoris et gratie preparata misericorditer ad regnum. Captivis igitur spiritualibus animis christi. succurrebat illis in adiutorium. ut saltem labor eorum quamvis timetur in requiem. miseria mutetur in gloriam. flagraque mutentur in coronam. ¶ Ipsa namque nocturno rapta in spiritu ad loca penarum videbat animas contorqueri. ignem quoque spississime flammiferum in altitudine maxima

cruciatum mira cpassione cspectabat.
Porro cum semel ab ea quereret ange-
lus eius an unam ex animabus ad di-
gitum ostensam iuvare vellet Respondit Vo-
lo utique Et illa Tu igitur iam para per
medias transire flammas Cum ludwina
et libenter id facere satagens Et transiens
per medium flammarum. vidit illic tor-
tores qui cum indignatione vel terrore se gere-
bantur. et quasi moleste ferentes
caritatem virginis adiuvantem Et illa cum
pertransisset vidit animam illam pro qua sese
flammis exposuerat a penis liberari.
liberatamque cum leticia postmodum et
graciarum actione ad celestia gaudia
festinare Rogavit eam quedam cuius
pater defunctus erat eo tempore quatenus pro
eo preces fundere dignaretur. pro quo
ducta est ad regionem illam ubi animam
dicti viri torquebat Et ait ad eam
angelus eius Ecce vir iste est pro
quo te deprecaturam spospondisti Statim
autem ut vidit eam spiritus viri. ait
ad socios Mira iam video. nam ab
eo tempore quo purgandus huc locum
intravi. spiritum in carne viventem non
vidi. nisi spiritum virginis huius. super quo
benedictus sit dominus deus. qui misera-
tus est meam suam mihi in hac hora Paulo
post orante ac paciente pro eo in corpore
suo sancta virgine liberatus est homo. sicut et
uxori sue prius modum revelatum est.
¶ Vidit semel virgo cuiusdam de-
functi spiritum specialibus penis tor-
mentari. adeo ut ferreis stipitibus
infixus. eciam animum virginis ad misericordiam
permoveret. Cumque tremens quis esset
perquirere ab angelo non auderet. dixit
angelus ad eam Hic frater illius est
pro quo soror sua te instantissime postu-
lavit Si quid igitur pie nunc petiveris
pro eo. fiet tibi. Hunc autem Pro
igitur quatenus ab hiis ferreis quibus

infixus est stipitibus. liberetur. Qui statim
salutis penis illis specialibus. ad lo-
cum communem purgatorum deductus est Et
cum soror defuncti ut sciret de statu
fratris virginem molestaret. condescendens virgo
tandem ait. Si tibi dixero quod nomi-
ne turbabis obsecro. Et illa Neque
turbabor Cumque dixisset virgo que videbat.
tamquam salutis fratris desiderosa. ele-
mosinas certas erogandas precepit. atque
inter ceteras caponem pro pauperibus infir-
mis comparari consuluit Et illa fecit in
omnibus. sicut preceptum erat atque per-
suasum Et ecce nocte gallicinio ca-
terva demonum venit. quorum unus
caponem tenere videbatur in manibus.
instar altius qui pauperibus fuerat ero-
gatus. cum quo conspiciens utraque tam vir-
gine quam sorore defuncti in faciem verberaverunt
eum plura. Passa est soror una quandam
prius modum infirmitates in corpore propter
fratrem suum. quas cum pre atrocitate ni-
mia dolorum ferre non posset. oravit
pro ea virgo dominum. et ablatis passionibus
mox a femina. quod residuum erat cunta-
tione corpore proprio supplevit Et
liberata tandem est anima domino propiciante.
qui per preces sue vernacule tam mag-
naque mirabilia cooperari dignatus est.
¶ Ob zelum animarum sepe sanguifluos
ymbres ab oculis fundens dicebat
O domine deus meus utinam carnem meam
et sanguinem dare possem pro satisfac-
tione illarum animarum. quas tua fla-
gellatione castigas Pro hiis preces
exorabat gemitibus. pro hiis implo-
rabat suspiriis. pro hiis invigila-
bat oracionibus. pro hiis sacrificia procu-
rabat a pluribus. pro hiis ne detinerentur
sub manu torquentis. se totam in ho-
locaustum impendebat ¶ Vir quidam
nomine balduinus dictus de capo. infirmus
corpore factus est. qui nocte conversionis pau-

li migrauit a seculo Eadē siquidē noc-
te rapta ī spū vidit hominē facie ī
cognitū ad pedē montis stantē ut asce-
deret s; ī potēte Qui videns eā dixit.
Miserē mei q̄so ludwica miserē mei.
atz ī hūc mōtē vibus tuis ferto At
illa suscepto ī humeris viō tulit ī mōtē.
s; difficult' valde Quis inquit vgo
vocaris At ille baldwin⁹ de capo
mit' hoīes vocor. Mane igit' facto.
cū ɔfessor eius visendi grā cameru-
la intrasset Inueīt quasi laborāc ḡui
fatiscētē. atz cū difficultate r̄spirātē.
ꝑpter quā causā dixit Quid agis
filia Cui plus solito anhelando grā-
uais. Rndit vgo Si scire velis pat'.
de monte iā venio ī quē viꝝ quedā
baldwinū de capo laboriose propriis
humeris tuli. et sudore pūt et labore
fatigata. nūc r̄spirio. At ille cū no-
mē viri sepi⁹ audisset. faciē tn̄
nō agnouisset. factū ē ut illuc nesci⁹
post triduū celebraturus veniret.
vbi defunctus ille baldwinus ad diꝫ
tr̄sierat locus aūt dicit' ond'schye
non longe distans ab vrbecula sye-
dam Cūqz illic defunctū esse custo-
dem audiret. sciscitās de noīe pūt
et cognoīe. agnouit qm̄ et eadē
nocte obiisset qua sic vgo p̄ visū
ī monte scansurus apparuerat.
Pbr̄ quidā noīe petrus totius
vite sue decursu carnis illecebris
dedit⁹. vitā emēdare ꝓposuerat.
qui celeriori morte p̄uentus et co-
tritus admod' satisfactionē p̄ctis
ɔdignā adiple nō potuit Deniqz
cū vgo pro defuncto dn̄m p̄caret'.
mox ab angelo ductore ī r̄gionē
illā delata. lugubrē vocē quasi
de abysso putei cuiusdā audiuit.
quā reuelante angelo dicti sacerdot[is]
aiaz ec. Pro q̄ tā ardēt oraret agno[uit]

Cū aūt miraret' eū ꝓ[ter] annis tā
horribili loco detētū. angel⁹ eā
intuens ayt Vis ne aliquid sustinē
p̄ liberatōe illius quē audis. Volo
inquit libent' Statī ondit ei duc-
tor suus locū ī quo gurges aq̄ꝝ
tā horribilis et magna videbat'.
ut quasi cataracta seu vorago mul-
torū torrentiū fluctuū eū impetu
putaret' Trāsire inquit te oportꝫ
gurgitē aquarū omniū q̄s cernis.
aiaz si liberare desideras. At illa cū
sonitū terribilē tumultuātiū aq̄rū
intrare pertimesceret. animabat eā angel⁹
tr̄sire ɔstāt' Mox itaqz v'tute desup
induta. et excessiua caritate victa.
tamq̄ auis generosa pro captura
p̄ciose prede se aquis exposuit. et
labore nimio cū vadū transiret.
optinuit victoriā q̄d optauit Vidit
exēplo sacerdotis aiaz niue candidiorē
de penis euolātē. deniqz quasi pul-
chro quodā ~~riuulo~~ riuulo se tigētē.
tutaqz cū iubilo celos ascendentē.
In ipā quidē hora cū ad se redisset.
tanto sudore madē r̄pta ē a do-
mesticis. ut astātibus nullaten⁹ du-
bitabile fuit. qm̄ aliorsū veniens
spūi nimiū extiterat fatigata Sic
qz nec ɔsiliū sapientē mortuo non
ꝓhibuit gratiā. que scdm aplm ī
carne ē carne se prorsus ipedebat.
Erat et alius sacerdos vgo nostre
satis gratus et deuotus. quē etiā
suis sacris amonicionibus obstinatū
ī via morū deū vincere a sclo vadē
Reuocarat Hic cū p⁹ ceptam penitentiā
annos adolescētie sue nō sine peccatis
tr̄sactos cū amaritudine spiritus
deploraret. aliqn̄ diu p⁹ ɔfusionem
morbo pestilētico p̄uenitur Cūqz
defuncto vgo suis ut potuit lacrimis
ac precibus infnali affectū succurreret.

factum est divino nutu. ut ipam super se spiritum
rapta plurimum angustiaret eo quod de
statu reducti per eam plebani nosse peroptabat.
Proinde spiritus dei angelicus qui comitabatur
dilectam. querere cepit ab ea. si quid de
acto suo sacerdote scire vellet. si quoque ali-
quantulum ad suffragandum eidem sustinere
promptula foret seriosius inquisivit.
At illa respondit Si fuerit voluntatis dei.
et absque meo detrimento id summe de-
siderio Et mox rapuit eam spiritus
ad locum penarum. ubi teterrimum puteum
vidit. horribilibus cruciatibus plenum.
Et ayt Estne sic infernus locus iste. Re-
spondit angelus Nequaquam locum hunc infernum
esse dicens. quamquam inferno vicinum Cumque
circumquaque conspectaret vidit ibi locum
quendam improportionabiliter terribiliorem.
quasi ex lapidibus ingentibus constructum.
cuius altitudo visus humani potentiam
excedebat Audivit denique clamores
miserabiles et stridores. gemitus ulula-
tus. tumultuationes. malleationes
percussiones. quibus anime tam crudeliter
a tortoribus sine miseratione torque-
bantur. quod si totius orbis terre rumor
clamor et fragor simul audiri
posset. nullatenus loci ipsius horrorem.
transcendere putarent Cumque suum interro-
garet angelum quis qualisque foret
hic locus. ait. Locus quem cernis locus
reproborum est. vis ne videre. At illa
perterrita nimis dixit. Nolo videre.
siquidem et audire quod audio de toto
corpore exhorresco Intuens ut virgo lo-
ca tormentorum contigua flammivoma
cerneret. puteum singulariter notavit.
cui quidam angelus ut videbatur
facie mestus insidebat Porro eum
angelum illum fore custodem anime plebani
sui pro quo oraverat. causamque me-
roris vultus eius ex certis ipsius
demeritis didicisset. sane quia speciale

illic purgatorium haberet ab angelo protinus
audivit Verum cum et lidwina Christi spon-
sa faciebus anime salute angelum intuita
fuisset. mox ad nutum ductoris illius
puteus aperitur. de quo teterrima fumo
et fumibunda flamma cum eiulatu
clamorosissimo desuper audita est Nosti-
ne inquit angelus vocem illam.
Cum virgo Non novi poptice Et ayt ad
eam angelus Vis ne videre eum Volo
inquit Confestim autem descendit spiritus
ille. velut fimum ignitissimum. voce
confusa dicens. O lidwina lidwina
o speculum purissimum. quis michi
det ut quemadmodum dominum in te et te in domino spe-
culari possim. Mirabile valde Spiritu
viri animam ascendere quasi ex abysso
putei vidit. tanto pavore consternata est.
ut etiam cingulum novum grossum et his-
pidum quo more consueto succincta tem-
poribus erat ad carnem. in spissiori samori-
ve parte per medium rumperet Nec mora
passo cum illo terrore quantocius ad se rediit.
Cumque ab ea quereretur qualiter in hora illa
se habuisset. respondebat. Credite inquit
michi credite si placuerit quod nisi
me vinceret amor dei et honor eius.
pro quo cuncta pati non renuo. si pro
illo terrore etiam omnia que celi ambitu
continentur ad votum michi donari
deberent. nequaquam simile subire vellem
horrorem Quid immoror Factum est ex
hoc ut paucis diebus succedentibus
angelum illic quem nebulosum videbat.
exhilaratum et gaudiosum conspiceret.
Deductus est tandem spiritus plebani ad
quietem dimisso puteo expiationis locum.
et suffragantibus precibus quas ex cari-
tate virgo nimiam scissiam patiebatur.
miserante domino qui solvit compeditos
exoneratus et expeditus a debitis
celos ascendit. ¶ Ceterum quam prudens
et circumspecta fuerit in visis. ex his que

subnotanda sunt. luculentius apparebit.
Cum enim mulier quedam verbosa virgo
ad sciendum secreta dei iudicia de
cuiuspiam defuncti anima multum infesta
foret. et quendam religiosum languidum
tamquam virum auctenticum illius tempore leviter
sitientibus de quibuslibet defunctis
diffinitive intendente allegaret. prudens
virgo ex alieno periculo cautior facta
respondit. Mea non interest iudicare quem-
piam. sed si religiosus ille quem tantis
efferis laudibus revelando facilius ut
allegas vivens bene fecit. defunctus iam
persentit. Iudicavit siquidem ab angelo
virum ipsum quamvis continentem et devotum
satis. tormentis tamen expertum eo quod reve-
lacionibus multa de suo sensu coniunxi-
sset minus vera. atque sub pretextu reve-
lationum huiusmodi sanctus reputatus
in vulgo munera laudesque vanas homi-
num accepisset. Praeterea cum dux hollandie
wilhelmus viam universe carnis fuisset
ingressus. et relicta eius. meliosa
quorundam relacione quomodo mox virginis vero
maritus suus defunctus salutem fuisset
consequutus. et qualiter quamvis lidwina
triduo mortua revixerit audivisset.
illico ut mos est potentum ancilla an
sic esset an quoque talia virgo dixerit
per internuncium secretum curiosius inquisivit.
Nuncius autem cum venisset cepit eam
studiosius rimari. quemadmodum illi fuerat
imperatum a domina sua dicens Mater venerandi
virgo quia fama pervenit ad aures princi-
pisse mee. quatenus triduo mortua re-
vixeris. et quia dixisse debueris
animam bone memorie viri sui ducis hol-
landie a purgatorio ~~libera~~ liberatam
prorsus absolutam ad celos evolasse.
Cui virgo respondit. Novis optime fieri quam
si triduo mortua fuissem. continens at
victum mei utique me sepelivissent.
Insuper si dominus tuus tam cito ab omnibus
purgatorii penis liberatus esset. ego que
decimum septimum in egritudinibus hiis
transegi iam annum satis prolongatione cru-
ciatus mei et dolorum meorum deflere
possem. Nuntius autem hiis auditis suf-
fusus rubore quid amplius diceret non
habuit. sed suo fraudatus desiderio vir-
ginis responsum vidue principisse renunciavit.
Quid quod igitur sane sine lesione proprie
conscientie. neutro et sine detrimento
fame salutis celare potuit. secretum
tenere consuevit. De religiosis viris
quorum vitam celibem aut sacerdotium quamvis
honestam conversationem noverat sicientius
loquebatur. de secularibus bone fame
coacta parcius. de pestifere vite viris
ac mulieribus etiam adiurata modi-
cissimum revelabat. Factum est una
dierum ut sacerdos quidam satis in vulgo
honestus et famatus. iuxta grabatu-
lum virginis multis considentibus consedisset.
Cumque vas grano sinapis plenum haberet
ad manum. et sermo de penis purgato-
riis apud eos verteretur. tandem dixit sa-
cerdos. Vellem tot annis esse in purgatorio
~~anno~~ quot sunt grana synapis in hoc vasculo
dummodo de salute anime mee tandem certitu-
dinaliter mihi constaret. Audiens autem hec virgo
lidwina quasi suspirans respondit.
O domine. quid est quod sic ita loquimini. Ut quid
tantillum de dei misericordia confiditis. Si
sciretis quis et qualis sit ignis pur-
gatorii. qualis vel locus purgandorum
quantumque illic multimodum tormentum.
nequaquam sermone hunc protulissetis. Mortuus
autem quam multo post tempore sacerdos ille. et
de statu salutis sue coram ancilla domini
sermo altissimus ab aliis ventilaretur.
que respondit. Bonum quidem est anime viri huius
propter probitatem suam. sed melius fuisset
ei si vivens maiorem fiduciam posuisset
in virtute passionis christi. Insuper et mi-
tiorem in purgatione suscepisset sententiam

Quibus plane verbis patet quod consultum est
timere dicit quod purum sperare in domino. nam
de lege timoris est frenare animum ne
tumeat. de voce vero spei deiectum alle
uare ne succumbat. ¶ Sic ergo patet quod
ardens fuit cor virginis in Christo ad succur
rendum animabus defunctorum. et qualiter
post impressionem secretorum in carne
stigmatum quasi angelica femina.
valles flencium atque dolencium animarum
perlustrabat. et quomodo precibus fletibus
egritudinibusque variis easdem afflicta
domino permittente alleuabat. Sciebat
equidem dei filia. quoniam mensuram bonam
confertam coagitatam et supereffluentem.
pro huiusmodi defunctis exhibita gratiam.
retribuet dominus in sinum suum. Unde
factum est dum ad liberandas animas sponta
nee refectiunculas angelicas per diem
non sumeret. vehementibus solempnitatibus
decuplum ob gratiam defunctorum. et ce
tuplum in consolacionibus receptaret. Fenerat
enim domino qui pauperum suorum miseretur. 37

Qualiter ob passionis iugem et ardentem
memoriam ad loca diuisa per spiritum ubi Christus

Siquidem est raptabatur Capitulum 37
frequens meditacio igniticum in ea
inflammaueat affectum. viscerosa exer
citacio pietatis ad animas. beniuolum infor
mauerat effectum. sedulum contemplandi
studium altiuolum. ad loca passionis
Christi transferebat amplexum. Ad montem
mirre sepius angelice deuecta sola
ciis. nocte sub silencio nimium tradit
virgo lucidum. ibique qualiter saluator
noster misteria nostre saluacionis perfecit.
contemplata fuisse. Denique ut verbis
illustris viri iheronimi quibus paulam
alloquitur nunc utar. si per spiritum aliquando
esse aut in spiritu. si in corpore vel extra
corpus nescio. deus scit. Ipsam tamen
virgo loca contemplacionis dominice in naza
reth. natiuitatis eiusdem in bethleem.
presenti in et eciam ierusalem perlustrasse dinoscatur.
et locum salutifere crucifixionis videlicet
caluarie ubi dominus cornu salutis titulum
vitulis erexit triumphale Non enim fuit
famosus illic terre sancte locus. quem
non in spiritu vel in specie calcauerit pes eius.
Suo tamen confessori qui super hoc admira
batur silentium raptus a domino gratiam
impetrauit. ut eciam secluso confessionis
sigillo se fuisse cum ea in locis illis
non erubuerit confiteri. In huiusmodi
raptibus tamen frueretur sponsum flagita
bat. ut nunc ad presepe lacrimantem.
nunc ad conterminum virginis matris blandien
tem. nunc in cruce crucifixo confixa. nunc
autem ad sepulture locum reuiuiscentem. nunc
ad pedes ascensurum constare catuli cla
mitante altera paula beatis oculis
videntem auttinuaret. ¶ Admittebatur
sepius quasi saluatore corporaliter presente. nunc
ad oscula pedum nunc manuum. nunc
ad aperturam vulneris lateralis. ubique ali
quandiu commorata tantam hauriebat sua
uitatem spiritus. ut sui ipsius penitus obli
uisci videretur. ¶ Si quando spiritus ob feruorem
ad eum locum ubi sponsus eius patri
spiritum in manus commendans expirauit
rapticiis attractibus demulceretur.
Mox se conformando dilecto in amore
et absinthium compassionis resoluebat
spiritum eciam suum quasi commoriendo. de
ficiente omnino spiritu sponsi medullitus
uniebat Reportabit denique post huiusmodi
sponsi attactus signa patencia fixu
rarum in carne. quibus tamquam sigillis
sue pregnacionis testimonialibus. aliquid
preter spiritum aut speciem ymaginariam
accepisse nosci poterit ¶ Perfecto enim
virgo nimia sollicitudine torrentem cedron
coram domino de orto sudoris eius sangui
flui rapit videt et diligenter notauit
ipsius oracionis ac sudoris dominum modum et
seriem. quinymmo suscepto post agoniam

osculo. audiuit dnm sibi familiariter
dicente. Vis ne mecu ire i caluarie
locu. Que ait O dne deus saluator
meus. unica spes vite mee. tecu ire.
tecu pati. tecu mori parata sum. Et du
cerem duxit eam filiter dns. i eundem
que dixeram locu Usqz ab hiis locis sacra
rimis redut. referebat i lams postu
las. i mebus fissuras. i iucturis punctu
ras. i cau ne spinaz ac tribulorum pti
culas. ob quas etia angelus dicebat
ei Signa h' visibilia nemo et sensi
bilia tecu o soror mea io detulisti. ut
scias te no p sompnu aut fantastice. s
vaciter et expimentalit i locis sacris
extitisse. Alia quoqz vice cu virgo
sic rapta foret. atqz loca redolentissima
pmearet. puenit ad loca que ppter
irriguore lubricitate ipstissibilia vi
debant. ubi lapsu putei et dislocaci
one dextri pedis psensit Quapp cu
ad se redisset nonmodo aculeos dolor
i ipsius pedis iunctura passa e. veru
etia ad oculu liuore ac tumorem
desup manifestissime duos cruciatus
diebus multis p otigua membra
tolerauit. Modo quide osilo vi
sa e frequentissime quasi de remotis ve
mens nunc lesa i digitis nunc a pedi
bus nunc ab urbe romana visitando
sanctas septe ecclesias. nunc a mo
nasteriis deuotissimorum religiosorum
pptim canonicorum qui reformatam
ducunt vitam. nunc de diuersissimis re
gionum mundi ptibus ab angelo redu
ta. Nempe diuina dispensatione fiebat.
ut p redundantia intimorum cuisinatu
spus effluens corpi gitaret aliquas
osolationum. cui tanqu instrumento me
rendi unnon et azello suo. suas gera
bat et passiones Aia quippe sue
virginis i corpe et corpus cum aia sibi i
extrema oflugebat agonia. simul

gemebat i stadio. simul collaborabat
i tuguriolo. quapp nimirum si simul spa
cient. si osolentur si i dno glorient.
si future glorie preludia. si primicias spus.
si mense filiorum pticipia. p modu autra
bone. p modu stillicidiu celitus rorantis
susceptacio simul pegnent et ouniat
Audiui ab eis qui teste sua osciam michi
dixerunt. q du virgo sem post huiusmod
raptus ad se venire videbat. no aliu
q clarissimarum specierum apothecam redole
bat Neqz eam poterat se otinere qn veld'
vas plenu musto et absqz spiraculo
totum tugurium simul et astantes ex
sufflando eum spus impetu repleret. vti
p industriam sepius obseruata e p de
uotos et fidedignos valde Appone
bat sepius fustinomu vultus nares
et ora. ut quisqs tollet aut sentiet spi
ramentorum et reliquiarum spus eius.
nam pectusculum eius no aliud vide
bat q vas balsamo plenu vas vn
guentoru dm electum vas admirabile
veru opus excelsi O qbus unctionibz
dulcedinis. o qualibus pigmentis sanitatis.
o qntis electuariis suauitatis redu
dabat cella vinaria dni. promptu
arium celestium aromatum. abyssus di
uinorum cuisinatum Interrogata quide
frequentissime a nonnullis deuotis. quo
se i illis deliciis otinere posset. pptm
dum pleno quodam haustu cum petro
i monte seorsum ducta de fluctis dul
cedinis biberet. huius virgo respondebat.
Vt nunc sapiens dico. quia late
vos no possum. bonum m q humiliat
me infirmitatibus dns. Tenui sine ill'
nequaqu pondus osuete misericordie
et osolacionis ferre no valerem Pro
dum osolationibus habundaueo. disco
p huiusmod i corpe mirabili penas incre
dibiles pati. Et quid miramur Aut
cum petrus Bonum e nos h' ee Dz q

suauitas ~~i tm~~ interna eius stat ebrietate
spiritus quodammodo leuauerat. timor pene
vocis humiliat. vnde in sequentibus sequitur Et ce-
ciderunt in facies suas. et timuerunt val-
de. Bona consolatio quam non timor
inflat. sed timor consolidat. quam non in vetere
metus superbia perdit. sed humilitas perficit.
quam non in magnis ambulare arrogancia
ditat. sed perfecta virtutis paciencia consumat.
Sic igitur modo filiarum dei lidwina mi-
ductoris sui raptabatur ad diuersa spiritualis
recreationum loca. sed mox instar puerorum
ad scolas redeuncium. gubabat super eam virga
et ferula magistri sui videlicet christi Multa
~~sufficiet~~ suscipiebat a sponso solacia.
et post hec ad quis diuersa et aspera perfe-
renda. tangebatur. Vnde sepcius cum visi-
tas cum diluculo. et subito probas illum.
¶ Sed nec silencio preteriri quatenus
lidwina deo lumina. deuotorum distincte
nouit monasterium. domus. cellas. offici-
nas. personas. et exercicia. et quos se-
pissime numquam antea in seculo visos
nominatim atque cognominatim discernebat Cumque
viri religiosi super hoc admirarentur et
inquirerent. vnde eos sic nominatim agno-
uisset. dicebat. Angelus meus donauit.
¶ Prior quidam religiose domus regu-
larium de briele collatiuncula ex mo-
re secum habens quietus sui disposicionem
ita distincte ab ea intellexit. ac si
cunctis diebus vite sue per vniuersos
angulos quietus sui fuisset conuersata.
Cumque miraretur homo super verbis eius
item et adiecit Noui optime pro
quam consecretibus omnibus in dormitorio
fratribus. aliquam pars fui. et singulorum
fratrum angelos custodes in cellulis no-
taui ¶ Vir quidam dauid heynricus
de haga. filium adolescentem habebat.
qui pre ignorancia atque insulto car-
thusiensium ordinem in partibus brabancius
intrauerat Cumque post celebrem famam

virginis domunculam eius introiret. et ecce
statim lidwina quasi ex nomine proprio et
cognomine virum gratanter salutat Insuper
eidem pro prospero successu deuoti filii
nuncie proprie et omne gratiosius in creta
ad denunciat Audiens autem vir ille
se nominari ab ea. quam numquam viderat
vehementer obstupuit. et quid sibi
vellet hec salutacio cum commemoracione
dilecti sibi filii protinus inquisiuit Que
inquit filius tuus o heynrice dei
omnipotentis dono religionem carthusiensium
intrauit. vnde grates immensas domino referre
debemus Mirandum vtique quod hec
non viderat. nec patrem de filio in braba-
cia vitam celibem actitante quippiam no-
tuerat. sed neque virgo quempiam eorum nouerat.
sed in spiritu dei vtrumque nominat. de saluti-
fera filii mutatione noua patri nunci-
at. que secundum carnem prius nosse de-
buisset Porro cum iis et alii plerique
quamquam profundare secreta dei laborarent.
tamquam scrutatores maiestatis opprime-
di a gloria videbantur Nolite queso me
molestii esse hominum. nam de foliis que michi
dominus dabit caritate firma me viuente.
sepius erogare compellor. sed inditem
dabo minime. quasi dicat Vero in verbis
per modum fulguris choruscantis poteste
accipere gratanter sumite. sed archana
dei profundius rimari. neque ad iacta-
ciam aut arrogantiam prouocare no-
lite ¶ Quociens autem regem regum
ab apostolis tamquam senatoribus gloriosis
circumdatum vidit. quociens stratum sorte
strata fuerit. scribere plurimas opus ve-
tat ¶ Viderunt quam plurimi cellam vir-
ginis tanto splendore sepius repletam.
ut etiam incendium putantes illuc oc-
currerent cum tremore non modico apperaret
Certum cum superfusa virgo talibus lumi-
radiaret. aspicientes timore concussi
claritate vultus eius ferre non poterant.

Introgabat eā domestici quid lume
illud ferre valet. attento q lumen
nāle uel ad momentū vix sustine
posset. Et r̄ndit. Credite inquit
credite q lume gre seu gteplois di
ne. tm dr a luce qd videm9. qtu
minim9 huj9 solis mālis radius dr a
distat a pleno ac fontali luce ei9.
Nec mireni si lume qduis ne vide
debilis oculus renuit. lume aut
celic9 datū mime. qppe qui finxit
oculū hois ipe nouit. quiqz simul
offendo lume huiusmod gferr sine
lesura visionis facultate. Sicqz
minime videba psentie phetauit
eximii vbiq. quo dicit. Qm apud
te e fons vite. et i luce tuo videbi9
lume. ¶ Consueuit pterea sacra
vgo quosda deuotos velut aqla
pullos suos ad volandū inuitare.
gsueuit et armigeros xpi velut
vexillifera ad pugnā armare. gsue
uit ~~maxe~~ maxie ante obitū velut
primiciū athletas merore deiectos
post labores strenuos ad gficiendū
quotidie. ¶ Sacdos quidā puire ac
columbine simplicitatis vir. familia
ritate quadā venit ad vgine. ut
ab vbtate domus dei. qua tenebat
eā afflue paulisp degustaret atqz
de reuelacoibus diuinis p salute sua
relion et alioꝝ certiorareturt. Cuqz
aucos plurimos hret vgo. gsiliaros
aut paucos. noluit ad quis simpli
citer quesita rndere p tpe. s meliori
mō quo potuit virū simplice ac
bonū gsolatū remisit. Qua de re
sacdos ille gtristari cepit et anxiari.
timens ne forte sua itura molestiā
intulerit vgi. vn stans corā altari
marie vgis i ecclesia se pstnens
amarissime flere cepit. Porro quia
p9 tepestate trāquillitē facit dns

iluto e fctus vir i excessu metis. et
vidit vgine quidā int duos agelos
tāq altaria hester int adolescentulas
ad se venientē. qui simul antiphonā
salue regina. vna secū decātabant.
Itaqz eū ad se quasi aliunde rdisset.
cucurrit velate vgine gsulte quā
se offendisse formidaueat. nichil
corā que videat et audiet illi dicens
Verū tu vgo mete ipi9 clari9 cnet.
aut illi rndit agl dne. Nuq ut pus.
ita nuc tecū agitur. None tristicia
tua gusa e i gaudiū. dicito michi
pr bone. ne sileas. At ille rndit.
Fuisti ne illa quā vidi nup corā
altari vgis marie pstratus. et quā
vnamecū psallere audiui. Nuq
q diu fui i huanis tale quid michi
gtigit. nec dulcedo spus aut metis
vnq ita me repleuit. At illa obmu
tuit p tuc. s i successu dierū distinct9
requisita dice vitate. se illā fuisse
que sic int duos agelos ducebat
i iubilo. nō negauit. O q agilis
spus vgis qui absenti tā velate
se sociauit. q purius et clari9 mete
qui mete alterius tā pspicaciter
agnouit. q pius et clemens qui
mestū et desolatū tā suauit letifi
cauit. Et qui caritate et humilitate
suate i oibus huius ul ad modicu
ostetationi pede nō exhibuit. ¶ Mu
lier quedā gtines et honesta spus
desolacois mirabiliter cruciabatur.
que a nemine ppt tristiciā excessiuā
ad potea gsolari. Excrescetibus igr
passioibus. quo se diuteret nescia.
gsultis postea pluribus putātibz atqz di
centibus fantasma quoddā ee. q se
nō iuet. ad desparacione ferme pue
niens. nouissime gsuluit et hīdiui
nā. Excepit igr pia virago causā
sue paupcule dilce. atqz ut vulteri

angelorum et confortaretur in domino. vivacibus
suadelis et ammonicionibus fortiter animatur.
Paucis igitur evolutis diebus datum est
celitus utrique fieri in mentis excessu.
Videbatur eis utrique quasi palacium
spaciosum et pulcherrimum miro artificio
constructum. ubi armonia inenarrabilis cantuum. ubi suavitas ineffabilis ciborum.
ubi delectacio inestimabilis quorumlibet
odoramentorum senciebatur. Cepit interea
hec mulier querulosa vicissim ut sibi
videbatur spiritus sui angustiam detegere.
cepit et Lidwinam virginem neglecte
delicias illius denuo uti consueverat
compulsare. Cui virgo: Cesset lamenta tua.
cedant querele. procul abeat passionum
tuarum ululatus. Nam locus iste non
meroris est sed solacii. non doloris sed
gaudii. non passionis sed exultacionis.
Hec itaque cum dixisset duxit eam virgo
sanctissima in locum quendam secretum. que
nil aliud estimare potuit quam electuariorum condimentorumque regalium promptuarium.
et conservatorium aromatum et pigmentorum
totius universi. Tanta denique suavitate spiritus ibidem refecta est mulier.
ut nedum angustiarum earum quas hactenus
passa fuerat penitus oblivisceretur.
verum eciam ad se reversa diebus aliquibus
vix cibum corporalem odorare dignaretur.
Facta est exinde fervencior virgo secrecior.
facta est ad suscipiendas posteras consolaciones visitaciones. factum est ad militares
confortaciones. confortata eam domino per oraculum
virginis benedicte. Diligebat eam a sponso. de
quo dicitur: Circumduxit eum et docuit. et
custodivit quasi pupillam oculi sui.
Nempe pluribus vicibus etiam ab
aliis dilectis dei amicis per noctes inter
scalares alas celestium militum cum
paulo et coapostolis. nunc et inter preclares choreas cum katherina barbara
et aliquibus aliis sponsis comitatibus cum

visa est. Solacia eam ad sibi filiam
quemadmodum protestatur scriptura. capitulum 4

De consolacionibus quas a gloriosa matre dei suscepit. Et de gratiis lactis in nocte ante nativitatis gesta. Capitulum 4

E quod immaculate circa ipsius virginis
matris ymagine que diebus
istis adhuc veneratur in Schyedam. advenit quod puella Lidwina matrem salutacione angelica coram dicta ymagine
virginis dicere cepit. quam simplici corde
tenella virgula virginem mariam sibi quondam
amicam dixit. simplex sermo mox superius
expressit. Unde et hoc contullium dicere curabo.
quod in diebus probatis virtutis domina eam
sponsam effecit. quod vero signant
accidunt de virgine matre erga Lidwinam
compalabo. // Superveniente quadam solemnitate circa meridiem rogavit virgo
confessarem suum ceterosque tempore diurne consolacionis
cunctas. quatenus per unum horarum spacium.
se solam in pace sua relinqueret. Sperabat quippe more solito sui angeli
relevamen presencia. que dictante sibi spiritum
quasi cum annuis estimabat. Illis igitur
abeuntibus latenter confessor eius recedens in quodam loculo cubiculo se abscondit. angeli presenciam oculis carnis videre
prestolans. que sepius ex confessione virginis
advenire preceperat. Cum autem illa solam se
illic estimaret. cepit uti consuevit sponsi
beneficia revolvere. cepit precibus et obsecracionibus dominum pulsare. cepit ad relevamen penarum suarum quasi paranymphum angelum suum invitare. Et circa primam horam
post meridiem advenit angelus. et appropians
lectulo virginis ibidem stetit. nec velud
inducias prius accedere voluit. Quod cum
illa videret. conturbata est anima eius. timens
ne vel in aliquo deum offendisset. moxque
amare flere cepit et dicere: Quid est frater
mi quod mihi differs appropinquare. Cui benignum vultum tuum. plus solito distinens.

An culpam commisi. ob quam te mi pla-
catum minus iam habeo. Et angelus ad
eam dixit. Nequaquam tua culpa sit. ut tu
non comprehendis. sed pocius illius qui latet in
cubiculo mei contra te pistolas experimentum.
Et eo dicto disparuit. At virgo tamquam
fraudata pane suo magis conturbata.
flevit amarius. Porro cum sic deplo-
raret confusus confessor eius surrexit. cul-
pam quam humiliter cognoscens. se talia nul-
latenus amodo facturum repromisit.
Videns autem virgo quoniam ipse foret qui con-
solacionem angelicam sibi sua presencia
impedivisset. amarissime tercio flevit.
dicens. Quid est o pater quod fecisti michi?
Nunquid et ipse titubas an experimentum
eius queris qui me sua presencia gratissima
solitus est consolari. At ipse nesciens
quid diceret. verecundus non mediocriter
pre mesticia cordis confestim abscessit. Quid
mirum si famelica si cruciafixa si lan-
guida turbata est. quoniam parvula pe-
tens petivit panem. nec adeat qui por-
rigeret ei. Insuper et qui pater erat
ac eius sua curiositate viam preclu-
serat. suaque sensualitate virginem
sauciarat. Factum est autem post tribu-
lacionem illam. ut dominus de temptacione
proventum faceret in hunc modum rapta
est eam velut prius ac nudigravius coram
altari beate virginis super quod condicta virgo
erat collocata. Deinde per loca penarum
traducta. postremo ad sanctorum acies
angelo duce perducta est. Vidit itaque
decorum illic aspectum venerabilem quendam
patriarcharum. vidit vidicam prophetarum
numerum. vidit gloriosum apostolorum chorum.
vidit martirum candidatum exercitum.
vidit et ibidem sanctorum anachoritarum.
famosorum doctorum. innocencium pon-
tificum cetum copiosum. vidit confessorum
virginum venustissimum collegium. insuper et
milia milium laudancium atque iubilancium

coram domino sic rapta contemplabatur. Tot et
tales ibi fuerunt delicie. ut nullatenus post-
modum vel minimam partem sufficiat enarrare.
Et ecce nonnulli de sanctis virginibus ad pacienciam
et tolleranciam exhortari ceperunt. eorum
maxime que passura erat in futurum.
Quid inquiunt nunc mali patimini. qui
quondam pro christo in terris tanta sustinuimus?
Quid obstat nobis presentes passiones per quas
infinitam christi nunc consolaciones accipimus.
Et si per ignem et aquam transivimus iam ut
cernis educti sumus in refrigerium.
¶ Interea cum sic a civibus illis celestis
confortaretur. vidit supremum
dominum angelorum. et dominam mundi. que
dixit ei. Karissima filia quomodo tu inculta
sine velo capitis huc venisti? Cui
Ludwina. O gloriosa domina et speciosa
mater ipsam nosti. quia ductor meus
huc ita me conduxit. Cui ego ipso presto
suo iussui ultronea pareo. nec habeo aliud
velle quam ipse velit. qualitercumque pre-
sumo. Rursum quesivit ab ea gloriosa
dei mater maria dicens. Vis ne ca-
put tuum operiri capitegio. quod fero
in manibus. At ipsa pavida nimis
respexit ad ductorem suum. hesitans
quid foret acceptura. ne forte deliqueret
propria voluntate facta. Tandem cum re-
gina celi mariam id tercio repeteret.
humiliter innuit. Domina mea. nullam habeo
debeo habere voluntatem. Tunc dixit ei
angelus eius. Si vis habere illud accipi-
to. At illa magis timens ac tremens.
oblatum munus habere poposcit. sed ab
sui ductoris quod audiens verba. magis
ac magis acceptare pertimuit. Cumque
corporaliter ad se reversa foret. ecce
gloriosa domina cum multitudine virginum.
capitegium ipsum tenens in manibus
apparuit iuxta eam et dixit. Sepius
te o karissima interrogavi si velles hoc habere
velum. et propriam noluisti super eo

volutate indicaē. ecce qz ia eā capi
tegio ipo caput tuū tego. qd eā e
celo venit. septē horis dutaxat mo-
rabit sup̄ tuā. Tu aut dabis illud
confessori tuo. cui dices ut fidē det
amodo gr̄is altissimi. et sup̄ ẏgiez
nois mei que veneāt ad ptē bore-
alē i prochiali ecclia. ipē ꝯpobit.
Et hiis dictis. disparuit. Porro ce-
pit vgo dno gr̄as age. quibz fitē
manū eā caput ꝯmisit. et capite-
giū desup̄ allatū. cui9 eēt substā-
ac forme ꝯsideauit. Cuqz iꝯiunnassz
ea q̄ videat i sc̄is celi choris. appro-
piquassz qz tp̄us quo peplū ꝯmitteē
iuxta vgis maie ip̄iū cogebat.
misit i ipā hora noctē añ diluculo
p ꝯfessore suo. cuctaqz p ordinem
ut facta fuerāt indicauit ei. At ille
ut vidit et palpauit q vgi ꝯgressū
fueāt peplū. admiratus ē. Videbāt
aut peplū ipm crispū cerulei coloris.
mediū tenens int albū et viride.
texture ip̄ceptibilis totā domū re-
plens pre suauitate odoris. Instante
quidē vltīa hora de septē. rogauit
vgo ꝯfessorē quatē idilate sepefa-
tū peplū sup̄ caput ymagis defire
dignaet. Et quia nondū dies illux-
erat. causabat ꝯfessor ipē tū ea
dicens Nimis tepestiuū ē. et loc9
ymagis maie altus nimis. et diffi-
culter accessibilis. At illa ꝯndit. Do-
minus puidebit pō mp de ingressu.
et scalā ad aqlonarē ptē ecce īue-
nies. quapp̄ deprcor te nūc. ne exple-
qd cupio pigteris. Myrū dictu. Eg-
diente vio domū ꝯfessi. claugeri
ecclē custos videlicz occurrisset illi. silē
et ad manū ut dictū eat scala ꝯpi
i ipā plaga boreali. quā statū ad
altaē vgis pones. peplū ipz supra
caput ymagis dimisit. qd p agētū
raptū sublatū ē. Capanai9 aut et
eū ignoraet misteriū. et frē sacdo
tis ipius i scandendo et descendēdo
misteriū aduteē. dixit. Dnā
queso nouitatē ē. ut ymagine ma-
ne diluculo eā scala visitaē uolue-
rīs. Cui ꝯndit. Nescis mō. scies
aut postea. liquet igit ꝯ vitatē
scripture. qm felix. et incognata nesci-
ens thorū i delicto. donū electū ac-
cepit de manu ꝯgie. et sorte accep-
tissima i choris puellarū dm. Nich-
il ꝯucā videbatur eē i ꝯtis. qm
soror angelorū. collactanea vginū.
socia m̄rm. discipula aplorū. pe-
dissequa ꝯgie celorū. xp̄i baiula
sūme trinitatis alupna. ¶ Siquidē
i suis meditacoibus qi corpe et spū
p̄ncialit afforet. cū lactante lacta-
bat. cū gestāte gestabat. cū exulā-
te exulabat. cū dolente dolebat.
cū q̄rente querebat. cū stante sb
cruce stabat. cū gaudente gau-
debat. Hoc eā erat vgi salubre
solaciū. hoc ei felix ꝯtubernium.
hoc ei spūale obsequiū. hoc ei so-
cialis familiaritatis isigne. Quid
gratius offerre potuit mri vgi
vgo lijdwina. q sc gerulā et pe-
dissequā crucis vbilibz pmptam
exhibē. Quid maie decenci9 q̄
pedissequē sue sc beniuolā i gau-
diosis hingmoi ondē. Quid vtiqz
apud deū acceptius q p9 multipli-
ces afflatus pit et attact9 dmoꝝ
caūsmatū deuotulis filiis micas
cadentes de mensa dnorū ꝯdiuidē.
Qz sedula i officio ista. q bnfica
i bnficio illa. qm munifica vtraz
fuet. sequēs miraculū enucleabit.
¶ Sane cū i sacro aduētus xp̄i
tpe vgo nrā lijdwina se nouis ex-
ercitiis ꝯnouaē meditaet. ꝯtigit

vidua quadam noie katherina. p visu
gmouei. qten9 ~~vba~~ vba vgis cui qnz
~~obsecra~~ obseqbat. sub ipa nocte dnice
natiuitatis lacte replenda foret. et
ut sorbiciuncula exin petitura nulla
tenus pigritaretur accipe Surgens
igit mane vidua vgine secreto
aggredit dicens Ecce lidwina ka
rissima ne negaueris obsecro vita
te eoru que dictura sum tibi Nocte
quide hac clara voce sic et sic co
monita sum venire ad te i ipa dnice
natiuitatis festiuitate. qm coopante
domino tua vba lacte replebuntur.
At vgo p humilis admirari cepit.
et obstupescere quia viduam hanc
multum anhelanem sciebat ad sciendum
secreta que dns i ea i dies opabat.
quae exire pmu subticuit. tande tn
vbo dei qd nec falli nec fallere nouit
victa iudit Observa igit nocte illius
sacratissime. secreta silencia. debitu
mentis adapta patu. ut promisi t
muneris pticeps efficiaris. et sorbi
ciuncula qua optas qsequaris // Ad
uenit igr optatus plurimu electe
dies natiuitatis. i cui9 nocturne qetis
silencio. se tota ad qteplanda dnice
incarnacois sacramentu mancipauit.
Cuqz nutu dmo rapet ad vginu
collegia. vidit illic gloriosa puerpe
ram mariam cu innumerabili multitudie
sacrarum vginu laudes et ymnos ineffa
bili armonia psallencium. quibus
nullus nulla vel scorum actor quiqi
videbat Sedebat ut videbatur et
ipa vgo i medio earu tqz omi pulch
ria regina. puerulu hns i gremio.
qmadmodu et olim i diuisorio recli
natu Quale gaudiu qualis vel
illic iubilacio. nec lingua pt dice
nec calam9 exprimere. solus aut qui
accipit. solus qui fruitur diligente
nouit. solus qui degustat pt qsiderare
In eade siquide hora omniu vgiz
vba lacte plena tgebant. sicuti et
ipa glosa mr dm plena supno mu
ne extitit. I ipa nocte natiuitatis dm
nri ihu xpi Cantil et vba vgis
sanctime videlicz lidwie lacte plea
cu ceteris. s ad tps modicu. s. p hora
duratura Ob hoc aut rogauit vgo
angelu ductore suu. quatenus pmissi
sui no imemor. vidua sibi adeo pie
molesta no fraudaret ab intento.
Cui mox angelus iudit. Noli de
latte sollicita ee. na ad hora puata
ee. s fauente dno qui lac primu de
dit. dabit eqde et scdz. Du ve
nerit vidua sugedi gra de lacte tuo.
id solu facies videlz. q papilla vberis
tui leua manu qstricabis. et illico
replebit lacte vberrimo. Deinde cu
silenciu tenerent oia. et tercia vi
gilia noctis eet. qpeuit argumentosa
vidua incusere vgiem. quia abudare
credebat vbe de celo pleno Cui sta
ti lidwina pmissa oroe secundu qsiliu
angeli papillam qstrictare studuit.
et plenitudie lactis turgere cepit.
Bibit igit vidua tno attractu de
plenitudie vberis illi9 qntu honeste
attrahere potuit. tantaqz plenitudie
remanente. ut vnu vberu ad mo
dica impressione velut vnda ex
uberans exiuit pistoladt. Fuit aut
huiusmoi lac ta vigorose dulcedis.
ut etia eade vidua vix tpe multo
ad qsuetos nature cibos se posset
quertere. nisi districto vgis ipi9 fuisset
reuicta mandato Suscepit et
aliis vicibus silez gratia qfessor
suus dns Johes walteri. de quibus
i sciptis suis manu ppa notatis. ple
nius qmemorauit O vere mag vgis
ad vgine mrez deuocio. o vere efficax

meditātis excitacio. que ī corpe vīn
culo. corroso et lacero. ꝗ vgineo tāti
lactis copiā pmeruit. et vidue ste
rili pro potu lac celitū ppinauit.
Scriptū ē autē Et erūt reges nutri
cii tui. et regie nutrices tue Hanc
igit' int' adolescētulas ꝛgis locū
habuisse nō dubito. int' ꝯcubinas
magni salomōis domū possidē nō
dissencio. ac int' ꝛgias nuctias tha
lamū acceptura non diffido

De grā sublimis ꝯtēplacōis eī9 et itel ligencie ac de spū ꝓphie claissio C v

Mirabilis xpī virago tanto
frequēter suspendebat' con
tēplacōis excessu. ut sup
humanū sensū feliciē rapta. quid
forisecus ī mēbris eius agētur. pēns
ignoraret Quodā naqȝ tpe stridēte
algoris accidit. ut felicissimā femina.
testā pruinis ardētibus plenā ad la
tus haret Qua incaute relicta vis
ignis carnē lateris. ad costā usqȝ
ꝯbussit Cūqȝ casu venisset ad eā
domestice domus eius. pauore p
cussi dixerūt O ludwina psentis
ne quia te cremauit ignis Que
quasi ī ꝛmotē egū. respondit Ignē
hunc nō vidi. nec calorē eius sensi.
vnipctū latus meū iā psentio Et
dicitur ei Petrus Iohannis ī decā et ī te
soror. qm nedū cutis et caro igne cre
mate sūt. ꝗ et vnā ferme costarū
tuarū vis ignis adussit Bndictus
inquit altissimus qui me adeo pur
titus. ꝙ ardorē exterī9 nō psenserī.
// Penetrebat vgo spū subtilis et
agilis ꝛgionē illā sublimē. ꝗ plenā
deliciarū ē et diciarū dm. Ubi ro
sine obscuritate. ubi mēoria sine ob
liuione. ubi itellectus sine errore
oīa ꝯcipit et discernit Attigat ac
famula dei p passionis. meditacōis.

ac ꝯtēplacionis assuefactionē. nūo
et singularē īfluxū dīni spūs tātā
mentis serenitatē. ut qūuis inḡsto me
dio līas aut euāgeliū nō didicit. il
lustracōe tn̄ mētis īt'ne euāgeliorū
et multarū scripturarū aliarū mistia
pfundas penetriuit Eas et q̄admodū
ab aliis accepi memoria tenax pro
codice. itelligenā viuax p solercia.
affectus purgat9 p lipido discursu.
septiformis vnctio p ingenio. vita
crucifixi p sūma suma. practica pa
ciencie pro ꝯtinuo exercicio. liber
vite p ḡdu doctorali Dicit em
scriptura btūs hō quē tu erudieris
dne. et de lege tua docueris eū.
Sentiē de dnō ī bonitate didicerat.
et illū p pacie sīc suspiria q̄tē
cū simplicitate // Quidā ordinis
pdicatorū et sacre theologie pro
fessor diuisos diusimode de lidwi
na inoc hominū loqtes audiret.
cui9 spūs ꝛquiē cape nō valebat.
donec ipā ꝯmet psonalit' cognosceret
et videt Cūqȝ de trecten dyocesi
veniens maschacula vgis ꝛpisset.
intrans eā ꝯfite cepit de variis.
tandē aūt ad pscrutacōd' radicē itel
ligencie lidwic famule xpi curio
sius pucēd ē Queso te inquit o
vgo dicito m̄ formā. qualit' videlz
a tota trinitate bndtā. facta fuit
incarnacio filii dei solius. ī vtō vgis
mris Cui pfudissie humilitatē vgo.
philosophias et altas materias corā
doctis tacē solita. pro ꝯfusione ut
potuit excusacionē obiecit Qua
liratus ille moleste suscipiēs. aspo
vgo rursū aggreditur Adiuro te
inquit p tremēdū diporci dei
iudiciū. quatē oī silācōe sublata.
si vitatē nouis questionis hui9. dicē
nō tardes Audiens aūt illa tam

efficax inchoandi genus premunit. et
tacta dolore cordis intrinsecus lacrimari
fortissime cepit. et pre redundancia lacri-
marum. proponentem suum eciam ad conpunc-
tionem permovit. Resumptis utcumque
viribus cum pudore multo. hanc in sen-
tenciam virgo prorupit. Ad intendendum
inquit pater mi tante questionem. talem
michi propriam similitudinem salva correctione
ante oculos constituo. Assumo michi
corpus solare. ex quo tres condistincti
procedant radii. qui in unum radium per
unionem sunt redacti. Circa ipsum cor-
pus solare radios hos latos ymagi-
nor. in extremitate tendentes ad
conum seu radium acutum. admodum
lancee indivisibiliter et inseparabiliter
terminates. et in eodem acumine ra-
dii. cuiusdam domuncule interiora pe-
netrantes. Ceterum per solem pro princi-
pio michi supponendo divinita-
tem. Per tres vero radios e sole proceden-
tes. operacionem trium personarum
ad istiusmodi incarnacionem effici-
endam intelligo. Per ~~unionem cum~~
unicionem autem trium radiorum in unum
radium: sane summo inseparabilitatem
operacionis trium personarum. ad incarna-
cionem predictam. Acumine vero trium
radiorum sive radium acutum ex tribus
coniunctis radiis procedentem. quantum est
pro nunc appello personam verbi sive filii.
in incarnacione terminatis. cuius
tamen incarnacionem effective tres ypos-
tases vel persone inseparabiliter aut indi-
visibiliter sunt cooperate. Quid autem
domunculam ipso radio penetratam
dixerim. Per hanc plane invisibilem et
tamen splendiferum introitum filii dei
sapiencie in uterum virginis matris. de cuius
purissimis sanguinibus sibi porciunculam
sumpsit. quam salva unitate divini
suppositi ineffabiliter sibi communivit.

Quibus auditis doctissimus hominum
stupore et admiratione adeo repletus est.
ut coram multis patulo cum bona con-
sciencia diceret. se numquam a doctoribus
tam appropriatam methaphoram audivisse.
Virgo autem cum hec dixisset. rogavit istum
virum. ne cuiquam revelaret. sciens quod latere
securius est quam per ostentacionem patere. Insuper
quoniam unus scienciarum dominus est et ipsi preparantur
cogitaciones. Licet tamen virgo virum astrin-
gere molita est. tanto diffusius totam
super ... eius replevit terram.
Proximo ubilibet locorum factus est ad-
versus detractores virginis vivacissimus
defensor et advocatus. qui prius
accesserat ut inquisitor suspiciosus non
rogatus. Nec opponat aliquis in vir-
gine dicens. Non sum dignus solvere
corrigiam calciamenti eius. ait bap-
tista iohannes. Nempe satis indignam
se virgo protestata fuerat. Sed admodum
importuna viri adiuratio. contremiscere
fecit. omnia viscera eius. Siquidem
et ad intendendum pontifici caypphe
questionis concitato. tamen adiuranti sponta-
neum se christus obtulit. ¶ Mirandus
certe et procul dubio admirandus in dei
famulam claruit spiritus prophecie. ita ut
non solum se absentibus presentem. ut superius
tactum est exhibet. sed in veritate futura
prediceret. cordiumque scrutaretur archana.
absencia quoque tempore presencia luculentissime
contuetur. ¶ Mulier quedam virum
nabal duriorem habuit. totique do-
mui sue ferocissimum. adeo ut nec
quempiam domesticorum deo famulam
liceret pro libito. nec uxorem tranquillam
agere vitam permitteret vel in secreto.
Veniens igitur hec ad domum virginis.
pro viro ad dominum preces ferventer
fieri postulavit. quatenus deus sua cle-
mencia lupum verteret in agnum. quem
tamen beluam in domo sustinebat.

Ad quam lidwina Sustine inquit pa
cienter. melius cito tibi succedet Quid
plura Succedunt dies diebus. fiunt no
uissima peiora prioribus. verbis verba verbis
verba cumulantur. Querit ferina morte
nec inuenit. suspendium vite molitur.
nec oportunitatem accipit. tandem autem
in portum opidi se mersuram dyabolo
instigante cucurrit. Cumque celeri cursu
desperata sic curreret. affuit spiritus a[...]
qui currentem gradum sistere compulit. atque
huius in modum suggerendo misera feida
mittia se loqui coegit. Totiens igitur
o infelix virginem hanc visitasti. et eam
tam beniuolam tibi sepius expertam es.
vtique iam videbis illam priusquam moria
ris. Sicque paulisper cepit gerere ca
put draconis. ignorans tamen quod bonus
domini spiritus faciat hec. Cumque virgo
mulieris amaritudinem liberis oculis
mentis conspiceret. et illa cursim ad osti
um domus quasi valedictura procede
ret. clamauit virgo domesticis suis
dicens Surgite velociter. quoniam
quedam ad ostium venit cuius anima in
amaritudine est. Ut ergo introiuit
mulier prostrauit se brachiis super
virginis lectulum. vix superstite huius
spiritu. Cui lidwina Quid habes
Kerte ne agitur inter te et virum tuum?
At illa respondit Quod tu queris hoc.
Anima mortem quero et viuere non
libet amplius Tuo consilio sustinui.
in verbo tuo verba et verba tuli. iam
mortem iam spero. quia vite huius
miserias cum viro tristi ... non propono.
Cui rursum lidwina dixit Redi
queso Kerstina ad virum tuum. redi
ad lectum. ... id credens ex
parte dei omnipotentis. quod nunquam amodo
talia tibi cum viro tuo sustinebis.
quinymmo pacem tibi futuram denuncio.
Credidit mulier ... mulier impaciens.

benedictioneque accepta rediens in domum
suam virum in lecto dormientem repperit.
atque ad latus eius iuxta virginis iussum
obdormiuit Nouum dixero Cecidit
super virum nocte illa spiritus domini. et
mutatus est in alium quodammodo. nec
solum dixerim in alterum. Nempe tam
mirabiliter dextere dei virtute permutatus
est. ut quasi ex vetere nouus. ex lupo
agnus. ex leone mansuetus vitulus.
non sine cunctorum qui virum nouerant
admiracione putaretur Saluatus
est vir ipsius omni fera crudelior. per mu
lierem fidelem in die illa ¶ Religiosus
quorundam ordinis deuotorum canonicorum
in schoonhouia. valde dilectus fratribus
suis grandeuis. e seculo quasi nouellus
tyrunculus nequissimi hostis consuetam
rabiem amaritudinibus ac grauaminibus
adeo vexabatur. ut viuendi sibi omnis
spes et perseuerandi sub regulari vita
deesset fiducia Conquestus autem non
nullis quos sue salutis zelosos autu
mabat. verba consolacionis plerumque ac
cepit. sed quamuis cruciatus hic non verbo
cito curatur. sed constancia fidei simul et
perseuerancia mentis. crucifixus ipse eius.
alios confratres eciam ad compassionis lacri
mas plures attraxit Prior autem ti
mens deum animarum que zelotes a quo et hoc
intellexi nicolaus wit nomine. cum videret
virum tabescere. quid facto opus sit diucius
hesitans. deliberauit. formidabat siquidem
viri fortis ac iuuenis recidiuum. defle
bat autem pusillanimitatis dampnum. pudebat
aliorum opprobrium. quinymmo ex quanti scan
dalum pusillorum magnorum metuebat.
Quid vagor per multa. Fit reuersus ad
virginem. ducente deo priore fratrum suorum.
usque ad anteriora domus eius Erat at
eo tempore sub flagellis domini nimis in modum
vi calculi cruciata. quapropter priori man
dauit ut solus ad se veniret. ceteris

foras dimissis. attento q(uod) p(ro) t(em)p(or)e illo
frequenciam aut multitudinem hominum
nullatenus tollerare valet. Accessit ig(itur)
vir venerabilis absinthio p(er)ine compassionis
aspersus. eo q(uod) videbat vas sanctificationis
exaratum et purgatum septuplum. sub
manu conflatoris sic p(ar)tialiter iam ad
limam redigi coram eo atq(ue) expoliri. At
virgo videns eum ait. Karissime p(ate)r vides q(uod)
aggravant dolores et penalitates multe.
ob quos modicum in p(re)sentiarum ad te sermo.
Sed quia verbo te p(re)venerim queso veniam
tribui. quia cruciatus me coartat an-
ticipare sermonem. Sed tu quem socium
huc duxisti. a domino in fornace temptationis
nunc convertit(ur) p(ro)bat(ur). s(ed) suade illi quatenus
patienter sustineat. nam in brevi liberabi-
tur. fiat tamen oracio instanter p(ro) eo ad dominum.
nam magna s(an)c(t)ificata est illi gloria. et premium
in celo maximum. Cumq(ue) prius p(ate)r nicolaus
audivisset hos sermones. resedit attonitus.
eo q(uod) nomen fr(atr)is et causam sui adductus
ab ea audivit. Insup(er) et in extremis do-
loribus illis talem. sanam mente et future
consolationis p(re)sagam fieri p(er)cepit. Post hec
igitur virgo fratrem licencians ait. Vale
p(ate)r karissime. et tuarum oracionum participem
me facito. fratrem vero tuum in virtute sancte
paciencie stabilitum curato. Et qui audivit
michi dixit hec. atq(ue) sic p(er) ordinem postea
in fratre factum ut virgo predixerat. p(ro)prio
testificatus est scripto. ¶ Contigit q(uod)
mercatores terre illius magnum apparatum
navium facere. navigandi g(ra)tia. uti quidem
assolent annuatim in partes orientis. Erat
autem int(er) illos nauclerius industrius.
p(re) aspectum nautarum more deum usq(ue)q(ua)q(ue)
timens. et ob hoc virginem familiaris con-
sueverat eam navigaturus ad remota.
se p(re)cibus virginis commendare. Sociis quo-
que recessu in die festo quiescentibus. solus
hic consulturus virginem. ab aliis se retraxit.
Cumq(ue) illi plurimum instaret ut simul

die festi portum exiret. lijdwina iudiciorum
dei non ignara. dilecto sibi amico p(er)iculum immi-
nens denunciat dicens. Hec dicit lijdwina
ne quoquomodo fluctibus maris te cum
ceteris committas. nisi prius ei valefeceris.
quemadmodum consuevisti. heri et nudius tercius.
Heu igitur vir. s(ed) propter decretum sodalium
suorum satis invitus. Et ait. Nolo dilecte
mi frater iam repulsam pati. ea de re quam
petitura sum. At ille. Pete quod vis. Peto
inquit cordialiter ne die statuto cum soci-
is tuis mari te exponas. causam ob causam
michi notam. quam t(em)p(o)re suo haud dubium
experieris. Cumq(ue) ille multa in contrarium
pro facti sollicitudine sui et multitudine
aliorum allegaret. rursum dixit ei lijd-
wina. Crede michi karissime. viam cum
aliis ne ceperis. et q(uam)vis solus relinquaris
dominus tecum erit. ante q(uam) ac redeunte prospere
sua pietate te comitando reducet.
Obstupuit igitur nauta ceteris discrecior.
et decreto die p(re)teritis aliis p(er)navi-
gantibus cum gaudio atq(ue) subsannantibus.
tristis solus domi resedit. Miserunt se
in mare ceteri commilitones. relictum socium
in terra querens et derisionibus subsannantes.
Traduntur itaque ventis prospere cuncta succe-
dunt. s(ed) prosperitatem nova. pessima ut ita
dixerim fortuna subsequitur. Superve-
nerunt siquidem pirate. commissum est na-
vale bellum. periit omnis illa classis
partim gladio. partim naufragio. partim in cap-
tivitatem redacte. naute et aurigeris
Hic autem nauclerius mesticia quam quam
suffusus sequitur de socios. et prospere
flantibus ventis prosperatur quorumlibet
evasit pericula. marisq(ue) levibus flucti-
bus ad tam optatum p(er)venit. prosperatus
q(ue) cum mercimoniis et lucris multis.
gaudens remeavit. Sed igitur qualis apud
deum prosperitatis nostre speculatrix
fuit attende. cuius sano consilio perfunctibus
ceteris. hic solus salvus custodiebatur. et

ditatus redijt ad p(ro)p(ri)a. ¶ Nos eciam
ancille dei ut alias dictum est instar
aaron inter viuos p(er)euntes et mortuos
coram d(omi)no se mediam ponere. frequenter quia
coram secretioribus suis verbum speculatricis
in medium proferre. quia ira dei super
scheydam. Porro cum videret quam inplaca-
bilis esset indignacio dei. et matura-
ta foret iniquitas terre. et ad messem proxima.
vocatis ad se quibusdam dixit. Ecce quia
rogaui pro populo meo. sed cum multa
flagella d(omi)nus infligere sua iusticia
videret dictauit. hoc solum in iam sua
misericordie signum super nos ostendere
dignabitur. videlicet quod incendium patia-
mur. Et quidem hac ob causam ad se
vocari fecit mulierem quandam kathe-
rinam nomine. que noua cum aptam fecisset
sedificia. asseres aliquos sibi reser-
uarat. dicens ei Asseres quos super-
fluos estimasti transferre retro do-
mum hanc ne pereant. de quibus
paupercul(us) conuicaneis reseruaculum fiat.
in quo futuri incendij tempore. aliquam suppel-
lectilium suorum valeat reseruare. Quarta
feria est instante uo die incendij kathe-
rinam predictam ad se vocatam ita alloquitur
Scio quia votum peregrinacionis de visi-
tando beatam virginem in busciducis emi-
seris. itaque congruum tempus est eundi illuc
cito reuersura. Dixit ad eam katherina
Cur in aliena urbe me ituram peregre
suades. cum incendij conflagrationem in propria
futuram predixeris. Cui virgo lydwina.
Fac quod dico confidenter. ne vacilles.
d(omi)nus enim quod melius est prouidebit. Juit
ergo mulier et redijt. domum que sua
prius in cinerem redactam inuenit. Fleuit
mulier ob dampna rerum. fleuitque
ob sue domus concremacionem. ex qua
virgo contorcius accersiri fecit desolatam. di-
cens illi. O caput o caput. diu optasti
quatenus in domo vna simul commoraremur

iamque mecum commorari compelleris. nunc
amodo separabimur vmquam nisi superueniente
morte corporis confortare in domino. et om-
nimodas gracias age. Mansit que ex-
inde simul in domo vna. ut dictum est.
¶ Nec ~~id~~ id de memoria lectorum
hic preterire velim. quod in ipso tempore incendij
mire factum virgini contigit notandum valde.
Cum enim vbique vis incendij diffunderetur.
et ipsi conuicanei sui sua que poterant
lectisternia retro domum virginis
reseruanda cogitarent. conuenerunt
quidam simplices ad tollendum asseres.
de camerula virginis ut superius tactum est.
eadem tamen videlicet ut liberarent eam
de medio flammarum que approximabant.
Quibus illa dixit. Sinite me hunc
iacere sicut hactenus iacui. quo ignis
nocumentum michi non inferet. Non
obstantibus verbis istis et aliis ex
pietate. ipsa remanente abstulerunt
asseres. sed de hoc nichil ad presens
dixerim. Sufficiat quod euenit quod illa
predixerat. nam attestante sapiente. anima
iusti enunciat vera. quam septem circumspec-
tores sedentes ad speculandum in
excelso. ¶ Contigit etiam quodam
tempore ut duo militares dyabolo zyza-
niorum procuratore satagente. committerent
duellum. Mater autem vnius eorum
anxia pro filio plorans et lacrimans. venit
ad virginem dicens. filius meus duellum
commissurus est. orate pro eo lydwina.
Cui virgo. Noli frustra pro filio tuo
tristari. quia domino concedente nullum
patietur periculum. Et quidem disponente
moderatore cordium. redactum est odium
in osculum. gladius in poculum. tumor in
silencium. duellum in pacem. Haud dubium
quin disciplina pacis vtriusque super dor-
sum virginis ampliata fuit. rogante
ea que pax est dominum eodem tempore. ¶ Tempore
quodam pestilencie cladis contigit

vginis i duobus locis corpus a dno
p ceteris gsignaũ Porro cũ desideraret
sacramentu eucaristie. curatus de quo
supius dictu e. trepidus p timore
mortis ad illã venit. et quasi pestis
gtagiũ sibi p odoratu anhelitus
vginis adherere debet. nares et os
sollicitus obturauit Que cum illa
vidisset ayt Non e i me morbus
o pr̃ tuus attactu vl' odoratu tu vl'
aliorũ q̃sq̃ inficĩ debeat p me. nã
opus dni e. et nõ hoĩs aut nature.
quo me gtuaũ plus solito gsideratis.
At ille gfusus obmutuit. Tandẽ
facta sibi audacia dixit. Vtinam
indiuina tã diu viuã. quousq3 fi-
nem tuum videã Cui mox vgo respondit
Meũ finẽ nõ videbis pr̃. ego po-
cius tuũ videbo. quobrẽ te precor
dispone domui tue sicut volueris.
morieris corã domino gparẽ Ille
vero quẽadmodũ gsueuerat. attrita
frõte spreuit eã. S3 p9modũ expi-
mẽto didicit a dño pcussus. qd'
noluit intelligẽ a vgĩe sanus.
Paulopost humiliatus e igitur
supbus. et recordatus e verbi
qd' sibi vgo p̃dixerat. vñ misso nu-
cio cuncta sibi indulgẽt que suspi-
ciosus atq3 maliciosus prius intulerat
humilit' poposcit. necnon vti p se
interceđe dignaret' efficacit' exorauit.
At illa cũ audisset eũ infirmã
moriturũ gdoluit. vbisq3 pacificis
ad eũ remissis. salutauit eũ dicens.
Obsecro dñe quatis puram gfessioẽ
facias. aliena queq3 restituens se-
riose singla negocia domus tue
disponas. nã morieris tu et nõ
viues Audiens aũt hec curatus tamq̃
aspis surda obturauit aurẽ suã.
ne forte audiret vocẽ incantãt' sapiẽt.
S3 i gtinẽti9 virũ qui diceret ei. Michil mi

gsciuꝰ sũ de alienis boĩs. S3 neq3 qd'
restituere debeã agnosco Cumq3 vgo
exceratũ auaduertet. rursũ misit
qui nunciaret ei pticulariter que et vbi
forent illa bona. q̃ qq̃ iniuste sua tenu-
isset. mime tñ sua. sed dei iudicio
forent et i veritate. Sin tñ ipe mim9
saperet nimis ve intelligeret at nõ
iussiã pruderet. gsiliũ virginis traxit
i venenũ. Prec' actus e gtumeliã.
gtritiã iniurie respuit. sicq3 mortuꝰ e.
Qualis aũt et qualit' post hec de-
functus visus e. nouit altissim9. cuius
iudicia abissus multa. et cuius interest
reddẽ vnicuiq3 iuxta opa sua. Vn-
alius dictus iohannes angli curatus
eccliẽ schiedã p̃dicto viro inominato
i cura successit. et ipe nacione hol-
landrin9. hic cũ initior heret' moribꝰ.
plures i vo vi'tis attraxit ad gfitend'
sibi filias. e quibus vna specialiter
i dies frequentabat vginis domũ. et
ipsã quidẽ deuota valde Cuiq3 de-
fixis i eã luminibus. frequentate domũ
vginis cerneret. admiratus plurimũ dixit
Quid e filia q cotidie domũ lan-
guentis indiuine frequẽtas Que sic sepi9
ab eo molestata. tandẽ respondit Miror
inquit te virũ prudẽtẽ et circũspectũ
gfessorẽ vginis e. et ipe nõ expiaris
aliquid qd' ipsã cotidie i ea experior.
At ille Que sunt illa que tu sic expi-
ris Et ayt mulier Si scires donu
dei qd' ego cotidie apud vginẽ expior.
crebrius visitares eã. quĩmo difficult'
ab ea sepã valeres Cui curatus An i
sompniis hoc audio an i vitate At illa
dixit Obsua mane diluculo manũ
eius dũ audis gfessionẽ ipius. et sen-
cies que tibi dico Obsuauit igr' dictus
curatus signatã sibi horã. et au-
dita gfessione vginis poposcit sibi darĩ
manũ. quã quasi celestibus vnguentis

delibutam odorans clamare cepit ac dicere. O vasculum spiritu sancto repletum. o divinorum unguentorum conservaculum. quare huiusmodi visitationis divine gratias usque in presentem diem a me abscondisti. Totiens tuam confessionem audivi et nichil horum intellexi. totiens tibi sacratum Christi corpus porrexi. et nichil horum percipere potui. toties tibi loquutus fui et nichil ex omnibus revelasti michi. At illa respondit. Sane pater si bene meminneris de toto non abscondi. sed occultante domino forsan plane non omnia capere potuisti. Quid immoror. Constat procul dubio ut virum suavissimus illum penetraverit odor. necnon in omnibus sensibus immutationem persensit. quinymo in interiori homine illuminationem quandam et compunctionem radicalem concepit. Quare extra tamquam ad vomitum passus cepit horrida peccata virginis proprio motu detegere. cepit afflante spiritu de corde profunda suspiria trahere. cepit occultum virus in patulum producere. et lacrimantibus oculis de commissis emendam polliceri. Unde cum instar cere ante faciem ignis liquescere videretur. cepit et ipsum virus quod in profundo sentine latebat peccatum quoddam denudare. denudata ponderare. ponderata quasi in iudicio dei proponere. proposita sue conscientie iudicanda relinquere. Proinde cum tempus loci et alias circumstantias ab ea tremebundus accepisset. veritus eam et victus rubore pia inspiratione clamare cepit cum lacrimis ac dicere. Quis tibi o vasculum spiritus sancti revelavit ista que dixi. Nempe qui te meorum ita peccaminum notitiam habere concessit. alia plura de me haud dubium indicavit. Atque hiis dictis egressus per posticum in ortulum virginis flevit amare. Quo facto rediit vir meliora proposuit. satisfactionem promisit. atque pro se cordialissime preces fundi

a virgine tamquam a matre amicus devotior factus exoptavit. ¶ Cepit ex tunc divina favente gratia a multis abstinere. superfluis carnem domare ieiuniis. ventrem exasperare ciliciis. ceterisque penitentie modulis tempus redimere quod perdiderat. Cumque sic castigaret corpus suum atque in servitutem redigeret. non post multum tempus in hoc salubri ac sancto proposito viam universe carnis per pestilencie donum ingressus est. Sicque virgo virum filia patrem ovis pastorem. ad tramitem iusticie reduxit. et tamquam sit speculum constituta in isto annunciavit ipso inspectante suam animam quam suam liberavit. Multa procul dubio virgo pro liberatione anime sue in carne passa fuit. que propter prolixitatem operis silentio ad presens transilire curavi. ¶ Quotiens etiam laborantibus in periculo. in infirmitatibus in tribulationibus in spiritu presens fuerit. presertim pertranseo. Duo tamen refero. ne forte de hac re laudes et mirabilia dei ex toto videar tacuisse. Sane cum oppidum Schiedam nonnullos incolas habeat. qui nautica vel piscatoria conquirunt victum. contingit sepe procellosas auras mare turbare. et multos interdum fluctibus involui maxime piscatores. Compassa virgo misera Lidwina multum pro civibus sollicita. flebilibus autem tempus presens fuisset naufragiorum deplorare mortes et pericula insuper etiam predicebat. O inquit quam tristia percipietis nova hodie ante solis occasum. nam tales aut tales evasere mortis periculum die hac. tales vero submersi sunt aut periere. Paulo post eodem ferme die qui sequebatur fama lugubris clamor percellebat urbem. ploratus undique diffundebatur in plateis. ¶ Postea cum tempore instantis submissionis per totum austerlium hollandie mulier quedam quiesceret.

in villagio quod vicinum erat aggeri. quo tumens mare atqz irrumpens totam regionem occupauit audiuit voces aquarum validissimarum inter se tumultuancium et pertimuit valde Et cum sic ob procellas et tempestates anxiaretur vidit in spiritu quasi ad se venientem lidwinam que consolabatur eam atqz eius et saluam domum adusqz conduxit Mirum dictu Eodem tempore quo mulier ipsa sic periclitaretur dedit virgo aperte vobis astantibus intelligi. que et qualia circa supradictam deuotam suam aquarum pericula tumultabantur. Sicqz dono dei iacebat aperta sub vili tugurio et nichilominus oculi eius ad fines terre erant.

De castitate ipsius feruidissima et desiderio nimio quod habuit ad ymitandum Christi vestigia Capitulum vi

Orreuerat sane in ea non solum intelligencie limpiditas verum dono prophecie. quin pocius insuperabilis virtus amoris affectum eius accenderat in lampades ignis atqz flammarum. adeo ut aque multe non possent extinguere caritatem Profecto virgo candore puritatis longe lateque cognita. quo felicium signorum relictos dolores non frustra gestaret in corpore. incredibili feruore cepit passionis Christi sitire triumphum. martirii candidatum emulans exitum. quorum nec fides infici nec spes confundi. nec caritas extingui. nec paciencia frangi. nec virtus poterat infirmari Igitur circa septimum annum infirmitatis sue coronam gloriosam hoc modo adepta est. Annuit siquidem sibi dominus mentis quodam in excessu videre coronam preciosissimam. cuius gemme diuersorum colorum lapidesqz perfulgidissimi videbantur inserti. nondum tamen perfectam ob orbicularitatem. perficiendam autem in futurum Et cum ad se reuersa fuisset cepit cogitare de ostensa sibi corona. tandemqz deprecari dominum quatenus castigatoribus penis fictile vas suum desiderio non fraudet. et consummata sibi gloriosa corona tempore tandem mereatur Porro attendens quomodo tam stupendi decoris gloria paritati suorum meritorum nullatenus quiret. cepit infinitatem meritorum Christi cum vniuersis amaritudinibus quas in terris pro nobis pertulit reuoluere. adiecit paucula dolorum suorum exicia in latere conponere. Sed cum ~~finito~~ finiti ad infinitum nulla sit proporcio. cepit ancilla huius coram domino quasi nichil efficere seipsam existimare Et quo inquit o domine deus tua quis ymitabitur vestigia ~~tua~~. non cunctis carnis molestias. demonum insidias. mundi contemptus. hominum insultus tulerit. verum ex integro et incorrupto spiritu totum se annichilauit ipse. Pone obsecro domine ancillam tuam in seruitutis et in vestigiis pedum tuorum.

Deinde cum sic pulsaret ad aures altissimi. contigit in brachio forti bellatorum ducem burgundie philippum possessionem hollandie tamquam hereditario iure sibi debitam. per singulas vrbes et loca prestito ab incolis homagio recipere. receptaqz municionibus armatorum plurimorum stabilire. Venit igitur et ipse in schiedam opidum sepe nominatum. Factum est igitur circa principium mensis octobris ut de stipendiariis quidam quos vulgus hollandie picardos vocat simul sedentes. inter cetera conspiraret aduersus ancillam Christi lidwinam. Instar zathan aduersus iob iustum. super contemptu malicia gloriantes Audierant enim famam volantem per orbem. quia nec manducaret neqz biberet. sed tantum sumeret corpus domini. Dumqz cibo et potu repleti quasi ut plerumque mania sunt furoris estuarent. venerunt ad infirmitatem simul ad ostium pastoris ecclesie. fingentes se velle videre filiam confessionis sue. seqz velle horam illam vobis pacifice ostendentes. sed

proch pudor et proh dolor instar herodis in
dolo. At ubi pastor ecce vidit blande
loquentes audivit cito credidit. et qua-
si gratulabundus eisdem dixit ad virginem
Vix domunculam virginis introierant. et ecce
stultorum more clamare ceperunt. clande-
stinumque ostium intrinsecus ac si barbam fa-
cerent circa lectum eius cachinnare atque tu-
multuare presumpserunt. Illa quidem nichil
dicebat ad hec. sed tamquam agnicula
grassanti stulticie aures prebebat. cru-
delitas Curatus autem videns quod fiebat.
constinatus contra eos est ut sevitiam deba-
chantem compesceret. precibus obnixius quo
potuit laboravit. At illi qui certo
proposito ut sane videbatur ad seviendum
venerant. contumeliis affectam Christi plenam
repulerunt insuper concubinam et scor-
tum virginis appellare non erubuerunt.
Hec inquiunt concubina tua est. et for-
nicationis tue consentanea. que extra muros
verbis tuis mendacibus illam defensare.
At ille dolens nimium flere cepit. et contra
alteram partem altaris quod ibi stabat erectum
se divertit. ludibria non sustinens
que effrontes attemptabant. Videntes autem
satellites demonis suam se posse exple-
malitiam quam non erat qui contrairet aut
vilium resistere auderet ex omnibus convicaneis.
aut domesticis eius. accesserunt mox dato
candela velum quod ante lectulum virginis
pendulum erat deposuerunt. et abstractis
impudenter cooperimentis omnibus. impudicis oculis
ac manibus corpusculum resupinum. mul-
timodo genere infirmitatum probatum ydropisi
tumidum. vilissime contrectarunt. Erat autem
eo tempore parvula filia fratris lidwine multum
perterrita et lacrimosa videns hec nomine petro-
nella. quam quia puellarum more se op-
ponere videretur. impetuosa quadam furia
contra scabellum proicientes. in inguine ac renibus
tam graviter leserunt. quod tunc ad mortem usque
claudicare numquam desisteret. Post eam corpus

illud virgineum ad modum utris ob ydropi-
sim tumefactum viderent. non pudore sub-
lato in furore spiritus sui. nunc bestiam nunc
monstrum. nunc voraginem. aliisque venenosis
obloquiis excogitatis de cordibus adversus
virginem sevierunt. Nec sufficiunt filiis
belial filiam Christi se affecisse iniuriis.
sic discoperuisse pauperculam feminam sic vi-
disse atque pepulisse pollutis manibus domini sponsam.
quinymo super dolorem pristinorum ~~vel~~ vulnerum
cum turgida foret ydropisi vulnera no-
va lamiarum more suis tandem crude-
libus et inhumanis contrectationibus reliquerunt.
Et loris postea cinctis manibus contractis
ut post modum leonum blasphemiis et
contumeliis affici reddiderunt. Stabat
autem curatus videns omnia hec. sed loqui
verbum quod diu hic fieret non audebat. Pu-
ella vero neptula sua. capturam
circumciabat valde Sola igitur virgo
sanguine fluente in paleam et pan-
nos contiguos. cum tot blasphemias
audiret. et simul dominum haut dubium
formidaret. tandem ad eos dixit.
Cur non timetis sinistre interpretari
opera domini in me. An quale vobis e
celo superemineat iudicium ignoratis.
At illi magis magisque cachinnationibus
suis uti tale ferarum genus assolet
cachinnantes et letantes quasi gratum
obsequium deo ~~fecerunt~~ fecerunt. dissa-
ea recesserunt. Quid hiis amplius.
Pervenit rumor tanti flagitii ad au-
res quarundam matronarum urbis et conve-
nientes proh dolor virginem inventam in
suo sanguine iacentem. et puellam petro-
nellam crudeliter lesam atque confractam
invenerunt. Et ecce ploratus et ulu-
latus multus. ecce rumor et clamor.
ecce fletus et dolor super commisso ne-
phando scelere. super fluente cruore.
super vulnerato denudato tamen virgi-
neo corpore. nam tunc in regione hollandie

que femineum genus sibi vendicat. non vi
deat nec audierat ullus quomodo tunc
virgo mea contigerat. Collegerunt eam vene-
rande matrone fluentem virginis cru-
oremque fusum sanguinem. et cum in tribus
partibus corporis grauiter lesa foret. adhi
bita sollicita cura totum illud vespere
in lacrimis et planctibus pro ea que facta
fuerunt expenderunt. Interea prin
ceps ipse nouellus. eorum que patrata
fuerant omnino nescius. valedicens ciuibus
transiuit in vicinum locum. qui dicitur rottdam.
Factus est murmur multus in populo.
commota sunt corda bonorum. super tam au-
dite crudelitatis exercitando negotio.
super tam insuete malitie ferali modo.
quam forenses armigeri satellites
demonis. turbatores pacis. effuso-
res sanguinis. contemptores honoris vir-
ginei. nesciente suo principe aduersus
xpi virginem. filiam et sponsam tam
inmaniter perpetrauerunt. Venientes
ad eam maiores natu urbis consolabantur
eam. dicentes se velle adire illustrem
principem. seque conquesturos super patrata
iniquitate tyrannorum predictorum. Ad quos
lidwina dixit. Nolite vexare propter me
principem. nec contaminare velitis manus
vestras propter eos. desuper est cui vindicta
reseruatur. iam quia iudicium eorum in propinquo
est. Et quidem non diu post peccatum
deus ultionem dure quibusdam ex eis
retribuit. qui tante crudelitati operam
dederunt. ut ex fidedignorum scriptis
accepi. Nam vnus eorum in mari pre
ceps ruit. et intrante aqua interiora
eius suffocatus interiit. Alius quidem
in amentiam versus in zelandia mortuus
est. Tertius in prelio quodam ab anglicis
fertur esse occisus. Nuncius autem quidam
ex parte eorundem alterius tamen sui nescio
qua egritudine percussi ut dicebat mis-
sus veniam venit a virgine postulare.

et hic cum lacrimis ab ea veniam
sed et gratiam reportauit. Cumulati indu
ti sunt maledictione qui tam crudeliter
detraxerant ei. operti sunt quasi dyploide
confusione sua. Porro xpi famula cum
postmodum sola iaceret. ecce adueniens an
gelus ei quasi sol resplendens in virtute sua.
qui mellifluis verbis dilectam sic alloquitur.
Salue nunc karissima soror et gaudio mag
gaude. quia coronam quam prius imperfec-
tam vidisti. nunc plenius perfecta est
quemadmodum gliscit anima tua. Et dixit
nouis etiam o dilecta soror iuxta votum
tuum te positam extitisse in vestigiis pe-
dum saluatoris. propter innocentie at-
tactum virorum que impressa est. nec non
obludibriosa opprobria et vulnera.
que tuo in corpore suscepisti. Illa tibi
sunt monilia corone quam vidisti. illa
margarite gemmeque preciose. ipsa
quoque lapides extitere. quos deesse
dyademati tuo deo faciente consi
derasti. O virgo igitur in numero martirum
computanda amo virginem. cuius animam
et si mucro gladiatoris non abstulit.
aureolam tamen martirum optatam. inter
xpi clienticulas non amisit. Non te
o virgo decuit tot annis sub manu
summi artificis quadratam. expertem co-
rone triumphalis inter perfidi hostis satelli-
tes fieri. et quod non contulit tam iusti-
cia cum abel. non fides cum stephano. non
libertas ecclesie cum thoma. non assertio
veritatis cum iheremia. non redargutio
impietatis cum baptista. non zelus legis
cum machabeis. non xpi persona cum
paruulis innocentibus. hoc tibi nunc
caritas eximia. mens bona et gratia volun-
tatis passionis ardor. causa soli deo
cognita refundendo compensat. ut martirum
dictarum predicat clamitat et attes-
tantur. Aliorum triumphus et si tempore belli
ecclesie in morte complacuit. te multifariam

morte quam sustines. perpetuo laudandam
xpus tempore pacis disposuit. Aliorum mors
amara propter fidem xpianitatis utpote a
paganis. aliorum vero mors amarior
propter filium catholice veritatis. videlicet
ab heresiarchis. tua ut ita dixerim
mors amarissima. utpote ab
ecclesie filiis. filiis fratribus nostre xpianis.
a domesticis fidei in corpore ydropico mar-
cido vermiculoso corroso. annis xxxv in-
mitis malleatoribus domini conpurgato. Et
quidem mulierem esse virtutis clamant
zelatores iusticie. te sine cibo potu
sompno subsistere creditur. te speculum
mundicie ac pudicicie vociferantur.
te botrum electe vinee sub torculari.
et eximie paciencie iubar magni-
ficat. te matrem plurimorum xpi pauperum.
plebs deo devota ubilibet protestatur.
Parum est si te detraxerint filii iniquitatis.
si te voratricem dixerint viri absque lege.
si scortum si concubinam. si bibulam. si
demoniacam. et magam te diffama-
verint. si te denudaverint. si in faciem
te conspuerint. si tunicas manus iniecte
rint. si vulnera inflixerint. nam tua
res agitur. tua consciencia te excusat. te
sentencia dei cunctis omnibus exsortem noscitur.
te manet corona quam reddet tibi
in illo die iustus iudex. ¶ Missus est
denique ab illustri principe philippo.
capitaneus quidam tempore guerrarum
vir nobilis gallicus habens sub se ar-
migeros multos ad custodiendam
civitatem. Hic ad tempus aliquod mansio-
nem suam faciens in schiedam. intellexit
et ipse referentibus plurimis que et
quanta cotidie faceret dominus de podissca
sua lidwina. quod eciam inmitarum
per antea factum sit adversus virginem
sanctam. a compresbiteris seu conmilitonibus
virum non latuit. michilominus an verum
foret de virgine lidwina. que vulgabatur
magnalia domini universum experimento cer-
ciori conprobare cogitavit. Transmisit
igitur capitaneus iste viros non tales
quales prius dyabolus procuraverat.
sed honestos et strennuos in arte mili-
tari. Hii sui principis suscepto man-
dato tamquam observaturi circa virginem
excubias. thalamum lidwine intraverunt.
si quis fortasse alimoniam iacenti die
noctuve offerret observaturi. Ut si
fallax foret mulier ut alias in fictis
alibi expertum est. ipsa puniretur. si vero constaret
ita esse sicuti dicebatur. laudaretur
merito in populis. At illi mox ut intrant
domum. ceperunt cuncta sub et subtus perquirere.
adeo ut domestice nemine de domo
permittente habitare tunc temporis. michil quod
remaneret eciam usque ad pixides
unguentarias quod ipsum non visitaret.
Erant autem sex in fallant numero
ambientes lectulum sponse summi sa-
lomonis. quodque pio dei nutu factum
esse creditur. utpote quia validum est
testimonium veritatis quod profertur in tali re.
ab ignotis. ab alienigenis. insuper et
ab inexpertis spiritum viris. ¶ Interea vidua
quedam katherina nomine videns quod sic
diebus et noctibus virgo inter viros
alienigenas ignotos. ac ydiomatis
satis ignaros sola iaceret. mota pietate
audacter accessit capitaneum.
petens propter deum et honorem femineum.
sibi liberum ad virginem patere introitum.
At ille sicut pius vir et prudens an-
nuit fieri peticionem eius. eo pacto.
quod quociens intraret cellulam iacentis seu
a custodibus quos illic ad observandum
posuerat. deberet visitari. At illa spospon-
dit. Itaque novem diebus et noctibus
continuis a sex viris virgo custodiebatur.
ne quis ad eam accederet dempta vi-
dua katherina. que tociens quociens ad
eam ingrediebatur. de cibis et potibus

armigerorum illorum servitium cotidie
sustinebat. Mirum dictu. Ex tempore quo
sit sola inclusa iacebat. non preteriit
nox qua non suavissimis contemplacionibus in deum
rapetur. Et qui viderunt gloriam dei in
virgine non manducante nec bibente testimonium
perhibuerunt. et testimonium illorum verum est.
Cumque pertransisset novem dies venerunt
armigeri et valedixerunt virgini promitte-
tesque facere magnifica in curia illius
coram principibus. orantibus eius se commen-
dissime commendatos haberi flagitarunt. At
illi perfecti. virginem laudaverunt ubique.
Nimirum. cum contineat scriptura. forte est
vinum. fortior rex. fortior in ge mulier. sed
omnium fortissima predicatur veritas. Insuper
honorare veritatem sanctam est. Capitulum viii
De innovacione martirii occasione videlicet
doloris excessivi de morte fratris sui predilecti
Omnipotens dominus sponse quam spon-
se sue post omnem cum non timeor.
quamquam in cruce modulum suum
posuerat. quibus in vulneribus dilecti cu-
bitulum meridianum efficere curavit.
hoc michilominus ad perfectionem maiorem ad-
dendo decrevit. ut deliciis enutrita
celestibus ante felicem obitum ablactari
disceret. et crucem creaturarum latitu-
dine id solum contineat. xpm videlicet
in cruce dilectum querere. Instar pulli colum-
be pro pastu gementis. se a patre derelictam
conqueri simul cum matre virgine sub cru-
ce stante crucifixi. Igitur qui solem ab-
scondit in nubibus. et precipit ei ut
incursum oriatur. hic postquam per martirium
carnis electam ex nubibus in semitis
suis posuerat. per subtractionem solita-
rum consolacionum ut novis coaptaret
incendiis quasi solitariam crucifixam
ad tempus et in momento dereliquit.
Qualis autem talis innovatio crucifixio-
nis virginem contigit. attendamus.
Iuvenis quidam nacionis colonien ge-
rardus nomine facta super eum manu domi-
carnis superficias mundi quod vanitates
fugere. celibemque vitam activitate spiritu sancto
edoctus. quo id attemptaret cunctam cepit.
tandem quod flagrantia fama virginis audita
mox consilium petiturus accelerant. Hic
ergo cum verbo fuisset invita quasi de primicia
spiritualis fratris ac in domino commilitonis exhi-
larata spiritum novum induere videbatur.
Sedente vero iuxta conbatulum virginis. pre-
dictis que sanctis de deo colloquiis. quod
magis titillabat mentem viri tandem ape-
ruit. Vellem inquit o inclusa que
spiritus sui arpinie necdum expertus vitam
celibem et anachoriticam ducere. diutino
moram possem in aliqua provincia procul
ab hominibus et arctis utputa in partibus
egipti. sed id summopere mihi causam affert
formidinis. quod absque temptando deum sic
de remotis nequaquam valeam consequi necessaria
vite. Virgo vero inclusa propositi bonum
spiritusque fervorem de bone indolis viro di-
ligenter attendens. tamquam secretorum
spiritus in hac parte de futuris conscia
sic fertur rundisse. Dilecte frater ne
ne paveas obsecro. sed vile autem iam
induens ad paciam primitus et longa-
nimitate te coapta. nam cum in illam
vastam sollitudinem te transtuleris. mo-
dicum probabeis in principio. sed autem post
occasionem dici tertie tenui pasceris ali-
mento. quod opitulante dei omnipotentis
gratia. dietim adaugebitur. Manum ergo
ad aratrum misisti. ne retraxeris.
si fidelis athleta velis inveniri. His
atque aliis spiritualibus exhortacionibus
confortatus ac suscepte alternis secum. factus
est gherardus ad aggrediendum ardua
quoque pro xpo velior. Factus est eo ad
vitam contemplativam promtior quo se
virginis presagio de dei adiutorio in horrendis
solitudinibus horrore factus est certior.
Valedicentibus igitur sibi mutuo atque

caritatis glutine se vincentibus. cepit iuue-
nis ille secum socios. et cepto itinere. ad
egiptum usque peruenit Socii vero videntes
vaste ~~solitudines~~ solitudinis horrore. se-
iarum insolitam societate. pannis carencia
dimisso gerardo ad partes fidelium re-
dierunt Gherardus autem frater ferarum
animo in vasta solitudine constitutus. in ar-
bore frondosa se locauit. ad quam plus
arte vel ingenio quam virium magnitudine
scandebat Quid plura. factus est vir
deuotus indies deuocior. atque ita iuue-
nit virgo predixerat. Nam crescente me-
ditacionis eius studio. creuit et ce-
lestis nutriture munusculum. creuit
et angelice collocucionis archanum.
Dum itaque vir iste deo et angelis se-
dula gtemplacione deuotus sepius in
spiritu sororem suam lidwinam vidisset.
contigit quodam tempore vnum de fratribus
virginis ab hoc seculo migrare. eamque
a consuetis mentis excessibus ad tempus
diuina dispensacione suspendi ¶ Causa
vero suspencionis huiusmodi vti post-
mod' patuit. dolor fuit paruus ex-
cessiuus in morte carnis. que in morte
dicti fratris sui compatiebatur. ex eo quod primum
veterano fidelis. et ipsi virgini plurimum
gratus et officiosus fuerat Nichilo-
minus aliquid humanitatis passa. contra ad tempus
distrahitur. quatenus in carne non au-
deat gloriari. que super carnem viuens
quasi in cruce tot annis confixa. domini
didicerat ymitari In carne preter carnem
et absque contagione viuere. angelicum
esse tradidit doctor catholicus. sed
in carne contra carnem per tempus et tempora sine
quouis domesticorum consorcio sic infir-
mitatibus affligi diuini muneris
est. quod non negaret sane mentis philosophus.
Et quidem in cruce filio a patre dere-
licto maria mater astitit. que quamuis pen-
dulum iuuare non posset in morte filium
caritate tamen cordis commoriendo tunc ostendit
que secum corpore simul mori non potuit.
Sed licet longe dissiliter multis annis pre-
veteranus filium. et fratres sororem. insi-
mitis torturis dolorum cruciatam vide-
runt. quam minime releuare poterant. pietate
tamen ac et caritate cordis sui. dicti osten-
dere non destiterunt. Et quidem moriens
in cruce dei filius mirifice curam gessit.
et dilecti sui discipuli. quos vinculo
dilectionis vinciri voluit proprio. postquam
clamaret hely hely lamazabathani.
Pietatem in deum et in suos fraternam non
vetat caritas. non dolorem simpliciter.
in peruacem amicorum nescit humanitas.
dolorem vel modicum est quam quam deceat.
dissuadet ordinata perfectio caritatis
Et sic est hic. Non prohibuit dominus
virgine graciam mortuus impendere.
dilectis: sed nec humanum aliquid pati
apostolus fratres dixit anathema. sponsam
tamen sui solius ymitatricem magis fieri
voluit pro hoc quod tantillum de morte do-
mesticorum suorum dolere. et in ipso
dolore plus debito excedente consueti
raptus beneficio suspendit Erat autem in
tempore quidam reuerendus antistes de gente
anglorum qui eam peregrinacionis terram sanctam
quam dominus pedibus suis beatissimis calcare
dignatus est. in nomine et monte syna vbi
beata virgo katherina mausoleum opti-
nuit. ceteraque loca deuota sanctorum lustrare
decreuit Rupto igitur secum venerabili co-
mitatu. fratrem perficere studuit quod voto
conceperat ac plusquam tritus gentium
eam duce itineris. que ad hoc precio condux-
erat. postremo loca sanctorum quondam
anachoritarum egipti paulisper inuisere
cogitauit Vbi cellulam heremite
nostri gherardi dirigente domino viam suam.
in arbore quadam alta ac frondosa
vidisset primum obstupuit. Sed resumpta
tandem audacia quatenus ob reuerenciam

dei sui inuideret supplicia requisiuit At
ille deorsum inspiciens vidit in habitibus
peregrinis viros ad pedes arboris consistere.
viderunt et illi virum crassum sed vultu
angelicum inter ramos residere. et simul
colloquentes de multis inter ceteram cepe-
runt eum de certis articulis reuerenter interro-
gare. Dicito inquiunt nobis quibus alba quot
annis hic latuisti. et quis te non viderit
homo. Cui autem ille annis duodecim nemi-
nem hominum conspexi Et dixerunt Qualis
ergo cibus tuus. ut inter feras indomitas
latitans. tantam crassitudinem superfluam
videaris Et dixit illis Qui filios
israel pauit in deserto. pascit et me suo
pane suauissimo. quo tempore congruo susten-
tor Dicunt illi tercio Dicito nobis in consciencia
si scis hominem in terris. qui nullo ter-
restri cibo pascatur Et respondit Noui
Est inquit in partibus theutonie prouincia
quedam dicta hollandia. cuius in opidulo
quod dicitur schiedam virgo quedam lan-
guens iacet et infirma. que nullo cor-
porali cibo vescitur ~~aut~~ aut potatur
Nec adeo mirum me hic solitarium.
quia hec longe me virtute clarior.
exercicio maturior contemplacione dig-
nior. paciencia christi conformior. deoque gra-
cior extat Siquidem hec in carentia
corruptibilis atque terrestris alimonie
mea soror. hec sepe in refectione mentis
socia. hec vna mecum de contemplacione
diuinorum collationibus christi discipula.
Vnum tamen inquit est quod satis admiror
non sufficio videlicet quod diebus aliquot
eius in domino non fruor presencia. quare in solito
contemplacionis gradu ut consueui non intueor.
et nihilominus de transmigracione ipsius e seculo
~~neque~~ neque quicquam percipio Cui rursum viri
dixerunt Tu dicis sic quia non vi-
deris illam certo tempore. edissere ergo quesumus
nobis si nosti. quenam possit esse talis
subtractionis aut suspensionis eius

origo Et respondit Racio quam intelligo permittere
domino ad humiliacionem suam aliquantisper plus
quam deceat in morte carorum suorum dole-
re consueuit. ex quo ut coniecturam possum.
suauitatem presentie consolacionis ad tempus
ita suspenditur Et vnum instanter vos
facere deprecor ut ad patriam reuertentes
si transitum per hollandiam habere contigerit.
locum mansionis virginis inquiratis. atque
super hiis plenius informandi quod ipse no-
uerim ipsam virginem interrogare velitis.
Primum est ut ipsam nobis dicat quot an-
nos in hac solitudine transegerim Secundo
quociens vel quot annorum hanc vitam
primum attemptans extiterim Tercium
que nam sit causa quia ipsius grata
presencia diebus hiis priuatus fuerim.
Hoc autem haud dubium dicebat. vt vel sic
liberior fieret ab eorum questiunculis. ne et
ipse soluta contemplacione retardaretur.
aut saltem ad visitandam mansiunculam vir-
ginis properantes quibus eorum ad actiuam
vitam magis celibem animaret Illi autem
cum audissent virum. abierunt ¶ Cumque de
hollandiam salubriter deo duce peruenis-
sent. requirentes vrbeculam de qua vir-
go habitabat. domum inuenerunt quam
optabant Narrantibus igitur illis que
audierant et viderant. nouissime questi-
unculas suas proposuerunt Quibus illa
respondit Et quo modo satisfacere vobis
potero. Ipse dominus nouit quid sit
de hiis. me autem in hac re supportatam
habere velitis Sponsus autem virginis verba taci-
tus considerans. quam ex humilitate responsionem
differret. dixit ei Ex ore viri dei
o soror tibi dictum est. caue propterea ne pu-
deat sub pallio humilitatis superflue.
quod in hac re nouis dictante consciencia
detegere. sed ad consolacionem vtrumque qui tam de
tam remotis venimus. quod pandere ne re-
cuses. At illa Domine inquit voluntati
sue resistere non audeo. quapropter saluo

Saluo saniori iudicio dicam qd sencio Ad
pmam qo. qritis. qt sz annos i hac soli-
tudie trasegim. dico decem et septem Ad 2m
vo quot sz annorum hanc vitam ichoaui.
rndeo q nonaginta Ad 3m vo insuita
latis dictum Et quidem eum qritis. quid
que causa sit mee subitatie eum eo
pncie. rndeo. Clarum quidem est qm hanc
hic languens i medio secularium a
dno pstrata quisor. mundana velim no-
lim audio. talibusque iuxta exigenciam
materie satis esse salua gsciam iugiter
astringor. qua ex re minimum si quisque suf-
~~fundere~~ fundere puluerem. si a spiritualibus
retardor. si a meditacionibus subli-
mioribus impedior. si contemplacionis gra-
tia priuor. si a solite gsolacionis dulcedine
suspendor. si sua pncia i dno non
fruor. nisi ipse ut dicit mea cogdet.
Ipse uero p libito uoluntatis sue ab ho-
minibus segregatus int angelos co-
usatur. regionem scorum meditatur.
mentem illibatam seruat a puluere ter-
renorum. mentem eleuatam tenet in
arce celestium. ideo dignum et ius-
tum est. ut in lumine gtemplacionis me stan-
dat et agat sublimius. ut gsolacio-
nibus dni repleatur frequencius. ut
vtroque mentis oculo. reficiatur delica-
cius. ut etiam i vtroque hoie paplius
atque pfectius impinguetur Nichilo-
minus de pnti nouum reuerencia vram qm de
fris morte aliquotiens sup cogitauitate
doloris excessi. et ex hoc vicissitu-
dinis suauitate assuete mito q diu
voluit dns amisi Audietis aut
viri tres nro vgis inusu edificati
sunt valde. et graciarum actione facta
ad postulacione oronum illius. gaudentes
abscesserunt ¶ Contigit post hec
vgine familiarius loqui de ghe-
rardo pdicto. qm pinguedo colli eius
vestis ora pendula desup excedet.

et quo comedere sedere aut iacere nulla
tenus posset. insup quod die noctuque
p maiori pte tpis genuflecte co-
geretur Transiit vir iste sanctus
ex hoc seculo sicuti ab angelo suo.
acceperat millesimo cccc xxxvi dni anno
die xiii mensis octobris. spiritumque
eius euolante ad ethera vidit dno
gcedente qui gloriosum antistitem am-
brosium de obitu scissimi gfessoris
ctificauit. et exequiis eius interes-
sefecit Tu igitur o lector discrete
noueris quid sit veste celi pane in-
et tibi prsus ignoto. si scimus separe
preciosum a vili. quid vera gsciam dif-
finies de vgine. quid ve sano modo
de famelica mea ludwina. medio
tpe dicere potius Sane nil aliud
ni fallar eam solita gsolacone sic
puatam affirmabis q lignum qdam
arescens qd nec rore nec aqua
pfundit q puerulum quemdam.
qui a matris vberibus ablactatur.
qm terram sicientem et anfructuosam.
que pluuiam uoluntariam a dno psto-
latur Est utique aia talis sicut
radix in terra sicienti. quadmodum
expertus nouit. et i hac vgine
nostra luce clarius enituit. ut di-
cetur i sequentibus. §

De morte pris sui Et de aggrauacone
magis dni fris sui eam ob mortem vgis
petronille quam diligebat

Venit hora ut venerande
senectutis vir petrus pr
sacre ludwine moreretur.
Hic eum filios et nepotes reliqueret.
veniens circa finem p memoriali sa-
ne gscie atque sene. suis hec vba re-
liquit kindi en vian vnhuse cominis (?)
ingredior. sz hec mi gsolacio non mo-
dica. gsciam me de alieno non ~~gaudere~~
excusant Vidit etiam dictus senior

gloriosa virgine maria priusquam moreretur.
a qua promissum accepit quod ante circa
festum conceptionis quod colitur in mense
decembris . e seculo foret evocandus.
Quod et veritate nata eius non latuit.
que confessorem ipso die conceptionis cele-
braturum missam extra civitatem instaret.
rogavit . ut missam quam celebrare
debebat anticiparet in vigilia ut
eo levius exequiis migraturi prodes-
se posset . Quod et factum est ita.
Ille ipso die conceptionis senex sepe-
litur . et de salute patris revelante suo
angelo . letificatur . ¶ Eo autem
interiecto tempore postmodum ad diversa
loca penarum in spiritu itinere rapitur .
vidit quosdam teterrimos demones
in unum conglobatos . tenentes quendam
de malignis suis consortibus sub spe-
cie patris lidwine nuper defuncti . cum
nimium in modum illudere videbantur.
Et hii ad virginem dicebant Ecce quod
patrem tuum sub iure nostro tenemus
socium in penis et condempnatum in tor-
mentis . Quod cum illa audiret contristata
valde . flebat supra modum Interrogata
vero cur sic fleret respondit . En spiritus te-
nebrarum patrem meum dampnatum affir-
mat . quod minime credere volo . nichilominus
cum viderim speciem eius . hesitans a la-
crimis me nullatenus continere valeo Rur-
sum quadam vice cum virgo paululum conso-
lacionis accipere deberet . apparuit iterum
caterva demonum ut prius dicentes .
Euge euge quia nunc tenemus patrem
tuum . nostro sub dicione mancipatum.
animo evadere non potest . nunquam quippe est
in sempiternum . Et cum in hunc modum virginem
illusissent . divinitus datum est ibi nosse
quod non spiritus patris sed de malignantibus
et reprobis in delusoria specie verius esset .
ad temptacionem paciam eius Unde
demonibus autem ... quia nequaquam pat-

meus est . Io confusi discedite . Qui statim
dissipati sunt ac velut fumus a facie
venti discesserunt . Paucis postmodum
evolutis diebus addidit dominus evocare
virginem note petronellam quam tenerrime
diligebat lidwina . tum quia pudica
erat et pia . tum quia tempore grassantis ma-
licie quorundam picardorum socia fuerat in
penis . unde et clauda remanserat . Qua-
lis autem hec virgo nepticula lidwine
placuerit amatori castitatis sequens vi-
sio anime facta demonstrat . Nocturno
quodam tempore facta est lidwina in excessu
mentis in quo vidit innumerabilem celi civium
multitudinem quasi processionaliter
incedentium . ita ut primo patriarche .
2o prophete 3o apostoli 4o martires et sic de-
inceps usque ad virgines inclusive
subalterno quodam ordine sibi invicem suc-
cedentes distinerentur ferebantur vexille . sequebantur
luminaria splendoris insoliti . et horum
congruitas ordinis usque ad camerulam
virginis protendi videbatur . Qui cum illuc
starent coram camerula congregati . visi
sunt funus quoddam quod in medio domus
stabat venerari sumere . supterque eo
ordine quo venerat feriatum ad se-
pulturam efferre . quos ipsa lidwina
cum duabus comitibus in manibus . tria
super caput posita subsequi videbatur
Porro cum virgo ad semetipsam rursum
returnaret et quod videat cepit in se co-
gitare si forte consolacia foret de proximo.
sed mox revelante deo didicit quod pe-
tronella neptis sua foret . que de
medio prave nationis evocanda pre-
monstrabatur Insuper et cum die tran-
situs eius dominus ihesus sponse lidwine
revelare dignatus est . Rogavit igitur
instanter altissimum . quatenus consueto die
febrium anticipare vellet . ut eo effi-
cacius neptam certo die morituram con-
solaretur . ¶ Advenit dies predinatus

a dnō quo poncian9 mīt scīs ī dyotesi
traiecten̄ veneat. ī qua iuuencula v̄go
ad morte laborare cepit. ī qua etiā cīca
hora xiª v̄go lidwina febres expecta
bat. Mirū dictu factū ē ut febres i
horribiles viii horis anticiparētur.
vtputa q̄ iuxta more xii. hora circa
meridie venire debuerāt. venirēt su
mae hō v̄. Siquide horripilatio et
stridor masticat9 eā. adeo ut mirarēt
domestici sequuta sūt tamen ata asspe
rata. qbus simil tm̄ leena pro con
fortanda v̄gīe adolescētula vires
resume visa ē. Cepit v̄go ad agone
tremula tende. cepit virtigo capi
ducere. v̄gīs aīm fidei et spei v̄tutib3
gmunire. Parat illa vascula qⁱtoti9
ēsolidat de pcio. pmittit ista oleū
infundendū ex xp̄i mito. sicq3 mori
buda moritura gfortat et gsolat
ī dnō. Sicq3 factū ē ut v̄go moriēs
duplice corona quā se lidwina in
spū gestante agnouerat. pp castitate
metis et corpis accipet. et tria qua
ī capite p visu sibi portauerat pp ias
turā et lesurā gentis barbarice.
quas passa fuerat. iā a sponso co
ronandi possidet. ¶ Porro cū hec pre
clara xp̄i famula tā officiosā fa
miliareq3 sui thalami secretariā
n non et isoliti martirii cleticula
telo pūrisisset. cepit a dnō iterato.
multimodis castigacōibus fustigari.
cepitq3 tristicia metis sedies huiusari.
quīpmo cepit et ariditate mentis
īti9 torqri. Optauerat eā an aduē
tū tortorū de q9 dictū ē sup ī vesti
giis xp̄i collocari. qd adipletū fuit
p martiriū carnis exti9. optauit
denuq3 si bn̄ tenuerit extra illā
irrisū pomi iux beneplacitū dni.
qd forsan nūc factū ē p delictorē
metis īfirmatis īti9. Nam item my
randa minis dico. Quippe mox ut
orbata fuit dilectissiā nepte dolore
metis pit et merore aā. ex qbus
quodāmo soluta gsoloē īiurisā susp
sa. delicta se reputat et abiecta.
Cuq3 pptereā excessū doloris lydiam
se merito puatā pstīma suauitate
spūs cnet. cepit nouis ymbribus
lectulū irrigare ex ītīo pectoraliū
sagine p os funde. sicq3 rursum
quasi nouicia mgr̄m et sponsū
p singulos dies ut irederet īuitare.
Iamq3 dolores ut pturiētis quia di
lectū offendit. iamq3 clamores
metis quia sponsū amisit. iaq3
coarctat angores vndiq3 cordis.
q3 nō ē qui medeat. Terra ferea
subter. celū eneū desup. adeo ut
cogatur dicere illud psalmiste da
uid. fuerunt michi lacrime mee
panes die ac nocte. dū dicitur
michi cotidie vbi ē deus tuus.
Quonda libebat defle annos ado
lescencie cū peccatrice ad pedes dni.
olī defle gplacuit pmū quasi
quatriduanū cū martha corā dnō.
sepius lacrimas decurrit sup passioē
sponsi cū mre dni. iaq3 ut olim la
crimas effusas funde gpellit sup
ablatū dnm. ac migrm cū mag
dalena ad ostiū monumēti. Cū
qua merito pt illud dicere. vbiū. Ar
dens ē cor meū. desiderio videre
dominū meū. qrō et nō iueniō.
¶ Suppueniebat religiosi ut gso
larentur eā ī diebus agustie.
gcurrebat matrone deuote ut
releuarent mesticiā spūs eius.
s onerosus erat oīs gsolator. an
gustiosus erat omnis smo carnis.
qm solus dns spes eius nouissi
clam veniebat ad eā gfessor et
domestice dicentes. Cur sic frustra

consumeris. Cur sic lacrimas fundis. Nonne
te quoniam volentem nos docere audiuimus in
die malorum meorum esse debere et bonorum.
Quibus dicebat. Quid michi molesti
estis. et ut quid semiviuam mortificatis.
ut quid super dolorem vulnerum meorum
addere non formidatis. Cui nimirum
dulcia dona dei non sapuit. minus
dolet. quia dulce ab amaro non discernit.
qui vero dulcia dei dona gustauit. et
hiis subtractis omnem amaritudinem sumere cogitur.
mors illi refrigerium est. dummodo rur-
sum ad pristinam suauitatem redire spes
nulla sit. Dicebatque virgo Christina
omnia molesta mundi subire deberem.
salua semper voluntate diuina quam
prepono. et consuetas gratias rehabere
possem. Non dolet amittere qui prius
rei non compensat. minus dolet quod non
nouit. minime quippe dolet qui non
cupiuit sed contempnit. ¶ Vidua quedam
deo deuota videns dilectam virginem
sic affligi. cordiali eam affectu sup-
pliciter exposcit. quatenus sibi pure dig-
naretur adaperire. qualiter inter deum et
conscienciam suam ageretur. Que quasi vim
passa respondit. Penis meis dementi-
bus omnibus suauitatibus internis. vtpo-
te eciam gustum et perceptibilem effectum
sanctissimi sacramenti alisque secretis
donis eius priuata sum. sed hoc solum te-
neo remedium. id precise de plenitudine diuine
bonitatis pro solacio relictum est. ut
vitam et conuersacionem amantissimi
ihesu. a presepio usque ad patibulum crucis.
auida mente sine qualicumque cogitacione
aliena percurro. verumptamen id raro
habeas. quia quantum ad intimum ac pristinum
gustum in regione longinqua abii. in
regione dissimilitudinis abcessi. in regio-
nem terre cuius amaritudinis absinthii
mirre et fellis vsquequaque repletam.
Nempe videtur meo nulla consolacionis alia

superest formula. nulla alia remanet
excitandi facultas. quam dilectum per noctes
in lectulo crucis querere. atque pre dolore
morientem. atque a pre dilectum. absque dul-
cedine spiritus memorando inuoluere. sicque
sine nucleo saporifero corticem insipidum
decorticare. Et quis enim ~~tam~~ nunc tam
crudi atque indigesti spiritus vir aut mulier.
qui cum dextera nostra virginem intrinsecus
et extrinsecus sauciata pro redimenda di-
lecti presencia non congemat atque suspi-
ret. pro cuius absencia triduo Maria
mater gratiarum plenissima. se cum Joseph
dolentem dicit. pro cuius veneranda in-
fancia Symeon vetulus probatus conatus
tamen anhelare legitur. Pro cuius clarifica
transfiguracione petitus piscator optimus
tectorum constituendorum inmemor. tria tamen taber-
nacula fieri euangelio teste concupiuit.
pro cuius melliflua presencia vel ad horam
discipuli carere noluerunt. Pro cuius emor-
tuo corpore videndo et vnguendo magdalena
tamen plorasse refertur. Pro cuius in celo
amicabili assistencia. stephanus prothomar-
tir lapides crepitantes dulces estimat.
et spiritum reddere postulat. Pro cuius iocunda
fruicione laurencius prunarum ardore
sibi refrigerium prestitisse declamat. Unde
michi videor videre virginem pia in pa-
ciencia pacientem. insuper et dicentem
audio. Ingrediatur putredo in os-
sibus meis. et subter me scateat. eo
pacto videlicet ut dilectus meus can-
didus et rubicundus electus ex milibus
redeat sursum vel appareat cuius ex
presencia requiescam in die tribulacionis ut ascen-
sum ascendam ad populum accinctum nostrum.

De visitacionibus suauissimis ei a domino red-ditis. Et de paciencia eius in nouissimis morbis grauioribus primis Capitulum ix

Igitur sitiens sitiuit anima virginis
ad deum fontem viuum. si quando
veniens veniat desideratus.

si forte dilectus eius benedicte xpus dominus Erat ipsa
in illis diebus deserte xpi sponse singulari
temporibus mediis exercitium. voce videlicet cordis
ad dominum clamare. in die tribulacionis deum exquirere
dies et annos antiquos in mente habere. De
minutissimis defectibus spiritum nocte scopare.
omnem consolacionem creature contemptu renuere. sanguineas
lacrimas quas rosas suas vocabat ab oculis
educere. solius misericordie dei ac iusticie memorari.
dicens cum psalmista Numquid in eternum proiciet deus.
aut non apponet ut complacitior sit adhuc.
numquid obliviscetur misereri deus. aut con-
tinebit in ira sua misericordias suas Sic
proculdubio languidus amor amantem cru-
ciat et affligit. hac nimirum lidwinam
magnopere per circuitum mortalibus in noctis.
languore deficientem dixeris Enimvero lan-
guidus amor et verus si fuerit corporis
in mundo non recipit. sed abicit omnia potius.
non contaminatur carnis illecebris. sed vivit
de carne purius. Sed non separatur blandiciis
sed adheret xpo tenacius. non fatigatur
difficilibus sed proficit eo ardencius. non
superatur violenciis. sed vincit multo potencius.
non satiatur ligatus in corpore sed sitit fon-
tem avidius. fontem aque vite. vinum videlicet
qui inficit solus potest. inebriare solus novit.
dilectum saciare solus dignatur quem placuit
Sed quid immoratus fuerim Discit et ad-
discit amabilis xpi discipula per huiusmodi
suspensionem consolacionis et languidos ardore
de novo qualescere. utilitatem presencie di-
lecti nostri. propria infirmitate attendere.
eterne separacionis penas metuere. an
non ficte diligat agnoscere. carismatibus
potioribus se coaptare. sponsum dilige-
ntius querere. quesitum graciosius recipere.
receptum que cautius custodire. custoditumque
delicacius possidere. Cepit exinde cogi-
tare quod pessulum ostii sui per transitum
dilecto quem iuvencula non aperuit. per
negligenciam amorosa hactenus non custo-
dierit. Necnon quia ob hoc declinaverit

atque transierit. licet in die plenioris misericordie
ad eam reversus fuerit Sicque cogitando
dies antiquos et dies eternos quos
quondam in perpetuum possessura erat in mente ha-
buit. sicque spiritualis armonie orga-
num plectro profunde discussionis mode-
rari cepit. sicque finaliter pure ac munde
modo ancille. in manibus domine sue sub
flagellacionibus se itidem subegit.
¶ Dum igitur mensibus quinque continuis in
ablacione pluvie celi et roris sic
arefacta iaceret. nil aliud videbatur
quam humilis cananea que se caniculam
reputare non horruit. quam mulier sa-
reptana duo ligna videlicet presepii
et crucis colligens. que pauperiem
suam recognovit. quam pallescens coram
magno assuero et deficiens hester.
que tensam virgam regiam osculando hu-
militer complexatur Etquidem cum ea me-
rito loquitur ad sponsum. Vidi te domine
quasi angelum dei et conturbatum est
cor meum pre timore glorie tue. valde
enim mirabilis es domine et facies tua
plena est graciarum Quociens in pari-
~~usforma~~ formi vigoris forma prorupit
coram domino. quociens in faciem corru-
erit. quociensve exanimata fuerit. quociens
vultus eius in diversa mutatus fuerit.
calamus non exaret. lingua non explicat.
sed pocius tacitus cogitet qui dulce-
dinem domini gustare multum aut parum
expertus est. O utinam revertatur dominus
et loquatur ad cor virginis. utinam com-
placitior fiat qui cor virginis assuevit
in mansuetudinem convertit. utinam sustentet
dilectam in ulnis et puelle ac humiliate
mite blandiatur ¶ Quociens quesivit
dilecta dilectum et quociens invenit. Ipse
qui querebatur astabat. et que quere-
bat ignorabat. quia stabat post
parietem inspiciens per fenestras. prospiciens
per cancellos. Factum est autem ut in sollempnitate

visitacionis gloriose virginis marie. que
prima mensis iulii ab ecclesia colitur. quod
virgo nupta cognata. rex milite.
deus hominem visitasse legitur.
etiam tunc virgo nunc visitatur. et
faciem suam sponse sponsus ostendet.
qui diu latuerat. vocemque dulce so
nare facit in auribus dilecte dilectus.
qui prius tacuerat. Ad tuis aspectum
exultauit spiritus. ad tuis vocem liquefacta
est anima. ad tuis odorem reuixit mor
tua. ad tuis contactum commota sunt vis
cera. ad cuius amplexum contremuerunt omnia
virginis ossa dicentis. Auditui meo da
dabis gaudium et leticiam. et exulta
bunt ossa humiliata. Profecto iam clarescere
cepit sol qui prius fuerat sub nubilo.
iam nymbosis ymbribus polus umbrari
desiit ac tempestatem serenum eciam se
quitur. // Tanta eciam in reditu di
lecti virgo deo dilecta suauitate referta
est. ut ingredientibus cellam eius.
paradisus aromatum videretur. Sane per
hoc domestici eius dabatur intelligi.
quod celestis vnguentarius eius interna cu
rauerat vulnera. cuius confluua talia
diffundebantur perceptibiliter oblecta
menta. Pueri autem et mulieres que
tempore visitacionis huiusmodi casualiter
aduenerunt. cum inexpertam et incredibilem
redolenciam illic esse sensissent. admiran
tes instar filiorum israhel dicebant. Quid
est hoc. Nempe fragranciam talem numquam
percepimus. Dic nobis virgo. vnde hoc.
Que respondit. Dominus nouit quid sit.
et vnde sit quod sentitis. Sed vnum magis
vos nosco. utpote cum me homines ali
quid magni dicant et arbitrentur. mulier
culam fragilem me fore presencio. Querebat
enim quam in die bonorum meorum esse debeat
et malorum. et quod cum labore acquiritur.
cum amore ac timore possidetur. Et factum
est exinde ut ea que tremula virgo

intendebat abscondere. per comprobanda humilitate
margarita. dominus patula fama diuul
garet. suam ad gloriam. Cui quippe post tribu
lacionem illam anhelitus eius adeo spirans
et redolens aduentantibus. ut quem vel sudans
vel mouens a mota paulisper sentiebatur.
alabastrum vnguenti preciosi aut vasculum
balsami electi. magis quam corpus humanum
crederetur. Ex tunc cepit quasi ad terminum sui
cursus in dies festina tendere. et indefessis
sororum recreacionibus crebris intendere. ut
etiam hyemali tempore nunc suffulta violis
nunc liliis. nunc rosis et aliis floribus
fragranciam imbuens quasi e paradiso deli
ciarum videretur aduenisse ~~videretur~~ // Sta
bilita sunt denique bona illius in domino tempore
ut gemma vitis per humilitatem que nil bonum
fecit de nouo surrexerit. quasi palmes
florem redolentis edificacionis in populos
odore dispergere. quasi botrus cipri in vi
neis engaddi ad radios veri solis ma
turescere. et quasi purissimum atque defe
catissimum vinum libamine se domino to
tam sacrificare. Non amodo turbabat eam
mane aut vespere. non longum aut
breue. non altum aut profundum. non rarum
vel sepe. non odibile vel carum. non
amarum aut dulce. non dies aut nox.
non confusio aut gloria. non alienum aut
proprium. non corporea vel incorporea forma aliqua.
non vbertas aut ariditas spiritus. non
aduersa aut prospera. Sed omnia dumtaxat ad bonum
et ad malum neutra sunt. Sed quod ab illa
temporali sunt igitur ac semper augusti
aula procedere dinoscatur. ita apud se
virginis resolutum et in deo stabilitum quo
dammodo equalitate librabatur. Nil aliud
de se sentire voluit post humiliacionem
a domino sibi factam. quam opus fore fictile
sub manu figuli. nil aliud confitetur
coram hominibus quam fragile vas et femi
neum in rota versatili. nichil aliud coram
angelis proclamare. quam abortiuum incidum

et iutile ab vtero piectu sub sola spe in-
feritatis dei Quisnā fidelis int' adolescē-
tulas filias amicas aut sponsas nostri
tpis sicut lidwina ingredies et egredi
ens ad ipm̄ igl Dicat g°. Bonū m̄
quia humiliasti me. ut discā iustificati
ones tuas Et itm Et dixi nūc cepi. h'
mutatio dextre dei excelsi ¶ Flagra-
bat exinde xpo i cruce gfixa desidio
inenarrabili suū i celis sponsū attigere.
cui9 sigillū tertū gerebat i corpore.
p cuius reuerentia meruit sanguine
fundē cui9 nutu detruēt plagas et
vlcā suscipe. cui9 i absencia lāguētē
amoris sagittis nouissie didiceat
sustine. Repetitu ex tūc multifor-
mis egritudis isignia. quasi gurges
aquarū p singula mēbra vgīs incur-
su efflue ita ut nō eet dāe vacuū
i toto corpe qd ad patiend' vinariē.
n' porcio vtutl i aīa qd ad pmend'
efficatit' a dn̄o coaptarietur ¶ Qui
infirmitates aliq poti9 aut iflicte di-
uinitus cpbis plage. quas diuse li-
gue nacionū diuisis vocabul' vocāt.
et que phisice speculacōd nō subst'.
monstruose et demonio siliores. z
has felix xpi discipula. mag' d titis
habuit Ceterz aut vgineam et na-
turaliū de quibus doctores facultatē
medicīe loquū' nulla euasit. sicuti
et qui audieuit ab ore ipi9 dū viuet
attestant' Simplices atz pmixtas
spēs egritudinū trāscendenti mō et
phisice gsidracōd nimi9 soluto sepi9
magl diuerso sp ab inicio sui strat9
ppessa ē. cīta fine tn vite huius
grauis9. ut mito theutonico noie
lidwy. latio vō eloquio pate diffu-
se ul' late nome sortita. bta pacia
meruit appellai ¶ Morbū aute
epileticū teit i nocte vna cīta fine
anorū sustinuit. ß n' an̄ nec post

qtp' taliū de ea quis ptepit ¶ Ipa tn̄
se vna tm̄ nocte familiaribus morbo
illo gui deiciendā predixit atz qtū
ea obsuād dignarent' instanter
rogauit Cuz sup h° arguēt' cur eg-
tudies de manu dn̄i pabus abigēt.
cu satl sius iliquis habudaed apts.
Nemo reprehendat i hac dei sup-
me iudicia. nā q m̄ pbet vīrgā
parat insup et mulād graciā ¶ Ap-
poplexiā etiā amenciā passā fuisse
ab hijs qui viderūt accepi. de q
signant amēcia pdixeat quādā
de familiaribus suis. quia sic volēte
dn̄o fieri oportuit Ad media horā
ul' citeit semel tm̄ id ab vna fa-
miliarū obsuatū ē. ß nec ātea
n' postea gtigit ei De appoplexia
vō quotiens accidit. nescio pitrogā
quoqz quō se tpe demēcie habuiss.
rndit. Nil aliud m̄ videbat'. q
sensus meos p aera sursū volare
seu eyferiti ¶ Vt aut dei serie
gloriosior cor̄ona pficeēt'. cepit ad
vltimū i igione cebri quasi mal-
leacōibus nouis admod' gtorqri.
cepitqz cronicis passioibus adiuctē
nouissie quasi sub tortulā de-
nuo cruciād Nichil quippe aliud
vidisses ante morte nisi coriū
qdā ad calores ignis gtctā. nerv-
uis eius velut cordis i ligno cy-
thare ptens ossibus eius quasi
fitixorio gstrixis ¶ Calculū aut
de quo pdixeat quia grossitie cui-
dā colube gtinēt et morte inferre
debet i igione ilād signanter
duobus mesibus ppessa ē. adeo
ut infra vni9 hore spaciū tert
vsū lingue pdet. i mebris se gle-
do irigescereet. deniqz pticulas
stridendo pre dolore immutati e-
mitteret. et pene exanimis iaceb.

astantes ad amaras lacrimas pre
compassione commouet. De aposte-
mate virgineorum uberum de exces-
siuo dolore dencium simul et oculorum.
de aliis passionibus quantum etiam fine
tenus nunquam satis descripsero. quippe
qui pre capere capiat. quid qualiter
et quantum in virgine dei spiritus. et postquam
cepit dicat ecclesiastes. Et si mirabi-
lia dum dolorum et interna consolacionum
quis de predictis intelligere noluerit vivus.
forsan deo dante quando discet moriturus
hortatur enim scriptura. Intelligite insi-
pientes in populo et stulti aliquando sapite.

De mirabilibus factis a domino circa restitucionem
membrorum eius et quomodo mortem suam pro-
uenire atque predixit. Capitulum xiii

Preterea ne cunquam deterret mor-
dendi vitam prius et morte
virginis occasio. qualiter de
aliquibus membris eius contra cursum communem
mirificus omnium dominus providerit. edisseramus.
Predictum est supra quia brachium virginis
dextrum ignis infernalis quem vulgus sa-
crum vocat usque ad ossa consumpserit.
et quia nervi instar cordarum in
cythara positarum liberi pendebant.
intrinsecum quod dictum brachium tunc multo
uno tantum firmiore nervulo pendulum
relique masse corporis coheret. Sane
universis presencia scripta visuris notum
fieri velim quod ante mortem de brachio
contigit. Attestantur littere scabinales quas
inspexi ac fasciolis ligatum utrimque
circa scapulam gestari oportebat. alio-
quin in minutas partes membrorum pre
marcore suo tunc defecisset. Cumque
universi medici quemadmodum supra commemo-
ravimus prius et cyrurgici de sanitate
virginis desperaret. longo demum temporis
decursu supervenit quidam quasi missus
a deo vir in cyrurgica arte peritissimus.
qui se ceteris membris delectis in esse

suo brachium ipsum reintegraturum dono dei
spopondit. Et facto cathaplasmate de
balsamo ut dicebat non sophisticato.
supposuit illud in ~~loco~~ locum iuxta exi-
genciam membri pacientis et facultatis
sue ipse et virgo dixit. Spero in virtute
dei brachium istud in locum suum reponere.
Sed id ratum teneas quod quantocius mediante
reintegratum fuerit nunquam libera fies ab
ulceribus et apostematibus in musculis
ipsius brachii prius et carne reliqua re-
pullulaturis. Virgo quidem patienter
uti sapiens eadem hec audiens et accipiens
gracias egit. Sed quemadmodum vir ille
dixerat non obstantibus preciosis catha-
plasmatibus aut integritate quam cy-
rurgia procuravit nunquam ab huiusmodi
eruptionibus post huiusmodi clausuram
libera permansit. quinymmo usque ad exitum
anime de corpore nunc plus nunc minus totum bra-
chium apostematum. et velut ~~quidem~~ pede
aut nudiustercius immobile factum. Quapropter
coequalibus dicebat. videlicet quod alterius
brachium dextrum mihi pro exercicio maiori
quondam reintegratum ob continuo pul-
lulantes ulceraciones seu apostemataciones
de loco suo movere non valuerit. michi vero
confidens confido in omnipotente domino quando
antequam anima resolvatur a corpore utrumque
manum ipsum ~~magnificat~~ magnificaturam
sim in laude eius. et quomodo factum
fuisse sit in loco suo comprobabitur. In-
super et hoc silencio pretereundum non
reor quando interiora quedam utpote
pulmonem epar splen et alia mem-
bra contigua plusquam ad xiiii annos
insolidum et integrum rehabuerit a
domino non dubium restituta. Venerunt
non nulli curiosi sicut plusquam ze-
losi sapere. ad virginem dicentes. Tam
sepe soror de te dici percepimus quod epar
pulmonem ceteraque membra preserta
intestina frustratim emiseris et nimbus

infinitis scatureis. iudica nob' qs. quo
sit huius supiunic potuisti Quib9 h'ill'
vgo rndit. Utiq3 viri e teste deo et co
sciencia qd' audiuistis. videlic3 q me
bra situstrati annisciri que quonda
deus p natura gtuleat. et qr vnios
multis annis ebullierit de corpe meo
patulu e. et q molestia sint natue
mee. dicta pati deu meu no latet.
vnipiu quid dnd de multitudie sue
potentie postea i me suppleuit. nouit
h' ipe Quasi dice velit De mebris
que na pimitus dedit p situstula p
dits assencior ita fore ut dicits. sed
supplecione eorude que gra dei so
la p9 puacione secrete retribuit.
nec nego tacita n' apte nob' reuelac
curabo Credo qui ad formationem
eue costice suppleuit. et qui nc for
mandi mebra corporis gtreauit. na
naturate. na naturataq3 prestado
deus h' sibi tn cetis trascedent' ctinuit.
qd' puti9 phs cape nescit Quapp no
miru si aiales homines vgiu verbu
no itellexerit ¶ Hic e plane q
ubi ex factis dictis morb' curtis gtus
eis plerisq3 deuotis viris ac mulie
ribus data e laudis magnifice cu.
cetis philosophis qui supra se abulac
satagut. iusto dei iudicio tq' fascinatis
pmittit mordacis itiune ma Sicut
et gtinet scriptura. posit9 e dnd in
ruina et i resurrexione multoru.
no quia aim ruine dedit. s hitua
malicia hominu ita supserit. sic
forte pmittit et hic. Utiq3 e posit9.
dns sponsus ei9 i signu cui gdice.
posita e sponsa ei9 electa ut cu pmi
tetur. pstd a philosophis hui9 scli.
Rursu scptu e obscurent oculi eoz
ne videant et dorsu eoru sp icurua.
Nesciut itcm phantes humotenus
deiecti. nodu p fide theologed illu-

minati sup astra stande. nodu que
sut spus sape. nondu q imabilis
sit deus i opibus suis penetrare.
Quid mira Contigit iudicio etia
aliquo theologu nondu defectatu
sublimia scie dice ac intuinae.
s no p' spm sape Quid igr mirad'
si gtigat quz dubitac meru phim
no theolatu. Iudic3 de vgine the
ologus philobili9. et scpturarum
sacrarum zelator exptissim9. assen
tiat phs. s cu mulie alienigena
pilos abiciat. vngues incidat. ves
tes lauet. pimitus simplr credat
utiq3 quia deus omps possit. vacu
gfiteatur quia ociosus nouit. fide
lis arbitretur quia clemens et bon9.
velut i sexu feminneo sicut i mas
culino. i paupe sicut i divite.
i barbaro sicut i greco. i piscatoe
sicut i phyo mirabilia sua sup oez
itellectu efficere. sicut ab euo. et
velut a diebus atiquis Quid
miranti i mulicrcula vgine pau
pe hollandrina. i terra simplicium
piscatoru nata. deu ac dmn tot
stupenda fecisse Quis nouit sesu
dni. aut quis gsiliari9 eius fuit
du fundauit terra. du de costa for
mauerat eua. du signa sua in
medio egipti emisit Quis vgam
moysi i colubru. et iruisu colu
bru i vga gutit Quis leprosa
manu moysi effecit. et iruisu
sanauit i istanti. Nonne dns Ma
ria soror ei9 septe diebus imuda.
et naaman syrus a lepra sub he
lizeo mudantur Ezechias mori
turus ab ysaia dicit et tn curat.
moyses i morte et helyas i desto
pascunt sine manu mortlis pistois.
ptolome9 flagellat i templo. nec
vidit flagellate. Theo9 scto vapulat

vapulat i spū et plagas liuidas port-
sistit. i iudicio ꝯpicitur tm i loco. videt
ambrosius i mediolano et exequias
celebrat turonis i francia. Quid plura
Cecus videt claudus ambulat. leprosi
mūdant. Angelus descendit i pisci-
nā et aquā mouet. omnes quidem
currunt aut portant. sz p die tm vnus
mūdat. Petronilla clerica ptinus
a petro surgere iubet. surgens mi-
nistrat. et p9 misterium iterato i lo-
cū suū redire pcipit. Quis omi isto-
rū et ꝯsimiliū aliorū tm nālium q̄
supnālium opum in dabit vocē Nonne
dices quia dns hc facere potuit. hc
facere nouit. hc facere voluit dns
igr virtutū. dns sabbati. dns creator
omi. dns vniuse terre Quid igr opus
fecit dns i tra nr̄ hollandie. et
omnes miramini. Totū hominē sa-
nū formauit. totū hoiez illū pstruit.
totū hominē exteriorē a planta pe-
dis usqz ad verticē capitis vulnerauit
totū hominē p libito sue voluntatis
rursū curauit Et quis eū ꝯphe-
dit. Nonne scriba curiosus. Nonne
iudeus inuidus. Nonne carnalit sapi-
ens Qui igr de hijs oibus pie sen-
tire voluerit. non dicet ipossibile esse
vbū qd de dno atteni i virgine factū
dictū aut sciptū ē Qui verō diuerse ter-
mitte ē redeat ad ea que supius tacta
sūt. et credis ei firmauit. cupiet itel-
lectū i obsequiū xpi. addiscat sapi-
ciā vel nō summorū theologi. assu-
ferma humilis discipuli. et credat
nobis. Proinde ꝯfiteat qr potens ē deus
visitare corpus et aiaz hois. nunc
altrū vl vtrūz simul passionibus.
nūc alterutrū ꝯsolacoibus ꝯfouere.
nedū i vno atqz eodē corpe. sz et eodē
tpe videlz mēse. die. hora. sicuti o-
culata fide i aliis virginibus i hollan-

dia et alibi cotidie experimur. Nunqd abbre-
uiata ē manus dni An oculus hois
nequā quia solus bonus deus ē. Et dico
Dns pcutit et sanat vulnerat et me-
detur. paupē facit et ditat. mortifi-
cat et viuificat. deducit ad iferos
et reducit. et om opū eius causā i-
uestigare. stultū atqz pculosū ē. Si
quis nucleū nosse cupierit. dicam
illi. Dedit enim graciam tantam dnō
virgī sue pacientissime. ut qui custos eius
videlicz angelus. vl ad modicū mo-
uere dignaret aut tangere. frequēter facies
eius resplendebat splendore nimio.
corpus vero ꝯstatinea roborabat. integre
odore fragrās diffundebat e mēbris.
ac pectore. suauis vtiqz valde Pro
pluries manebat nichilo9 ad surge-
dū ipotens. et ad sustinēdū capax.
ad egritudines voluta. ad ꝯsolacoes
diuinas rursū medicata. Visitanda di-
luculo. pbanda subito. simul i eodē
corpe. i eodē ne subiecto. Quis sa-
piens et inuestigabit hc et itelliget
mias dni Et quid iudices sapiens
sapiencior erit. et intelliges gubna-
cula possidebit. Pertinaces vero i oibz
pectabat adhuc. nec credet i mira-
bilibus eius ¶ Ipsa quoqz lōge priusq̄
inngeret a seculo pluries dissolucōez
sui tabnaculi pstruit. atqz predixit
iminere Consueuerat siquidē ab inicio
visitacionū dni ꝯfessorē suo uno et
aliis familiaribus palliate verbis
qualit arborē admirandē spē plenā
rosarū gēmis vidisset. et quo ab
angelo itellexerat nō visurā se mor-
tē donec arbor eadē plenū suscipet
incrementū. gēmeqz rosarū quas
videat patulā acciperet aptura Et
cū querer ab ea si dicta rosarū ar-
bor. si pdcā rosarū arbor ad pfcm
usqz peruenisset. rndit Arbor illa plē

ne genuit. gemmeqz rosarum adapte sun-
cappi de pxio me resolucam non diffido.
¶ Una quoqz dierum dum sic solitariam
lateret rapta e dulcedine quadam spus
i padisum ubi tres ptes al' introitus
contemplabat. Et cum ad introitum duarum
pmarum admissa fuiss. vidit ex tercia
radios splendiferos emittere. q supra
modum radios solares excedere videbat.
Ad interiora vo tercie porte cum pstolaret
intrare. et iam illuc gressum tetendiss.
occurrit ei amicus cui9 vita i pncipio
detexim9 videlz iohes pet. qui cum
apte brachiis atqz familiari gtuitu.
quasi eam introducturus adueit. sed
ad ultimum dilce filie dixit. Dulcis
sima filia mea nondum liber ingressus
tibi pz i hunc locum. ceterum utile non
foret illis qui tuum s postulant adiu
torium. nc redire t ad mundum. minus
animabus i purgatorio gfectres suffra
gium mims qz dno dares honoris et
laudis sacrificium Porro cum pfectis
oim que dns decreuit de te libera
regnatura nob' ipam gtendes. Attio
felix nimium vgo cum agse reuersa
fuisset. glie quam videat sit sane
cupida. et vborum senioris memor
plenitqz anxia michi9 ad pariend'
gcluz vellet omps p honore suo
seu pxiorum et sua salute pmptissima.
Successit p9 hec nocti dies. tenbris
lux. et penis unctio tanta. q cum
pior quidam vnbilim canonicorum
regularium sci augusti ab ea rogat9
gcito gressu venisset tantam ibi sen
sit suauitatis fragranciam. ut de pmp
tuatis visitacois diuine latere xpo
filiam ac sponsam no dubitaret tunc
tpis aduenisse Sedit igr iuxta eam
prior canonicorum vnbilis et pfusis
illic i alterutrum de celestibus gau
dijs. tandem desidio flagrans gclusit
vgo dicens Rogo te dulcissime pr qtus
i hijs paschalibus solempniis dumo
gmode possis ad me filiam tuam pau
perculam redire digneris. laeti9 aut for
te collaturus de hijs. que i pncipiis
gcepi9 Si tn me supuixerit no
inueneris. orato aso p me Quo facto
patuit. qm paschale cum sanctis
decantatura alleluya se credidit.
que necdum diuinis colloquijs sacia
de gaudijs celestibus ipm fonte
viuum vidit. de ipo pleno haustu
bibit. i ipo semp viuere siciens sitie
bat. Tempe se i diebus paschalibz
deponendam viuo vero oraculo qui
busdam predixit. sz die explicare
noluit. Optauat et sola cum xpo
remanere. moriens futuro tpe. sicut
i sequenti caplo clarius apparebit. qm
determinata horam aut die no insinua
uit. ¶ Quidam aut eo tpe interroga
bat eam an tpe sui transitus aliqua
miracula dns ad gloriam sui nois
facturus eet. et si forte disposu
isset eam de tra post morte rele
uare. Cui sic respondit putant inquit
simplices hoies i morte mea mira
bilia se visuros de me. sz no videbut.
vmptn quid dns ipse facturus sit
p9 transitum. no interest mea pscrutari
nec dicere. qm creatura et instrum
eius sum. illiqz subiecta e aia
mea. Proinde depcor instanter oes
amicos meos tam pntes q absentes.
quatns infra tricesimum annum post se
pulturam meam no me moueant.
sed quid p9 xxx annos dns opari
voluerit. solus ipe nouit. ¶ Do
nauit illi dns p spm videre formam
sepulture. sicut aliqu9 reuelauit
i vita. exqua re ne sup nudam hu
mum simpliciter poneret. deuote sup
plicauit. viso quia solo deo duce

ac ingresso contra nature morem ultra annos
contra pes informatus et languide tam
hanc corruptibilem non calcavit unquam.
Statuit quoque virgo sue sepulture
situm ab angelo suo accepta omnia
necessaria preparari. Insuper et domesticos
exhortabatur quatenus ob dilatione se-
mota corpus emortuum sepelire
solicitarent. Sicque quod suum erat mulier
sancta tam omni humilitate proposuit et fecit.
Sed ad gloriam suam aliter dominus disposuit
et effecit. tempore nimirum qui gloriosus est
in sanctis suis. mirabilis in universis
faciens ac facturus prodigia multa.

De mirabili unctione virginis huius nove et de felicissimo transitu eius ex hac vita Capitulum xi

Vergente igitur vita eius ad oc-
casum. cum iam felix instaret
dies nuptiarum virginis. iussit
ad se vocari domesticos omnes.
quibus insimul aggregatis in hunc
modum prorupit. Rogo inquit humilis
et deprecor vos omnes in domino
ihesu xpo. ut quicquid per negligentiam
aut incuriam meam verbo facto adversus
vos aut vestrum quempiam paupercula de-
liqui. illud mihi de cordibus vestris
indulgere dignemini propter pium deum.
cuius caritati vos de cordibus meis
exuo et semper committo. At illi te-
nerissima compassione suffusi. pro la-
crimis lacrimas. pro precibus preces.
pro votis vota reddentes dixerunt.
Nostra o benigna soror non offendisti
verbo aut facto quempiam. Sed omnis vir-
tutis ac patiencie nobis exemplar
extitisti. qua de re bene faciat tibi
misericors dominus. presertim in die qua
te vocaturus fuerit. nostri tamen
miserorum quesumus dum veneris in
amplexum sponsi atque in regnum patris.
memor esto. Unusquisque hec videns
et audiens in lacrimas non resolveretur. Quis
per certo dicere eorum sui transitus agnoscerent.
quo sustinerent. Plorat et sperant.
timent et mutant. congaudet et collacri-
matur. ignorantes quem aufertur ab eis
in proximo lucidissima sancte patiencie specu-
lum. excellentissime fame virgo. sacri
latibuli lumine. devotarum ancillarum iubar.
continencium omnium virtutibus insuper et au-
riga. O quam luctuosa dies igitur dix-
erim domesticis. si matrem familias per-
dere. si filie familias promptuarium pre-
mitte. si quotaneam cellam illam pig-
mentariam evolare prenovisset. Nedum
affuisset nunciarum consortium. nedum af-
fuisset devotum vicinorum contubernium.
nedum affluxisset omnis multitudo ti-
mida. sed et cunctarum vicinarum urbium
populus turmatim convolasset. fuisset
haut dubium propter famam ipsius virginis
que totam regionem perculerat. tam innume-
rabilis plebis tumultus in extremis.
quod visibilem ut post transitum eius postmodum
apparuit. periculum aliquod fuisset subse-
quutum. Sed rex dominus dilectam puerum
dignatus est. secreto silencio. ne
fortassis ante porcos margarita
iacerentur. ¶ Nempe mira victoriosa
virago sub malleo summi archi-
tecti mirabiliter expolita. et sub ar-
tificio celestis ~~besel~~ beseleel mirabi-
libus deaurata cum dies prima pasche
rutilare cepisset. inmenso gaudio per-
funditur. atque in resurrexionis et gloria
quibus perfectione dulcius modo ineffabili
absorbetur. Siquidem ~~amo~~ amore prodigius
glorie dei fatigata non sustinens. ista-
tissime deprecatur dominum. quatenus pro libito
voluntatem passionis sue unctiuncula
in odore unguentorum suorum trahere
dignetur. quam tot annis virga sua
et baculo consolatus est in hoc mortali
carne. Non enim poterat pre redundantia

tenitudis leticie qua dns tuc tpis ei fa-
miliarit ondebat. corpus aplius sancti-
na fecisse. quapp cu paulo libarsi de car-
ce mortis huius desiderio desideravit ista
tius. ac pascha cu xpo et fratribus suis
manducare. phemi i gloria postulavit
¶ Ecce igitur qui solus pcusserat solus
mederi studuit. et qui solitariam suam
suis stigmatibus isignire voluit. eam
eisdem sponsam suam sacr unctione ipso
die pasche pungere no abhorruit.
Quod aut de unctione dictum est fuerit.
id ab eis accepi. qui ipam post morte
virgo devota Ludwica psonalit dig-
ta e conclaue. Nec mirum si solus so-
lam i secreto i conclavi punxit dns.
quia sile de nonullis pie creditur
contigisse Sile d de bto dyonisio.
quem i celebrante pisius i carcere suo
corpe cibavit dei filius dicens acci-
pe hoc care meus. qz maxima merces
merces tua. De bto anthonio pa-
duano d quia fratribus suis unctione
deferentibus dixit. habeo unctionem
hanc intra me. Sz et si necesse no sit
ut michi faciatis h. vimptu bn placz
et utile michi e. Quibus exeplis
satis claret xpm illz sue salutem que
efficit ministeriu itato fieri qnz ul de-
dignari. maxie huiusmod quibus
vl mitu vl solitudo ul privilegium
opcpciu e. cuiusmod virgo ista fuit
meritis plena. virtutibus cfusa. sub
domuncula latens. pplus famosa. xpi
sigtificam no dubiu extitit. p cunctis
virginibus nri tpis singularit singlaris.
et admiranda. ¶ Cum igr cunctis do-
mesticis absentibus i ipo diluculo diei
pasche ctemplando celestia iaceret. ecce
de summis celorum advenire dnz ihm
xpm. quem diu pnunciate angelo
suo venturum expectaverat. cu beatissima
genitrice sua maria. cu duodenario stote

aplorum nuo. simulqz pmultis et angelis
agmin celestis. Posuit aut se dominus
ihesus ad dextram lectuli. glosa virgo
mr eius ad sinistram eiusdem. ceteris
oibus existentibus decenti ordine p
circuitu. Vidit deniqz ibi mensulam
ornatam atqz i ea vasculum decentis-
simum quasi sacri unguenti ctetum.
cuius pulchritudo et certam luciossissimi.
qd totum miro mo cubiculum illumina-
bat. Porro quia totum corpus eius
tunc tpis vniversis cgustiis a summo
usqz deorsum quassaretur. placuit ei
cui moriturus no fuit species neqz
decor. deleat unctione sacr cmunire.
Ruperit eo splendor cfulgens totum
corpus virgineum. ita ut sese invenit
discoopta ab angelis nimie vide
i illo lucis valet. Vidit pinde dnz
ihm xpm i medio. cu mirandi sple-
doris. quasi sacerdote ppatum idutum
et ornatum atqz singula membra
corporis ungi solita sine aliqua pro-
latione verborum. iungi psensit. Cuius
quidem pcunctis tegumentum involutum erit
se sursum ab angelis precepit. xpus
quoqz cereum i manu eius dedit.
et eum manu sua tenuit. cuiusque aut
usqz ad horam transitus invisibilem
duraturum illic stante aliquant At
illa cum puritate foret. cepit dnm de-
precari dicens. Obsecro piissime dne.
ut sicut p temetipsum ad me pusillam
ancillam tuam iclinare dignatus es.
tuisqz sacratiss manibus corpusculum
meum iungere no abhorruisti. quatenus
vite huius terminum sic passionibus
et doloribus ampliare velis. ut ex
gasculo corpis exiens. vultum tuum
sacrosanctissimum sine alio purgatorio
valeam ctemplari. Cui dns. Audivi
filia orationem tuam. et exaudivi te.
pus biduum cantabis alla cu sororibus tuis

virginibus in regno patris mei. Et hiis dictis
disparuit. O quam magna leticia perfunditur.
que post biduum sic ad epulas a
sponso vocatur. O nobile depositum.
quod tanti pontificis ministerio potitur. quod
tam sancta unctione delinitur. tantoque
beneficio et officio visitatur. Numquam talis
fenix visus est in terra nostra. Numquam aquila
talis medullam talem nostris diebus
attraxit. Utique ista avis magnarum
alarum plena plumis. volavit ad
libanum. et tulit inde medullam
cedri. ¶ Post hunc quippe unctionis
suavitatem. socium angelum et colle-
gam habebat. cum quo velut amica
cum amico familiariter loquebatur.
Intellexit quidem dei sponsa christi
hanc se particulam in ministerio unctionis
soli domino reservatam. quamquidem corpus-
culum vermibus olim patulum et infi-
nitis morbis deformatum. soli
domino dedicaverat. et spiritum in mem-
bris virgineis illibatum. servans sibi
spiritum patris deputatum atque posses-
sum velut holocaustum medullatum
sacrificaverat. Crucem autem in conflictum
acceperat. ut torcular mortis calcaret
sola. omnem cogitatum omnemque conge-
riem passionum ad finem usque in ipso
qui nudus et solus pependit in
cruce. penitus iactaret. ¶ Mane
itaque facto cum nullus vivencium
adhuc nosset que secum fuerant. venit
dominus iohannes walteri confessor eius
more consueto. ut de miraculis eius vesti-
et visitacionibus consilium sortiretur.
Videbat enim eam nocte illa per spiritum
cum angelis et sanctis gaudentem et iu-
bilantem. et in magis magisque no-
vitate aliqua odoratu visu pariter et
auditu a virgine studuit investigare.
Et veniens tam excessiva quadam
quasi balsamati unguenti fragrancia
odoratus est. adeo ut eam de naribus totisque
sensibus saciare non valeret. In ebrietate
quadam spiritus conferret dicens. Congaudeo
tibi soror atque summopere congratulor. quoniam
hac nocte fuisti in iubilo. scio enim quoniam
dominus te sua bonitate visitare dignatus
est. et quia vestigia suavitatis hic
reliquit. oppido patet. Dicito igitur michi
quomodo tecum agitur. Nonne se venturum in
brevi. sponsus tuus predixit. Nonquam aliam
novum cantabit. Obsecro te filia si
fieri possit. dicere ne pigriteris. Cui beata
christi sponsa dixit. Gracias ago domino
deo meo. quoniam ancillam suam absque me-
ritis mitis visitare dignatus est. Sed id
velim noveris. quia statim cessaret labor
et dolor in corpore nimis. Ceterum te
latere nolo. quando dei cantatam noviter
novum aliam. spero propterea me cum illis
quos vidi idipsum cantaturam. leviusque
ac minus me habitaturam omnino. nullatenus
diffido. Quod plane de morte sua vel
transitu dictum non ambigimus. sicuti
postremus tercie diei paschalis ostendit
eventus. ¶ Porro cum illustrissimis dei
famula dominum sedula pre multo tempore
rogasset. quatenus absque cuiusquam hominis
consolacione solitariam mori posset. tamquam
sola cum sponso torcular calcare gesti-
ens. ut non remaneret unius aut mu-
lieris in domo de gentibus omnibus secum.
pia industria laboravit. Adveniente
quippe feria tercia pasche. qua se consol-
vendam satisfacturam virgo non dubitabat.
convocatis omnibus peculiaribus domus
sue quos ad manum habere potuit. sic
congregatos in cellula alloquitur dicens.
Si graciam invenerim coram oculis vestris
o pater confessor. et vos omnes qui astatis
fratres et amice. suppliciter ob misericordiam
dei vos deprecor. quatenus hac die soli-
tariam cum solo puero videlicet nepotulo
meo balduino me relinquatis. Insuper

veros amicos et domesticos vos dixeo.
solam si absque visitacione dimiseritis. vnum
dum quemque voluero ex vobis nepotulam
meam destinabo O xpianissima filia
ac vere deuotorum omnibus in hora mortis
exemplar. que sola cum solo torcu
lari penositatis tue calcare satagis.
Nunquam tibi suffitere dolores ut pturientis.
quos attenus cum spu vehementi in
corpusculo macerati sustinuisti Vix
verbum fortie vales. et sola in agonismo
certamine contendis An psuperio te for
tis cum xpo solitariam agonisare compel
lit amor deuocio. Neque non deum temptare
formidas Sed forsan dominum tecum est. te
cum pugnare. tecum ad finem usque perseue
rare non dubitas Age quod agis mulier
agonista. fortis procul dubio in finibus
terre victoria tua. etenim dominus tecum
mulierum fortissima. dominus inquam o xpi
sponsa tecum. qui te laureandam non
relinquet Iam tua res agitur o fidelis
agonizeta. in proximo est dominus o vulnera
xpi baiula. ut per que absorta est
mors in victoria. te sibi fidelissimam
non deserat. sed fidelem agonizetam coronet.
¶ Neque in illo triduano plene non
vidit eam in facie quisquam. quia sacratiorem
regis summopere intebatur abscondere. et
amoris soli sponso curtis abdicare ap
parere Plane si ipso die moriturum
prenouisset. sicut michi aliqui retulerunt.
que prtiaalis eo mane tum licenciare
audiuerunt Sperabat eum omnes se
visuros eam de proximo. putantes more
solito virginem illo tempore aliquod acturam
in secreto Et cum omnes e domo remo
tius abisset. cepit virgo suum ago
nem domino fideliter commendare. et a septima
hora usque ad quartam post meridiem.
propter cruciatum aut stimulos calculi
laborare. spasmaticis doloribus vrgeste.
de pectore diro vomitu vigesies

torquentem. fellis particulas emittere. sicque
solo puero sibi ministrante dolore
cordis tandem moriens fractis verbis
ut potuit dixit. Dilecte fili utinam
sciret dominus meus. quantum coarctor in hac hora.
Puer autem latinam cum ignoraret quid
acturus esset. turbatus nimium ait.
Visne amica mea. ut ad te vocem
dominum iohannem confessorem tuum. Cum igitur
interim orificium gutturis diro vomi
tu cruciatum officium loquele non admit
teret nisi respiraculum. putabat eam puer
in illis defectibus defecturam et exti
guendam Et cum tres vocauit dominum confesso
rem videlicet iohannem walteri. quem magnopere
virgo nouerat secreta. aliasque domesti
cas quas inuenire potuit cum fletu
conuocauit At illi collacrimantes ad
eam cum venissent. videtur quod defecisset
in dolore vita eius. et cum non esset
vox neque sensus quid super eam fieri
esset admodum inter se cunctati sunt Vnus
autem accensa candela putabat ea
agere sursum in sublimibus. aliquis si super
viueret temptare volens apponebat
os et nares proximus. Quidam autem ad
virginis aures an sacram unctionem
habere vellet vocibus luctuosis inquire
bat Ecce fletus. ecce clamor et
dolor. ecce turbacio totam domum
replet Et quis non fleret Et quis tam
in proximo sublatam de medio. sine
lacrimis xpi sponsam commemorare possit.
Nonquid non calcando in torculari
sola ut proposuerat defecit Nonne
sub calculo durissimo quemadmodum
longe ante dixerat contorta. spiritum ce
lo reddidit. Pium itaque est deflere
lidwinam in proximo sublatam. pium
magis est congaudere lidwine in celo
deportate ¶ Postremo suggerente
spiritu factum est ut quedam de circumstantibus
mulieribus kathrina nomine verbi

recordaret' q virgo dum adhuc viueret
de dextera manu dixit. et hec coequ-
libus ait Omnite videamus dispo-
sitionem corporis sui. qr commistor
eam dixisse frequent. quatenus se deum
spirabat vtraqz manu magnifica-
turam an morte Si igr manum
manu quietam inuenimus. perfecto
nouimus eam ad dnm obiisse. Et intue-
tes eam. inuenerunt digitos vtriusqz
manus sub vberibus se contigentes.
iuxta verbum qd loquuta fuerat.
Adeqz maius est inuenerunt omnes
ut viderunt cingulum eius vltimum quo
ad carnem circa mortem sue minus
visa fuerat. manibus angelicis de
corpore ablatum illesum iuxta scapulas
positum. nexibus aut nodis omnibus
inuolabiliter vti ad corpus sui fixerat con-
seruatis Talibus aut ciliciniis temporibus
balteis imilitaribus. contriscunt cogitudi-
bus cotidie laborauit circa mortem
minus iugiter cingebatur. et hoc vltimum
cingulum eius in tenuimus an mortem
no disposuerat vnqz. ne homo viuens
tempore medio videatur deponere haut
dubium manibus potius angelicis.
atqz sic hominibus manifestandum post
obitum Sane credendum est huiusmodi
cinctorium illius virtute sine solutione
nodorum de corpore virginis abstractum ex-
titisse. qui per se clauso sepulchro.
sue subtilitatis dote no obstantibus
custodibus quondam resurgens exiuit.
et revoluto illic iudaeis signatum la-
pide qui ad ostium monumenti positus
fuerat. inuolutum foras dimisit Ser-
uatur usqz in presentem diem cinctorium illud
mirum de se reddens odorem. quodqz
manibus meis contrectaui. demo-
nibus vsquequaqz quemadmodum expertus
sum onerosum Itaqz qui baltheum
regum dissoluit. et succingit fune

venes eorum. fecit oia hec. 12

De gla sue bndicte aie in qua post morte visa est a quibusdam necnon de mirifica redintegratione ac formosa dispositione corporis eius Capitulum duodecimum

Clarauit plane quod sancta nostra
virago quasi regina in hoc
mundo secundum votum cordis sui.
dormicionem in dno accepit. Sed qualiter
premium sibi dare complacuit regnum nondum
emicuit. patebit aut clarius date
dno per ea que sequuntur Siquidem in pro-
fessor eius cum iaceret in stratu suo nocte
vidit apertis oculis illam beatam animam
in specie mitidissime columbe. cuius collum cum
rostro totum aureum videbatur. pedes
eius rubicundi et chorusci. penne vero
alarum deargentate. corpus vero reliquum
instar niuis candidum valde Quid
est sibi queso velit oia ista. Spes
quippe columbina. nonne multum fetum
significat Et quidem tota formosa ludwica
nostra sicut columba domestica. peperit
christo plurimos Quid rostrum deaura-
tum. nonne verba virginis aurea ve docu-
menta designant Nunquid collum auro simile.
obedientiam et paciam eius quo iugo
dm se vltionem submisit multipliciter
clamat Quid aliud pedes rubri
ac rutili. quam passionis christi vestigium
ymitatam fuisse protestatur. Penne
vero deargentate columbe sane in fal-
lax contemplacionis perspicacitatem indicant.
Vtiqz dicit psalmista Quis dabit
mihi pennas sicut columbe. et volabo et
requiescam Candor corporis reliquus niueus.
puritatem animi ac corporis excellentem
innuit insinuat Sic igitur dormiens inter
medios cleros gloriam accepit. sic
alarum deargentatarum columba nostra
ad libanum volauit. sic posteriora vite
languentis sponse demonstrantur in pal-
lore auri. Virgo quedam ut pia fama

credit[ur] deo grata. soror dicti p[res]b[ite]ri. cu[m] ve-
nerabile depositu[m] custodiret. nec ex toto
vigilans nec dormiens. s[ed] t[ame]n levi quadam
obducta sopore nubecula. vidit ip[s]i[us] elec-
tam dei sponsam p[er] s[an]c[t]os angelos ad ethera
subvehi. quasq[ue] s[an]c[t]or[um] cu[m] ingenti luce ob-
viam venie[n]tes atq[ue] dicentes. Ben[e] veneritis
nobis pia soror lidwimula. utiq[ue] bene
venisti. celeb[er] nobis adventus tuus coram
i[n] d[omi]no. utiq[ue] nova gaudia p[re]fert. Sic
igit[ur] factus e[st] v[ir]g[in]i celestium tympanistriarum
gratus occursus. sic[ut]q[ue] cytharedorum cy-
tharizancium sponse factus e[st] benivolus
applausus. sic q[ue] letancium om[n]i[um] nostre
tingene obviavit celestis ubigene ve-
nerabilis cetus ¶ Vidua eciam quedam
huic n[ost]re defuncte purissimo corde devota.
cu[m] mediu[m] int[er] sompnu[m] et vigilia[m]
p[ri]ma lucubratiuncula noctis obsideret.
vidit advenie[n]s quasi collegium virginum
et aliorum militum cameram sua[m] ingre-
diencium ad mensam nupciarum seriatim
se p[re]parare. illic q[ue] venie[n]s iuvenis pulcherri-
et consedit. lidwimam vero sponsalibus mo-
re imperialium p[re]paratam et ornatam. e re-
gione cu[m] viro suo residente. Que vi-
due dixit. Memento soror mea karissima
q[uo]m[od]o tibi sepius i[n] carne vivens dixeram.
quantu[m] sponsum decoru[m] in celestibus h[ab]ita-
tura fore. p[re] cunctis filiis hominum
speciosum. Videsne nu[n]c quia castissimis
ei[us] amplexibus iuncta sum. que vidi. q[uem]
amavi. in quem credidi. que[m] dilexi.
Iamq[ue] dulci eius fruor p[re]sencia. qua
n[on] ad momentum p[ri]vabor u[m]q[uam]. Cui vidua
r[espo]nd[i]t. En t[ibi] congratulor atq[ue] congaudeo.
ia[m] et quid sibi velint nuptie de q[ui]b[us]
sepe meminimus. iamq[ue] vident oculi mei
diem glorie tue magne nimis. Eya q[ui]a
venerunt dies nupciarum lidwime.
et datum e[st] ei ut cooperiat[ur] de bysso
candido atq[ue] splendenti. N[am] Fuerunt dies
istius novissimi viginti due mensis note

fama et utiq[ue] re sapientes. que sub
manu d[omi]ni castigabat[ur]. s[ed] n[on] ad interitum
magis aut[em] ad salutem. Harum aut[em] una
in amoris agens tenerima pietate virginis lid-
wime admodum compati consueverat quoad vixit.
Altera vero sola vulgari fama noticiam
conceperat et amorem. Igit[ur] d[omi]no ambe de-
tam solitario virginis obitu de animo ali-
quantisp[er] angerent[ur]. eo q[uod] nullus esset q[ui]
narraret de fine illi[us]. p[re]missis votis
ac p[re]cibus de transitu ip[s]i[us] accepessent
p[er] sp[iritu]m a d[omi]no tale documentum. Qua-
dam aut[em] nocte utputa xiiii mensis
ap[ri]lis. eo videl[icet] die qua nostra sa-
ncta lidwina migravit ad celos. fre-
sui in excessu mentis. et viderunt locum
in quo corporalit[er] dies infirmitatis cu[m] ge-
mitibus et doloribus infinitis transegerat.
Cumq[ue] simul eo t[em]p[or]e loco mo[do] et obiect[o]
taliter convenerent in sp[irit]u. viderunt
lidwinam. quasi ipsam hora de agone
laborantem. quam t[ame]n nu[m]q[uam] de carne vi-
derat. p[ro]sus ab ho[min]ibus derelictam.
et quasi o[mn]i moda consolacione p[ri]vatam. Por-
ro cu[m] in illo tam inseabili decertasset
agone. p[er]ventum e[st] ad emissione[m] sp[iritu]s.
et ecce mox viderunt dominum ihesum
quasi sponsum procedentem de thalamo
cu[m] b[ea]tissima matre sua. n[ec] no[n] cu[m] an-
gelis et sanctis multis. seriose lec-
tulum virginis morientis adeuntibus p[ro]
circuitum. At ubi sponsus d[omin]us sic iuxta
eam stetit. cepit eam suavit[er] tangere.
cepit et iuxta p[ri]stinum virginis votum
dilectam de ergastulo corporis dulcit[er]
evocare. Ipsam quidem reciproco dileccionis
aspectum. sp[iritu]m suum in man[us] e[ius] sateg[it]
commendare dicens. D[omi]ne mi ihesu xp[ist]e.
tu nosti omne desiderium meum. et ge-
mitus meus a te no[n] e[st] absconditus.
Tu ig[itur] vita mea et desideratus
meus. ac redemptor meus es. suscipe
queso sp[iritu]m meum Cui in[ter]fuisse d[omi]no.

Veni electa mea. quia amo spūs
tuus a laboribus ꝯquiescet Veni
sponsa mea ut mecū epuleris ī cō
ṗtus mei. Veni columba mea ut ꝯcu
bas cū sororibus tuis ī cubiculo meo.
¶ Tunc ipius vḡis aīa quasi e car
ne soluta visa ē exiliē ī amorosissi
mos aplexus chri. atq ab eo suscep
ta morā paulisp. quasi dilcā innixa
sup dilcm̄ suū Porro cū aliq̄ diu
dn̄s aīaz sponsā ī vlnis suis tenuiss.
visus ē eā exhibē genitrici sue marie.
que quasi filiā deosculās et ad pect9
astrigēs. dedit eā ductori suo aglō.
qui comes et ductor ei9 fueāt ī vi.
Qui cū assūpsisset eā. facta est
cū eo multitudo celestꝭ exercit9 lau
dātiū dn̄z et iuitātiū eā ad ~~ꝯsor~~
suū ꝯsorciū Videtur etiā hanc
btāz aīaz bisso candidissiō tūc īdui.
serto qz vinanciū rosarū desup cō
nari. sicqz cherubica claritate illustre.
seraphica caritate flammiferā corā
dn̄o ṗntarī Cuq3 tota celestꝭ ciuitas
quasi de aduētu noue hospitꝭ exul
taret. recepit eā īuitāc dn̄s dicens.
Veni elcā mea suscipe coronā. quā
tibi pparaui ī etnū Et eo dicto.
pacis osculū gaudētibus āgelis a
sponso suscepit. Porro statim ueste
purpurea stellifā ac splendida sup
īduit. cycladeqz celestium coloīs gem
ṗciosꝭ relucēte ꝯtexuit. Deinde po
sita ē corona aurea sup caput e9.
que marg'itꝭ ac lapidibus pciosꝭ
p rotūdū ~~cat~~ ꝯserta erat. quā et
sertū admirande spēi et pulchritudīs
desup ornabat Et cū sic a dn̄o cō
nata cātātibus āgelis ymnū Ihu cō
na vḡinū. vḡo vḡinū marie ṗntarē.
obtulit illi torque aureā cū pacis
osculo. quā īextimabilibus gēmis
ꝯtexta cycedit collo e9 Demū p9
h' visa ē duci ad chorū vḡinū. que simꝉ
cū angelis ꝯsorciū videlicz ꝯginū mūdi
caritates. quasi nouā nuptā agni ac so
ciā ī suū ꝯsortiū vnanimiss̄e receperūt
Hanc aūt vidisse vḡibus pro ꝯsolatione
et corroboratione suorū fragiliū aīorꝫ
sufficiat. ymō et pro ꝯfusione blasphe
morū qui de solis accidentibus more
enciū suauit' iudicāt ꝯ nostꝭ. et qui
nequāq̄ īmitāt' vītati scripture dicētꝭ
Iustus si morte pocupatus fuit. ī re
frigerio erit. Quid putas o lcor sibi uo
lūt duarū vḡinū sepatū existenciū.
spūs tm̄ ī vno ꝯcurrenciū. nō sopnia
s ostensa misteriā. Nōne de bn̄ficā lar
gitate dei essentialis illa glā quā
theologi aureā appellāt dat' beatis.
Nunq̄ et vḡibus xpi veris. nō debet'
aureola Quis sane mētꝭ vḡinem
mīaz cū aurea etiā et aureolā ipāz
ṗmeruisse ~~dubitabit~~ dubitabit Nepe q
cū angelis caritate. cū patriarchis fide
et mīaz. cū pphetis futurorū et cor
diū noticiā. cū aplis paupertate. cū
martiribus paciencia. cū ꝯfessoribꝫ absti
nētiā. cū vḡibus celibatū ēminēter
tenuit. q iugit cḡita tbus āmis cū xo
sub ūd diutino titulꝭ languore in
abiecto tuguriūculo iacuit. quid mirꝫ
si int' scōs gloriā tantā accepit. Ympn9
igit' oībus scīs dei. ī aduētu ūd splen
dide spōse. glā filiis isrl'. laus omni
populo appropinquāti sibi Quippe susci
tās de terra egenū. et de stercore eri
gens paupē. ut sedeat cū pncipib9
et soliū glē teneat. statuit nota
fieri hec oīa. quia scriptū ē Sic ho
norabit'. que rex voluerit honorare.
¶ Sane cū vir desidiorū Iohēs
confessor vḡis q vḡis aīaz ī spē co
lūbe vidisse fuerat conteplat9. ī festiua
videlicz fīa quīta p9 pascha venisse d'
ad locū ubi sacrū pign9 vḡinei vasclū

puabat. qui mox ut intrauit tantam ibi sua
uis odoris percepit fragranciam. quantam pri
oribus temporibus quoadvixerat felicissima
mulier. vnquam se persensisse recolebat. Non
eum aliud sibi videbatur domus mortue vir
ginis quam locus aromaticus. promptuarium
vnguentorum. cella balsami. adeo ut po
cius domus beatorum angelorum officina.
et habitacio altius seculi. quam lutea domus
hominum crederetur. Hic igitur eum reuelante
sibi angelo quid qualiter ue foret con
trectandum sanctissimum corpus virginis. et
quanti apud deum meriti foret noctu didicisset.
confestim ut intrauit domum lacrimas supra
modum cepit. et geniculatus coram omnibus
eam adorauit. Quo facto iussit osculum
angeli vim carum que puabat corpus
precepit. quo sublato panniculo lineo virgi
neam faciem tegebat. sciens quia sub illo
squalido colore quo moriens e seculo
transierat. nouus decor nouus ue splendor
faciei resplenderet. Ecce misterium vobis
dico. Optatum aut cum vna ex eis fecisset
quod fuerat imperatum. et ecce pandit facies
eius candida instar ymaginis exquisite.
pictoris egregii artificio studiosissime
depicte. Deponentes quoque vestimenta
que super corpus eo tempore posita fuerunt.
inuenerunt corpus reliquum pulchrum. pla
num. solidum atque perfectum. quasi eadem hora
purissimo colore per omnia membra delibutum.
Quis nunc philosophorum inimicorum aut
oblatratorum diuine sapientie. quis nunc
auctor istius phisice bibulus cuiusmodi
corpusculi tot speciebus aut modis egritu
dinum transmutatum. tot dolorum stimulis
instar cribri inibi confectum. tot venarum sca
tebris quondam suppletum. tot fissurarum
et apostematorum fractuus suffosum.
in tot partes minutas putrefactum tot
tendinis fistulis vlceribus plagis pustu
lacionibus febribus scabieque tabefactum.
humanam effigiem post mortem resumpturum

sibi continuisse diiudicabit. Quis secundum
carnem sapiens de filiis agari. de nego
ciatoribus terre thema illud corpus nimis
tot annis morbidum non habens speciem.
neque decorem. nunc autem vacuum emortuum
formosum sponsum. colore splendenti gra
ciosum. tractabile ductile delectabile
fieri posse crederet. Prudens non car
naliter sapiens. non iudeus cecus. non
agarenus bliteus. non inflatus philo
pompus crederet. nisi cum phariseis signum
petat. nisi cum grecis racione querat
nisi cum thoma videat palpet et
inquirat. atque talia ad experimentandum
sensibilia pocius quam ad pie credendum
et fideliter pertrahatur. Quis ortodoxorum
ac illuminatorum theologorum. si miraculum virginis
ita videret non admiretur non obstupes
cat non magnificet. Et quis sane
mentis eciam simplex dei cultor tanto
decore non iocundetur. Quis tam saxeum
pectus habet si quondam viderit virginem
tanquam leprosam et humiliatam. nunc
vero glorificatam faciem seu speciem prete
dente non collacrimetur non congratuletur
simul et exultet pre gaudio. Magnus
eum dominus et laudabilis nimis. qui tempore
hyemali frondes nudatis arboribus
reuehit qui pilos nouos ceruis et
hinnulis tribuit. qui plumas accipi
tris et aquile innouare facit. qui maris
fluxum et refluxum constituit. cuius non est
abbreuiata manus. hoc specimine
non visum mortue huius glorie indicium contulit
defuncte. ostendens quam ipse mirabilis in
obitu. mirabiliora fecit etiam in vita
sua. ¶ Magnum siquidem et utique per
fecto mirabile scimusque virum malachiam
de populo barbaro utpote ybernico
natum testatur mellifluus bernardus.
eo quia mortuus extitit in vultu neque
quam fuit pallidior. non macilencior. non
rugatus facie. non contractos habens oculos.

nō gtracta labia. nō adustos dētes.
nō collū exesū et gtile. nō curuos
humeros. nō carne exinanitā ī me
bris reliquis. hec nō minus ad laudē
dei et virgīs munificētiā stilo licz incul
to et barbaro sat̄ gtenda pfesērim.
Nihil horū que dicta sūt cū tps ī
flicti languoris lidwine nre nata
donauit. Sz plusqȝ ista dei grā sola
post morte pr et ū naz gtulit et quod
plurīs mortuo corpi decore dedit al
tissim⁹ qȝ etiā natā viuēti nullaten⁹
dedisse potuisset Que igr et qualis
ymago virgīs mortue. Cuius ego.
Ymago corpis. grā lidwine glā
defūcte. talis erat. Facies ei⁹ olī
pre languore squalida. nūc aute vi
uax post morte et candida viuo
silior qȝ prīmo venustior Oculi eius
pfundi et regditi. nūc aūt plani
et equales Gene prius tumide pre
ydropisim īcedī alit. nūc aūt serē
ne coequales et formose Cetersū
nasus eius quondā vlcerosus fissȝ
tū fronte. nūc aūt oblongus solid⁹
ac vilis. labia eius pridē scissa fissa
et fracta cū mēto. nūc aūt decētia
rubētia et integra Dentes olī co
minuti et nigri. nūc aūt cōintegri
ac candidi valde Collū ei⁹ quondā
exesū et qnz tume factū. iā cōdi
mīu sili⁹ planū et carnosū Et
breuit ois cōmo reliqȝ capitl ac corpis.
gpacta formosa et speciosa gtuēti
bus eā Ptēa corpus eius qd sca
tebra fuerat pullulācium vermiū. inte
gisū plenū mitidū videbat. ut
diuersi virgīes obsuates eā. et
vbi salte fetore de se dare debuerat.
quarūlibz specierū redolebat ut apo
theca. Vna mamillarū pridē que
sacre natitat tpe tria vice lacte
altū mini⁹ lymte celit⁹ itumuerat.

virginea carne cōpleta tagebat Plusqȝ
ī corpe scissura nusquā fissura uł frac
tura minima potuit īueniri. vbi pustu
le vbi fistule vbi vlcera. vbi pus apo
temata. vbi pestilentia frequēs. ubi
ignis quondā vbilibz cōpleuerat. Hoc
tñ insigne sibi post morte coheseit. videlz
qȝ ob gtrectatione pticulorū ī crebus
locis corpis cicatrices quasi vitria sig
retinuit. que instar fili coccinei ī reliq
carne patulo distīguebant Quodqȝ igr
egritudo pbuerat dū manu solidū
ac gtinuū sine plica sine ruga sine
macula gstruz mansit. qd aūt īfluxerat
manu horū tyrannica. tpr medicale tu
plici virginalibus indelebilr mebris re
lictū ē. ¶ Erat sane uniformis hec cor
poris mortui speciositas. speciosa qz me
brorū uniformitas. adeo delectabilis asp
tantibus. ut nonullis admiratione tpr
picioribus. aliis leticia et exultatoēz
tamqȝ deuotulis. plerisqz insaciabilitate
aspectus sui gferret. tpr religiosos ac deuotos
fatebant aut virgines cū aliis qui vigil
die noctuqz sacrū depositū obsuabāt.
nō siti nō esurie nō sopore se grauari. et
hoc ex mira suauitate fragratie odoris
ac letitia spūs quā in aspectibz funeris
piciosissimi gtinuo psenserunt Erat quod
tā insolitū tpr preclarū spectaculū oibz
gtuetibus. simplicibus fidei gfirmatio
clara. erat et infirmis deuotulis ad pa
cienciā gfortatio luculēta. erat et spi
ritualibus gsolatio dulcs et amorosa.
erat etiā amoris ad aspectandū cur
rendi magnifica ma ¶ Confestim mox
ut fama defūcte virgīs de schiedā p
pinciā pcellet. et fama tanti miraculi
ad aures hoim vtiqz diuulgaret. mox
illico gtrūt de ppinquis vicinis p remitū.
gfluxere de remotis etiā et cunctis inui.
vt vel cernerent mortuā oculis ~~carneis~~
carnis. quā tā famosā ī egritudibus

tam frequenter in divinis consolacionibus. tam pre
claram in perfectionibus audierant commendari.
Admissi sunt igitur in illo triduo quo sacrum
illud corpus reservabatur. de singulis
opidis castris villis. certatim viri et
mulieres. senes ac iuvenes virgines et
pueri magni et parvuli sugentes ubera.
De pueris et infantulis quid dicam Nem
pe de pueris tantus erat concursus ut hii
qui surrexerant cum labore multo venerant.
et teneres atque statura pusilli pre turba
videre virginem non poterant. impacientes cum
lacrimis et eiulatibus magnis cla-
marent et dicerent Ego qui de Amstel
huc veni. numquam non videbo virginem.
Ad quid frustra fatigati sumus Atque
in hunc modum clamantes. populum ad
maiorem devocionem inflammabant. ut
verificaretur quod scriptum est Ex ore infancium
et lactencium perfecisti laudem. ut destru-
as inimicum et ultorem. ¶ Erat autem inter
eos infantulus anniculus. qui inter bra-
chia matrona ubera sugens gestabatur.
qui cum virginem videret preciam statim quasi
spreto ubere. serena facie cula iunctisque
manibus. tam seriose tamque reverenter
oculos in virginem defixit. ut et aspi-
cientes provocaret ad lacrimas. et lapi-
dei spiritus viros ac mulieres ad recipiendum
virgineum pignus commolliret Dabatur
eciam singulis pueris ac infantulis panis
unus in memoriam mirabilium que tunc temporis
dominus faciebat. unde letantes admodum et
gaudentes. quasi de nupciis ad propria
remeabant. Sic igitur a nonnullis venerabatur
que multe se propter xpistum debuere effecerunt.
sic filie tyri vultum eius reverabantur.
sic nonnulle filie babilonis miserunt cuius
sexus status gradus et dignitatis ad
sarcofagum huius funus veniebant et revertebantur
cum lacrimis et exultacione Hanc quoque
admirabile vas atque virgineum iam ve-
nerabatur ab hominibus in terris. cuius animam
gloriosam cives superne cum iubilo exceperant
in excelsis. ¶ Confessor autem sanctissime
virginis lidwine ceterique devoti quibus
votum virginis de sepeliendo innotuerat.
nisi sit eam tradere sepulture. sed metuen-
tes iussa principis qui se venturum
ad visendum priusquam sepeliretur predixerat.
distulerunt. Prohibuerant eciam maiores
natu urbis schiedam ne sepeliretur
preter principe. cum hac in re formiduli
studebant complacere Tandem vero cum non
speraretur principis adventus. assump-
ta licencia per domesticas tunicula
induitur. et cingulo. quadam modo usa
fuerat succingitur. membranula quoque in
quo dulcissima ihesu et marie nomina
conscripta fuere uti optaverat in vita sua
capiti suo supponitur. atque sic composita.
in sarcofago ligneo collocatur Proinde
cum dominus iohannes confessor virginis sacculum
tinctetarum lacrimarum de maxillis ipsius
xpisto sponse abrasarum quas rosas vo-
cabat collegisset. ne vel in minimo
sue in xpisto filie fraudaretur extrema
porcio. sacculum ipsum capiti eius sup-
posuit. Quid autem misterii sibi ve
lit opus illud opus novit Hoc tamen va-
cat comitiat universi. quod tinctetas has
lacrimas iam rosas suas voluit appellari.
tum quia ob amorem passionis dominice. tum
quia pro compassione peccatorum ex caritate. tum
quia ex subtractione divine consolacionis
quam passa est aliquo tempore. tum quia ex
frigore. et calamitate brumali tempore
profudit illas ¶ Cum igitur illucesceret
sexta feria post pascha que octava
dies est a passione salvatoris. convene-
runt multo plures prioribus ad visendum
opera domini. que posuit prodigia super terram.
Mulier autem mercatrix curioso quodam
spiritu superacue devocionis agitata. co-
nata est faciei virginis approximare. et
lapillorum quorundam conterere que vulgus

ꝯtinuatis p[er] iiii^or votam ꝯsueuit. sup
vultu[m] v[ir]gis minus lucenter ꝯducte-
do posuit. ad quoru[m] i[n]tuitale actactu[m]
notabilit[er] facies defu[n]cte v[ir]gis immu[tari]
ꝯcepit. no[n] sine stupore multoru[m] q[ui]
tu[n]c astiterunt Nec miru[m] si tale quid
a femi[n]a maritali thoro ꝯiuncta i[n] mortuo
corpe ꝯtigit. quia sile ad ꝯtactu[m] mi[n]9
pudica cui[us]dam corpis v[ir]i qui manu[m]
v[ir]gis tetigit du[m] adhuc viueret. attesta-
tibus qui affuerunt et viderunt fert[ur]
ꝯtigisse No[n] eam caruit misterio sibi
noto. ut adeo rogauit domesticas
adhuc supstites i[n] vita. quatenus statim p[os]t
obitum traderent eam sepulture No[n] in
dubium q[uia] et i[n] sp[irit]u p[re]nouit tale q[uo]d
futurum ex stulticia quorundam curiosorum
circa corpus suu[m]. q[uod] q[ui] duplicem p[ro]phe[tie]
sp[iritu]m habuit. et tot tantaq[ue] varia
queq[ue] circa se et alios reuelauit. No[n]
du[m] eam veneant hom[ine]s e9 ut d[omi]n[u]s velut
ea[m] o[mn]ibus ec ꝯez. n[on] tutum assereret
s[anc]tam dare cauibus. q[uam] margaritam
mittere an[te] porcos ¶ Ex tunc aut[em]
de rogatu domesticorum v[ir]gis n[ost]re
et de ꝯsilio venerabiliu[m] religiosoru[m]. ce-
terorumq[ue] sacerdotum qui ex parte ꝯuenerant
p[er]suasione delibatum e[st]. ne quouismo[do]
sepultura[m] p[ro]telet[ur] amo[do]. s[ed] ꝯtoris ve-
nerabiliter cu[m] laudibus ad ecclesiam
matrem deportet[ur] Sicq[ue] cu[m] laudib[us]
cleri et lacrimis populorum i[n] p[ar]rochia-
le eccl[es]iam s[anc]ti videl[icet] joh[ann]is baptiste.
vrbecule schieda[m] honorificencia mi-
rabili deportat[ur]. ibiq[ue] misterio ce-
lebratur solempni tanq[uam] celestis apothe-
ca fragrans i[n]gredit[ur] ac sepelit[ur]. Siq[ui]de[m]
i[n] illa eccl[es]ia. infantula p[ri]micias hau-
sit sp[iritu]s. ibi puella regina[m] celi salu-
tare didicit. illic adolescentula sponsus
manibus ac pedibus an[te] p[ro]fusus p[ro]st[er]-
net[ur] vltimum manu vale dixit. ibi
p[ost]modum mulier p[ro]strata. sp[iritu]m rapta

frequ[en]t[er] extitit. ibi tandem mansoleum post
obdormicionem accepit ¶ Sepulta e[st] at
ad australe plagam eccl[es]ie p[re]dicte loco
valde humili. i[n] monumento facto de la-
pidibus coctis et cemento. q[uo]d lapidibus
pulchris ꝯpetentis sculpture desup[er] orna[tu]m
e[st]. Non eam decebat ut eam de q[ua] tam vi-
uens putredo et vermis tot annis abs[que] fe-
tore stetit. quam d[omi]n[u]s abs[que] corruptibili
cibo potu ve nutriuit. cui tot flagella
penalia i[n]flixit. ꝯez carnis vermes cor-
rupcionem vide[re] p[er]mitteret. q[ui]a ipam verium
scatebra vl[e] putredo p[ri]ma facie defu[n]c-
ta[m] hereditaret Itaq[ue] que tociens p[ro] xp[ist]o passo
d[e] carne viuens ꝯmortua e[st]. q[uam]q[uam] d[e] desp[er]a-
domo vile i[n]grata tribus annis possedit tu-
gurium. moriens attamen deo dante
sepulchrum nacta e[st] glo[rio]sum. Transiit at
felix ac b[ea]ta virago ac fortissima muli-
eris agonizata ex hoc mundo ad premi-
ano videlicet incarnacionis d[omi]nice an[n]o m[illesim]o ccccᵒ
xxxiiiᵒ mens[is] aprilis die xiiii i[n] festo
s[an]ctorum martyrum tyburtii et valeriani.
sub diebus illustris philippi burgundie
atq[ue] hollandie principis. sepulta v[er]o feria iii
post pascha. ¶ Magnificet[ur] igitur de9
gloriosissim9 i[n] s[an]ctis. qui hanc sibi adoles-
centulam i[n] vltimis finibus terre mire nouis-
sime quesitam. i[n]star abisag ad tam ex-
cellente[m] gloriam erexit Colletet[ur] celi
ciues singuli q[ui]9 old ꝯiuncta p[er] gr[aci]am
et multimodam v[ir]tute. nunc ꝯmensal[is]
facta deum i[n] regno ꝯteplat[ur] Gaudeat
sacerdoti[n]um eccl[es]iam. cui9 ex vteris talis
plantula p[ro]ducit[ur]. atq[ue] ad splendoru[m] in-
mas i[n] splendoribus s[an]ctorum velut sydus
nouum collocat[ur]. Congratulet[ur] hollandia
tota. i[n] [...] vidua tam famosi noris
v[ir]go colligit[ur]. et virgente mundi vespe-
ram candidum lilium q[uo]d h[uius] est altum i[n]ter
puellas i[n]uenit[ur] Collaudet i[n]sup[er] felix
schiedam vrbecula. q[ue] tam nobile depo-
situm possidet i[n] angulo. p[ro] q[uo]d stillicidium

57

vocis desup haud dubiu stillabat sup
tra i tpe suo Copenset et exultet reli
giose syon filie. ad quaru exemplar
vexillifera patienciu altigda. i mote
gstitut et multe ex tropheis mito
laureata supphat. Exurgat et typa
niste filie tirsiris ilplm vgines. am
net et videat filie tyri et sydon vi
due. et brissima pdicet altitrona.
qm de fructu manuu suaru viago
nn suscepit et laudat ea i portis
opa sua. Couitat aut nuc filie babi
lonis aut salte erubescat. qm a illa
humile sic ispexit altissimus. et cogi
tet i corde suo quid sponse factus sit
i portis nobilis vir eius qn sedit cu
senatoribus tre. Deo gratias.
p translatione tria qua abortiuo
et indigno titulo suo dedit. amen

Et sic finit legenda vgis alme lyd
wine a vnabili pre fre iohe brugma
Anno dni M° CCCC lvi° p tuc guet
fm mior iux scm audomaru lcore
gpoita. ac p nycolau fr symois de
bevwnck ad honore dei et sue bndre
geitr uno ad laude et honore pre
memorate sac vgis ano dni lix tali
qualit i domo at masiolo in guete
valcke scpta. qui etia p mercede labor
vgis opitulame desideratr. eide se
devotius gmedat. Finita i gple a°
eius mes july v kl inf ix i x hos de mane
sub misse celebraoe [illegible] d guetu dnorx
jheosoli [illegible] sci joh [illegible]